T.C

DİCLE ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

SİVEREK (ŞANLIURFA) DAVUD KARAMANLI EVİ RESTORASYON ÖNERİSİ

Cenap BAYLAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MİMARLIK ANABİLİM DALI

DİYARBAKIR

TEMMUZ-2019

T.C

DİCLE ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

DİYARBAKIR

Cenap BAYLAN tarafından yapılan "SİVEREK (ŞANLIURFA) DAVUD KARAMANLI EVİ RESTORASYON ÖNERİSİ" konulu bu çalışma, jürimiz tarafından Mimarlık Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyesinin

Ünvanı	Adı Soyadı	
Başkan	: Doç. Dr. Neslihan DALKILIÇ (Danışman)	
Üye	: Doç. Dr. Mücahit YILDIRIM	
Üye	: Dr. Öğr. Üye. Muhammet KURUCU	

Tez Savunma Sınavı Tarihi: 12/07/2019

Yukarıdaki bilgilerin doğruluğunu onaylarım.

...../...../2019

Prof. Dr. Sevtap SÜMER EKER

ENSTİTÜ MÜDÜRÜ

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum bu araştırmada, çalışmamın her aşamasında bilimsel görüş ve desteklerini aldığım değerli danışman hocam Sayın Doç. Dr. Neslihan DALKILIÇ'a içten teşekkürlerimi sunarım.

Görüş ve önerileriyle katkılarını esirgemeyip çalışmamda öneri ve desteklerde bulunan değerli meslektaşım ve eşim Yüksek Mimar Bahar ARAS BAYLAN'a, çalışmalarımın her aşamasında maddi ve manevi yönden destekleri ile yanımda olan aileme, bana uğur getirdiğine inandığım sevgili oğlum Aras Taha BAYLAN'a teşekkür eder, şükranlarımı sunarım.

Tezimin oluşmasının ana karakteri olan, evin kapılarına sonuna kadar açan, maddi ve manevi hiçbir desteğini esirgemeyen Davud Karamanlı'nın kızı Sayın Nesra FURUNCUOĞLU'na sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Alan çalışmasında tezimin hazırlanmasında her türlü ilgi ve desteğini sunan Yüksek Mimar Sayın Adnan NABİKOĞLU ve çeşitli bilgi ve dokümanların sağlanmasında destek sunan Yüksek Mimar Sayın Mustafa TOPALAN'a teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

TEŞEKKÜR ..... **I**

İÇİNDEKİLER ..... **II**

ÖZET ..... **IX**

ABSTRACT ..... **X**

ÇİZELGE LİSTESİ ..... **XI**

ŞEKİL LİSTESİ ..... **XII**

KISALTMALAR VE SİMGELER ..... **XX**

EK LİSTESİ ..... **XXI**

1. GİRİŞ **1**

1.1. Çalışmanın Amacı 1

1.2. Çalışmanın Kapsamı ve Yöntemi 2

2. SİVEREK'İN GENEL ÖZELLİKLERİ **3**

2.1. Tarihi 3

2.2. Coğrafi Özellikler 4

2.2.1. İklim 4

2.2.2. Bitki Örtüsü 4

2.3. Topoğrafik ve Jeolojik Yapı 5

2.3.1. Topoğrafik Yapı 5

2.3.2. Jeolojik Yapı 5

2.4. Sosyo ekonomik yapı 6

2.5. Siverek'teki Anıtsal Yapılar 7

2.5.1. Siverek Kalesi 7
2.5.2. Eski Hükümet Konağı 10
2.5.3. Cudi Paşa Hanı (Paşa Konağı) 13
2.5.4. Gümrük Hanı 15
2.2.5. Gazipaşa İlkokulu 18
2.5.6. Cıncıklı Hamamı 21
2.5.7. Abdalağa Hamamı 23
2.5.8. Siverek Ulu Cami 25
2.5.9. Hüseyin Çeribaşı Cami (Sulu Cami) 27
2.5.10. Hasan Çelebi Cami 29
2.5.11. Selim Pınarı Köprüsü 32
2.5.12. Hacı Pınar (Hacı Ömer Çeşmesi) 33
2.5.13. Serap Çeşmesi (İniye Serebi) 35
2.5.14. Koç Ali Baba Türbesi 36
3. GELENEKSEL SİVEREK EVLERİNİN ÖZELLİKLERİ 39
3.1. Siverek Evlerinin Yerleşim Özellikleri 39
3.2. Plan Özellikleri ve Tipleri 41
3.2.1. Açık Mekânlar 41
3.2.2. Yarı Açık Mekânlar 42
3.2.3. Kapalı Mekânlar 42
3.3. Yapı Elemanları 43
3.3.1 Plan Elemanları 43
3.3.1.1. Avlu 43
3.3.1.2. Eyvan 44
3.3.1.3. Odalar 45

3.3.1.4. Mutfak 47
3.3.1.5. Mahzen (Kiler) 47
3.3.1.6. Giriş Aralığı 48
3.3.1.7. Ahır 49
3.3.1.8. Hela 49
3.3.1.9. Banyo 50
3.3.1.10. Merdiven 50
3.3.1.11. Kuyu 51
3.3.2. İç mekân elemanları 51
3.4. Cephe Elemanları 54
3.4.1. Kapılar 54
3.4.2. Pencereler 56
3.4.3. Bingi Taşları 58
3.4.4. Sütunlar 59
3.4.5. Cumbalar 60
3.4. Yapı Malzemeleri ve Yapım Tekniği 61
3.4.1. Yapı Malzemeleri 61
3.4.2. Yapım Tekniği 64
4. DAVUD KARAMANLI EVİ 69
4.1. Yapının Tarihçesi 69
4.2. Yapının Konumu 69
4.3. Plan Özellikleri 70
4.3.1. Vaziyet Plan 71
4.3.2. Zemin Kat Planı 72
4.3.2.1. ZK-A01 Nolu Mekân (Giriş) 72

4.3.2.2. ZK-A02 Nolu Mekân (Hela) 73
4.3.2.3. ZK-A03 Nolu Mekân (Avlu) 74
4.3.2.4. ZK-A04 Nolu Mekân (Ocak) 75
4.3.2.5. ZK-A05 Nolu Mekân (Seki) 76
4.3.2.6. ZK-A06 Nolu Mekân (Oda) 77
4.3.2.7. ZK-A07 Nolu Mekân (Oda) 79
4.3.2.8. ZK-A08 Nolu Mekân (Oda) 80
4.3.2.9. ZK-A09 Nolu Mekân (Oda) 82
4.3.2.10. ZK-A10 Nolu Mekân (Oda) 84
4.3.2.11. ZK-A11 Nolu Mekân (Merdiven) 85
4.3.2.12. ZK-A12 Nolu Mekân (Depo) 86
4.3.2.13. ZK-A13 Nolu Mekân (Depo) 88
4.3.2.14. ZK-A14 Nolu Mekân (Mutfak) 89
4.3.2.15. ZK-A15 Nolu Mekân (Banyo) 90
4.3.2.16. ZK-A16 Nolu Mekân (Banyo) 92
4.3.2.17. ZK-B01 Nolu Avlu 92
4.3.2.18. ZK-B02 Nolu Eyvan 94
4.3.2.19. ZK-B03 Nolu Mekân (Oda) 95
4.3.2.20. ZK-B04 Nolu Mekân (Oda) 97
4.3.2.21 ZK-B05 Nolu Mekân (Oda) 98
4.3.2.22. ZK-B06 Nolu Mekân (Oda) 99
4.3.2.23. ZK-B07 Nolu Mekân (Oda) 101
4.3.2.24. ZK-B08 Nolu Mekân (Ocak) 102
4.3.2.26. ZK-C01 Nolu Avlu 103
4.3.2.27. ZK-C02 Nolu Hela 104

4.3.2.28. ZK-C03 Nolu Mutfak 105
4.3.2.29. ZK-C04 Nolu Banyo 106
4.3.2.30. ZK-C05 Nolu Oda 107
4.3.2.31. ZK-C06 Nolu Oda 109
4.3.2.32. ZK-C07 Nolu Oda 110
4.3.2.33. ZK-C08 Nolu Kiler 112
4.3.3. Birinci Kat Planı 113
4.3.3.1. 1K-A01 Nolu Mekân (Gezemek) 113
4.3.3.2. 1K-A02 Nolu Mekân (Oda) 114
4.3.3.3. 1K-A03 Nolu Mekân (Oda) 116
4.3.3.4. 1K-A04 Nolu Mekân (Eyvan) 117
4.3.3.5. 1K-A05 Nolu Mekân (Oda) 119
4.3.3.6. 1K-B01 Nolu Mekân (Gezemek) 120
4.3.3.7. 1K-B02 Nolu Mekân (Eyvan) 121
4.3.3.8. 1K-B03 Nolu Mekân (Oda) 123
4.3.3.9. 1K-B04 Nolu Mekân (Oda) 124
4.3.3.10. 1K-B05 Nolu Mekân (Banyo) 125
4.3.3.11. 1K-B06 Nolu Mekân (Oda) 126
4.4. Cephe Özellikleri 129
4.4.1. Avlu Cepheleri 129
4.4.1.1. Harem Bölümü Kuzeybatı Cephesi 129
4.4.1.2. Harem Bölümü Kuzeydoğu Cephesi 129
4.4.1.3. Harem Bölümü Kuzeydoğu Cephesi 130
4.4.1.4. Harem Bölümü Güneybatı Cephesi 133
4.4.1.5. Selamlık Bölümü Güneybatı Cephesi 135

4.4.1.6. Selamlık Bölümü Kuzeybatı Cephesi 136
4.4.1.7. Selamlık Bölümü Kuzeydoğu Cephesi 137
4.4.1.8. Selamlık Bölümü Güneydoğu Cephesi 138
4.4.1.9. Giriş Bölümü Güneybatı Cephesi 139
4.4.1.10. Giriş Bölümü Kuzeybatı Cephesi 140
4.4.1.11. Giriş Bölümü Kuzeydoğu Cephesi 140
4.4.1.12. Giriş Bölümü Güneybatı Cephesi 141
4.4.2. Sokak Cepheleri 142
4.4.2.1. Doğu Cephesi (Harem Kapısı Cephesi) 142
4.4.2.2. Güney Cephesi (Selamlık Kapısı Cephesi) 143
4.4.2.3. Güney2 Cephesi (Giriş Bölümü Cephesi) 144
5. RESTİTÜSYON 145
5.1. Restitüsyon Sorunları 145
5.1.1. Vaziyet Planı Ölçeğinde Sorunlar 146
5.1.2. Mekânsal Sorunlar 146
5.1.3. Yapı Elemanları Ölçeğindeki Sorunlar 147
5.1.4. Yapı Malzemelerine Bağlı Sorunlar 148
5.2. Karşılaştırmalı Çalışma 152
5.2.1. Hacı Bozan Ağa Evi 153
5.2.2. Hasbaylar Evi 155
5.2.3. Halfanlar Evi 156
5.2.4. Timurlar Evi 158
5.2.5. Çakmaklar Evi 160
5.3. Restitüsyon Önerisi 167
5.3.1. Vaziyet Planı 167

5.3.2 Mekânsal Kurguya İlişkin Restitüsyon Önerisi 167
5.3.3. Yapı Elemanlarına İlişkin Restitüsyon Önerisi 168
5.3.4. Yapı Malzemelerine İlişkin Restitüsyon Önerisi 168
6. RESTORASYON 171
6.1. Restorasyon Yaklaşımı 171
6.2. Onarıma İlişkin Müdahaleler 172
6.2.1. Temizleme (Liberasyon) 173
6.2.1.1. Eklerden Arındırma 173
6.2.1.2. Yüzey Temizliği 175
6.2.2. Sağlamlaştırma 177
6.2.3. Bütünleme (Reintegrasyon) 179
6.2.4. Yenileme (Renovasyon) 180
6.2.5. Çağdaş Ek 181
6.2.6. Yeni İşlev Verilmesi 181
6.3. Kaynak ve Finansman 184
7.SONUÇ VE ÖNERİLER 185
8.KAYNAKÇA 187
EKLER 191
ÖZGEÇMİŞ 317

ÖZET

SİVEREK (ŞANLIURFA) DAVUD KARAMANLI EVİ RESTORASYON ÖNERİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mimar Cenap BAYLAN

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

2019

Bu çalışma, Siverek'te bulunan anıtsal yapılar ve özellikle geleneksel konut mimarisine odaklanır. Geleneksel yapılarla ilgili gerekli koruma önlemlerinin yetersiz olması ve tarihi kentteki özgün konut mimarisi ile ilgili çalışma yapma ihtiyacı, araştırmanın temel amacını oluşturmaktadır. Bu bağlamda örnek olması açısından Davud Karamanlı evinin restorasyonu yapılacak ve söz konusu evin gelecek nesillere tarihi bir kaynak olarak aktarılması sağlanacaktır.

Birinci bölümde, Siverek'teki tescilli yapılar, koruma kurulu çalışmaları ve geleneksel konut mimarisinin sürdürülebilirliği açısından Davud Karamanlı evinin restorasyon çalışmalarının önemi üzerinde durulmuştur.

İkinci bölümde, Siverek'in genel özellikleri (tarihi, coğrafi özellikleri, topoğrafik ve jeolojik yapısı, sosyo-ekonomik yapısı) ve anıtsal yapılarından bahsedilmiştir.

Üçüncü bölümde, Geleneksel Siverek evlerinin özellikleri hakkında bilgi verilmiştir.

Dördüncü bölümde, Davut Karamanlı Evi'nin konumu, tarihçesi ve plan özellikleri (rölöve) anlatılmıştır.

Beşinci bölümde, çalışma kapsamında incelenen evin Restitüsyon sorunları ve Restitüsyon önerisi ile ilgili çalışmalar yapılmıştır.

Altıncı bölümde, Davut Karamanlı Evi ile ilgili restorasyon yaklaşımı ve onarıma ilişkin müdahaleler derinlemesine tartışılmıştır.

Sonuncu bölümde, Siverek kentinde, geleneksel konut mimarisi ile ilgili koruma sorunları, söz konusu yapının geçmişten bir miras olarak gelecek kuşaklara tarihi belge mahiyetinde aktarılması konusunda çözüm önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Siverek Evleri, Geleneksel konut, Rölöve, Restitüsyon, Restorasyon

ABSTRACT

SİVEREK (ŞANLIURFA) DAVUD KARAMANLI HOUSE RESTORATION PROPOSAL

MASTER THESIS

Cenap BAYLAN

DICLE UNIVERSITY
INSTITUDE OF NATURAL AND APPLIED SCIENCE
DEPARTMENT OF ARCHITECTURE

2019

This study focuses on the monumental buildings in Siverek and especially on traditional residential architecture. The inadequacy of the necessary conservation measures related to traditional buildings and the need to study the original residential architecture in the historical city are the main objectives of the research. In this context, Davud Karamanlı house will be restored as an example and the house will be transferred to future generations as a historical resource.

In the first chapter, the importance of the restoration works of Davud Karamanlı house is emphasized in terms of the registered buildings in Siverek, conservation board works and the sustainability of traditional residential architecture.

In the second chapter, general characteristics of Siverek (historical, geographical, topographical and geological structure, socio-economic structure) and monumental structures are mentioned.

In the third chapter, the information about characteristics of the traditional Siverek houses are given.

In the fourth chapter, the location, history and plan characteristics of the Davut Karamanlı House are explained.

In the fifth chapter, studies related to the restitution problems of the house and the suggestion of restitution were examined.

In the sixth chapter, the restoration approach and interventions related to the repair of Davut Karamanlı House are discussed in depth.

In the last chapter, the conservation problems related to the traditional residential architecture in Siverek city and the solutions to the transfer of the building in question as a historical document to the future generations are presented.

Keywords: Siverek Houses, Traditional Residence, Surveying, Restitution, Restoration

ÇİZELGE LİSTESİ

Çizelge No		Sayfa No
Çizelge 4.1.	Mahal Listesi Malzeme Detayları	127
Çizelge 5.1.	Karşılaştırmalı Çalışma Yapı Örnekleri	163
Çizelge 6.1.	Harem Bölümü İşlev Önerisi	182
Çizelge 6.2.	Selamlık Bölümü İşlev Önerisi	183
Çizelge 6.3.	Giriş Bölümü İşlev Önerisi	183

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil No:		Sayfa No:
Şekil 2.1.	Bitki Örtüsü Haritası (Kaynak: ÇOB)	4
Şekil 2.2.	Jeomorfolojik Yapı (Kaynak: ÇOB)	5
Şekil 2.3.	Jeolojik Yapı (Kaynak: ÇOB)	6
Şekil 2.5.	Siverek Kalesi (Kaynak: Özgültekin, vd. 1996)	8
Şekil 2.4.	Siverek Kalesi (Kaynak: Google Earth web görüntüsü)	8
Şekil 2.6.	Siverek Kalesi	9
Şekil 2.7.	Siverek Kalesi	10
Şekil 2.8.	Eski Hükümet Konağı (Fotoğraf: A. Cihat Kürkçüoğlu)	10
Şekil 2.9.	Eski Hükümet Konağı	11
Şekil 2.10.	Eski Hükümet Konağı	12
Şekil 2.11.	Eski Hükümet Konağı İç Mekân	12
Şekil 2.12.	Cudi Paşa Hanı (Paşa Konağı)	13
Şekil 2.13.	Cudi Paşa Hanı (Paşa Konağı)	14
Şekil 2.14.	Cudi Paşa Hanı Zemin Kat İç Mekân (Paşa Konağı)	14
Şekil 2.15.	Cudi Paşa Hanı Birinci Kat İç Mekânı (Paşa Konağı)	15
Şekil 2.16.	Gümrük Hanı (Fotoğraf: A. Cihat Kürkçüoğlu)	15
Şekil 2.17.	Gümrük Hanı Avlusu	16
Şekil 2.18.	Gümrük Hanı Zemin Kat	17
Şekil 2.19.	Gümrük Hanı Birinci Kat	18
Şekil 2.20.	Gazipaşa İlkokulu (Fotoğraf: A. Cihat Kürkçüoğlu)	18
Şekil 2.21.	Gazipaşa İlkokulu Ön Görünüş	19
Şekil 2.22.	Gazipaşa İlkokulu Yan ve Arka Görünüş	20

Şekil 2.23. Gazipaşa İlkokulu İç Mekan 20

Şekil 2.24. Cıncıklı Hamamı (Fotoğraf: A. Cihat Kürkçüoğlu) 21

Şekil 2.25. Cıncıklı Hamamı Soğukluk ve Sıcaklık Bölümü 22

Şekil 2.26. Cıncıklı Hamamı Külhan ve Su Deposu Bölümü 22

Şekil 2.27. Cıncıklı Hamamı Kat Planı (Kaynak: ŞKTVKBK) 23

Şekil 2.28. Abdalağa Hamamı (Fotoğraf: A. Cihat Kürkçüoğlu) 24

Şekil 2.29. Abdalağa Hamamı Soğukluk Bölümü 24

Şekil 2.30. Abdalağa Hamamı Soğukluk Bölümü İç Mekânı 25

Şekil 2.31. Siverek Ulu Cami 26

Şekil 2.32. Siverek Ulu Cami Son Cemaat Yeri ve Avlusu 26

Şekil 2.33. Siverek Ulu Cami İç Mekân 27

Şekil 2.34. Hüseyin Çeribaşı Cami (Sulu Cami) 28

Şekil 2.35. Hüseyin Çeribaşı Cami (Sulu Cami) Son Cemaat Yeri ve Avlusu 28

Şekil 2.36. Hüseyin Çeribaşı Cami (Sulu Cami) İç Mekânı 29

Şekil 2.37. Hasan Çelebi Cami 30

Şekil 2.38. Hasan Çelebi Camisi Son Cemaat Yeri ve Avlusu 30

Şekil 2.39. Hasan Çelebi Camisi İç Mekânı 31

Şekil 2.40. Hasan Çelebi Camisi Süsleme Örneği ve Minaresi 32

Şekil 2.41. Selimpınar Köprüsü 32

Şekil 2.42. Selimpınar Köprüsü 33

Şekil 2.43. Hacı Pınar (Hacı Ömer Çeşmesi) 34

Şekil 2.44. Hacı Pınar (Hacı Ömer Çeşmesi) 34

Şekil 2.45. Serap Çeşmesi (İniye Serebi) 35

Şekil 2.46. Serap Çeşmesi (İniye Serebi) 36

Şekil 2.47. Koç Ali Baba Türbesi 36

Şekil 3.1. Siverek Kalesi ve Çevresi 39

Şekil 3.2. Geleneksel Siverek Evlerinin Yerleşim Planı 40

Şekil 3.3. Geleneksel Siverek Sokak Silüetleri (Çizim: Cenap Baylan Arşivi, 2014) 40

Şekil 3.4. Geleneksel Yapılarda Avlu Örnekleri 44

Şekil 3.5. Geleneksel Yapılarda Eyvan Örnekleri 45

Şekil 3.6. Geleneksel Yapılarda Oda Örnekleri 46

Şekil 3.7. Geleneksel Yapılarda Mutfak Örnekleri 47

Şekil 3.8. Geleneksel Yapılarda Mahzen Örnekleri 48

Şekil 3.9. Geleneksel Yapılarda Giriş Aralığı Örnekleri 48

Şekil 3.10. Geleneksel Yapılarda Ahır Örnekleri 49

Şekil 3.11. Geleneksel Yapılarda Hela Örnekleri 49

Şekil 3.12. Geleneksel Yapılarda Merdiven Örnekleri 50

Şekil 3.13. Geleneksel Yapılarda Kuyu Örnekleri 51

Şekil 3.14. Geleneksel Yapılarda Küçük Niş Örnekleri 52

Şekil 3.15. Geleneksel Yapılarda Niş (Taka) Örnekleri 52

Şekil 3.16. Geleneksel Yapılarda Niş ve Yüklük Örnekleri 53

Şekil 3.17. Geleneksel Yapılarda Tavan Örnekleri 53

Şekil 3.18. Geleneksel Yapılarda Avlu ve Eyvan Kapısı Örnekleri 54

Şekil 3.19. Geleneksel Yapılarda Sokak Kapısı Örnekleri 55

Şekil 3.20. Geleneksel Yapılarda Pencere Örnekleri 57

Şekil 3.21. Geleneksel Yapılarda Tepe Penceresi Örnekleri 58

Şekil 3.22. Geleneksel Yapılarda Bingi Taşı Örnekleri 58

Şekil 3.23. Geleneksel Yapılarda Sütun Örnekleri 59

Şekil 3.24. Geleneksel Yapılarda Cumba Örnekleri 60

Şekil 3.25. Geleneksel Yapılarda Bazalt kullanımı 61

Şekil 3.26. Geleneksel Yapılarda Ahşap kullanımı 62

Şekil 3.27. Geleneksel Yapılarda Demir kullanımı 63

Şekil 3.28. Geleneksel Yapılarda Duvar Detayı 64

Şekil 3.29. Geleneksel Yapılarda Dam Detayı 65

Şekil 3.30. Geleneksel Yapılarda Dam Detayı 66

Şekil 3.31. Geleneksel Yapılarda Ara Kat Döşeme Detayı (İnal A, 2019) 67

Şekil 3.32. Geleneksel Yapılarda Merdiven 68

Şekil 4.1. Davud Karamanlı ve Eşi (Kaynak: Aile Arşivi) 69

Şekil 4.2. Davud Karamanlı Evi ve Yakın Çevresi (Kaynak: TKGM Parsel Sorgulama) 70

Şekil 4.3. Davud Karamanlı Evi Öznitelik Bilgisi (Kaynak: TKGM Parsel Sorgulama) 70

Şekil 4.4. Vaziyet Planı 71

Şekil 4.5. ZK-A01 Nolu Mekân (Giriş) Planı 73

Şekil 4.6. ZK-A01 Nolu Mekân (Giriş) 73

Şekil 4.7. ZK-A02 Nolu Mekân (Hela) Planı 74

Şekil 4.8. ZK-A03 Nolu Mekân (Avlu) Planı 75

Şekil 4.9. ZK-A03 Nolu Mekân (Avlu) 75

Şekil 4.10. ZK-A04 Nolu Mekân (Ocak) 76

Şekil 4.11. ZK-A04 Nolu Mekân (Ocak) Planı 76

Şekil 4.12. ZK-A05 Nolu Mekân (Seki) Planı 77

Şekil 4.13. ZK-A05 Nolu Mekân (Seki) 77

Şekil 4.14. ZK-A06 Nolu Mekân (Oda) Planı 78

Şekil 4.15. ZK-A06 Nolu Mekân (Oda) 79

Şekil 4.16. ZK-A07 Nolu Mekân (Oda) Planı 79

Şekil 4.17. ZK-A07 Nolu Mekân (Oda) 80

Şekil 4.18. ZK-A08 Nolu Mekân (Oda) Planı 81

Şekil 4.19. ZK-A08 Nolu Mekân (Oda) 82

Şekil 4.20. ZK-A09 Nolu Mekân (Oda) Planı 82

Şekil 4.21. ZK-A09 Nolu Mekân (Oda) 83

Şekil 4.22. ZK-A10 Nolu Mekân (Oda) Planı 84

Şekil 4.23. ZK-A10 Nolu Mekân (Oda) 85

Şekil 4.24. ZK-A11 Nolu Mekân (Merdiven) Planı 86

Şekil 4.25. ZK-A11 Nolu Mekân (Merdiven) 86

Şekil 4.26. ZK-A12 Nolu Mekân (Depo) Planı 87

Şekil 4.27. ZK-A12 Nolu Mekân (Depo) 87

Şekil 4.28. ZK-A13 Nolu Mekân (Depo) Planı 88

Şekil 4.29. ZK-A13 Nolu Mekân (Depo) 89

Şekil 4.30. ZK-A14 Nolu Mekân (Mutfak) Planı 89

Şekil 4.31. ZK-A14 Nolu Mekân (Mutfak) 90

Şekil 4.32. ZK-A15 Nolu Mekân (Banyo) Planı 91

Şekil 4.33. ZK-A15 Nolu Mekân (Banyo) Planı 91

Şekil 4.34. ZK-A16 Nolu Mekân (Banyo) Planı 92

Şekil 4.35. ZK-B01 Nolu Mekân (Avlu) Planı 93

Şekil 4.36. ZK-B01 Nolu Mekân (Avlu) 94

Şekil 4.37. ZK-B02 Nolu Mekân (Eyvan) 94

Şekil 4.38. ZK-B02 Nolu Mekân (Eyvan) Planı 95

Şekil 4.39. ZK-B03 Nolu Mekân (Oda) Planı 96

Şekil 4.40. ZK-B03 Nolu Mekân (Oda) 97

Şekil 4.41. ZK-B04 Nolu Mekân (Oda) Planı 97

Şekil 4.42. ZK-B04 Nolu Mekân (Oda) 98

Şekil 4.43. ZK-B05 Nolu Mekân (Oda) Planı 98

Şekil 4.44. ZK-B05 Nolu Mekân (Oda) 99

Şekil 4.45. ZK-B06 Nolu Mekân (Oda) Planı 100

Şekil 4.46. ZK-B06 Nolu Mekân (Oda) 100

Şekil 4.47. ZK-B07 Nolu Mekân (Oda) Planı 101

Şekil 4.48. ZK-B07 Nolu Mekân (Oda) 102

Şekil 4.49. ZK-B08 Nolu Mekân (Ocak) Planı 102

Şekil 4.50. ZK-C01 Nolu Mekân (Avlu) ve Planı 103

Şekil 4.51. ZK-C02 Nolu Mekân (Hela) Planı 104

Şekil 4.52. ZK-C02 Nolu Mekân (Hela) 104

Şekil 4.53. ZK-C02 Nolu Mekân (Mutfak) Planı 105

Şekil 4.54. ZK-C02 Nolu Mekân (Mutfak) 106

Şekil 4.55. ZK-C04 Nolu Mekân (Banyo) Planı 106

Şekil 4.56. ZK-C04 Nolu Mekân (Banyo) 107

Şekil 4.57. ZK-C05 Nolu Mekân (Oda) Planı 108

Şekil 4.58. ZK-C05 Nolu Mekân (Oda) 109

Şekil 4.59. ZK-C06 Nolu Mekân (Oda) Planı 109

Şekil 4.60. ZK-C06 Nolu Mekân (Oda) 110

Şekil 4.61. ZK-C07 Nolu Mekân (Oda) Planı 111

Şekil 4.62. ZK-C07 Nolu Mekân (Oda) 111

Şekil 4.63. ZK-C08 Nolu Mekân (Kiler) Planı 112

Şekil 4.64. ZK-C08 Nolu Mekân (Kiler) 113

Şekil 4.65. 1K-A01 Nolu Mekân (Gezemek) Planı 114

Şekil 4.66. 1K-A01 Nolu Mekân (Gezemek) 114

Şekil 4.67. 1K-A02 Nolu Mekân (Oda) Planı 115

Şekil 4.68. 1K-A02 Nolu Mekân (Oda) 116
Şekil 4.69. 1K-A03 Nolu Mekân (Oda) Planı 116
Şekil 4.70. 1K-A03 Nolu Mekân (Oda) 117
Şekil 4.71. 1K-A04 Nolu Mekân (Eyvan) Planı 118
Şekil 4.72. 1K-A04 Nolu Mekân (Eyvan) 119
Şekil 4.73. 1K-A05 Nolu Mekân (Oda) Planı 119
Şekil 4.74. 1K-A05 Nolu Mekân (Oda) 120
Şekil 4.75. 1K-B01 Nolu Mekân (Gezemek) Planı 121
Şekil 4.76. 1K-B01 Nolu Mekân (Gezemek) 121
Şekil 4.77. 1K-B02 Nolu Mekân (Eyvan) Planı 122
Şekil 4.78. 1K-B02 Nolu Mekân (Eyvan) 123
Şekil 4.79. 1K-B03 Nolu Mekân (Oda) Planı 123
Şekil 4.80. 1K-B03 Nolu Mekân (Oda) 124
Şekil 4.81. 1K-B04 Nolu Mekân (Oda) Planı 125
Şekil 4.82. 1K-B05 Nolu Mekân (Banyo) Planı 125
Şekil 4.83. 1K-B05 Nolu Mekân (Banyo) 126
Şekil 4.84. Harem Bölümü Kuzeybatı Cephesi 129
Şekil 4.85. Harem Bölümü Kuzeydoğu Cephesi 130
Şekil 4.86. Harem Bölümü Güneydoğu Cephesi 131
Şekil 4.87. Harem Bölümü Güneydoğu Cephesi 133
Şekil 4.88. Harem Bölümü Güneybatı Cephesi 134
Şekil 4.89. Selamlık Bölümü Güneybatı Cephesi 135
Şekil 4.90. Selamlık Bölümü Kuzeybatı Cephesi 137
Şekil 4.91. Selamlık Bölümü Kuzeydoğu Cephesi 138
Şekil 4.92. Selamlık Bölümü Güneydoğu Cephesi 139

Şekil 4.93. Giriş Bölümü Güneybatı Cephesi 139

Şekil 4.94. Giriş Bölümü Kuzeybatı Cephesi 140

Şekil 4.95. Giriş Bölümü Kuzeydoğu Cephesi 141

Şekil 4.96. Giriş Bölümü Güneybatı Cephesi 142

Şekil 4.97. Doğu Cephesi (Harem Kapısı Cephesi) 143

Şekil 4.98. Güney Cephesi (Selamlık Kapısı Cephesi) 143

Şekil 4.99. Güney2 Cephesi (Giriş Bölümü Kapısı Cephesi) 144

Şekil 5.1. Hacı Bozan Ağa Evi 154

Şekil 5.2. Hasbaylar Evi 155

Şekil 5.3. Halfanlar Evi (Fotoğraf: Koçali Aymaz) 157

Şekil 5.4. Timurlar Evi 159

Şekil 5.5. Çakmaklar Evi 161

KISALTMALAR VE SİMGELER

m	: metre
cm	: santimetre
vb	: ve benzeri
vd	: ve diğerlei
yy	: Yüzyıl
h.	: Hicri
ÇOB	: Çevre ve Orman Bakanlığı
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
TKGM	: Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
ŞKTVKBK	: Şanlıurfa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

EK LİSTESİ

Ek No:		Sayfa No:
Ek 1.	Davud Karamanlı Evi Vaziyet Planı	193
Ek 2.	Davud Karamanlı Evi Zemin Kat Zemin Planı	195
Ek 3.	Davud Karamanlı Evi Birinci Kat Zemin Planı	197
Ek 4.	Davud Karamanlı Evi Zemin Kat Tavan Planı	199
Ek 5.	Davud Karamanlı Evi Birinci Kat Tavan Planı	201
Ek 6.	Davud Karamanlı Evi Kesitler	203
Ek 7.	Davud Karamanlı Evi Kesitler	205
Ek 8.	Davud Karamanlı Evi Kesitler	207
Ek 9.	Davud Karamanlı Evi Kesitler	209
Ek 10.	Davud Karamanlı Evi Görünüşler	211
Ek 11.	Davud Karamanlı Evi Vaziyet Planı Malzeme Analizi	213
Ek 12.	Davud Karamanlı Evi Zemin Kat Zemin Planı Malzeme Analizi	215
Ek 13.	Davud Karamanlı Evi Birinci Kat Zemin Planı Malzeme Analizi	217
Ek 14.	Davud Karamanlı Evi Zemin Kat Tavan Planı Malzeme Analizi	219
Ek 15.	Davud Karamanlı Evi Birinci Kat Tavan Planı Malzeme Analizi	221
Ek 16.	Davud Karamanlı Evi Kesitler - Malzeme Analizi	223
Ek 17.	Davud Karamanlı Evi Kesitler - Malzeme Analizi	225
Ek 18.	Davud Karamanlı Evi Kesitler - Malzeme Analizi	227
Ek 19.	Davud Karamanlı Evi Kesitler - Malzeme Analizi	229
Ek 20.	Davud Karamanlı Evi Sokak Görünüşleri - Malzeme Analizi	231
Ek 21.	Davud Karamanlı Evi Vaziyet Planı – Hasar Analizi	233
Ek 22.	Davud Karamanlı Evi Zemin Kat Zemin Planı – Hasar Analizi	235
Ek 23.	Davud Karamanlı Evi Birinci Kat Zemin Planı – Hasar Analizi	237

Ek 24. Davud Karamanlı Evi Zemin Kat Tavan Planı – Hasar Analizi 239

Ek 25. Davud Karamanlı Evi Birinci Kat Tavan Planı – Hasar Analizi 241

Ek 26. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Hasar Analizi 243

Ek 27. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Hasar Analizi 245

Ek 28. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Hasar Analizi 247

Ek 29. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Hasar Analizi 249

Ek 30. Davud Karamanlı Evi Sokak Görünüşleri – Hasar Analizi 251

Ek 31. Davud Karamanlı Evi Vaziyet Planı – Restitüsyon Analizi 253

Ek 32. Davud Karamanlı Evi Zemin Kat Zemin Planı – Restitüsyon Analizi 255

Ek 33. Davud Karamanlı Evi Birinci Kat Zemin Planı – Restitüsyon Analizi 257

Ek 34. Davud Karamanlı Evi Zemin Kat Tavan Planı – Restitüsyon Analizi 259

Ek 35. Davud Karamanlı Evi Birinci Kat Tavan Planı – Restitüsyon Analizi 261

Ek 36. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Restitüsyon Analizi 263

Ek 37. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Restitüsyon Analizi 265

Ek 38. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Restitüsyon Analizi 267

Ek 39. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Restitüsyon Analizi 269

Ek 40. Davud Karamanlı Evi Sokak Görünüşleri– Restitüsyon Analizi 271

Ek 41. Davud Karamanlı Evi Vaziyet Planı – Müdahale Kararları 273

Ek 42. Davud Karamanlı Evi Zemin Kat Zemin Planı – Müdahale Kararları 275

Ek 43. Davud Karamanlı Evi Birinci Kat Zemin Planı – Müdahale Kararları 277

Ek 44. Davud Karamanlı Evi Zemin Kat Tavan Planı – Müdahale Kararları 279

Ek 45. Davud Karamanlı Evi Birinci Kat Tavan Planı – Müdahale Kararları 281

Ek 46. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Müdahale Kararları 283

Ek 47. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Müdahale Kararları 285

Ek 48. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Müdahale Kararları 287

Ek 49. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Müdahale Kararları 289

Ek 50. Davud Karamanlı Evi Sokak Cepheleri – Müdahale Kararları 291

Ek 51. Davud Karamanlı Evi Vaziyet Planı – Restorasyon İşlev Kararları 293

Ek 52. Davud Karamanlı Evi Zemin Kat Zemin Planı– Restorasyon İşlev Kararları 295

Ek 53. Davud Karamanlı Evi Birinci Kat Zemin Planı– Restorasyon İşlev Kararları 297

Ek 54. Davud Karamanlı Evi Zemin Kat Tavan Planı– Restorasyon İşlev Kararları 299

Ek 55. Davud Karamanlı Evi Birinci Kat Tavan Planı– Restorasyon İşlev Kararları 301

Ek 56. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Restorasyon İşlev Kararları 303

Ek 57. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Restorasyon İşlev Kararları 305

Ek 58. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Restorasyon İşlev Kararları 307

Ek 59. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Restorasyon İşlev Kararları 309

Ek 60. Davud Karamanlı Evi Sokak Cepheleri – Restorasyon İşlev Kararları 311

Ek 61. Siverek'teki Tescilli Yapılar (Çizim: Cenap BAYLAN Arşivi, 2019) 313

Ek 62. Davud Karamanlı Evi Harem Bölümü Tescil Fişi (ŞKTVKBK) 315

1. GİRİŞ

Tarihte birçok medeniyete ev sahipliği yapmış Siverek, günümüze kadar uzantıları devam eden yapıları ile önemli bir yere sahiptir. Buna rağmen Siverek'in tarihi ve geleneksel yapılarında gerekli koruma önlemleri alınmamış ve bu yapıların çoğu günümüze aktarılamamıştır. Siverek Kalesi'nin kuzeyinde, Hamidiye Mahallesi'nde bulunan Davud Karamanlı evi, özgün niteliklerini koruyarak günümüze ulaşan az sayıdaki geleneksel evlerden biridir. Günümüze aktarılan bu az sayıdaki yapılar inşa edildikleri dönemin sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan birer belge anlamı taşıması bakımından önemlidir.

Davud Karamanlı Evi, kullanıcı ve doğal bozulmalardan kaynaklı çeşitli problemler tespit edilmesine rağmen yapı, mekân kurgusu bakımından günümüze bir bütün olarak ulaşabilmiştir. Ev, çoklu mülkiyeti ve kiracıların oturmasından dolayı gerekli bakım ve onarımı görememekte, gün geçtikçe daha çok yıpranmaktadır. Siverek kenti tarihi yapıları için alan taraması yapılırken evin varislerinden Nesra Furuncuoğlu (72) ile tanışılmış, yapılan görüşme sonucunda ev, tez konusu olarak belirlenmiştir.

1.1. Çalışmanın Amacı

Siverek'te Şanlıurfa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü verilerine göre, Siverek'te 1980 ila 2000 yılları arasında 12 kültür varlığı, 2001 ila 2010 yılları arasında 62 kültür varlığı, 2011 ila 2018 yılları arasında 50 kültür varlığı kayıt altına alınmıştır. Bu verilere göre Siverek'in geleneksel kent dokusuyla ilgili kapsamlı bir çalışma yapılmamış, ancak son yıllarda tespit ve belgeleme konularında çalışmalar hızlanmıştır. Bunun yanında, son 15 yılda kentin tarihi dokusu dikkate alınmadan uygulanan imar planları ile çoğu tarihi yapı yok edilmiştir.

Tarihi kentteki özgün konut mimarisi ile ilgili çalışma yapma ihtiyacı, araştırmanın temel amacını oluşturmaktadır. Yapılan çalışmalar sonucunda, Siverek'in mimari mirasının korunması konusunda çalışmaların yetersiz oluşu, geleneksel Siverek evleri ile ilgili yapılmış mimari araştırmaların yok denecek kadar az oluşu, tek yapı ölçeğinde yapılan restorasyon çalışmalarında restorasyon yöntem ve tekniklerine uyulmaması, bu çalışmanın yapılmasını gerekli hale getirmiştir. Bu bağlamda örnek

olması açısından Davud Karamanlı evinin restorasyonu yapılacak ve söz konusu evin gelecek nesillere tarihi bir kaynak olarak aktarılması sağlanacaktır.

1.2. Çalışmanın Kapsamı ve Yöntemi

Tez kapsamında, Siverek'in tarihsel gelişim süreci araştırılmış; kentin sosyal, kültürel ve ekonomik yapısı incelenmiştir. Yapının bulunduğu çevresi, benzer dönem konut yapıları, plan elemanları, yapı elemanları, yapı malzemeleri ve yapım teknikleri araştırılmıştır. Bu kapsamda Siverek kenti ve çevresindeki mimari yapıların literatür taraması yapılmıştır.

Davud Karamanlı Evi'nin mevcut durumunu belgelemek amacıyla ilk aşamada alanda lazer ölçüm cihazı ile yapının ölçümleri yapılmış ve mevcut durumu çizim ve fotoğraflarla belgelenmiştir. Dijital ortama aktarılan ölçümler üzerinden vektörel bilgisayar programlarıyla evin plan, kesit ve görünüşleri çizilmiştir. Sonraki aşamada evin malzeme, hasar, restitüsyon analizleri yapılmış ve restorasyon müdahale kararları belirlenmiştir. Restitüsyon projelerine kaynaklık etmesi açısından Siverek'te mevcut beş yapının karşılaştırmalı çalışmaları yapılmıştır. Son olarak restorasyon projeleri çizilerek temizleme, sağlamlaştırma, bütünleme, yenileme, çağdaş ek ve yeni işlev verilmesi konularında öneriler geliştirilmiştir.

Sonuç olarak yapının restorasyon projesi hazırlanırken, yapının ilk günkü plan şemasına sadık kalınmaya çalışılmıştır. Yapının korunup tarihi bir belge olarak gelecek kuşaklara aktarılması, geleneksel konutların korumasına örnek oluşturması ve toplumsal amaca hizmet etmesi amacıyla yapının "Kadın Sanat Eğitim Merkezi" olarak yeniden işlevlendirilmesi kararlaştırılmıştır.

2. SİVEREK'İN GENEL ÖZELLİKLERİ

Bu bölümde Siverek'in tarihi, coğrafi, topoğrafik ve jeolojik özellikleri anlatılmıştır.

2.1. Tarihi

Siverek, Mezopotamya bölgesindeki konumu ile tarihin her döneminde önemini korumuştur. Bu özelliğini Fırat ve Dicle'nin arasındaki verimli topraklarına borçludur. Bölge güçlü devletlerin ele geçirmek istediği toprakların başında gelmiştir. Hititler, Asurlular, Mitanniler, Akatlar, Urartular, Medler, Persler, Romalılar, Bizanslılar, Eyyubiler, Selçuklular, Moğollar, Karakoyunlular, Akkoyunlular ve Osmanlılar bu topraklara sahip olmuş ve uzun yıllar bu topraklarda hüküm sürmüşlerdir. Siverek dünya coğrafyası açısından bu kadar önemli bir bölgenin merkezinde yer almıştır (Özgültekin, vd. 1997; Özağaçhanlı, 2010).

Eski çağlardan beri Siverek değişik isimlerle anılmıştır. Tarihte "Halzidima" olarak geçen bölgenin merkezi "**Kinaba**" yani Siverek kasabasıydı. Hititlerin bu bölgede çok sayıda şehir devletleri bulunmaktaydı. Mitanni devleti döneminde ismi "**İsmarika**" olarak geçen Siverek, Aramiler döneminde "**Şebhabherak**", Ermenilerin elinde olduğu dönemlerde "**Sevaverek**", Arapların hâkim olduktan sonraki adı "**es- Süveyda**", Haçlı kontluğu döneminde ismi "**Sevorak**" olarak geçmektedir. Bizanslılar döneminde Siverek'in ismi "**Sebaberak**", "**Severak**" ve "**as-Suwaida**" olarak kullanılmıştır. Son olarak Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde bu günkü ismi olan "**Siverek**" olarak isimlendirilmiştir (Özgültekin, vd. 1997; Azimli, 2001).

Siverek'in içinde bulunduğu Diyarbakır bölgesi, 16. yy. başlarında Osmanlı devletinin eline geçtikten sonra bölgede idari teşkilatlanma başlamıştır. Bu dönemde Siverek, Diyarbekir vilayetine bağlı 'Klasik Sancak' statüsü kazanmıştır. O dönemde devletin vergi gelirlerinin takibi ve asker temini ile ilgili yaptırılan tahrirlerde sancak esas alınmaktaydı (Ekinci, 1999). Siverek, Kurtuluş savaşındaki aktif rolünden dolayı Cumhuriyetin ilk yıllarında vilayet haline getirilmiş ancak 1926 yılında günümüzdeki durumu olan Şanlıurfa iline bağlı ilçe durumuna getirilmiştir.

2.2. Coğrafi Özellikler

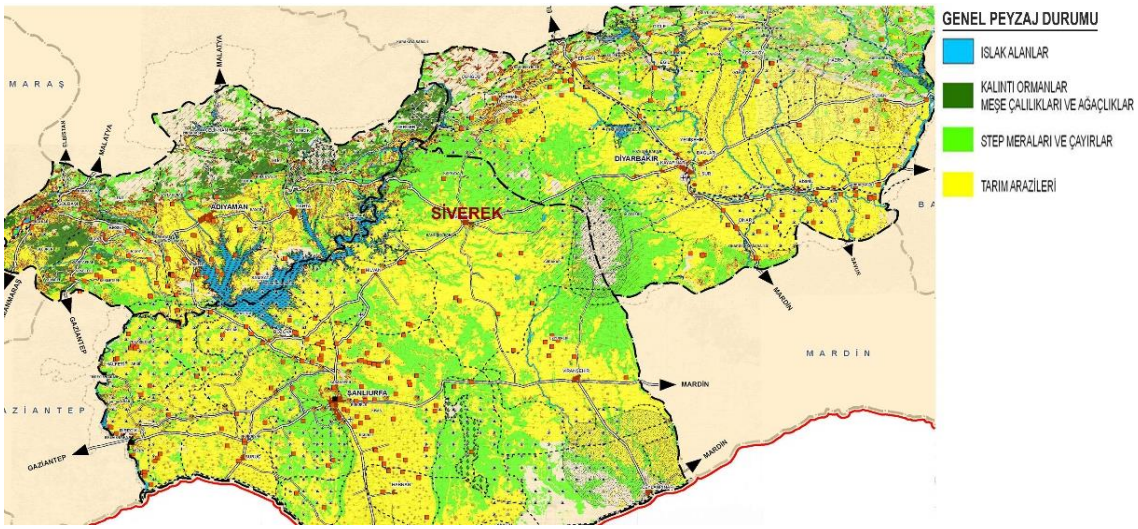
Bu bölümde Siverek'in iklimi, bitki örtüsü, topoğrafik ve jeolojik yapısı, sosyo-ekonomik yapısı anlatılmıştır.

2.2.1. İklim

Siverek'te, Akdeniz, çöl ve karasal iklimin etkileri görülmektedir. Karasal ve çöl ikliminin etkisiyle yazları oldukça sıcak geçen Siverek'te nem oranının düşük olması nedeniyle, yüksek olan sıcaklar boğucu ve rahatsızlık verici derecelere ulaşmamaktadır. Kışları ise tersi olarak soğuk ve yağışlıdır. Bu karasal ve çöl ikliminin etkisiyle Siverek'te mimari bu iklim şartlarından etkilenerek avlulu formlar kullanılmış ve mimari mekânlar buna göre şekillenmiştir.

2.2.2. Bitki Örtüsü

Siverek, karasal iklim etkisi altında olduğundan ve yılın büyük bir kısmını kurak geçirmesinden dolayı doğal orman bitki örtüsü bakımından fakirdir. Ancak Siverek'in doğu tarafına düşen Karacadağ'da yer yer meşe ağaçlarına rastlamak mümkündür. Genel olarak ilçenin iklim özellikleri, ilkbaharda yeşeren ve yaz aylarında yağışların kesilmesiyle birlikte kuruyan step (bozkır) bitki örtüsüdür (Benek, 2013). Bu yüzden Siverek'teki mimari yapılarda ahşap kullanımı sınırlıdır ve genellikle kapı-pencere doğramaları ile yapı tavanlarındaki kirişlerden oluşmaktadır (Şekil 2.1).

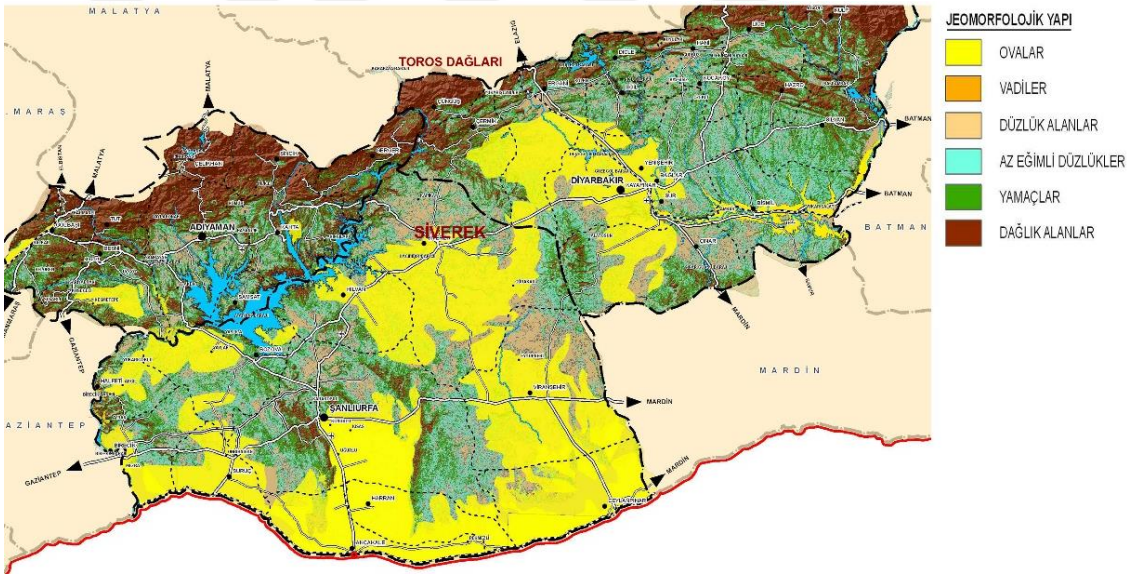
Şekil 2.1. Bitki Örtüsü Haritası (Kaynak: ÇOB)

2.3. Topoğrafik ve Jeolojik Yapı

Bu bölümde Siverek'in topoğrafik ve jeolojik yapısı anlatılmıştır.

2.3.1. Topoğrafik Yapı

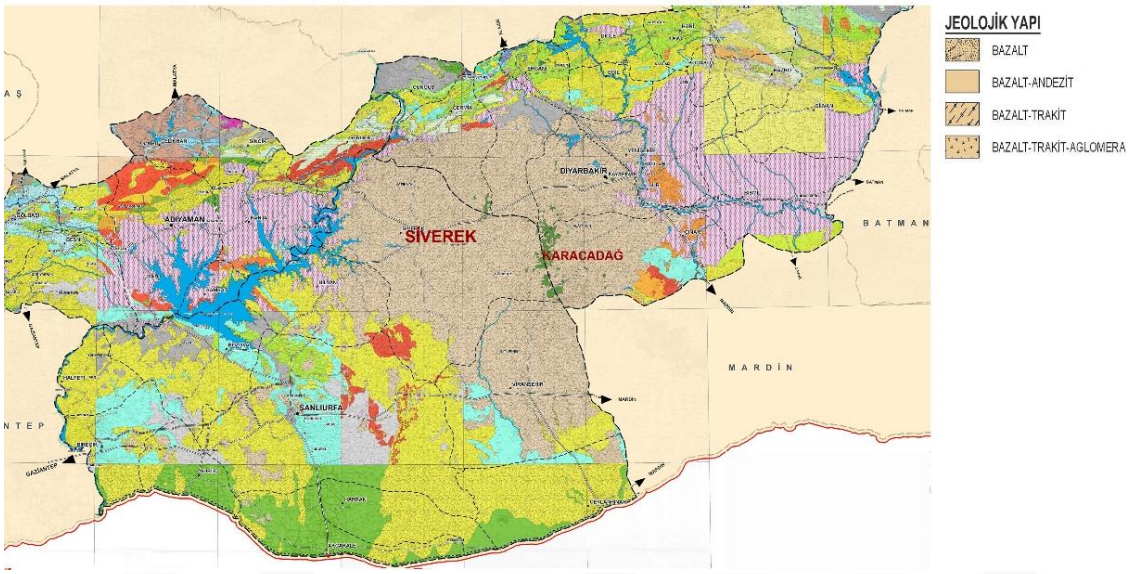
Güneydoğu Anadolu bölgesi toprakları genelde düzlüklerden meydana gelir. Bölgeyi kuzeyde bir yay biçiminde uzanan Güneydoğu Toroslar kuşatır. Güneydoğu Torosların eteklerinden güneye doğru hafif bir eğimle inen Güneydoğu Anadolu düzlükleri bulunmaktadır. Siverek bu düzlüklerin bulunduğu bölgede yer almaktadır. Neredeyse eğimsiz olan bölgedeki tek yükseklik, Siverek'in doğusunda bulunan, 1919 m yüksekliğindeki Karacadağ'dır. İlçe, topoğrafyası kendi içinde kuzeyden güneye doğru az eğimli bir yapıya sahiptir (Şekil 2.2).

Şekil 2.2. Jeomorfolojik Yapı (Kaynak: ÇOB)

2.3.2. Jeolojik Yapı

Bölgede volkanik bir dağ olan Karacadağ bulunmaktadır. Karacadağ'ın geçirmiş olduğu volkanik patlamalar sonucu 'bazalt' adı verilen bölgenin ana yapı malzemesi oluşmuştur. Bu malzeme güçlü yapısından dolayı kolay aşınmayan bir malzemedir ve bu da yapıların daha sağlam ve daha uzun ömürlü olmasını sağlamıştır (Şekil 2.3).

Şekil 2.3. Jeolojik Yapı (Kaynak: ÇOB)

Yörenin özgün malzemesi olan bazalt, renk olarak siyah ve sert bir özelliğe sahiptir. Gözenekli ve gözeneksiz bazalt olarak iki kısımda incelenebilir. Bazaltın bu özelliği, malzemenin farklı yerlerde ve şekillerde kullanılmasına olanak sağlamaktadır.

2.4. Sosyo ekonomik yapı

Siverek'te tarım ve hayvancılığın yanında bedesten, han, çarşı, pazar, debbağhane, bezirhane, boyahane gibi şehir merkezinin önemli ticaret mekânları bulunmaktaydı. Bunun dışında zirai ürünlerin satışa sunulduğu buğday pazarı da mevcuttu (A. Zühtü Efendi, 1927).

1873-74 Diyarbakır salnamesine göre Siverek'te 1711 hane, 362 dükkân, 7 han, 8 fırın, 20 kahve, 1 boyahane, 3 bezirhane, 2 mağaza, 25 ahır, 3 hamam, 3 çamaşırhane, 7 buğday değirmeni, 1 değirmen, 1 pirinç değirmeni, 1 tahmishane, 2 develik, 1 kovanhan, 3 ambar, 1 kilhane, 1 debbağhane, 3077 bağ, 400 tarla, 270 mera, 5 bahçe bulunmaktaydı. Ayrıca 1 kale, 1 hükümet konağı, 1 telgrafhane, 10 köprü, 3 mektep, 1 medrese, 5 tekke, 5 Cami, 15 hücre, 3 Kilise, 1 mektebi rüşdiye, 1 kütüphane, 25 çeşme, 60 su kuyusu, 20 kar kuyusu, 30 kabristan ve 10 hristiyan mezarı bulunmaktadır (Salname-i Diyarbekir, 1927). Bu bilgiler ışığında 19. yüzyılda sosyo ekonomik yapı ile ilgili önemli yorumlar yapılabilmektedir.

Günümüzde Siverek'te ticareti ayakta tutan iki ana geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Tarım ürünleri olarak, arpa, buğday, pirinç, nohut, mercimek gibi ürünler yetiştirilirken, hayvancılıkta küçükbaş ve büyükbaş hayvancılığı ticareti yapılmaktadır.

2.5. Siverek'teki Anıtsal Yapılar

ŞKTVKBK Müdürlüğü'nden edinilen bilgiye göre Siverek'te günümüze kadar ulaşan 43 arkeolojik sit alanı, 1 kentsel sit alanı, 10 cami-türbe, 2 idari, 3 han, 2 hamam, 2 çeşme, 4 köprü, 1 anıt ağaç ve 58 konut olmak üzere toplam 125 tescilli taşınmaz kültür varlığı bulunmaktadır. Günümüze ulaşan anıtsal yapılarda az da olsa koruma önlemleri alınmış ancak yapılan hatalı restorasyon uygulamaları ile çağdaş restorasyon yöntem ve tekniklerine uyulmadığı gözlemlenmiştir. Siverek'in anıtsal yapıları ile ilgili günümüze kadar çok az araştırma yapıldığı göz önünde bulundurularak, Siverek tarihi kent merkezindeki anıtsal yapılarla ilgili belgeleme çalışması yapılmıştır.

Siverek tarihi kent merkezinde anıtsal yapılar; Siverek Kalesi, Eski Hükümet Konağı (Siverek Kaymakamlığı), Gümrük Hanı, Cudi Paşa Hanı, Hacı Yusuf Hanı, Gazipaşa İlkokulu, Cıncıklı Hamamı, Abdalağa Hamamı, Siverek Ulu Cami, Hüseyin Çeribaşı (Sulu) Cami, Hasan Çelebi Cami, Gülabibey Cami, Haliliye Cami, Hamidiye Cami, Hacı Ömer Cami, Karakeçi Cami, Selimpınar Köprüsü, Hacı Pınarı (Hacı Ömer Çeşmesi), Serap Çeşmesi, Koç Ali Baba Türbesi ve Cerrah Baba Türbesi tespit edilmiştir.

2.5.1. Siverek Kalesi

Siverek, milattan öncesine dayanan ve birçok medeniyete ev sahipliği yapmış önemli bir şehirdir. Stratejik ticaret yollarının geçtiği aks üzerinde oluşu ve bereketli topraklar olarak bilinen Mezopotamya'da yer alması sebebiyle önem arz eden bir konuma sahipti. Bu önemli konum yüzyıllar boyunca çeşitli güvenlik problemlerine neden olmuştur. Saldırılara direnebilmek amaçlı ve koruma içgüdüsü kaynaklı olarak bölgedeki bu höyük üzerinde şehir inşa edilmiştir Zamanla artan nüfustan dolayı şehir, kalenin eteklerine kadar inmiş, daha sonraki dönemlerde şehir çember halinde kalenin etrafında büyümeye devam etmiştir. Günümüzde konum itibari ile Siverek kentinin tam ortasında bulunan ve yalnızca yeşil alan olarak değerlendirilen Siverek Kalesi, döneminin güvenlikli yaşam alanıydı (Şekil 2.4;5;6;7).

Şekil 2.4. Siverek Kalesi (Kaynak: Özgültekin, vd. 1996)

Siverekli Abdülcelilzade Zühtü Efendi Siverek'in tarihini anlattığı Keşkül adlı el yazması eserinde Siverek Kalesi hakkında şunları söylemektedir: "*Ahiren, Diyarbakır Sasaniyan'e (Sasanilere) intikal ettiğinden Siverek dahi Rumlar (Bizanslılar) eline geçmiş idi. Bir müddet sonra Rumlar Diyarbekir'i de elde ederek Konstantiniyye Kayseri'nden II. Konstantin Diyarbekir'in surunu ve Siverek'in kalesini yevmi (günde) bin amele işletmek suretiyle inşasına başlamış ise de ikmal edilmeden Diyarbekir Şapur tarafından zapt edilmiş ve tekrar Rumlar eline geçtiğinde Rustinpanos tarafından natamam (tamamlanmamış-yarım) kalan Diyarbekir suru istihkamatı ikmal edildiği gibi Siverek Kalesini ve istihkamatını dahi yaptırmıştır. Rivayete göre yevmi bin amele üç yüz usta çalıştırmak suretiyle 10 senede ikmaline muvaffak olunmuştur*".

Şekil 2.5. Siverek Kalesi (Kaynak: Google Earth web görüntüsü)

Bölgede yapılan araştırmalara göre Siverek Kalesi'nin tarihinin Asurlular'a kadar uzandığı bilinmektedir. Tarihçi Klaudyos Batlamyus Siverek Kalesi üzerine şunları ifade etmiştir: "*Siverek (Konttopolis) Kalesi Asur medeniyetinden kalan büyük kesme taşlarla inşa edilmiştir. Romalılar hazır buldukları malzeme ile yükseltileri sur ve burçları Mezopotamya'nın en müstahkem kalesi haline getirmişlerdir, fakat Şapur I.in kuvvetleri karşısında şehir yandı, kül oldu halkı hep kılıçtan geçirildi*" (Özgültekin, vd. 1997).

Şekil 2.6. Siverek Kalesi

Siverek Kalesi'nde yakın zamana kadar yeraltı tünelleri ve bazalt merdivenlere rastlamak mümkündü. Görgü tanığı Hasan Baydilli'nin (58) ifadesine göre, "*Yaklaşık 13-14 yaşlarındayken arkadaşlarla Siverek Kalesi'ne çıkmıştık. Kalenin ortalarında kuzeybatıya doğru bir tünel gördük. Yaklaşık 10 m sürünerek ilerledik. Tünel devam ediyordu ama biz daha fazla ilerlemekten çekindik ve geri çıktık. Daha sonraki dönemlerde yetkililer tüneli kapattılar*" diye ifade etmiştir. Diğer bir görgü tanığı Mehmet Ali Baylan (47) "*10-12 yaşlarındayken arkadaşlarımla Siverek Kalesinin güney taraflarında, kuzeybatıya doğru tünel görmüştük. Tünelde ağaç kökleri bulunmaktaydı. Köklere tutunarak yaklaşık 7-8 m aşağı indik. O kısımda tünelde çökme olduğundan dolayı daha fazla ilerleyemedik. Tünelin yan duvarları bazalttı ve yan taraflarında küçük odalar bulunmaktaydı. Odaların içinde çanak çömlek parçaları mevcuttu. Odaların duvarları da bazalttı*" diye ifade etmiştir.

Şekil 2.7. Siverek Kalesi

2.5.2. Eski Hükümet Konağı

Eski Hükümet Konağı Camikebir Mahallesi Atatürk Bulvarı No:101 adresinde bulunmaktadır. Keşkül adlı elyazması eserde; 1901 yılında Kaymakam Kemal Bey tarafından eski Hükümet Sarayı yıktırılarak yerine yeni Hükümet Binası'nın yapımına başlanmış, 1907 yılında yeni atanan Kaymakam Mecit bey tarafından hizmete açılmıştır (A. Zühtü Efendi, 1927). Yapı 1976 yılında yeni hükümet binası yapılana kadar bu amaçla kullanılmıştır. 1980 yılında çıkan yangında ahşap kısımları tamamen yanmıştır. Şanlıurfa Valiliği tarafından 1999 yılında onarılarak 'İlçe Halk Kütüphanesi' olarak hizmete sunulmuştur (Özgültekin, vd. 1997). 2016 yılına kadar halk kütüphanesi olarak kullanılmaya devam eden yapı, kaymakamlık tarafından tekrar restore edilerek "Kaymakamlık Binası" olarak kullanılmaya başlanmıştır (Şekil 2.8).

Şekil 2.8. Eski Hükümet Konağı (Fotoğraf: A. Cihat Kürkçüoğlu)

Hükümet Konağı'nın özgün hali cephede; yapı köşelerinde, kat silmelerinde, pencere kenarlarında ve özelleştirilmiş bazı kısımlarda ince yonu bazalt kullanılmış, cephenin geri kalan kısımlarında moloz bazalt kullanılmış ve moloz bazalt üzeri sıvanmıştır. 2015-2016 yıllarında yapılan hatalı restorasyon çalışmalarıyla sıvalı olan kısımlar sökülmüş, günümüzdeki haline dönüştürülmüştür (Şekil 2.9).

Şekil 2.9. Eski Hükümet Konağı

Tarihi bina kare planlı ve iki kattan oluşan simetrik bir yapıya sahiptir. Binanın girişi güney cephede olup, altı sütunla taşınan üç yarım daire kemerli revakla vurgulanmıştır. Revaklı kısmın üstündeki üç pencere, yapıdaki diğer pencerelerden farklı olarak kemerli forma sahiptir. Tarihi yapının revaklarla tanımlanmış giriş cephesinin sağında ve solunda simetrik ve eşit büyüklükte dikdörtgen pencereler bulunmaktadır. Yapının diğer üç cephesinde de aynı büyüklükte dikdörtgen pencereler yer almaktadır. Ahşap pencere doğramaları son yapılan onarımla değiştirilmiş olup özgünlüğünü yitirmiştir (Şekil 2.10).

Şekil 2.10. Eski Hükümet Konağı

Yapıya girildiğinde misafirleri bir galeri boşluğu karşılamakta ve tam karşıda üst kata çıkan ihtişamlı üç kollu ahşap bir merdiven bulunmaktadır. Galeri boşluğu, alt ve üst katı birleştirmiş olup üç kollu merdivenle zenginleştirmiştir. Galeri boşluğunun üzerinde özgün sekizgen boşluk, cam üzerine işlenmiş vitray süslemelerle kapatılmıştı. Yapı büyük oranda bu boşluktan ışık almaktaydı ancak günümüzde bu kısım yapay ışıklandırma ile aydınlatılmaktadır. Tarihi yapıda simetri noktasının sağ ve sol kollarında eşit sayıda ve büyüklükte odalar bulunmaktadır. Simetri noktasındaki revaklı girişin üstü, makam odası olarak tasarlanmıştır (Şekil 2.11).

Şekil 2.11. Eski Hükümet Konağı İç Mekân

2.5.3. Cudi Paşa Hanı (Paşa Konağı)

Cudi Paşa Hanı, Güney Mahallesi Atatürk Bulvarı No:130 adresinde bulunmaktadır. Cudi Paşa Hanı'nın yapım tarihi kesin olarak bilinmemektedir. 1903 yılında Dönemin Osmanlı Paşası Cudi Paşa tarafından tren istasyonu olarak onarılmıştır. Belediye Başkanı Yılmaz Fattahlıgil tarafından 1960 yılında ikinci katı yaptırılan han, belediye hizmetlerinde kullanılmıştır (Özgültekin, vd. 1997). Son olarak 2006-2007 yıllarında kamulaştırılmış ve turizmin hizmetine sunulmuştur. Bugün yapı Siverek Belediyesi bünyesinde kafeterya olarak işletilmektedir (Şekil 2.12).

Şekil 2.12. Cudi Paşa Hanı (Paşa Konağı)

Cudi Paşa Hanı farklı dönemlerde inşa edilen giriş kat ve birinci kattan oluşmaktadır. Yapı simetrik bir özelliğe sahiptir. Ortak aksta ana giriş ve arka bölüme geçen bir kapı bulunmakta, giriş aksının sağında ve solunda 4'er aks bulunmaktadır. Ana girişin sağında ve solunda iki kapı bulunmaktadır ve bu kapılardan bazalt basamaklı merdivenlerle üst kata çıkılmaktadır (Şekil 2.13).

Şekil 2.13. Cudi Paşa Hanı (Paşa Konağı)

Yapının giriş katı duvarları bazalt malzemeden inşa edilmiştir. İnce yonu bazalt malzemeden örülen geniş ayaklar ve bu ayakların üzerine binmiş çapraz tonozlardan oluşmaktadır. Bu çapraz tonozların inşasında moloz bazalt kullanılmıştır. Tarihi han restore edildiği zaman, yapının zemininde düzgün kesme bazalt döşenmiştir. Yine aynı dönemde cephelerde kullanılan ahşap doğramalarda da özgün hali korunamamıştır.

Şekil 2.14. Cudi Paşa Hanı Zemin Kat İç Mekân (Paşa Konağı)

Hanın ikinci katının bir kısmı teras, diğer kısmı ise çok amaçlı salon olarak kullanılmaktadır. Yapının üst katının dış duvarları yığma sistem, orta kısımlar ise betonarme karkas sistem olarak inşa edilmiştir. Yığma olarak inşa edilen kısımlarda kalker kullanılmıştır. Bu şekliyle yapının restitüsyon kısmı karma sistem olarak inşa edilmiştir. Yapının üst katı modern yapım tekniği ile inşa edilmiştir. (Şekil 2.14;15).

Şekil 2.15. Cudi Paşa Hanı Birinci Kat İç Mekânı (Paşa Konağı)

2.5.4. Gümrük Hanı

Siverek Kalesi'nin doğusunda, Hasan Çelebi Mahallesi, Kapalı Çarşı'nın içinde bulunmaktadır. Günümüze yapının kitabesi ulaşmadığından ve herhangi bir kaynak bulunmadığından yapım yılı bilinmemektedir. İnşa edildiği dönemden itibaren han olarak kullanılan yapı, 1920 yılında Urfa'nın kurtuluşundan önce belediye başkanlığına seçilen M. Emin Odabaşı tarafından kısa bir süre belediye binası olarak kullanılmıştır (Özgültekin, vd. 1997). Günümüzde hanın zemin katında geleneksel malzemeler sergilenirken, birinci katı lokanta ve kafeterya olarak kullanılmaktadır.

Şekil 2.16. Gümrük Hanı (Fotoğraf: A. Cihat Kürkçüoğlu)

Gümrük Hanı, tek ve kare avlulu iki katlı bir plan şemasına sahiptir. Hanın zemin ve üst katı farklı plan şemasına sahiptir. Zemin katta mekânlar avluyu dört taraftan sararken üst katta batı cephesine yaslanan 'U' şeklinde bir plan şeması mevcuttur. Yapı yığma sistemle inşa edilmiştir. Duvarları, taşıyıcı elemanları, kemerler ve merdivenleri ince yonu bazalt, tonozlarda ise moloz bazalt kullanılmıştır (Şekil 2.16).

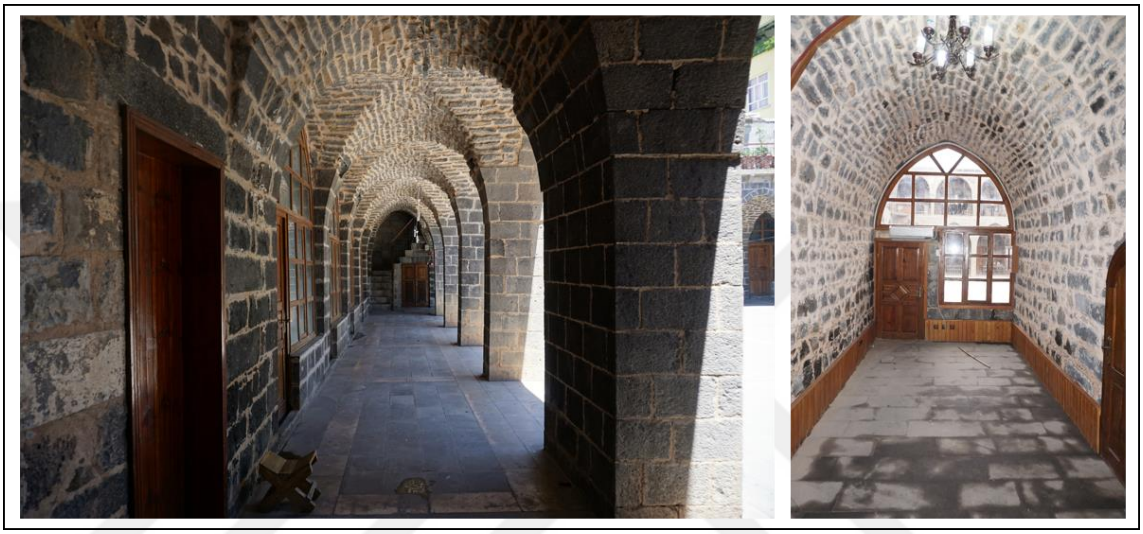

Şekil 2.17. Gümrük Hanı Avlusu

Tarihi handa zemin kattaki mekânlar avluyu dört taraftan çevrelemektedir. Hanın zemin kat girişi güneybatı köşesinde, Kapalı Çarşı tarafında bulunmaktadır. Avlunun kuzeybatı ve güneydoğu köşelerinde düşey sirkülasyonu sağlayan bazalt merdivenler bulunmaktadır. Restorasyondan önce avlu zemini özgün hali gözenekli bazalt iken, hatalı restorasyon sonucu düzgün kesme bazalt kullanılmıştır. Avlunun ortasında bir asma ağacı ve su kuyusu bulunmaktadır (Şekil 2.17).

Hanın zemin katında; batı, kuzey ve doğu cephelerinde revaklı kısımlar bulunmaktadır. Zemin kattaki bu revaklı kısımların tavanları çapraz tonozlardan oluşmaktadır ve bu çapraz tonozları kare kesitli taşıyıcılar taşımaktadır. Güney cephede ise revak bulunmamakla birlikte iki adet oda bulunmaktadır. Ayrıca bu cephede iki kat

boyunca moloz bazaltla örülmüş bir duvar bulunmaktadır. Revaklı kısımların arkasında odalar yer almaktadır. Bu odaların tavanları beşik tonozlardan oluşmaktadır. Handa bulunan odaların tamamında bulunan elektrik ve havalandırma tesisatı, yapının özgün dokusunu bozmuştur. Tesisatın döşenme şekli hem yapıya zarar vermektedir hem de yapıda kötü bir görüntü oluşturmaktadır. Kullanılan ahşap doğramalar da aynı şekilde özgün dokuya uygun değildir (Şekil 2.18).

Şekil 2.18. Gümrük Hanı Zemin Kat

Gümrük Hanı'n üst katı, batı cephesine yaslanan 'U' şeklinde bir plan şemasına sahiptir. Diğer kısımlar ise çıkılabilir teras şeklinde kullanılmaktadır. 'U' plan tipindeki kısımların tamamında revaklı kısım bulunmaktadır. Bu revaklı kısımlarda kemerleri taşıyan yuvarlak sütunlar bulunmaktadır. Bu katta revaklı kısmın tavan döşemesi ahşap kirişlerden inşa edilmiştir. Zemin döşemesinde özgün haline benzemeyen düzgün kesme bazalt kullanılmıştır. Revaklı bölümün arka tarafı, alt katta olduğu gibi odalardan meydana gelmiştir. Odaların tavanları aynı şekilde ahşap kirişlerden oluşmaktadır. Günümüzde birinci kattaki odalar şark odası olarak kullanılmaktadır. Bu odalarda revaklı kısımda ve arka cephede birer adet pencere bulunmaktadır (Şekil 2.19).

Şekil 2.19. Gümrük Hanı Birinci Kat

2.2.5. Gazipaşa İlkokulu

Gazipaşa İlkokulu Güney Mahallesi Atatürk Bulvarı No:70 adresinde bulunmaktadır. 1903 yılında yapımına başlanan bina 1908 yılında lise olarak, 1926 yılında Gazi Paşa ilkokulu olarak kullanılmıştır. 1966 yılından sonra Kız Meslek Lisesi, daha sonra İmam Hatip Lisesi olarak kullanılmıştır. Uzun bir süre bakımsız kalan yapı, 2001 yılında Şanlıurfa Valiliği tarafından restore edilerek Kaymakamlık Konukevi olarak hizmete sunulmuştur (Özgültekin, vd. 1997) (Şekil 2.20). Son olarak 2015-2016 yıllarında Siverek kaymakamlığı tarafından restore edilmiştir (Şekil 2.21).

Şekil 2.20. Gazipaşa İlkokulu (Fotoğraf: A. Cihat Kürkçüoğlu)

Gazipaşa İlkokulu ön ve arka cephede girişi bulunan simetrik bir yapıdır. Tarihi bina, Hükümet Konağı'nda olduğu gibi özgün hali cephede; köşe noktalarında, kat silmelerinde, pencere kenarlarında ve bazı noktalarda ince yonu bazalt kullanılmış, cephenin geri kalan kısımlarında moloz bazalt kullanılmış ve moloz bazalt kısımları sıvanmıştır. 2015-2016 yıllarında yine Eski Hükümet Konağı'nda olduğu gibi hatalı restorasyon çalışmalarıyla özgün sıvalı olan kısımlar sökülmüştür (Şekil 2.21).

Şekil 2.21. Gazipaşa İlkokulu Ön Görünüş

Yapının ana girişi kuzey cephede bulunmaktadır. Giriş dört kare sütuna oturan üç çift merkezli sivri kemerden oluşan bir revaktan olmaktadır. Revaklı yapının üzerinde iki adet Bursa kemerli pencere bulunmaktadır. Ancak doğramalar dikdörtgen forma sahiptir. Girişin her iki tarafında birbirine simetrik her katta ikişer adet Bursa kemerli pencere bulunmaktadır. Yapının yan cephelerinde, her katta ön cephedekilerle aynı büyüklükte dört adet pencere bulunmaktadır. Binanın arka cephesinde de ön cephede olduğu gibi orta aks binadan dışarı çıkmıştır ve arka tarafa açılan ikinci bir kapı bulunmaktadır. Tarihi yapı saçaklı kırma çatı ile tamamlanmıştır (Şekil 2.22).

Şekil 2.22. Gazipaşa İlkokulu Yan ve Arka Görünüş

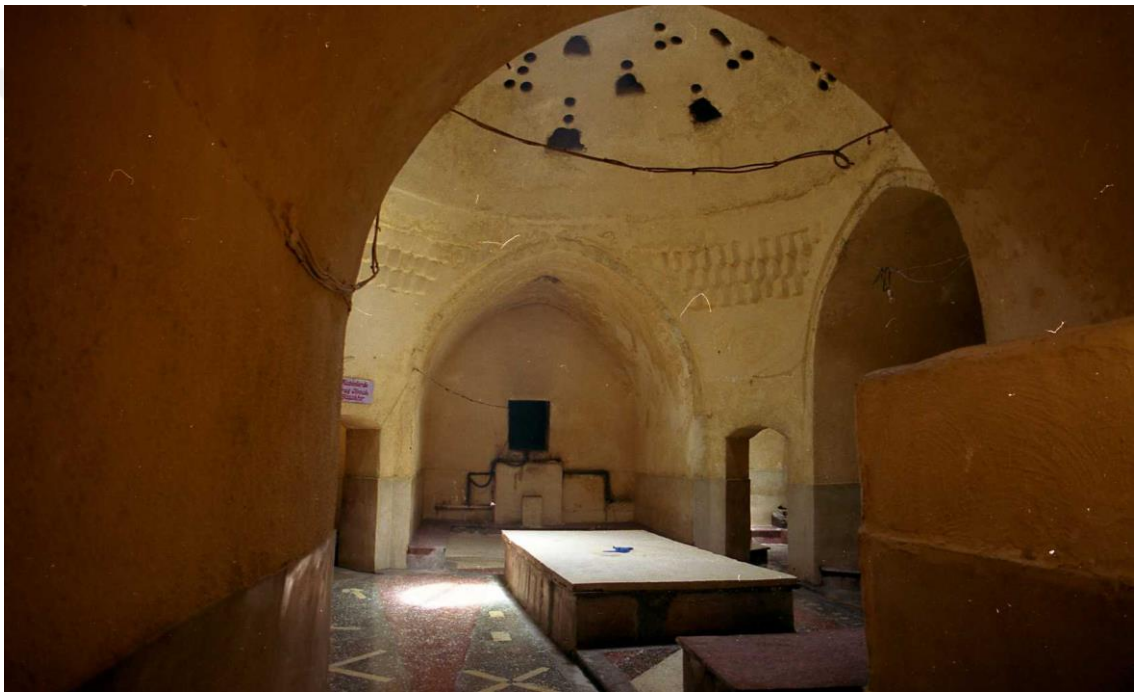
Gazipaşa İlkokulu, bina girişinin karşısında arka bahçe çıkışı ve düşey sirkülasyonu sağlayan merdiven; sağ ve sol kolda birbirine simetrik ikişer odadan oluşan bir plan şemasına sahip iki katlı bir yapıdır. Yapı geçirdiği restorasyon çalışmaları sonucu günümüze ulaştığı haliyle zemin katta bir mutfak, üç oda bulunmaktadır. Üst katta ise dört adet oda ve her odanın içerisinde banyo yer almaktadır. Zemin kattan üst kata çıkarken karşıda üç basamakla yükseltilmiş ahşap bir sofa bulunmaktadır. Sofa, girişteki revaklı kısmın üzerine denk gelmektedir. Kapılar, zemin döşemesi, tavan kaplaması ve duvarlar hatalı restorasyon çalışmaları sonucu özgün yapısından uzaklaşmıştır. Günümüzde kullanılan niteliksiz ahşap kapı-pencere doğramaları, tavan kaplamaları ve zemin döşemeleri yapılmıştır (Şekil 2.21;23).

Şekil 2.23. Gazipaşa İlkokulu İç Mekan

2.5.6. Cıncıklı Hamamı

Tarihi Cıncıklı Hamamı, Hasan Çelebi Mahallesi Cumhuriyet Caddesi üzerinde bulunmaktadır. Kitabesi bulunmadığından yapım tarihi bilinmemekle beraber plan tipi bakımından Osmanlı dönemi yapısı olduğu düşünülmektedir. Hamam, Siverek'te sıcaklık, ılıklık, soğukluk, su deposu ve külhan bölümleriyle bütünlüğünü koruyup ayakta kalmış tek hamamdır. Farklı dönemlerde yapılan eklemelerle özgünlüğünü kaybeden hamam, Siverek Belediyesi tarafından 2007 yılında kamulaştırılmış, 2012 yılında restore edilmiştir (Şekil 2.24;25;27).

Şekil 2.24. Cıncıklı Hamamı (Fotoğraf: A. Cihat Kürkçüoğlu)

Soğukluk Bölümü:

Soğukluk bölümü kare veya kareye yakın planlı, alan olarak hamamın en büyük mekânıdır. Hamamda soyunmalık olarak ta isimlendirilen soğukluk bölümü; bekleme, soyunma, giyinme, dinlenme gibi işlemlerinin gerçekleştirildiği mekândır. Mekânın üstü tek kubbeyle örtülmüştür. Kubbenin tepesinde ışıklık feneri bulunmaktadır. Bu bölüme giriş, mekânın doğusuna düşen kapalı çarşıdan tonozlu bir geçiş ile sağlanmıştır. Soğukluk bölümünden ılıklık ve sıcaklık bölümüne geçişler bulunmaktadır (Şekil 2.25).

Sıcaklık Bölümü:

Sıcaklık bölümü, hamamda esas yıkanılan bölümdür. Bu bölüm, soğukluk bölümünün kuzeyinde, ılıklık bölümünün kuzeydoğusunda bulunmaktadır. Sıcaklığın orta kısmı tek kubbe ile örtülmüştür. Kubbenin altında göbektaşı bulunmaktadır. Kubbeden duvarlara geçiş pandantifler ile sağlanmıştır. Mekânın dört köşesinde küçük odalar (halvet) ve bu dört odanın aralarında dört adet eyvan bulunmaktadır. Eyvanlarda yıkanma işlemi için kurna bulunmaktadır. Köşedeki odaların her birinin tavanı birer adet küçük kubbe, eyvanların tavanları ise tonoz ile kapatılmıştır (Şekil 2.25).

Şekil 2.25. Cıncıklı Hamamı Soğukluk ve Sıcaklık Bölümü

Külhan ve Su Deposu Bölümü:

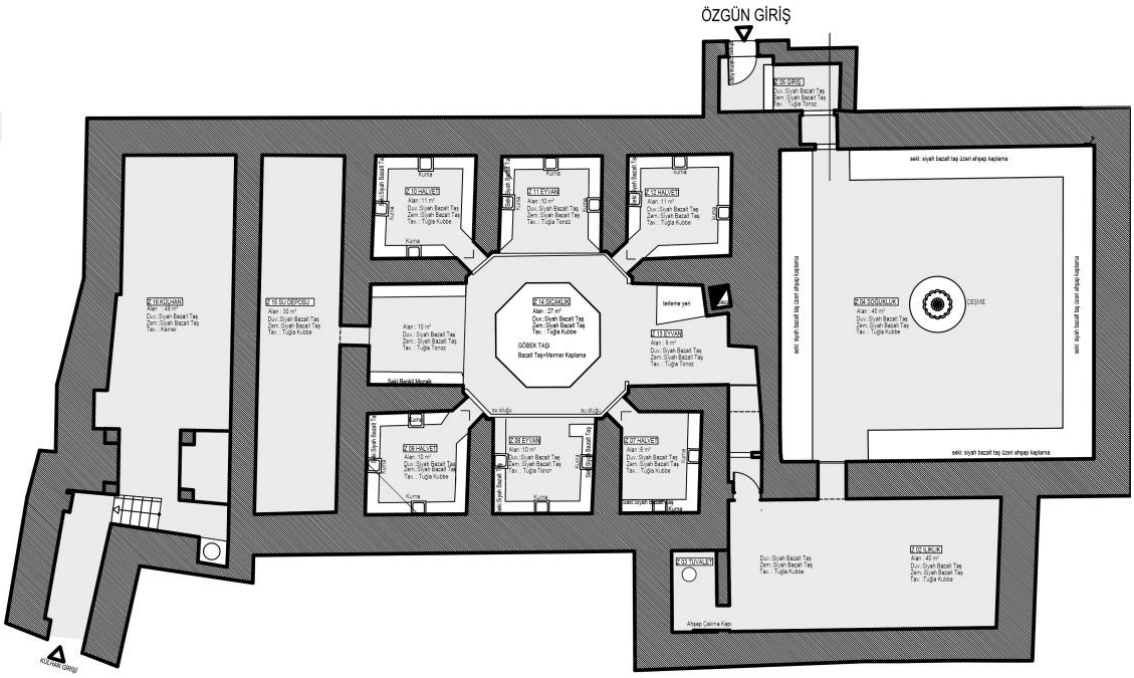
Külhan hamamın suyunun ve mekânlarının ısıtıldığı bölümdür. Bu bölümün dışardan bağımsız kapısı bulunmaktadır. Sıcaklık bölümünün kuzeyinde sarasıyla su deposu ve külhan bölümü sıralanmıştır. Su deposu çatısı tonoz, Külhan bölümü çatısı ahşap kirişli tavan ile örtülmüştür (Şekil 2.26).

Şekil 2.26. Cıncıklı Hamamı Külhan ve Su Deposu Bölümü

Ilıklık Bölümü:

Ilıklık bölümü kuzey güney yönünde uzamış dikdörtgen planlı olup iki kubbe ile örtülüdür. Bu bölüm sıcaklık bölümüne girişinde ve çıkışında bir süre beklenerek vücudun ısı dengesini sağlamaya yarayan kısımdır. Bazı durumlarda yıkanma işleviyle de kullanılmaktadır. Ilıklık bölümüne sonradan kuzey cephesine açılan bir kapı bulunmaktadır ve hamama bu kısımdan da girilmektedir. Günümüzde ılıklığın kuzeyine helalar eklenmiştir.

Şekil 2.27. Cıncıklı Hamamı Kat Planı (Kaynak: ŞKTVKBK)

2.5.7. Abdalağa Hamamı

Tarihi Abdalağa Hamamı Siverek'in merkezinde bulunan Siverek Kalesi'nin doğusunda, Kale mahallesi sınırları içerisinde bulunmaktadır. 1970 yılına kadar aktif halde kullanılan Abdalağa Hamamı'nın yapım tarihi ile ilgili kesin bilgi bulunmamaktadır. Kültür Bakanlığı Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu tarafından 1982 yılında A-3342 sayılı kararıyla tescil edilen hamam, günümüzde yıkılmaya yüz tutmuştur (ŞKTVKBK).

Şekil 2.28. Abdalağa Hamamı (Fotoğraf: A. Cihat Kürkçüoğlu)

Abdalağa Hamamı sıcaklık, ılıklık ve soğukluk olmak üzere üç bölümden oluşmaktaydı. 1970'lere kadar hamamın bu üç bölümü de ayaktaydı. Günümüze sadece sekizgen planlı kısım olan soğukluk bölümü ulaşmıştır. Hamamın sıcaklık ve ılıklık bölümleri yıkılmıştır (Şekil 2.28;29;30).

Şekil 2.29. Abdalağa Hamamı Soğukluk Bölümü

Tarihi yapının yapım tekniği yığma sistemdir. Hamamda ayakta kalan kısımlarda malzeme olarak kırmızı harman tuğlası ve bazalt kullanıldığı görülmektedir. Yapı sekizgen zeminden yükselen kemerler yardımıyla yükselmiş ve kubbeye geçişte pandantiflerden yararlanılmıştır. Duvarlarda oluşturulan kemerler bazalttan, pandantif kısımlar ve kubbe kısmı ise harman tuğladan inşa edilmiştir. Hamamın tepesinde ise sekizgen formdan oluşan bir açıklık mevcuttur (Şekil 2.29;30).

Şekil 2.30. Abdalağa Hamamı Soğukluk Bölümü İç Mekânı

2.5.8. Siverek Ulu Cami

Siverek Kalesi'nin güneydoğusunda, Hürriyet Caddesi üzerinde bulunan Ulu Cami'nin kiliseden çevrildiği konusunda kaynaklara rastlanmaktadır. Abdülcelilzade Zühtü Efendi'nin yazdığı "Keşkül" adlı elyazması eserine göre Siverek Ulu Cami, kiliseden çevrilmiştir. Caminin doğu kapısında h.982 (1574) Artukoğulları Devletinin atası Firavus'un oğlu Karaarslan'ın oğlu Muhammed'in oğlu Hamdullah tarafından yaptırıldığı ifade edilerek bununla ilgili kitabelerin minarenin doğusundaki sokak tarafında olduğunu belirtmektedir (A. Zühtü Efendi, 1927). Ancak Artukoğullarının 12. ila 14. yüzyılları arasında hüküm sürdüğü bilinmektedir. Bu bilgiler yanısıra minarenin son cemaat yerine bakan batı kapısı üzerindeki ayrı bir kitabede de minarenin h.982 (1574) yılında yaptırıldığı yazılıdır. Bu bilgiler ışığında Artukoğulları döneminde inşa edilen caminin, minaresi 1574 yılında inşa edilmiş ve Artukoğulları döneminde kalan kitabenin bir parçası minarenin doğu cephesindeki bugünkü yerine yerleştirilmiştir. Ulu Caminin son cemaat yeri ise Şair Zeki'nin yazdığı kitabeye göre h.1306 (1888) tarihinde yaptırılmıştır (Kaynak: ŞKTVKBK) (Şekil 2.31;32;33).

Şekil 2.31. Siverek Ulu Cami

Siverek Ulu Cami avlulu bir yapıdır. Avlunun kuzey tarafında Hürriyet Caddesi girişi, doğu tarafında abdesthane, bayan ve erkek mescidi ile doğu kapısı girişi, batı tarafında tuvaletler, güney tarafında ise harim bölümü bulunmaktadır. Cami avlusunun zemini bazalt kaplı olup avlunun ortasında bir adet güneş saati bulunmaktadır. Harim kısmına geçerken üç yuvarlak bazalt sütunla taşınan dört revaklı bir son cemaat yeri bulunmaktadır. Revaklı kısmı üst kısmında bingi taşlarıyla taşıtılan saçak bulunmaktadır. Son cemaat yerinin soldan ikinci aksından caminin harim bölümüne geçilmektedir (Şekil 2.32).

Şekil 2.32. Siverek Ulu Cami Son Cemaat Yeri ve Avlusu

Siverek Ulu Camisi'nin harim bölümü şehirdeki plan şeması ve kullanılan yapı elemanlarının türü bakımından benzeri olmayan bir mimariye sahiptir. Kare planlı olan harim bölümü üç sahından ve her sahın üç akstan oluşmaktadır. Yatayda ve düşeyde dört paye üzerine oturtulmuş basık sivri kemerlerden meydana gelmektedir. Cami mimberi ilk sahın, orta aksta bulunmaktadır. Ayrıca vaaz kürsüsü orta sahında, mihrabın doğu tarafındaki aksta bulunmaktadır. Harimin kuzey duvarı boyunca uzayan ahşap müezzin mahfili yer almaktadır. Caminin duvarları, payeleri ve son cemaat yeri ince yonu bazalt ile örülmüştür (Şekil 2.33).

Şekil 2.33. Siverek Ulu Cami İç Mekân

2.5.9. Hüseyin Çeribaşı Cami (Sulu Cami)

Halk arasında Sulu Cami olarak bilinen Hüseyin Çeribaşı Camisi, Siverek Kalesi'nin güneydoğusunda, İnünü Bulvarı ile Hürriyet Caddesi'nin birleştiği köşede yer almaktadır. Cami'nin 1839 yılında inşa edildiği tahmin edilmektedir. Abdülcelilzade Zühtü Efendi'nin yazdığı Keşkül adlı el yazması esere göre; *"... ve kalenin güneydoğusunda bulunan Sulu Cami adıyla hatırlanan cami de Nizip Vakası'nda Siverek'in ordugah bulunduğu zaman kumandan Çeribaşı Hüseyin tarafından yaptırılmıştır ki, cami yapana nispetle ismi 'Çeribaşı Hüseyin Cami'dir"* (A. Zühtü Efendi, 1927) (Şekil 2.34).

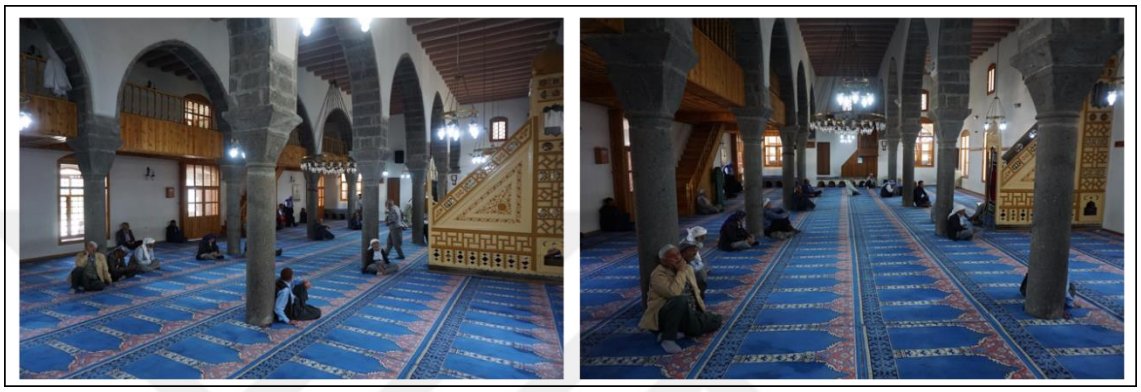
Şekil 2.34. Hüseyin Çeribaşı Cami (Sulu Cami)

Tarihi Hüseyin Çeribaşı Camisi, avlulu plana sahiptir. Cami avlusunun batısında İnönü Bulvarı, kuzeyinde Hürriyet Caddesi, doğusunda abdesthane güneyinde harim bölümü bulunmaktadır. İki caddenin birleştiği meydanda bulunan camiye, iki caddeden de girilmektedir. Cami avlusunun zemini ince yonu bazalt kaplıdır. Caminin minaresi harim bölümünün kuzeydoğu köşesinde yer almaktadır. Harim bölümüne geçerken dört adet bazalt sütunla taşınan beş adet kemerden oluşan revaklı son cemaat yeri bulunmaktadır. Son cemaat bölümü revaklı duvarı birer sıra arayla ince yonu bazalt ve kalker şeklinde örülmüştür. Harim bölümüne geçmek için revaklı kısmın sağ, sol ve orta bölümdeki üç kapıdan yararlanılmaktadır (Şekil 2.35).

Şekil 2.35. Hüseyin Çeribaşı Cami (Sulu Cami) Son Cemaat Yeri ve Avlusu

Hüseyin Çeribaşı Camisi'nin harim bölümü, uzun kenarı kıble duvarına paralel, 13 x 20 m. ölçülerinde enine dikdörtgen planlıdır. Cami üç sahınlıdır. Sahınlar dört bazalt sütunla taşınan beşer kemer ile birbirinden ayrılmıştır. Caminin tavanı kemerlere oturan, kuzey güney aksında ahşap kirişlerle örtülmüştür. Harimin kuzey sahını boyunca uzayan ahşap müezzin mahfili yer almaktadır. Camide mimber ilk sahın, orta aksta bulunmaktadır (Şekil 2.36).

Şekil 2.36. Hüseyin Çeribaşı Cami (Sulu Cami) İç Mekânı

2.5.10. Hasan Çelebi Cami

Tarihi Hasan Çelebi Camisi, Siverek Kalesi'nin doğusunda, Hasan Çelebi Mahallesi Rüştü Küçükömer Caddesi üzerinde yer almaktadır. Siverek Müsellimi Hasan Çelebi tarafından yaptırılmıştır. Abdülcelilzade Zühtü Efendi'nin 1926-1927 yıllarında yazdığı Keşkül adlı elyazması eserine göre; *"Siverek'in Hasan Çelebi Cami ve Gülabibey Cami ve Kasım Paşa Cami gibi Mebani-i Hayriyye o zamanlar Siverek müsellimliklerinde bulunan zevatın hayratı olarak yaptırılmıştır"* (A. Zühtü Efendi, 1927) ifadesi caminin Hasan Çelebi tarafından yaptırıldığını göstermektedir. Cami, kitabeden anlaşılacağı üzere 1843 yılında inşa edilmiştir. Caminin Siverek'teki diğer camilerden ayıran en önemli özelliği minaresinin yığma kiremitten örülmesidir. Cami minaresinin kaidesi ince yonu bazalt, şerefenin alt kısmına kadar yığma kiremit, şerefe ve üst kısımlar kalker malzemeden inşa edilmiştir (Şekil 2.37).

Şekil 2.37. Hasan Çelebi Cami

Tarihi Hasan Çelebi Camisi, Siverek camilerinde olduğu gibi avlulu plana sahiptir. Cami avlusunun doğudaki bahçe duvarında doğu girişi, batısında helalar ve batı girişi, kuzeyinde abdesthane, güneyinde ise harim bölümü bulunmaktadır. Abdesthane bölümü, iki sütun ile taşınmış üç revaklıdır. Mekânın revaklı duvarı, özel beyaz boya ile ince yonu bazaltlara süslemeler yapılmıştır. Cami avlusunun zemini ince yonu bazalt kaplıdır. Caminin minaresi harim bölümünün kuzeydoğu köşesinde yer almaktadır. Harim bölümünün önünde dört adet sivri kemerden oluşan revaklı son cemaat yeri bulunmaktadır. Harim bölümüne geçmek için revaklı kısmın sağ ve sol taraflarındaki iki kapıdan yararlanılmaktadır (Şekil 2.38).

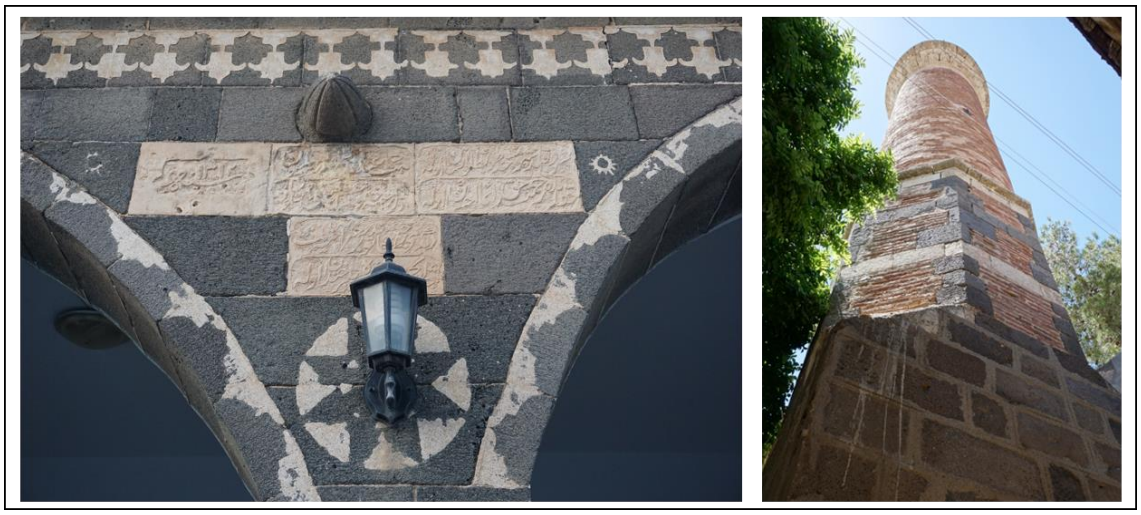
Şekil 2.38. Hasan Çelebi Camisi Son Cemaat Yeri ve Avlusu

Caminin harim bölümü enine dikdörtgen planlıdır. Üç sahın ve altı dikey akstan oluşan harim bölümü, enine beş bazalt sütun ile taşınan altı adet çift merkezli sivri kemerden meydana gelmektedir. Yapının tavanı kuzey güney yönünde ahşap kirişlerle taşınan düz dam şeklindedir. Enine iki aksta bulunan sütunlardan, öndeki sütunlar arkadakilere göre daha ince kesitlidir. Ancak harim bölümünün batı tarafındaki son akstaki kemer, diğerlerine göre daha küçük ve kemeri taşıyan taşıyıcı eleman kare kesitlidir. Camide mimber ve mihrap kısmı orta aksta bulunmaktadır. Ayrıca arka taraftaki sütunlarla taşınan, ahşap malzemeden inşa edilmiş, müezzin mahfili bulunmaktadır (Şekil 2.39).

Şekil 2.39. Hasan Çelebi Camisi İç Mekânı

Hasan Çelebi Camisi'nin minaresinde Siverek'te kullanılan malzemelerin türü ve yapım tekniği bakımından diğer tarihi yapılardan farklıdır. Minare, kare planlı bir kaide üzerinde yükselen, tek şerefeli ve bitişi konik bir formdan oluşan silindirik bir yapıya sahiptir. Kaide kısmı ince yonu bazalt, şerefeye kadar olan silindirik form kısmı harman tuğla, şerefe ve üstündeki konik kısma kadar olan bölümü kalkerden inşa edilmiştir. Girişten net olarak anlaşıldığı üzere üzere son cemaat yerindeki revaklı kısım ve harim duvarında süsleme amaçlı birer sıra ince yonu bazalt ile kalker kullanılmıştır. Ayrıca bazı cepheler; bazaltın katı etkisini kırabilmek için yer yer beyaz renk özel bir boyama tekniği ile boyanmıştır (Şekil 2.40).

Şekil 2.40. Hasan Çelebi Camisi Süsleme Örneği ve Minaresi

2.5.11. Selim Pınarı Köprüsü

Tarihi Selim Pınarı Köprüsü Siverek'in doğusunda, eski Siverek-Diyarbakır yolu üzerinde bulunmaktadır. Köprünün herhangi bir yazılı kaynak ve kitabesi bulunmadığından yapım tarihi bilinmemektedir. Osmanlı döneminde inşa edilip kullanıldığı tahmin edilen taş köprü, zaman içerisinde kısım kısım yıkılmaya başlamıştı. 2012 yılında Karayolları Bölge Müdürlüğünün çalışmalarıyla tarihi köprünün restorasyon çalışmaları yapılarak onarımı tamamlanmıştır. Daha önce araç geçişine de açık olan tarihi köprü, restorasyon sonrası sadece yaya geçişleri için kullanıma açılmıştır (Şekil 2.41).

Şekil 2.41. Selimpınar Köprüsü

Tarihi Selim Pınarı Köprüsü kırk metre uzunluğunda ve dört metre genişliğindedir. Köprü yığma yapım sisteminde inşa edilmiştir. Köprüde yapımında bazalt kullanılmıştır. Kemerlerin dış kontörleri, kaideler, harpuştalar ve selyaranların bir kısmı ince yonu bazalt kullanılmışken diğer kısımların tamamı daha çok moloz dokudan oluşmaktadır (Şekil 2.42).

Tarihi köprüde dereye gelen kısımda üç göz ve batı tarafında bir göz olmak üzere toplam dört gözden oluşmaktadır. Doğu tarafındaki üç göz birbirine eşit uzaklıktadır. Batıdaki dördüncü göz bu üç gözden uzaktır. Gözler yarım daire kemerlerden oluşmaktadır. Yarım daire kemerlerin açıklık ve yükseklikleri birbirinden farklı olup bu kemerler düzgün kesme taşlardan inşa edilmiş kaidelerin üzerine inşa edilmişlerdir. Köprünün membaa yüzünde selyaranlar bulunmaktadır. Selyaranlar üçgen gövdeli ve piramidal külahlıdır (Şekil 2.42).

Şekil 2.42. Selimpınar Köprüsü

2.5.12. Hacı Pınar (Hacı Ömer Çeşmesi)

Hacı Pınar Siverek'in Hasan Çelebi mahallesinde bulunmaktadır. Hacı Ömer Camisi'nin batısında bulunan çeşme, üç sokağın birleştiği noktada olması sebebiyle meydan çeşmesi olduğu söylenebilir. Mahalleye su sağlamak amacıyla belediye tarafından yaptırılan çeşme, Hacı Ömer Camisi'nden 86 yıl sonra, kitabesinde yazılan 1933 yılında Ermeni asıllı taş ustası Usta Yane tarafından yapılmıştır (Kaynak: ŞKTVKBK). Farklı dönemlerde hatalı restorasyonlar sonucunda çeşme, günümüze özgün haliyle ulaşamamıştır. Yapının derz araları çimento esaslı malzeme ile sıvanmıştır. Hacı Pınar günümüzde hala kullanılmaktadır (Şekil 2.43).

Şekil 2.43. Hacı Pınar (Hacı Ömer Çeşmesi)

Siverek için sembolik bir özelliği olan yapı, mimari dili olarak çeşmeye benzememektedir. Çeşmeyi örten kabuk, üç kottan meydana gelmektedir. İlk kotta 220x220 cm aralıklarla dört sütun üzerine oturan dört yarım daire kemerden oluşmaktadır. Aynı sistem bir üst kotta da devam etmektedir ancak üstteki sütunlar alttakilere göre daha içerdedir ve sütunların yüksekliği ve en kesiti daha azdır. Kabuk altıgen külah biçiminde bir çatı ile tamamlanmaktadır. Günümüzde ulaştığı haliyle kabuğun iç kısmı sıvanmıştır (Şekil 2.44).

Şekil 2.44. Hacı Pınar (Hacı Ömer Çeşmesi)

2.5.13. Serap Çeşmesi (İniye Serebi)

Siverek Kalesi'nin güneyinde bulunan Tarihi Serap Çeşmesi, Kale Mahallesi Gerger Caddesi üzerinde bulunmaktadır. Tarihi çeşmenin kitabesi günümüze ulaşmadığından yapım tarihi bilinmemektedir. Çeşmenin suyu yeraltındaki kaynaklarından oluşmakta ve günümüzde hala akmaya devam etmektedir.

Şekil 2.45. Serap Çeşmesi (İniye Serebi)

Sokak kotunun 4 metre altında olan Serap Çeşmesi, üç sivri kemerin 60 cm aralıklarla birleşmesi sonucu oluşan tonozun içerisinde bulunmaktadır. Yığma sistemden inşa edilen tarihi çeşmede bazalt malzeme kullanılmıştır. Kemerlerde ince yonu bazalt kullanılırken, kemer aralarında ise sal taşları (Nahit) kullanılmıştır. Tonozun bindiği duvarlar moloz bazaltlarla inşa edilmiştir (Şekil 2.46).

Şekil 2.46. Serap Çeşmesi (İniye Serebi)

2.5.14. Koç Ali Baba Türbesi

Siverek ilçe merkezinde olan Koç Ali Baba Türbesi, Hasan Çelebi Mahallesi 61. Sokakta bulunmaktadır. Keşkül isimli esere göre Koçali Baba'nın naaşı 1927 yılında bugünkü yerine nakledildiği ve üzerine o tarihte günümüzdeki türbenin yapıldığı anlaşılmaktadır (Kaynak: ŞKTVKBK).

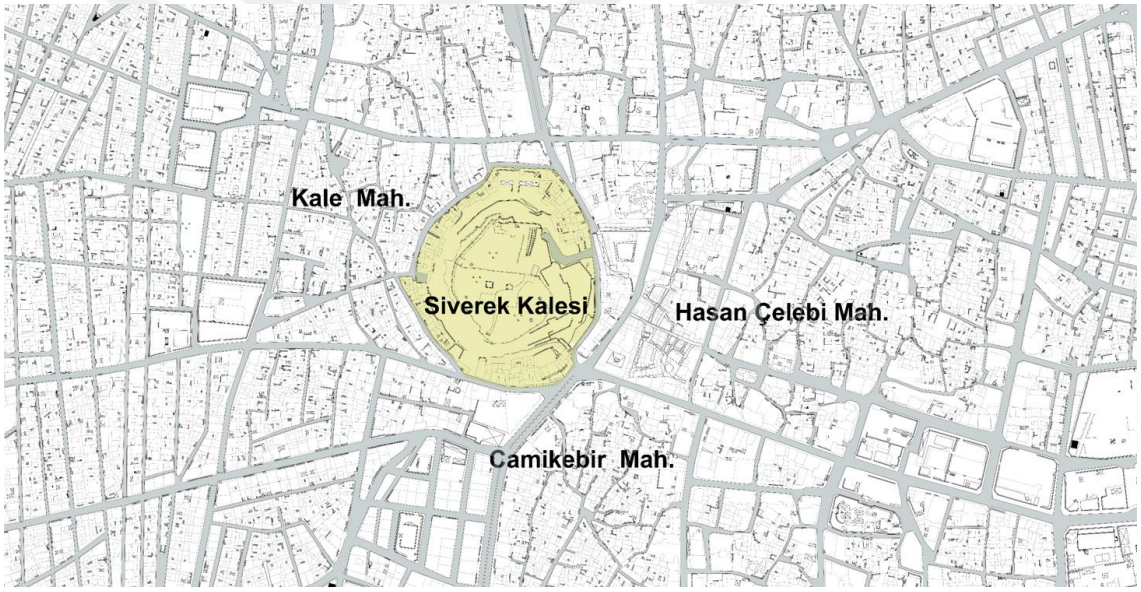
Şekil 2.47. Koç Ali Baba Türbesi

Çift merkezli sivri kemerlerle birbirine bağlanmış dört bazalt sütun üzerine oturan, sekizgen kasnaklı bir kubbe ile örtülü olan türbenin içerisinde Koç Ali Baba'nın mezarı bulunmaktadır. Yapı kare tabanlı bir plana sahiptir ve 390x390 cm ölçülerine sahiptir. Türbede duvarlarda yığma sistem kullanılmış ve düzgün kesme taştan inşa edilmiştir. Taşların üzeri sıva ve boya ile kapatılmıştır. Türbenin üstünü kapatan 60 cm saçaklar ve kubbede betonarme sistemde inşa edilmiştir (Şekil 2.47).

3. GELENEKSEL SİVEREK EVLERİNİN ÖZELLİKLERİ

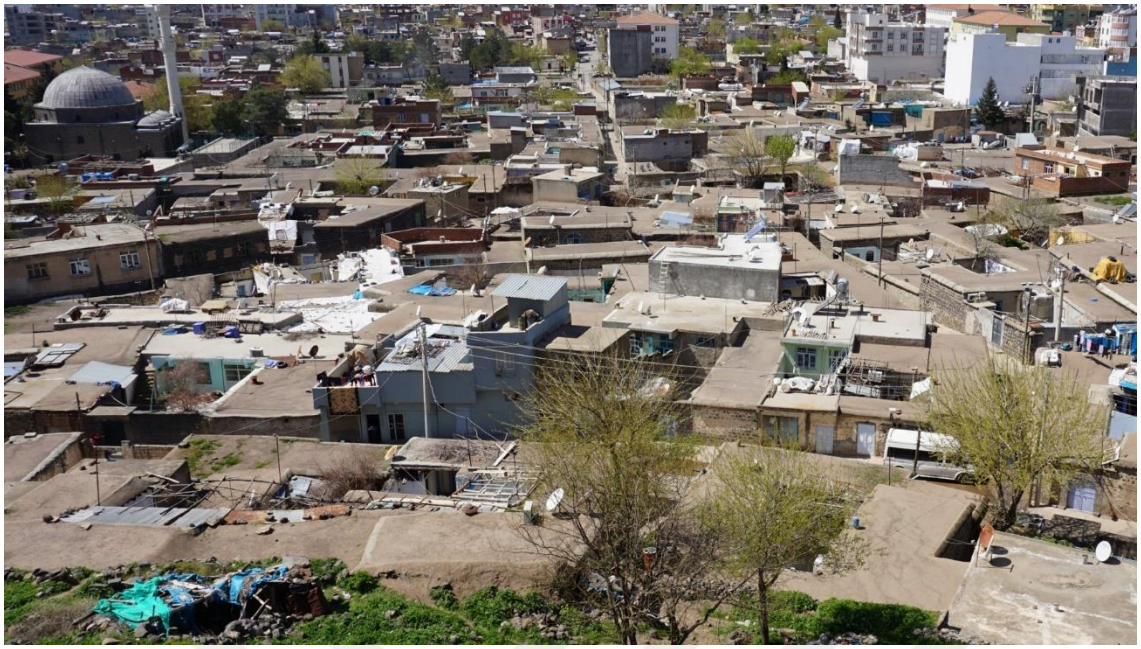
3.1. Siverek Evlerinin Yerleşim Özellikleri

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan Siverek, Dicle ve Fırat Nehirleri arasında kalan ve tarihte Mezopotamya olarak adlandırılan bereketli topraklar üzerinde yer almaktadır. Siverek kenti, topoğrafik özellik bakımından kendi içinde kuzeyden güneye doğru az eğimli bir yapıya sahiptir. Kentin biçimlenmesini etkileyen en önemli etken Siverek Kalesi'dir. Merkezinde Siverek kalesi ve kalenin çevresinde ihtiyaç duyuldukça büyüyen bir kent planı kurgusundadır. Kent planlaması organik yapılaşma şeklinde eklemelerle büyümektedir. Siverek kenti kronolojik olarak Siverek kalesi, artan nüfustan dolayı Camikebir Mahallesi, Hasan Çelebi Mahallesi ve Kale Mahallesi şeklinde büyümüştür ve devamında Siverek kalesi etrafında gelişmeye devam etmiştir (Şekil 3.1).

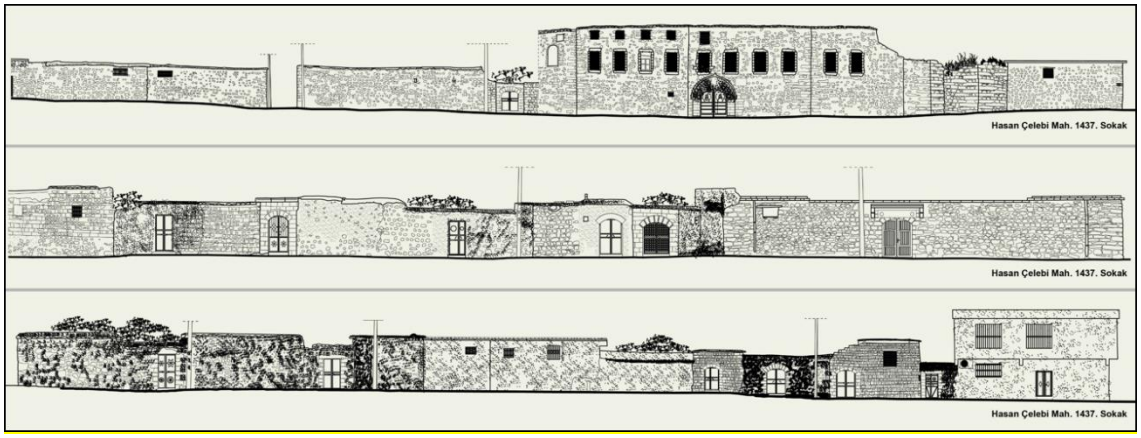
Şekil 3.1. Siverek Kalesi ve Çevresi

Siverek geleneksel kent dokusu, sıkışık ve yoğun bir düzene sahiptir. Kentsel dokuyu oluşturan en önemli unsur geleneksel evlerdir. Evler genellikle tek ya da iki katlıdır. Yapı adaları organik şekilde düzenlenmiştir ve yapı tipleri birbirine eklemlenmiş avlulu evler şeklindedir. Evlerde iklim şartlarından etkilenerek avlulu plan tipi kullanılmış ve mimari mekânlar avluya göre şekillenmiştir. Evlerde genellikle kendi içinde çözümlemelere gidildiğinden, damlar arasında küçük kot farklılıkları meydana gelmektedir (Şekil 3.2).

Şekil 3.2. Geleneksel Siverek Evlerinin Yerleşim Planı

Sokak düzenlerinde önceden tasarlanmış bir kural yoktur. Parsel sınırlarına inşa edilen yapılardan geriye kalan kısımlar sokakları oluşturmaktadır. Yapıların sokak cepheleri, güvenlik ve mahremiyet göz önünde bulundurularak şekillenmiştir. Cephelerde zemin katta ya hiç pencere yoktur ya da insan boyunu aşan yükseklikte ve küçük pencereler kullanılmıştır. Evlerin çıkmaları dar sokaklar boyunca birbirini rahatsız etmeyecek şekilde kurgulanmıştır. Sokakların özgün zemin döşemeleri bazalt kaplamadır ancak geçmiş dönemlerde belediyelerin bilinçsizce müdahaleleriyle sokakların büyük bir kısmı şap ile kaplanmıştır (Şekil 3.3).

Şekil 3.3. Geleneksel Siverek Sokak Silüetleri (Çizim: Cenap Baylan Arşivi, 2014)

3.2. Plan Özellikleri ve Tipleri

Geleneksel evler tasarlanırken topoğrafya ve iklime ek olarak, kullanıcının sosyo-kültürel yapısı, ekonomik durumu ve geçmiş toplumun etkileri büyük önem taşımaktadır. Siverek evleri mimari özellikleri bakımından Diyarbakır, Mardin, Midyat ve Urfa evleri ile kıyaslandığında Diyarbakır evlerine daha çok benzetilebilmektedir (Halifeoğlu, Dalkılıç, 2006; Bekleyen, Dalkılıç, Özen, 2014; Alioğlu, 2000; Akoyunlu, 1988). Bu durumun sebebi iki kentin de benzer iklim, bitki örtüsü, topoğrafik yapıda olması ve her iki alanda da malzeme olarak bazaltın kullanılmasıdır.

Siverek'te geleneksel evler iki, üç veya dört yapı kanadının bir avlu etrafında dizilmesiyle oluşmuştur. Neredeyse tüm konutlarda avlu bulunmaktadır. Yapı sınırı parsel sınırına denk gelmekte veya avlu duvarları parsel sınırını takip etmektedir. Pencereler genellikle avlu cephesine bakmaktadır. Bu şekilde mahrem alanlar oluşturulmuştur. Girişler sokaktan önce giriş aralığına, sonra avluya veya direkt avluya giriş şeklindedir.

Avlulu plan şemasına sahip Siverek evleri, birkaç aileyi aynı anda barındırabilecek kapasitededir. Aynı aileden yeni evlenen çocuklar için eklemeler yapılarak oda sayısı arttırılabilmektedir. Evin büyütülmesi; oda eklemesi ya da kat çıkma şeklinde yapılmaktadır. Evde avlu kullanımı ortaktır ve bu avlular evin büyüklüğüne göre değişmektedir. Geleneksel Siverek evlerinde avluyla direkt bağlantılı olan mutfak, hela, eyvan, revak, dam gibi mekânlar ortak olarak kullanılmaktadır.

Siverek kenti tarihi evlerinde mekânlar; açık, yarı açık ve kapalı mekân hiyerarşisi ile kurgulanmıştır. Bu kurgulanma sayesinde mekânlar mevsimsel değişimlere göre çok amaçlı kullanılabilmiştir.

3.2.1. Açık Mekânlar

Geleneksel evlerde avlu, gezemek ve dam açık mekân olarak tanımlanabilir. Siverek geleneksel evlerinin merkezinde avlu vardır. Avlu, gündelik hayatın çoğunun geçtiği, bütün ana mekân ve yardımcı mekânlarla direkt ilişkili olduğu mekânlardır. Avlu genel olarak evin şekillenmesinde ana görevi üstlenmektedir.

Evin büyüklüğüne göre oranı değişen avlu; kare, dikdörtgen, yamuk veya asimetrik formlarda şekillenmiştir. Avlu mevsimsel değişimlere göre farklı işlevlerde kullanılabilmektedir. Mikro klima etkisi sayesinde avluya yüklenen misyon daha da önemli hale gelmektedir (Eyüce, 2005). Yaz aylarında yaşamın neredeyse tamamı burada geçmektedir. Yemeklerin yapıldığı, çamaşır ve halıların yıkanıp asıldığı, kışlık yiyeceklerin tamamının hazırlandığı, misafirlerin ağırlanıp yemeklerin verildiği, geceleri yatma yeri olarak kullanıldığı, günlük kısa dinlenmelerin geçtiği, çocuklar için bir oyun alanı olarak hizmet verdiği mekândır.

Gezemek, üst kattaki birimlerin önünde, ön cephe boyunca uzanan, üstü açık balkon gibi olan ve bir ucunda merdiven olan mekândır. Genellikle avludan bazalt merdivenlerle erişim sağlanır. Sal taşlarının bingi taşları yardımıyla taşıtılmasıyla gezemek döşemesi oluşturulmaktadır. Gezemeklerde korkuluk olarak, kaynak kullanılmayan kenet sistemli, özgün motifli lokma demir kullanılmıştır.

Geleneksel konutlarda dam kavramı önemli bir yere sahiptir. Siverek evlerinde damlar yazın kullanılmaktadır. Bu mekânlar genellikle kışlık kurutmalıklar ve salça yapımında ve sıcak yaz akşamlarında yatmak amacıyla kullanılmaktadır.

3.2.2. Yarı Açık Mekânlar

Geleneksel Siverek evlerinde eyvanlar yarı açık mekân olarak kurgulanmıştır. Açık ve kapalı alanlar arasında bulunmaktadır. Eyvan, yaz aylarında oluşturduğu gölge alanı sayesinde günlük işlerin yapıldığı, misafirlerin ağırlandığı, ev halkının dinlenmek ve geceleri uyumak için kullanıldığı mekânlardır. Eyvanlar genellikle iki tarafında karşılıklı olarak odaların bulunduğu ve avlu ile ilişkili şekilde kurgulanmıştır.

3.2.3. Kapalı Mekânlar

Geleneksel Siverek evlerinde kapalı mekânları odalar, mutfak, mahzen, ahır, hela olarak tanımlanabilir. Odalar; gündüzleri günlük işler için kullanılan, misafirlerin karşılandığı, geceleri ise yatak odalarına dönüşebilecek şekilde kullanılmaktadır. Odalar genellikle yazlık ve kışlık oda diye iki gruba ayrılır. Kuzey cepheye bakan odalar yazın, güney ya da doğu cepheye bakan odalar kışın kullanılmaktadır.

3.3. Yapı Elemanları

Bu bölümde plan elemanları ve iç mekân elemanları anlatılmıştır.

3.3.1 Plan Elemanları

3.3.1.1. Avlu

Geleneksel Siverek evlerinde avlu evin merkezinde bulunmaktadır. Diğer mekânları etrafında toplaması sebebiyle meydan görevi görür ve bir düğüm noktasıdır (Lynch, 2010) (Şekil 3.4). Avlular evlerde haremlik ve selamlık bölümlerinde olmak üzere birden fazla sayıda olabilir. Konuta girişte sokak – avlu arasında iki türlü bir geçiş söz konusudur. Sokak kapısı direk avluya da açılabilir ya da sokak ile avlu arasında aralık denilen bir geçiş mekânı vardır ve bu aralık sokaktan avlunun direk görülmemesi adına kullanışlı bir elemandır (Dalkılıç, Bekleyen, 2011).

Bu konutların en özellikli kısımları avlunun güneyinde bulunan yazlık mekânlardır. Bu mekânlar güney tarafa konumlanır ve açıklıkları kuzey yöne bakar. Bu şekilde doğal bir iklimlendirme oluşturulur. Yazlık olarak kullanılan bu mekânların tavan yüksekliği genel olarak diğer mekânlardan daha yüksektir. Bunun tersi olarak ise kışlık mekânlar kuzey taraftadır ve tüm açıklıkları güneye bakmaktadır. Bu şekilde gün ışığından maksimum düzeyde yararlanılmaktadır.

Yapılan incelemeler sonucunda avlu tiplerine göre Siverek evlerinin farklı tipolojilere sahip olduğu görülmektedir. Avluların plan tipleri aşağıdaki gibidir.

- Dış Avlulu Plan Tipi

  L tipi avlulu plan,

  U tipi avlulu plan,

  Ara tip avlulu plan
- Orta Avlulu Plan Tipi
- İç Avlulu Plan Tipi (Dalkılıç N.)

Şekil 3.4. Geleneksel Yapılarda Avlu Örnekleri

3.3.1.2. Eyvan

Eyvan üç tarafı kapalı, avluya bakan tarafı açık yarı açık mekânlardır. Avlu ile odalar arasında geçişi sağlayan bir ara mekân görevi görmektedir. Avlunun çevresinde birden fazla yönde eyvan bulunabilir. Eyvanlar geçiş sağladıklarından dolayı odalarla bir bütünlük oluşturur. Eyvan, avlu ile benzer karakterde sıcak iklime sahiptir ve Ortadoğu kentlerinde kullanılan bir mekândır (Kuban, 1975). Siverek evlerindeki yarı açık olarak eyvan bunların başında gelmektedir. Eyvanların bu şekilde konumlanmasının sebebi, bölgenin iklimsel ve kültürel durumundan kaynaklanmaktadır (Bekleyen vd, 2004). Genellikle geleneksel evin büyüklüğüne göre tek, çift veya üç açıklıklı olarak görülmüştür. Siverek kenti sıcak iklime sahip olduğundan eyvan genellikle evin güney kanadında bulunur ve kuzeye bakmaktadır. Bu sayede yazın odalara oranla daha serin ve gölge olan eyvan kullanılmaktadır. İki ya da üç açıklıklı olan eyvan kemerleri bazalt sütunlarla taşıtılmıştır (Şekil 3.5).

Şekil 3.5. Geleneksel Yapılarda Eyvan Örnekleri

3.3.1.3. Odalar

Geleneksel evlerde odalar, yaşama, uyuma, misafir ağırlama gibi işlevler için kullanılmaktadır. Zemin kattaki odalar genellikle kışlık odalar, üst kattaki odalar ise yazlık odalardır. Yazlık odalar kışlık odalara oranla daha büyük ve tavan yüksekliği daha yüksek odalardır. Üst kattaki odalar uyuma ve misafir ağırlamak için kullanılan odalardır. Misafir odalarına başoda da denilmektedir ve başoda dışarı doğru çıkma yapmaktadır (Dalkılıç, Bekleyen, 2011).

Siverek evlerinde genellikle odalar özelleşmemiştir. Bir odanın birden fazla işlevi bulunmaktadır. Örneğin gündüz oturma odası olarak işlevlendirilen bir oda gece yatak odası görevi taşıyabilmektedir. Odalarda yüklük, niş, çıralık gibi elemanlar bulunmaktadır. Tavanda ise sade veya süslemeli ahşap işçiliği görülmekte veya altı açık bir şekilde ahşap kirişli olabilmektedir.

Geleneksel Siverek evlerinde odalara genellikle eyvandan veya gezemekten geçilmektedir. Odaya ilk girişte seki altı bulunmaktadır. Seki altı kısmı odadan kot farkı

ile 10- 15 cm daha düşüktür. Seki altı, odaya geçilirken ayakkabıların çıkarıldığı kısımdır. Bu alan özellikle kış aylarında az su gerektiren işler için kullanılır. Ayrıca banyo yapmak için de kullanılmaktadır. Seki altları genellikle kapının açılabildiği ölçüde, kare formda yapılmaktadır. Bazı evlerde daha büyük ölçülerde de görülmektedir. Odalar genellikle avluya paralel, uzun dikdörtgen formlardan oluşmaktadır. Bu sebeple avluya daha fazla pencere açılabilmekte ve gün ışığından daha fazla yararlanılabilmektedir.

Strüktürden kaynaklı olarak, geleneksel Siverek evlerinde geniş duvarlar bulunur. Bu da duvarlarda birçok işlev için kullanılabilecek nişler oluşturmaya imkân tanımıştır. Odalarda bir cephede pencereler bulunur ve bu pencereler genellikle avluya bakmaktadır. Genellikle pencerelerin olmadığı oda duvarlarında nişler (taka) bulunur. Bu nişlere günlük kullanılan eşyalar, küçük sandıklar ve gaz lambaları konulur. Nişler ya ahşap kapaklarla kapatılır ya da süslü bir örtüyle kapatılmaktadır. Her evde daha büyük ölçülerde olanları genellikle büyük sandık ve yatakların konduğu, yüklük denilen nişler bulunur (Şekil 3.6).

Şekil 3.6. Geleneksel Yapılarda Oda Örnekleri

3.3.1.4. Mutfak

Mutfak yemeğin pişirildiği mekândır. Mekânda yemek pişirmek için kullanılan ocaklar, nişler, dolaplar ve raflar yer almaktadır. Mutfak konutların zemin katında bulunmaktadır. Genelde avluya bakan tek kemerli eyvana benzer. Su şebekesi bu mekânda bulunmamaktadır. Harem ve selamlığı olan evlerde sadece harem bölümünde ocak bulunmaktadır. Yemekler harem bölümünde pişirilip selamlık bölümüne servis edilmektedir (Şekil 3.7).

Şekil 3.7. Geleneksel Yapılarda Mutfak Örnekleri

3.3.1.5. Mahzen (Kiler)

Siverek evlerinde mahzen, erzak deposu olarak kullanılmaktadır. Avludan kot olarak daha aşağıda yer alan mahzenlerin avluya açılan küçük çok sayıda penceresi bulunmaktadır. Ayrıca günlük kullanılan mekânların arka kısımlarında kalan ve neredeyse hiç pencere bulunmayan mekânlar da mahzen olarak kullanılmaktadır. Mahzenlerde yıllık kurutulmuş sebzeler, un, bakliyat vb. malzemeler depolanmaktadır. Bazen kışlık yakacaklar ve kullanılmayan malzemeler de bu mekânda saklanmıştır. Mahzen ocağa yakın yerlerde konumlanmakta ve genelde batı cephesinde bulunmaktadır.

Şekil 3.8. Geleneksel Yapılarda Mahzen Örnekleri

3.3.1.6. Giriş Aralığı

Geleneksel Siverek evlerinde mahremiyet mimarinin şekillenmesinde önemli bir etkendir. Bu bağlamda giriş aralığı, sokaktan avluya girişte mahremiyeti sağlamak için konumlanmış kapalı mekânlardır. Giriş aralığı kısmı avlu ile sokak arasında geçiş bölgesidir. Girişler sokaktan önce giriş aralığına, sonra avluya giriş şeklindedir. Genellikle hela bu bölüme yerleştirilmiştir (Şekil 3.9).

Şekil 3.9. Geleneksel Yapılarda Giriş Aralığı Örnekleri

3.3.1.7. Ahır

Ahır gelir düzeyi yüksek ailelerin evinde bulunan bir mekândır. Sokaktan avluya geçişte insanların kullandığı normal kapıların yanında hayvanların geçip ahıra ulaştığı daha yüksek bir kapı bulunmaktadır (Dalkılıç, Bekleyen, 2011). Genelde konutun batı cephesinde yer alır. Zemin döşemeleri sıkıştırılmış topraktır. Ahırlarda evin binek ve genellikle küçükbaş hayvanları bulunmaktaydı (Şekil 3.10).

Şekil 3.10. Geleneksel Yapılarda Ahır Örnekleri

3.3.1.8. Hela

Helalar, giriş aralığının içinde, avlunun hemen girişinde, merdiven altı gibi yerlerde, eyvan ya da avludan görülmeyecek şekilde konumlanmıştır. Hela kapısının direk avlu ya da eyvana açılmamasına özen gösterilmektedir. Helalar ayrıca yaşama işlevinin gerçekleştiği mekânlardan uzağa konumlandırılmıştır. Bu durumun sebebi koku ve hijyen kaygısıdır. Hela taşı konumlandırılırken yönünün doğu–batı aksında yerleştirilmesine önem verilmektedir (Şekil 3.11).

Şekil 3.11. Geleneksel Yapılarda Hela Örnekleri

3.3.1.9. Banyo

Geleneksel Siverek evlerinde banyoya rastlanmamaktadır. Yaşama mekânlarının girişinde yer alan, ana oturma alanından kot olarak aşağıda olan seki altında yıkanma işlemi gerçekleştirilmektedir. Taşıma su ile banyo yapılmakta ve seki altında bulunan su gideri ile suyun tahliyesi sağlanmaktadır. Geç dönemlerde evlere banyo eklendiği görülmektedir.

3.3.1.10. Merdiven

Merdivenler iki kat arasındaki bağlantıyı sağlamak amaçlı kullanılmakta olup, avluda gezemeğe eklemlenmiş, eyvan, aralık ya da herhangi bir odada yer almaktadır. Geleneksel avlulu evlerde birinci kata ve bodruma ulaşım avludan sağlanmıştır. Genelde bitişiğindeki duvarla birlikte örülmekte ya da çeyrek kemere oturacak şekilde konumlanmaktadırlar. Merdivenlerde malzeme olarak bazalt kullanılmıştır (Şekil 3.12).

Şekil 3.12. Geleneksel Yapılarda Merdiven Örnekleri

3.3.1.11. Kuyu

Geleneksel Siverek evlerinde, daha büyük ve gelir düzeyi yüksek ailelerin neredeyse tamamında kuyu bulunmaktadır. Evin su ihtiyacının tamamı bu kuyularla sağlanmaktadır. Genel olarak avluda yer alan kuyuların günümüzde bazı evlerde hala kullanıldığı, bazılarında ise kapatılarak üzerinin yeşillendirildiği görülmektedir. Kuyusu bulunmayan evler, su ihtiyacını sokaklarda bulunan kuyu ya da çeşmelerden sağlamaktaydı (Şekil 3.13).

Şekil 3.13. Geleneksel Yapılarda Kuyu Örnekleri

3.3.2. İç mekân elemanları

Geleneksel Siverek evlerinde, odaların iç duvarlarında, avluda ya da eyvanda kapaklı veya kapaksız nişler bulunmaktadır. Nişler; süs amaçlı kullanılan eşyalar, elbise, aydınlatma elemanları, ibrik vb. malzemelerin konulduğu boşluklardır. Ayrıca nişlerin daha büyüğü olarak oluşturulmuş boşluklar da yüklük olarak kullanılmaktadır. Yüklükler içerisindeki malzemelerin saklanması amacıyla bir perde veya örtüyle kapatılmaktadır. Niş ve yüklükler genelde ahşap ve cam işçiliği ile bezenmiştir (Şekil 3.14;15;16).

Geleneksel evlerin tavan döşemelerinde ahşap ve toprak malzeme kullanılmıştır. Tamamlanan her kat duvarlarının üzerine, kısa kenara paralel gelecek şekilde, yuvarlak ahşap sütunlar döşenmiştir. Ahşap sütunlar yaklaşık 15-25 cm çapında, kavak veya çam malzemeden yapılmıştır. Ortalama 30-50 cm arayla döşenmektedir. Gelir düzeyi yüksek ailelerin evlerinde ahşap kirişler boyanmıştır. Bazı evlerde ise desenler ve oymalarla görseli güçlü tavan uygulamaları bulunmaktadır (Şekil 3.17).

Şekil 3.14. Geleneksel Yapılarda Küçük Niş Örnekleri

Şekil 3.15. Geleneksel Yapılarda Niş (Taka) Örnekleri

Şekil 3.16. Geleneksel Yapılarda Niş ve Yüklük Örnekleri

Şekil 3.17. Geleneksel Yapılarda Tavan Örnekleri

3.4. Cephe Elemanları

3.4.1. Kapılar

Sokak kapıları ve iç mekân giriş kapıları farklılık göstermektedir. İç mekân kapı doğramaları, sokak kapılarına göre daha mütevazı ve sadedir. Kapılar genelde basık kemerli, yarım daire kemerli ya da lentoludur. Kapıların tamamı iç mekâna doğru açılmaktadır.

Şekil 3.18. Geleneksel Yapılarda Avlu ve Eyvan Kapısı Örnekleri

İç mekân kapıları genişlikleri ortalama 80-90 cm, yükseklikleri 170-200 cm'dir. Sokak kapılarında olduğu gibi iç mekân kapılarının da tek ve çift kanatlı olduğu görülmektedir. Kapılar genelde basık kemerli ya da lentoludur. Kiler, hela, mahzen gibi mekânların kapıları diğerlerine göre daha küçüktür. Bazı kapı kenarlarında aydınlatma elemanları için nişler bulunmaktadır. İç mekân kapı doğramalarının ana malzemesi ahşaptır ve genellikle kapılar boyanmıştır (Şekil 3.18).

Şekil 3.19. Geleneksel Yapılarda Sokak Kapısı Örnekleri

Sokak kapıları iç mekân kapılarına göre daha geniş ve yüksektir. Sokak kapılarının tamamı kemerlidir. Bu kapıların doğramaları genellikle iki kanatlı ya da tek kanatlı büyük kapının içinde açılmış küçük açıklıklı kapı şeklindedir. Kapı doğramalarının ana malzemesi ahşaptır. Özelleşmiş bazı kapılarda ahşabın üzeri sac ile kaplanmıştır. Kapılarda özgün demir doğramadan dövülmüş kapı tokmakları bulunmaktadır. Bazı evlerde kapıların kilit emniyeti, halk dilinde "zorturma" adı verilen kalasla sağlanmaktadır. Sokak kapılarının bazılarının üzerinde kitabe bulunmaktadır. Kitabeler genellikle kalker ve alçı malzemeden yapılmıştır (Şekil 3.19).

3.4.2. Pencereler

Pencereler zemin kat ve birinci katlarda değişiklik gösterebilmektedir. Varsa evin birinci katındaki pencereler, alt kata göre daha büyük ve gösterişlidir. Pencere açıklıkları; düz lento, yarım daire kemer, basık kemer, dilimli kemer ve sivri kemerlerle geçilmiştir.

Taşıyıcı sistem yığma olduğundan cephede geniş açıklıkların açılması güçtür. Bu yüzden pencerelerin uzun ve ince olduğu görülmektedir. Pencereler yaklaşık 1x2, 1x3 ve 1x4 oranına sahiptir. Pencere üstleri sal taşları (lento) yerleştirilerek ya da kemer tekniğiyle örülerek kapatılmıştır. Geleneksel evlerde pencerenin iç mekân zemininden yüksekliği de önemlidir. Çünkü bu evlerde mobilya yoktur ve bağdaş kurarak ya da diz çökerek oturulmaktadır. Bu şekildeki oturma düzeninde avlunun görünürlüğü önemlidir. Pencere parmaklıkları avlu cephelerini hareketlendirmek ve güvenliği sağlamak adına lokma demir ve ferforje demir olmak üzere çeşitli motiflerde yapılmaktadır. Pencerelerin iç mekân doğramaları ahşaptır. Bu doğramalarda genellikle küçüktür ve birden çok kanat bulunmaktadır (Şekil 3.20).

Şekil 3.20. Geleneksel Yapılarda Pencere Örnekleri

İç mekân yüksekliklerinin fazla olması ve yığma sistemden dolayı açıklıkların yetersiz olması sebebiyle cephelerde tepe pencereleri yapılmıştır. Bu sayede mekânın daha fazla ışık alması sağlanmaktadır. "*Su damlası, daire, sekiz dilimli daire, sivri kemerli, basık kemerli, kare, dikdörtgen gibi değişik formlarda olup, açılan kanatları yoktur*" (Dalkılıç, Bekleyen, 2011) (Şekil 3.21).

Şekil 3.21. Geleneksel Yapılarda Tepe Penceresi Örnekleri

3.4.3. Bingi Taşları

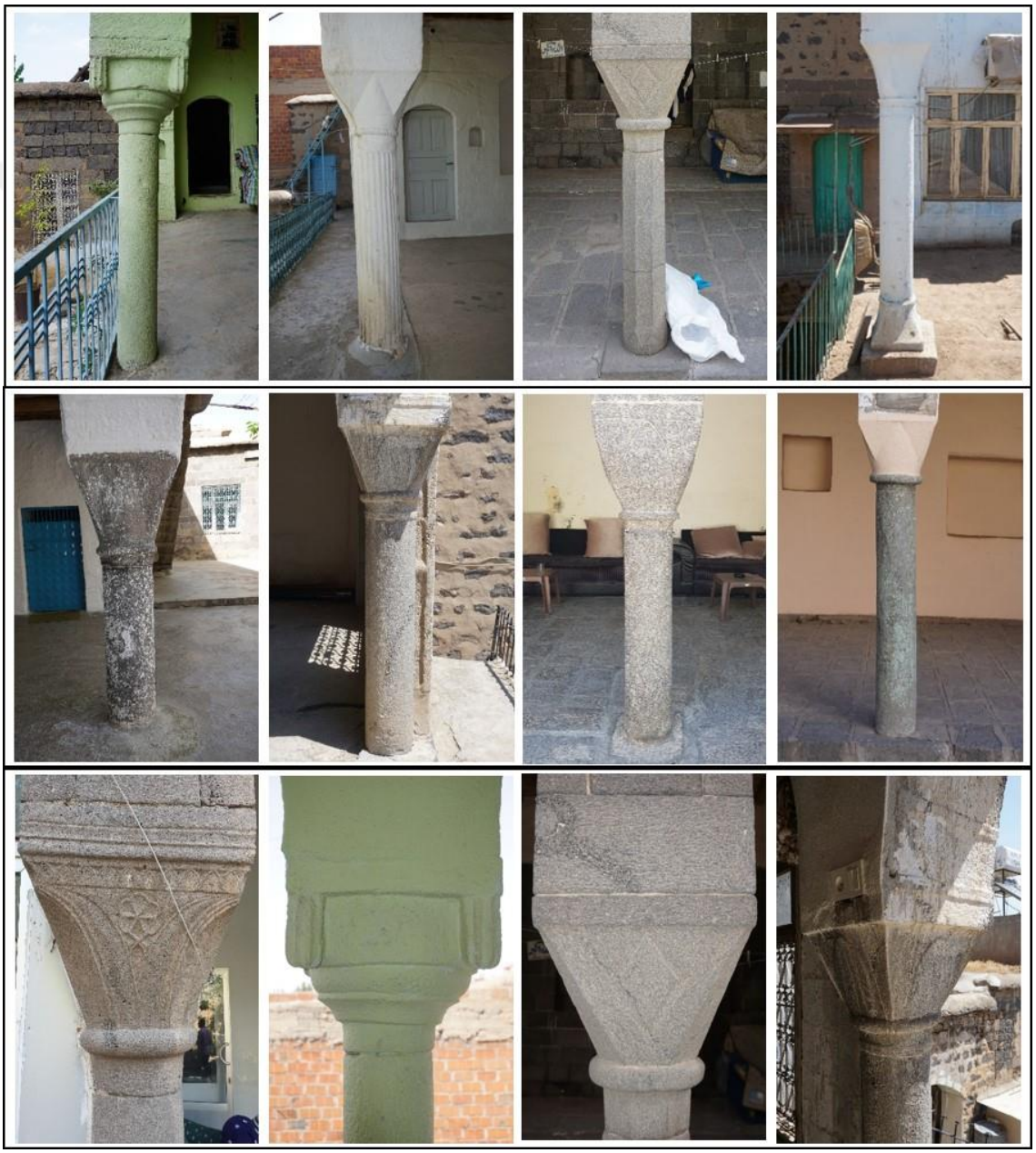
Cumba, gezemek ve saçakların taşıtılmasında ana yapı malzemesidir. Malzemesi bazalttır. Bazı durumlarda ahşap ile birlikte kullanılmıştır. Saçakları taşıyan bingi taşlarına halk arasında "ayı başı" denmektedir (Dalkılıç, Bekleyen, 2011). Bingi taşları kullanılırken estetik kaygılar taşıdığını anlamak mümkündür. Geleneksel Siverek evlerinde özellikle saçaklarda bazalt işlenerek estetik görüntü verilmiştir (Şekil 3.22).

Şekil 3.22. Geleneksel Yapılarda Bingi Taşı Örnekleri

3.4.4. Sütunlar

Sütunlar gözeneksiz bazalt taşı kullanılarak oluşturulmuştur. Eyvan kemerleri genelde yuvarlak kesite sahip bu sütunlara oturtulmuştur. Sütun kalınlık ve yüksekliği üzerine oturan kemere ve açıklığa göre şekillenmektedir. Sütunlardan kemere geçişte sütun başlıkları bulunmaktadır. Bu sütun başlıklarının işlemeleri evden eve farklılık göstermektedir. Bazı sütunların altında kaidesi de mevcuttur (Şekil 3.23).

Şekil 3.23. Geleneksel Yapılarda Sütun Örnekleri

3.4.5. Cumbalar

Cumbalar genelde birinci varsa ikinci katlarda bulunmaktadır. Bu çıkmalar ahşap karkasların bingi taşları üzerine oturtularak oluşturulmaktadır. Cumba yapımında kullanılan taş bingiler iki, üç sıra olabilmektedir (Dalkılıç, Bekleyen, 2011). Cumba duvarları taş, ahşap ve karma şeklinde örnekleri mevcuttur. Siverek evleri geleneksel dar sokak dokusuna sahip olduklarından pencereler genellikle kısa kenarda açılmaktadır. Bu yöntem hem mahremiyet açısından karşı komşuyu rahatsız etmemekte hem de sokağa hâkim olmayı sağlamaktadır (Şekil 3.24).

Şekil 3.24. Geleneksel Yapılarda Cumba Örnekleri

3.4. Yapı Malzemeleri ve Yapım Tekniği

Bu bölümde yapı malzemeleri ve yapım tekniği anlatılmıştır.

3.4.1. Yapı Malzemeleri

Geleneksel Siverek evlerinde yapı malzemesi olarak genellikle bazalt, ahşap, demir ve toprak kullanılmıştır.

Bazalt

Geleneksel Siverek evlerinin ana yapı malzemesi olan bazalt, kent mimarisinin şekillenmesinde önemli bir yere sahiptir. Kente yakın taş ocaklarının bulunması ve sağlam bir yapım malzemesi olması insanları bu malzemeyi kullanmaya sevk etmiştir.

Bazalt geleneksel Siverek evleri duvarlarının ana yapı malzemesi olmasının yanında evin merdiven, gezemek, cumba, kuyu, saçak gibi yerlerinde de işlenerek yapıların tamamlanması sağlanmıştır. Ayrıca bazalt dekoratif ve günlük işlerde kullanılmak üzere çeşitli şekillerde kullanılmıştır (Şekil 3.25).

Şekil 3.25. Geleneksel Yapılarda Bazalt kullanımı

Yörenin özgün malzemesi olan bazalt, gözenekli (poroziteli) bazalt ve gözeneksiz (porozitesiz) bazalt olarak ikiye ayrılır. Gözeneksiz bazalt, sert ve işlenmesi zor olan bazalt, duvarlarda taşıyıcı eleman olarak kullanılmaktadır. Bu da yapının strüktürel olarak daha sağlam ve uzun yıllar ayakta kalmasını sağlamaktadır. Gözenekli bazalt ise gözeneksiz bazalta oranla işlenmesi daha kolaydır ve genellikle cephe süslemelerinde ve avluların zemin kaplamasında kullanılmaktadır. Avlu sulandığı zaman, taşın gözenekleri arasında kalan sular, sıcak ve kuru iklim şartlarında nemlenme ve serinlemeyi sağladığı düşünülmektedir.

Ahşap

Geleneksel Siverek evlerinde bazalttan sonra en çok kullanılan yapı malzemesi ahşaptır. Doğada kolay bulunabilen, işlenebilen ve ekonomik bir malzemedir. Hafif olması taşıma açısından avantajdır. Basınca ve eğilmeye dayanıklı bir malzeme olan ahşap, tarihi evlerin kapalı mekânlarının üstünü örtmek için kullanılmaktadır. Tavan döşemelerinde yuvarlak kirişler şeklinde kullanılmaktadır. Genellikle kavak ve çam ağacı kullanılmaktadır. Yapıda taşıyıcı sistem dışında mekânlarda bölücü eleman, niş kapakları, pencere panjurları, kapı ve pencere doğramalarında ahşap kullanılmıştır. (Şekil 3.26).

Şekil 3.26. Geleneksel Yapılarda Ahşap kullanımı

Demir

Geleneksel Siverek Evleri'nde demir; kapı tokmaklarında, kilit sisteminde, menteşe görevinde, dış kapıların kaplanmasında (sac kaplama), pencere, balkon ve merdiven korkuluklarında kullanılmıştır. Korkuluk ve pencere demir doğramaları, kaynak kullanılmayan kenet sistemiyle oluşturulmaktadır. Birbirinden farklı dekoratif desenlerle, kent mimarisine özgün bir etki bırakmıştır (Şekil 3.27).

Şekil 3.27. Geleneksel Yapılarda Demir kullanımı

Toprak

Sürdürülebilirlik bakımından önemli bir mimari malzeme olan toprak, geleneksel Siverek evlerinde harç ve dam yapımında kullanılan ana malzemedir. Duvarlarda harç malzemesi olarak kullanılan toprak, damda saman ve tuz karışımının su ile yoğrularak hazırlanmasıyla ve sıkıştırılmasıyla oluşan örtüdür (Şekil 3.28;29).

3.4.2. Yapım Tekniği

Geleneksel Siverek evlerinde yapım sistemi yığma sistemdir. Siverek evleri hem yapı malzemeleri hem de yapım tekniği olarak Diyarbakır evlerine benzemektedir.

Duvarlar

Bazaltın taş ocaklarında yontularak farklı ölçülerde ve şekillerde hazırlanmasıyla duvar malzemesi temin edilmektedir. Geleneksel Siverek evleri yığma yapım sistemiyle inşa edilmektedir. Evlerin ana cephe duvarlarında ince yonu ve kaba yonu, avlu duvarlarında moloz bazalt kullanılmıştır. İç mekânların tamamı ve avludaki moloz bazaltların üzeri sıvanmışken, dış cephelerin neredeyse tamamında ince yonu ve kaba yonu bazalt kullanılmıştır.

Duvar kalınlıkları bodrum, zemin ve varsa birinci katta farklılık göstermektedir. Ölçülen değerlere göre bodrum katta duvar kalınlıkları 90-120 cm, zemin katta 70-100 cm, birinci katta ise 70-90 cm arasında ölçülmüştür. Duvarlar genellikle çift cidarlıdır ve sandık duvar tekniğiyle örülmüştür. Dış kısımlar ince ya da kaba yonu, orta kısımlar ocaktan çıktığı haliyle moloz taşlar eklenerek örülmektedir. Duvar kesitinin geniş olması, duvarlarda yüklük, dolap, taka ve mumluk gibi nişler bırakılmasına olanak sağlamaktadır (Şekil 3.28).

Şekil 3.28. Geleneksel Yapılarda Duvar Detayı

Taşıyıcı sistem yığma olduğundan dolayı cephede açılan pencerelerin uzun ve ince olduğu görülmüştür. Pencereler yaklaşık 1x2, 1x3 ve 1x4 oranına sahiptir. Pencere üstlerine sal taşları (lento) yerleştirilerek duvar örülmeye devam edilmektedir. Bazı kapılar yine sal taşları (lento) yerleştirilerek tamamlanmıştır. Ayrıca daha geniş açıklıklı kapı ve eyvanlarda, kemer yardımıyla taşıyıcı sistem çözülmüştür. Birden fazla kemerli eyvanlarda, kemerlerin yükünü zemine aktarmak için yuvarlak bazalt sütunlar kullanılmıştır.

Çatı / Dam

Geleneksel Siverek evlerinde, tavan döşemelerinde ahşap ve toprak malzeme kullanılmıştır. Tamamlanan her kat duvarlarının üzerine, kısa kenara paralel gelecek şekilde, yuvarlak ahşap kirişler döşenmektedir. Ahşap sütunlar yaklaşık 15-30 cm çapında ve ortalama 30-50 cm arayla döşenmektedir. Ahşap kirişler duvarlara oturtulduktan sonra kirişlerin arasına harç yardımı ile birlikte taşlarla sıkıştırılmaktadır. Genellikle kavak ve çam malzeme kullanılmaktadır. Ahşap kirişlerin üstünde sırasıyla ahşap plaklar yerleştirilip çivilenmektedir ve üzerine ahşabı nemden korumak amacıyla sazlar yerleştirilmiştir (Şekil 3.28;29).

Şekil 3.29. Geleneksel Yapılarda Dam Detayı

Yapının çevresine bingi taşları tarafından taşınan sal taşlarıyla saçak yapılmaktadır. Saçaklar 50 cm'ye kadar çıkabilmektedir. Son işlem olarak toprak, saman ve tuzun, su ile karıştırılmasıyla dam malzemesi elde edilmektedir. Karışıma eklenen tuz bitki gelişimini engelleme, saman ise bağlayıcı özelliği kazandırması açısından önemlidir. Söz konusu özel karışım 20-50 cm kalınlığındadır. Bu malzeme sazların üzerine eklenip geleneksel ismi "dam loğu" olan silindir şeklindeki bazalt ile sıkıştırılarak tamamlanmaktadır. Bu sıkıştırma işlemi her sene tekrarlanmaktadır (Şekil 3.30).

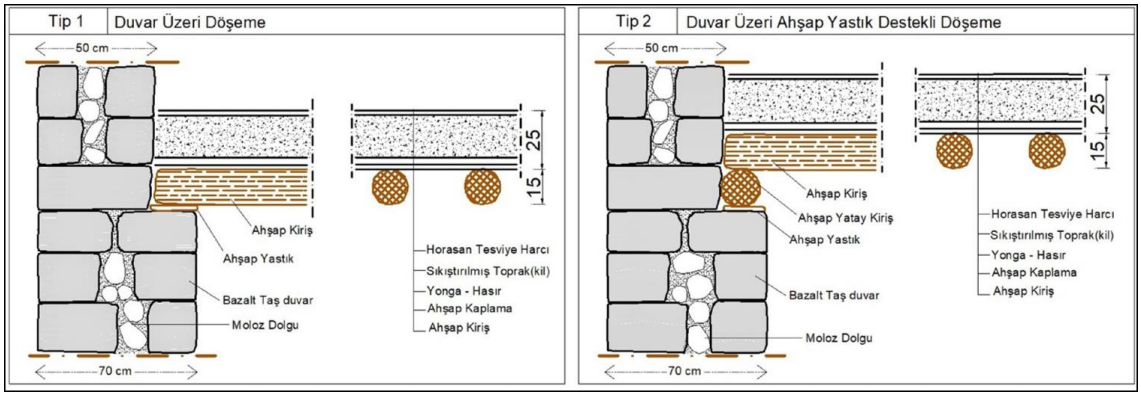

Şekil 3.30. Geleneksel Yapılarda Dam Detayı

Döşemeler

Geleneksel evlerinin özgün avlu döşemeleri bazalt kaplamadır. Sıkıştırılmış toprak üzerine bazaltların dizilmesiyle avlu döşemesi oluşturulmaktadır. Zeminde kullanılan bazaltlar genellikle gözeneklidir. Bazaltın gözenekleri suyu içinde barındırarak sıcak yaz günlerinde nemlenme sağlayarak serin ortam oluşturmaktadır.

Evlerin katlar arasındaki döşemeleri dairesel ahşap kirişli sistemle oluşturulmuştur. Ahşap kirişler 30 ila 50 cm aralıklarla duvarların üzerine oturtulmaktadır. Ahşap kirişler duvarlara yerleştirildikten sonra kirişlerin arasına harç yardımı ile birlikte taşlarla sıkıştırılmaktadır. Ahşap kirişlerin üzerleri sırasıyla ahşap kirişlere dik şekilde ahşap plaklar dizilip çivilenmektedir. Ardından çatı/dam kısmında anlatıldığı şekilde saz ve toprak-saman-tuz-su karışımı ile oluşturulan harç serilerek sıkıştırılmaktadır. Karışım 20 ila 50 cm arasında olabilmektedir. Son olarak pişmiş kilin (tuğla tozu, kiremit tozu, bazalt tozu) kireç ve toprak ile karıştırılmasıyla oluşturulan harç serilerek döşeme tamamlanmaktadır (Şekil 3.31).

Şekil 3.31. Geleneksel Yapılarda Ara Kat Döşeme Detayı (İnal A, 2019)

Düşey Sirkülasyon Elemanları

Merdivenler bodrum, zemin ve birinci katlar arasında sirkülasyonu sağlamıştır. Geleneksel avlulu evlerde birinci kata ve bodruma ulaşım avludan sağlanmıştır. Avlu ile bodrum arasında kot farkı fazla olmadığından dolayı birkaç basamakla ulaşım sağlanmıştır. Bodrum katı nadir bulunan Siverek evlerinde, bodruma inen merdivenlerin malzemesi bazalttır.

Birinci kata çıkan merdivenlerde ulaşım genellikle avludan sağlanmıştır. Avludan sağlanan ulaşımlarda merdivenler, oda kapılarının veya eyvan önünde gezemeklere dayanmaktadır. Gezemek ve merdiven basamakları, tek parça bazalttan oluşmaktadır. Merdivenler üst üste bindirme tekniğiyle ve duvara saplanarak oluşturulmuştur. Merdiven rıhtları ve sayıları kat yüksekliğine göre değişmektedir. Tek parça bu bazaltlarda rıht yüksekliği 20-30 cm, basamak genişliği 20-25 cm, basamak uzunluğu 70-100 cm arasında değişmektedir (Şekil 3.12;32).

Zemin ya da birinci kattan dama çıkan merdivenler, avlu ya da terastan, açık ya da özelleştirilmiş kapalı bir alanda yer alır. Dama çıkan merdivenler kapalı alandan çıkanlar tek parça bazaltlarla sağlanmıştır. Açıktan çıkanlar ise bir kısmı taşlarla bir kısmı da portatif ahşap merdivenlerle sağlanmıştır.

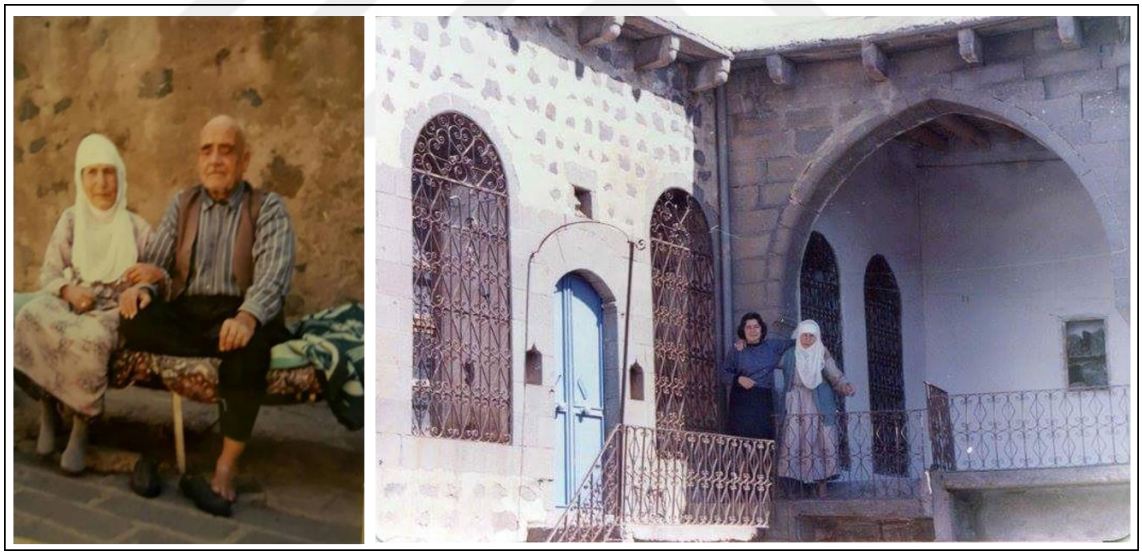
Şekil 3.32. Geleneksel Yapılarda Merdiven

4. DAVUD KARAMANLI EVİ

4.1. Yapının Tarihçesi

Davud Karamanlı Evi'ne dair herhangi bir yazılı belge bulunmamaktadır. Yapının yapım tarihi bilinmemektedir. Ev sahibi Nesra Furuncuoğlu'nun (72) ifadesine göre, babası Davud Karamanlı, evi 1940'lı yıllarda 600 altın karşılığında Zülfikar Ağa'dan harem ve giriş kısmı tek ev olarak satın almıştır. O tarihlerde selamlık bölümü evden ayrı olarak bulunmaktadır. Çocukluk döneminden hatırladığına göre selamlık bölümünün önceki tarihlerde ana eve bağlı olduğunu söylemiştir.

Ev, ilk yapıldığı dönemde, bir aile tarafından tek ev olarak kullanılmıştır. Zamanla değişen koşullarla birlikte ev bazı müdahalelere uğramış, öncelikle selamlık kısmı, daha sonra da giriş kısmı ayrılarak, günümüzdeki gibi üç farklı eve ayrılmıştır. Günümüzde halen, üç farklı ev olarak kullanılmaktadır.

Şekil 4.1. Davud Karamanlı ve Eşi (Kaynak: Aile Arşivi)

4.2. Yapının Konumu

Davud Karamanlı Evi, Şanlıurfa ili, Siverek ilçesi, Siverek Kalesi'nin kuzeydoğusunda, Hamidiye Mahallesi 6. Sokak No:16 adresinde bulunmaktadır. Doğusunda Prof. Dr. Abdulkadir Karahan Caddesi, batısında Şeyh Lütfi Caddesi, kuzeyinde Hamidiye 7. Sokak, güneyinde Kışla Caddesi bulunmaktadır (Şekil 4.2).

Şekil 4.2. Davud Karamanlı Evi ve Yakın Çevresi (Kaynak: TKGM Parsel Sorgulama)

Yapı Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü sisteminde Harem ve giriş bölümü tek tapu olarak 2944 ada 22 nolu parsel, Selamlık bölümü 2944 ada 23 parsel olarak görünmektedir. TKGM sistemine göre yapı alanı, harem ve giriş bölümü toplam 670 m²'dir. Günümüzde harem kısmının doğusunda bir kısım komşu yapıya terkedilmiştir. Terkedilen kısım yaklaşık 61 m²'dir. Selamlık bölümü 256 m² alana sahiptir (Şekil 4.3).

Öznitelik Bilgisi	
Taşınmaz No	75921976
İl	Şanlıurfa
İlçe	Siverek
Mahalle/Köy	Hamidiye
Ada	2944
Parsel	22
Tapu Alanı	670,00
Nitelik	Avlulu kargir ev
Mevkii	Null
Zemin Tip	Ana Taşınmaz
Pafta	28-30-r-d-s-c

Öznitelik Bilgisi	
Taşınmaz No	75921977
İl	Şanlıurfa
İlçe	Siverek
Mahalle/Köy	Hamidiye
Ada	2944
Parsel	23
Tapu Alanı	256,00
Nitelik	Avlulu kargir ev
Mevkii	Null
Zemin Tip	Ana Taşınmaz
Pafta	28-30-s-c

Şekil 4.3. Davud Karamanlı Evi Öznitelik Bilgisi (Kaynak: TKGM Parsel Sorgulama)

4.3. Plan Özellikleri

Yapı dıştan 35.30 m x 43.75 m ölçülerinde ve TKGM verilerine göre 926 m² alana sahiptir. Harem ve selamlık bölümlerinden oluşan yapı, iki katlıdır. Genel şema, kare birer avlu ve avluları çevreleyen mekânlardan oluşmaktadır. Günümüzde ev, harem, selamlık ve giriş bölümleri ayrı üç ev olarak kullanılmaktadır.

Bu bölümde vaziyet planı, kat planları ve görünüşler incelenmiştir. Mekânlar tanımlanırken harem bölümü “A” (Örneğin, ZK-A01), selamlık bölümü “B” (Örneğin, ZK-B01), giriş bölümü “C” (Örneğin, ZK-C01) olarak ifade edilecektir (Şekil 4.4). Mekânların içindeki düşey yapı elemanları anlatılırken önce, geçiş açıklığı veya kapının solunda kalan duvar, sonra saat yönünde diğer duvarlar anlatılmıştır.

4.3.1. Vaziyet Plan

Davud Karamanlı Evi’nin günümüzdeki haliyle üç eve de ulaşım, evin batı tarafına düşen 6. Sokaktan sağlanmaktadır. Evin kuzeyinde tek katlı geleneksel ev ve dört katlı betonarme bina, doğu kısmında tek katlı geleneksel ev, güneydoğu kısmında iki katlı betonarme bina, güneyinde tek katlı betonarme bir yapı bulunmaktadır. Yapı güneybatı – kuzeydoğu aksında yaklaşık % 5 eğimli bir araziye oturmuştur. Evin güneybatı ile kuzeydoğu tarafı arasında 185 cm kot fark bulunmaktadır. Birbiriyle bir bölücü duvar ile ayrılan harem bölümü ile selamlık bölümü avluları arasında da 45 cm kot farkı bulunmaktadır.

Şekil 4.4. Vaziyet Planı

4.3.2. Zemin Kat Planı

Evin zemin katı; harem bölümü 496 m², selamlık bölümü 264 m², giriş bölümü 108 m² olmak üzere toplam oturum alanı yaklaşık 868 m²dir.

Evin harem bölümüne, batı tarafında yer alan ve Hamidiye 6. Sokak üzerinde bulunan ana giriş kapısından girilmektedir. Kapı kuzeybatıya bakmaktadır. Ana kapıdan geçtikten sonra avluya geçmeden giriş mekânı (ZK-A01) bulunmaktadır. Giriş mekânından sonra 11.50 x 18.50 m genişliğinde büyük bir avlu bulunmaktadır. Avlunun kuzeybatı tarafında selamlık bölümünün avlu duvarı ve ocak, diğer üç cephe boyunca mekânlar sıralanmıştır. Harem bölümü, selamlık ve giriş bölümlerine göre özgün yapısını daha fazla koruyabilmiş ve günümüze daha özgün haliyle ulaşabilmiştir.

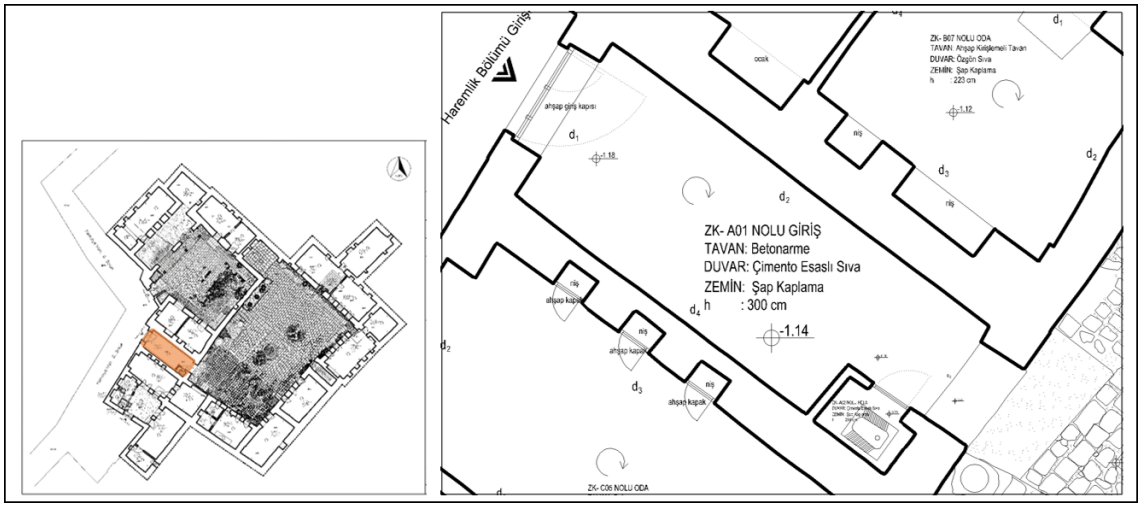
Selamlık bölümü harem bölümünde olduğu gibi Hamidiye 6. Sokaktan girilmektedir ve harem bölümünün kuzeybatısında yer almaktadır. Bu bölümün giriş kapısı güneybatıya bakmaktadır. Aynı şekilde selamlık bölümünde 10.00 x 9.00 m genişliğinde bir avlu bulunmaktadır. Avlulun bir cephesi harem bölümünü ayıran duvar, diğer üç cephesinde sıralanmış mekânlar bulunmaktadır.

Giriş bölümü, harem bölümünün güneybatısında yer almaktadır ve bu bölümde 3.50 x 3.50 m genişliğine sahip kare bir avlu bulunmaktadır. Bu bölüm harem ve selamlık bölümlerine göre neredeyse tamamı yeniden inşa edilmiştir.

Bu bölümde Davud Karamanlı Evi'nin plan düzenini meydana getiren harem, selamlık ve giriş bölümündeki mekânların zemin katları sırasıyla tek tek incelenecektir.

4.3.2.1. ZK-A01 Nolu Mekân (Giriş)

ZK-A01 nolu mekân, harem bölümü avlusu ile sokak girişini birbirine bağlayan, mahremiyeti sağlayan, ara bölümdür. Bu bölüme 1.38 m genişliğinde ve 2.20 m yüksekliğinde kemerli bir dış kapıdan geçilmektedir. ZK-A01 nolu mekân 6.40-2.45-6.28-2.44 m boyutlarında ve 3 m yüksekliğindedir. Duvarlar çimento esaslı malzeme ile sıvanmıştır. Sıvanın üstü beyaz kireç badana ile boyanmıştır. Zemin döşemesi çimento esaslı şaptır ve mekânın kotu -1.14 metredir. Tavan döşemesi betonarmedir. Betonarme döşeme sıvanıp beyaz kireç badana ile boyanmıştır (Şekil 4.5).

Şekil 4.5. ZK-A01 Nolu Mekân (Giriş) Planı

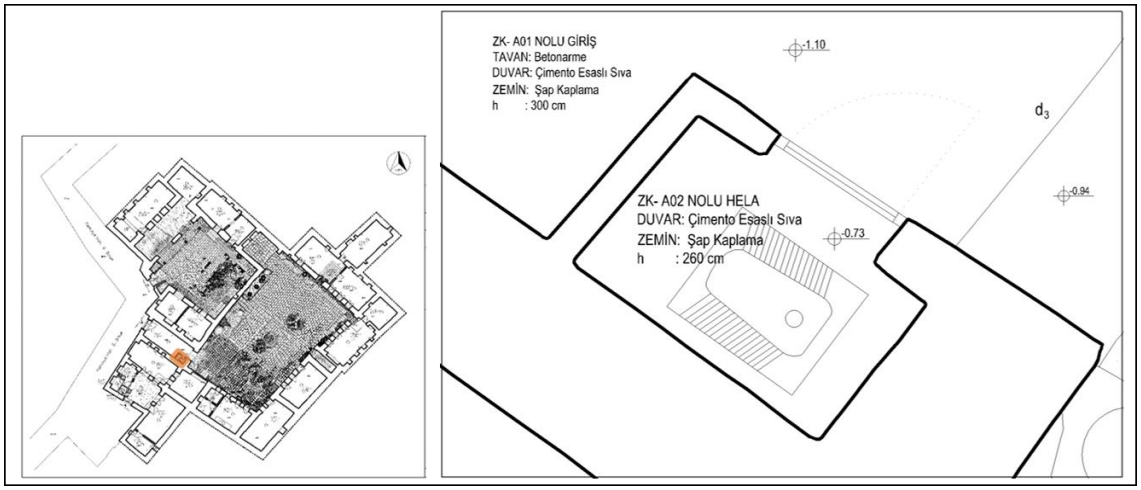
ZK-A01 nolu mekânın d1 duvarında sokak giriş kapısı bulunmaktadır. d2 duvarı sağırdır. Sokak giriş kapısının karşısında bulunan d3 duvarından avluya geçilen 1.28 m genişliğinde, 1.95 m yüksekliğinde bir açıklık bulunmaktadır. d3 ile d4 duvarlarının kesiştiği noktada hela (ZK-A02) bulunmaktadır. d4 duvarı köşedeki hela dışında sağırdır (Şekil 4.6).

Şekil 4.6. ZK-A01 Nolu Mekân (Giriş)

4.3.2.2. ZK-A02 Nolu Mekân (Hela)

Plan ölçüleri 0.70-1.21-0.79-1.18 m boyutlarında olan mekâna ZK-A01 nolu mekândan geçilmektedir. Hela 0.6 m genişliğinde ve 1.60 m yüksekliğinde niteliksiz bir kapıya sahiptir. Zemin Kotu -0.73 m olan mekânın zemin döşemesi şap kaplamadır. Duvar yüksekleri 2.15 m olan helanın duvarları ZK-A01 nolu mekânın tavanından 0.45 m düşüktür. Helanın duvarları çimento esaslı sıva ile sıvanmış ve üzeri beyaz kireç badana ile boyanmıştır (Şekil 4.7).

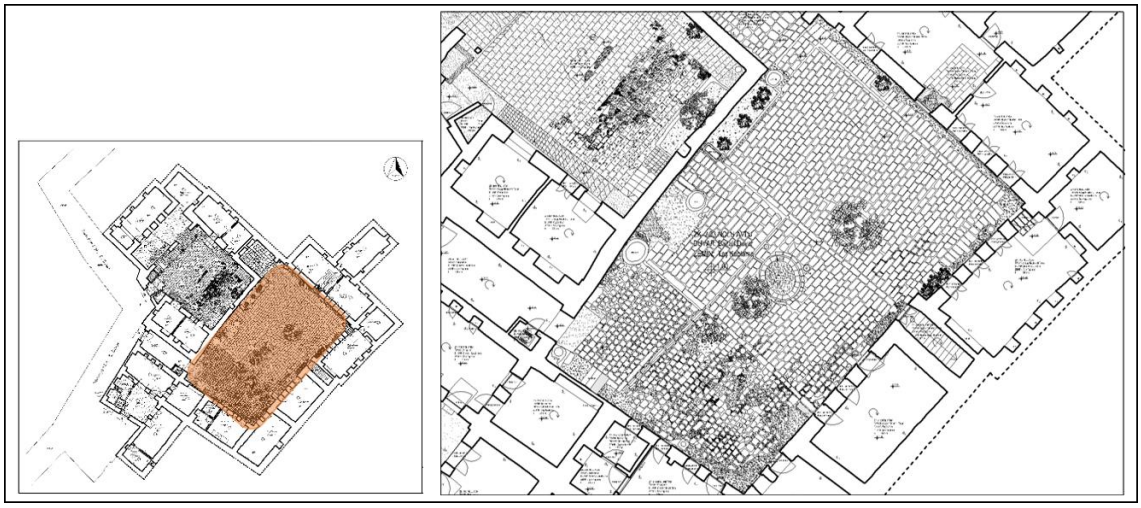

Şekil 4.7. ZK-A02 Nolu Mekân (Hela) Planı

4.3.2.3. ZK-A03 Nolu Mekân (Avlu)

Harem bölümü avlusunun plan ölçüleri 19.30-12.30-17.80-10.55 m boyutlarındadır. Kuzeydoğu-güneybatı aksında dikdörtgen formda olan avlunun en alt ile üst kotu arasında yaklaşık 40 cm kot farkı bulunmaktadır. Avlunun alt kısmı -1.00, üst kısmı -0.60 m kotundadır. Zemin kaplaması özgün bazalttır. Bazaltlar arası çimento esaslı malzeme ile kapatılmıştır. Ancak güneybatı tarafına denk gelen, toplam avlunun 1/3'ünün zemin kaplaması bozulmuştur. Bozulmuş kısımlarda bazaltlar arasında çimento esaslı malzeme ile doldurulmuş, bazı kısımlar ise tamamen çimento esaslı şap ile kapatılmıştır. Avluda d2 duvarı ve d3 duvarının tek katlı kısmına denk gelen bölünde ortalama 0.90 m genişliğinde, 0.10 m yüksekliğinde tretuvar bulunmaktadır. Tretuvar ön kısımları kesme bazalttır. Bazalt aralarında kalan derzler ve duvar kısımlarına doğru 0.25 ila 0.50 m arasındaki kısımlar çimento esaslı malzeme ile doldurulmuştur.

Avlunun orta kısmında yumurta formunda süs havuzu bulunmaktadır. Süs havuzu d1 duvarından 5.40 m, d2 duvarından 8.80 m, d3 duvarından 4.05 m, d4 duvarından 7.95 m uzaklıktadır. Plan ölçüleri 1.28-1.57 çaplarında ve 0.65 m yüksekliğindedir. Havuzun zemini çimento esaslı şap, duvarları fabrikasyon kesme bazaltlarla kaplanmıştır. Havuzun 0.20 m güneybatısında 0.85x0.85 m ölçülerinde toprak zemin bırakılmıştır ve bu zemine ağaç dikilmiştir. Havuzun 2.30 m kuzeydoğusunda, 1.08x1.13 m ikinci bir toprak zemin bulunmaktadır ve bu zemine de ağaç dikilmiştir. Bu kısım d2 duvarına 5.20 m, d3 duvarına 3.90 m uzaklıktadır (Şekil 4.8; 9).

Şekil 4.8. ZK-A03 Nolu Mekân (Avlu) Planı

Şekil 4.9. ZK-A03 Nolu Mekân (Avlu)

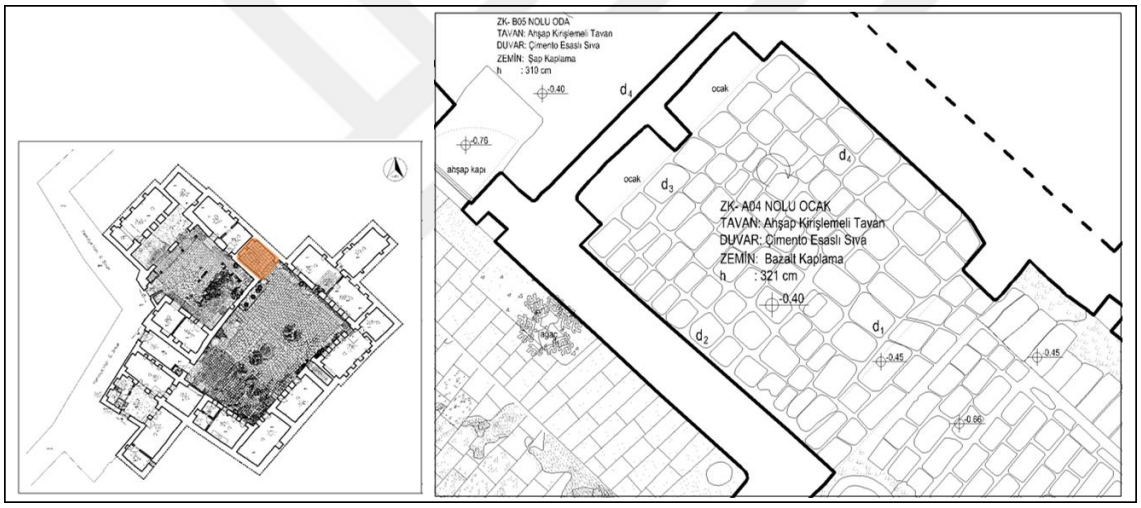
4.3.2.4. ZK-A04 Nolu Mekân (Ocak)

Plan ölçüleri 3.37-3.24-3.24-3.07 m boyutlarında olan mekâna ZK-A03 nolu avludan geçilmektedir. Ocak kısmına 2.67 m genişliğinde, 2.25 m yüksekliğinde basık kemerden geçilmektedir. Kemerin üst kısmında, merkezin sağında ve solunda hafif deforme olmuş, yaklaşık 0.40 m genişliğinde ve 0.50 m yüksekliğinde iki adet tepe penceresi bulunmaktadır. Zemin Kotu -0.45 olan mekânın zemin döşemesi bazalt kaplamadır. Ocak bölümü ZK-A03 nolu avludan 0.20 m daha yüksektir. Bu bölüm 3.21 m yüksekliğindedir ve tavanda ahşap kirişli tavan kullanılmıştır. d1 ve d3 duvarları sağırdır ve çimento esaslı malzeme ile özensiz bir şekilde sıvanmıştır. d1 duvarında nemlenme mevcuttur. Giriş kısmının karşısına gelen d2 duvarında iki adet ocak nişi bulunmaktadır. Ocaklar 1.17 m genişliğinde, 0.44 m derinliğinde ve 1.50 m

yüksekliğindedir. Ocakların üst kısmı basık kemer şeklindedir. Ocaklar arası 0.25 m'dir. d2 duvarı da çimento esaslı malzeme ile özensiz bir şekilde sıvanmıştır. d2 duvarında ve tavanda islenme mevcuttur (Şekil 4.10;11).

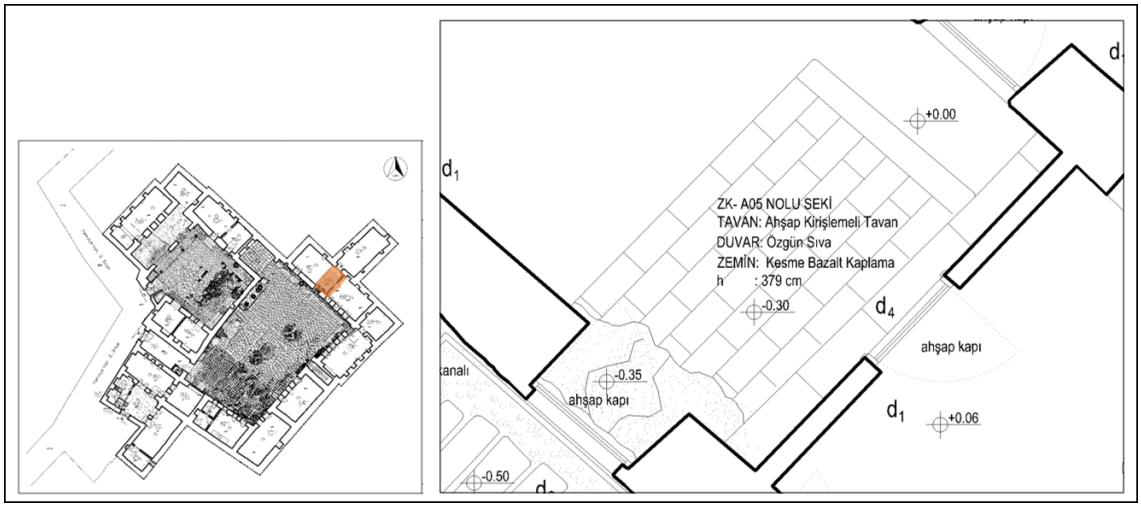
Şekil 4.10. ZK-A04 Nolu Mekân (Ocak)

Şekil 4.11. ZK-A04 Nolu Mekân (Ocak) Planı

4.3.2.5. ZK-A05 Nolu Mekân (Seki)

Plan ölçüleri 2.55-1.55-2.60-1.50 m boyutlarında olan mekâna ZK-A03 nolu avludan geçilmektedir. Bu bölüme 0.84 m genişliğinde, 1.80 m yüksekliğinde kemerli bir kapıdan geçilmektedir. Zemin Kotu -0.30 olan mekânın zemin döşemesi bazalt kaplamadır. Bu bölümü ZK-A03 nolu avlunun tretuvarından 0.20 m daha yüksektir. Bu kısmın tavan yüksekliği 3.79 metredir. ZK-A05 nolu sekiden ZK-A06, ZK-A07 ve ZK-A08 nolu odalara geçiş sağlanmaktadır.

Şekil 4.12. ZK-A05 Nolu Mekân (Seki) Planı

Avludan seki bölümüne geçilince, kapının hemen üstünde 0.70 m genişliğinde ve 0.75 m yüksekliğinde bir niş bulunmaktadır. Kapının solunda 0.35 genişliğinde ve 0.50 m yüksekliğinde ahşap kapaklı bir niş bulunmaktadır. Bu bölümün tavan ve duvar detayları ZK-A06 nolu kısımda anlatılmıştır (Şekil 4.12;13).

Şekil *4.13.* ZK-A05 Nolu Mekân (Seki)

4.3.2.6. ZK-A06 Nolu Mekân (Oda)

Plan ölçüleri 4.00-3.34-4.00-3.25 m boyutlarında olan mekâna ZK-A05 nolu sekiden geçilmektedir. ZK-A06 Nolu oda ile seki arasında herhangi bir bölücü duvar bulunmamaktadır. Bu mekânın d1 duvarı avluya bakmaktadır. Zemin Kotu +0.11 olan mekânın zemin döşemesi çimento esaslı şaptır. Odanın zemininde toprak yığını

bulunmaktadır. Seki ile 0.31 cm kot farkı vardır. Bu bölümün tavanında ahşap kirişli tavan kullanılmıştır. Tavandaki ahşaplarda nemlenme ve lekelenmeler mevcuttur. Duvar yükseklikleri 3.34 m olan mekânın duvarları özgün sıvadır. Özgün sıvanın üzeri beyaz kireç badana ile boyanmıştır. Duvarlarda kılcal çatlaklar, sıva dökülmeleri, nemlenme ve lekelenmeler oluşmuştur (Şekil 4.14).

Şekil 4.14. ZK-A06 Nolu Mekân (Oda) Planı

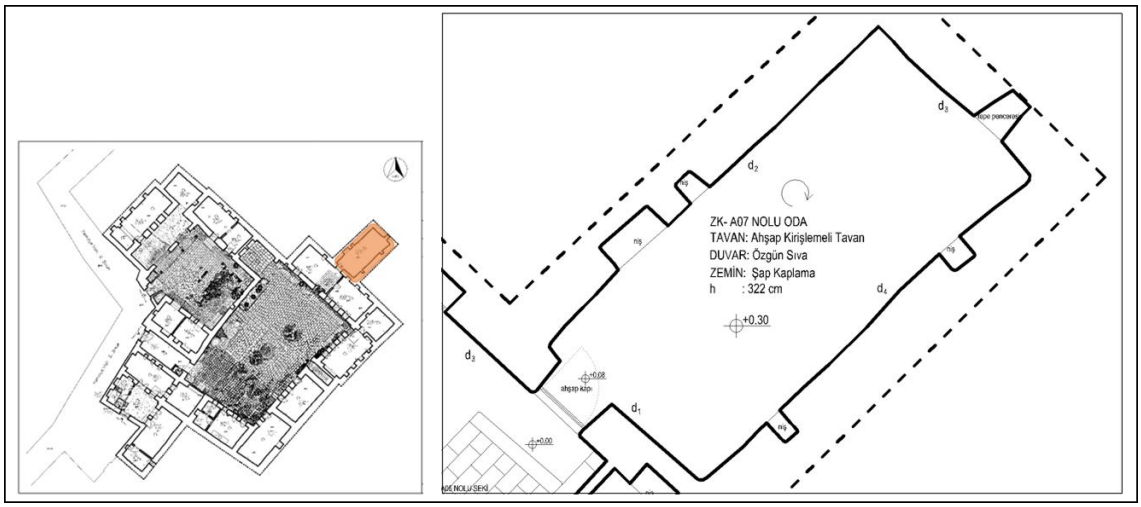
d1 duvarında 0.84 m genişliğinde, 1.80 m yüksekliğinde avludan sekiye açılan kapı ve 0.86 m genişliğinde, 1.51 m yüksekliğinde avluya bakan pencere bulunmaktadır. Pencere doğraması ahşaptır ancak tamamı kırılmış olup kullanılamayacak durumdadır. Pencere yerden 0.53 m yüksekte, d2 duvarından 0.76 m uzaklıktadır. d1 duvarının, pencerenin hemen yanında, zeminden tavana kadar büyük bir kısmının sıvası dökülmüştür. d2 duvarında kılcal çatlaklar, nemlenme ve lekelenmeler mevcuttur. Bu duvarın 0.50 m kadar alt kısımlarında sıva dökülmüştür. Bu mekanın d3 duvarında kılcal çatlaklar, nemlenme, lekelenmeler ve özellikle tavana yakın kısımlarda lokal sıva dökülmeleri mevcuttur. Duvarda 0.55 m genişliğinde, 0.75 m yüksekliğinde ahşap kapaklı bir niş ile seki bölümünden ZK-A07 nolu mekâna geçilen ahşap kapı bulunmaktadır. Niş 0.53 m genişliğinde, 0.39 m derinliğinde, 0.86 m yüksekliğindedir. Bu niş yerden 1.03 m yüksekte ve d2 duvarından 2.16 m uzaklıktadır. d4 duvarı briket duvar ile örülmüştür ve briketlerin üstü sıvanmamıştır. Sadece beyaz badana ile boyanmıştır. Bu duvarda ZK-A08 nolu mekâna (oda) açılan ahşap kapı bulunmaktadır (Şekil 4.15).

Şekil 4.15. ZK-A06 Nolu Mekân (Oda)

4.3.2.7. ZK-A07 Nolu Mekân (Oda)

Plan ölçüleri 6.41-2.98-6.23-2.82 m boyutlarında olan mekâna ZK-A06 nolu girilmektedir. Zemin Kotu +0.30 olan mekânın zemin döşemesi çimento esaslı şap kaplamadır. Bu bölümün tavanında ahşap kirişli tavan kullanılmıştır. Tavandaki ahşaplarda nemlenme, islenme ve lekelenmeler mevcuttur. Duvar yükseklikleri 2.92 m olan mekânın duvarları özgün sıvadır. Özgün sıvanın üzeri beyaz kireç badana ile boyanmıştır. Duvarlarda kılcal çatlaklar oluşmuştur ve d3 ile d4 duvarlarında daha fazla olmak üzere duvarlarda nemlenme ve lekelenmeler mevcuttur (Şekil 4.16).

Şekil 4.16. ZK-A07 Nolu Mekân (Oda) Planı

Mekâna d1 duvarındaki 0.85m genişliği ve 1.81 m yüksekliği olan ahşap bir kapıdan girilmektedir. d2 duvarında iki adet niş bulunmaktadır. Bu nişlerden birincisi 0.90 m genişliğinde, 0.44 m derinliğindedir ve d1 duvarından 1.44 m uzaklıktadır. İkinci niş 0.36 m genişliğinde, 0.35 m derinliğindedir. Söz konusu niş d1 duvarından 2.81 m uzaklıktadır. d3 duvarı üst kısımlara doğru hafif dışarıya doğru eğilmiştir. Duvarın sağ üst kısmında sıva dökülmesi mevcuttur. Bu duvarda bir adet tepe penceresi yer almaktadır. Tepe penceresinin genişliği 0.53 m, derinliği 0.63 m, yüksekliği 0.73 metredir. Tepe penceresi dış cepheye doğru daralmaktadır. Bu tepe penceresinin yerden yüksekliği 2.05 m, d4 duvarından uzaklığı 0.65 metredir. Tepe penceresi, evin yanına yapılan yeni bina yüzünden kapatılmıştır. d4 duvarı orta kısımdan yaklaşık 0.25 m içeriye doğru göbek yapmıştır. Duvarda yatay olarak geniş bir çatlak oluşmuştur ve yıkılma tehlikesi vardır. Bu duvarda bir adet niş ve bir adet tepe penceresi bulunmaktadır. 0.37 m genişliğinde 0.34 m derinliğinde olan bu niş, yerden 1.00 m yükseklikte ve d3 duvarına 1.34 m uzaklıktadır. Tepe penceresi 0.25 m genişliğinde, 0.57 m yüksekliğinde ve 0.39 m derinliğindedir (Şekil 4.17).

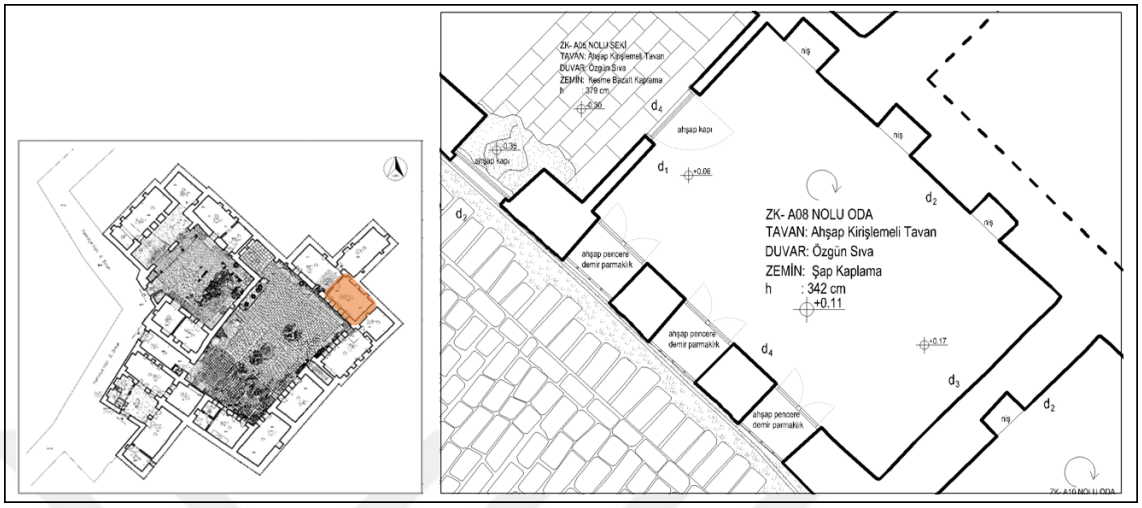

Şekil 4.17. ZK-A07 Nolu Mekân (Oda)

4.3.2.8. ZK-A08 Nolu Mekân (Oda)

Plan ölçüleri 3.23-5.04-3.25-4.80m boyutlarında olan mekâna ZK-A05 nolu sekiden geçilmektedir. Zemin Kotu +0.11 olan mekânın zemin döşemesi şap kaplamadır. Bu mekânın tavan yüksekliği 3.42 metredir. Tavanda ahşap kirişli tavan kullanılmıştır. Tavandaki ahşaplarda nemlenme, islenme ve lekelenmeler mevcuttur. Mekânın d4 duvarı avluya bakmaktadır d1 duvarı briket duvar, d2, d3 ve d4 duvarları özgün sıvadır. Özgün

sıva ve briket duvarların üzeri beyaz kireç badana ile boyanmıştır. Duvarlarda kılcal çatlaklar, sıva dökülmeleri, nemlenme ve lekelenmeler oluşmuştur (Şekil 4.18).

Şekil 4.18. ZK-A08 Nolu Mekân (Oda) Planı

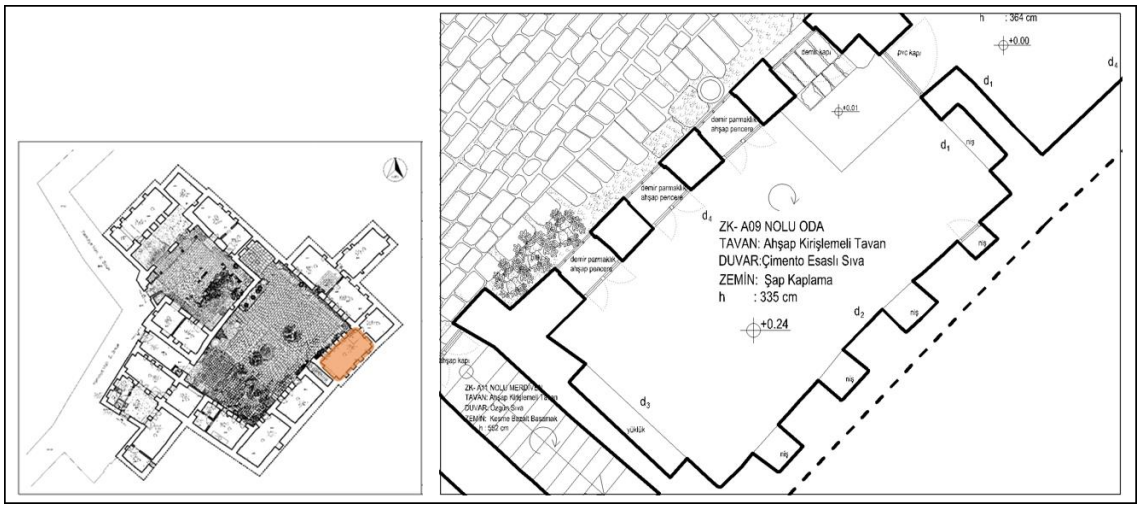
Mekâna d1 duvarındaki genişliği 0.84m ve yüksekliği 1.89m olan ahşap bir kapıdan dâhil olunmaktadır. d1 duvarı briket malzemeden sonradan örülmüştür. d2 duvarında üç adet niş bulunmaktadır. Bu nişlerden birincisi 0.58 m genişliğinde, 0.37 m derinliğinde, 0.62 m yüksekliğindedir ve yerden 1.07 m yüksekliğinde, d1 duvarından 0.30 m uzaklıktadır. İkinci niş 0.56 m genişliğinde, 0.36 m derinliğinde, 0.65 m yüksekliğindedir ve yerden 1.07 m yüksekliğinde, d1 duvarından 1.89 m uzaklıktadır. Üçüncü niş 0.50 m genişliğinde, 0.34 m derinliğinde, 0.65 m yüksekliğindedir ve yerden 1.02 m yüksekliğinde, d1 duvarından 3.50 m uzaklıktadır. d3 duvarında herhangi bir bölüntü yoktur. d4 duvarında ise avluya bakan üç adet pencere bulunmaktadır. Pencereler d3 duvarı tarafından sırasıyla 0.79 m, 0.83 m ve 0.83 m genişliğinde, 1.49 m, 1.51 m ve 1.51 m yüksekliğindedir. Pencerelerde özgün ahşap doğramalar bulunmaktadır ancak bu doğramalar kullanılamaz durumdadır (Şekil 4.19).

Şekil 4.19. ZK-A08 Nolu Mekân (Oda)

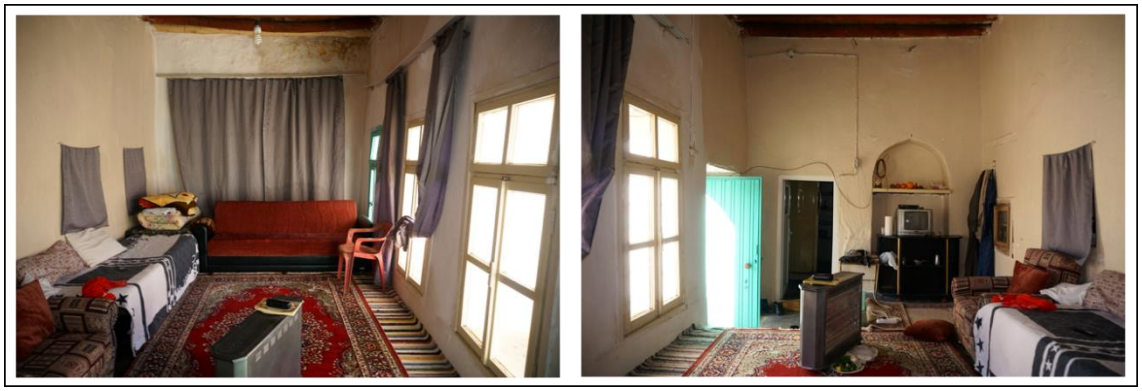
4.3.2.9. ZK-A09 Nolu Mekân (Oda)

Plan ölçüleri 3.10-5.84-3.23-6.12 m boyutlarında olan mekâna ZK-A03 nolu avludan geçilmektedir. Bu mekânın d4 duvarı avluya bakmaktadır ve bu mekâna geçiş d4 duvarında bulunan 0.95m genişliğinde, 1.89m yüksekliğinde bir demir kapı ile sağlanmaktadır. Zemin Kotu +0.24 olan mekânın zemin döşemesi şap kaplamadır. Girişte iki adet seki bulunmaktadır. Birinci seki 0.81 m x 0.89 m boyutlarındadır ve kotu -0.28'dir. Birinci sekinin zemin döşemesi kesme bazalttır. İkinci seki 0.93 m x 1.54m boyutlarındadır ve kotu +0.01'dir. Bu mekânın tavan yüksekliği 3.35 metredir ve tavanda ahşap kirişli tavan kullanılmıştır. Bu mekânın ahşap kirişleri diğer mekânlara göre daha iyi durumdadır. Mekânın duvarları özgün sıvadır. Özgün sıvanın üzeri plastik esaslı boya ile boyanmıştır. Duvarlarda kılcal çatlaklar oluşmuştur. d2 ile d3 duvarlarında nemlenme, kabarma ve lekelenmeler mevcuttur (Şekil 4.20).

Şekil 4.20. ZK-A09 Nolu Mekân (Oda) Planı

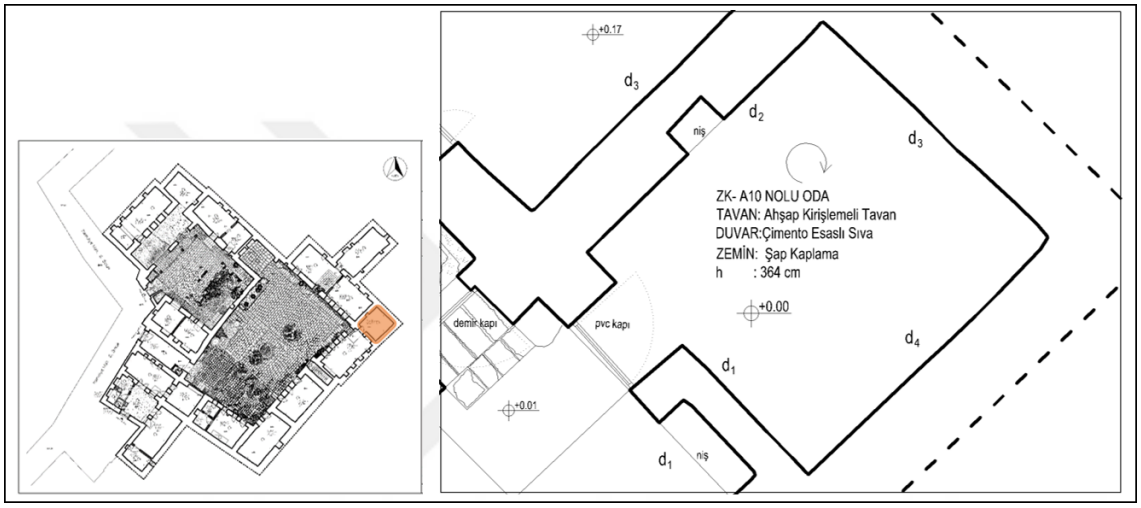
d1 duvarında ZK-A10 Nolu odanın kapısı ve bir adet niş bulunmaktadır. Bu kapı 0.84 m genişliğinde, 1.78 m yüksekliğindedir. Kapının 0.43 m sağında bulunan nişin genişliği 1.00 m, yüksekliği 1.66 metredir. Bu nişin üst kısmı sivri kemerden oluşmaktadır. d1 duvarında duvar üstü çekilmiş kablolar bulunmaktadır. d2 duvarında biri giriş kapısının karşısında, üçü odanın orta kısımlarına gelecek şekilde toplam dört niş bulunmaktadır. Giriş kapısının karşısında bulunan niş 0.41 m genişliğinde, 0.35 m derinliğinde, 0.47 m yüksekliğindedir ve yerden 0.68 m yüksekliğinde, d1 duvarından 0.62 m uzaklıktadır. Bu nişin ahşap kapağı bulunmaktadır. Diğer üç nişten birincisi 0.59 m genişliğinde, 0.47 m derinliğinde, 0.67 m yüksekliğindedir ve yerden 0.86 m yüksekliğinde, d1 duvarından 1.85 m uzaklıktadır. İkinci niş 0.56 m genişliğinde, 0.46 m derinliğinde, 0.71 m yüksekliğindedir ve yerden 0.79 m yüksekliğinde, d1 duvarından 3.23 m uzaklıktadır. Üçüncü niş 0.53 m genişliğinde, 0.46 m derinliğinde, 0.68 m yüksekliğindedir ve yerden 0.81 m yüksekliğinde, d1 duvarından 4.63 m uzaklıktadır. d3 duvarında 1.96 m genişliğinde, 0.36 m derinliğinde, 2.18 m yüksekliğinde bir yüklük bulunmaktadır. Bu duvarda nemlenme, kabarma ve lekelenmeler oluşmuştur. d4 duvarında plastik boyanın üzeri bazı kısımlarda kireç badana ile özensiz bir şekilde boyanmıştır. Duvarın üst kısımlarında elektrik kabloları döşenmiştir. Bu duvarda avluya bakan üç adet pencere bulunmaktadır. Bu pencereler sırasıyla 0.76 m, 0.76 m 0.76 m genişliğinde ve 1.49 m, 1.50 m 1.46 m yüksekliğindedir. Pencerelerde özgün ahşap doğramalar mevcuttur ve kullanılabilir durumdadır. Bu pencerelerin d3 duvarından uzaklıkları sırasıyla 0.75 m, 2.14 m 3.52 metredir (Şekil 4.21).

Şekil 4.21. ZK-A09 Nolu Mekân (Oda)

4.3.2.10. ZK-A10 Nolu Mekân (Oda)

Plan ölçüleri 3.16-2.98-3.23-3.01 m boyutlarında olan mekâna ZK-A09 nolu odadan geçilmektedir. Zemin Kotu +0.00 olan mekânın zemin döşemesi şap kaplamadır. Bu bölümün tavan yüksekliği 3.64 metredir ve tavanda ahşap kirişli tavan kullanılmıştır. Bu mekânın ahşap kirişlerinde kararmalar mevcuttur. Mekânın duvarları özgün sıvadır. Özgün sıvanın üzeri beyaz kireç badana ile boyanmıştır. d1 duvarında duman bacasından dolayı lekelenme, d3 duvarlarının alt kısımlarında nemlenme mevcuttur (Şekil 4.22).

Şekil 4.22. ZK-A10 Nolu Mekân (Oda) Planı

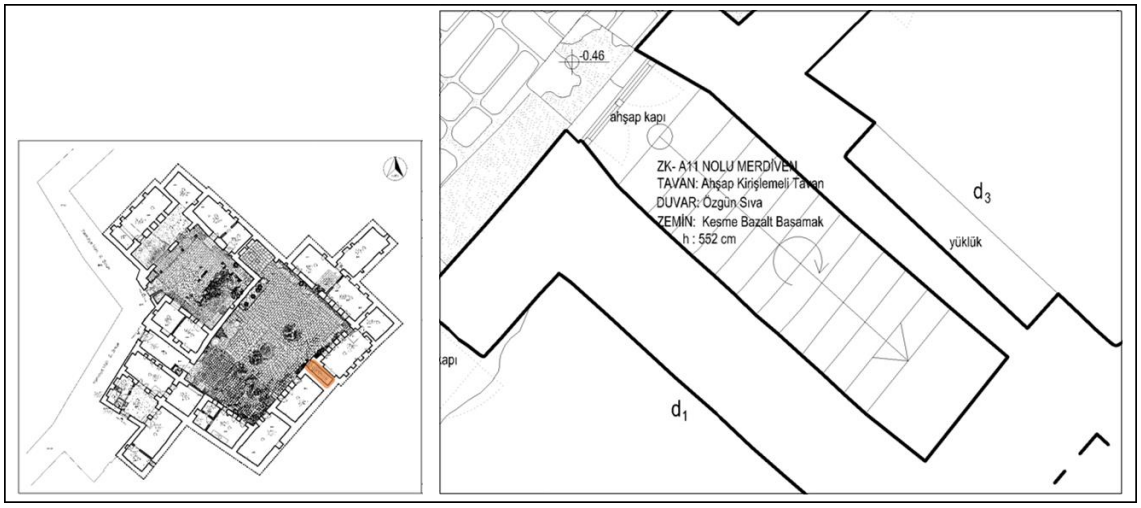
d1 duvarında mekâna ZK-A09 nolu odadan geçişi sağlayan 0.85 m genişliğinde, 1.78 m yüksekliğinde bir PVC kapı dâhil olunmaktadır. Bu kapı ZK-A09 nolu odanın +0.01 kotlu ikinci sekisine denk gelmektedir. Kapının hemen üstüne denk gelen bir adet niş bulunmaktadır. Niş 0.60 m genişliğinde, 0.49 m derinliğinde, 0.59 m yüksekliğindedir. d2 duvarında 0.48 m genişliğinde, 0.29 m derinliğinde ve d1 duvarından 1.35 m uzaklıkta bir niş bulunmaktadır. d3 ve d4 duvarları sağırdır (Şekil 4.23).

Şekil 4.23. ZK-A10 Nolu Mekân (Oda)

4.3.2.11. ZK-A11 Nolu Mekân (Merdiven)

Plan ölçüleri 1.01-3.19-1.04-3.23 m boyutlarında olan mekâna ZK-A03 nolu avludan geçilmektedir. Bu mekânın d1 duvarı avluya bakmaktadır ve bu mekâna geçiş d1 duvarında bulunan 0.82 m genişliğinde, 1.72 m yüksekliğinde bir özgün ahşap kapı ile sağlanmaktadır. Zemin Kotu -0.24 olan mekânın zemin döşemesi düzgün kesilmiş bazalt merdiven basamaklarıdır. Dam kısmına ulaşım bu merdiven ile sağlanmaktadır. Toplam 14 basamak bulunan merdivenin rıht yükseklikleri ortalama 0.27 m, basamak genişlikleri ortalama 0.23-0.24 metredir. Bu mekânın tavan yüksekliği 5.52 metredir ve tavanda ahşap kirişli tavan kullanılmıştır. Tavandaki ahşaplarda kararma, nemlenme ve lekelenmeler mevcuttur. Bu mekânın duvarları özgün sıvadır. Özgün sıvanın tamamı dökülmüştür. Çoğu kısmında sıvanın dökülmesinden dolayı alttaki taşlar ortaya çıkmıştır. d2 duvarında dama çıkan kapı bulunmaktadır. Kapının ölçüleri genişlik 0.80 m, yükseklik 1.21 metredir. d3 ve d4 duvarları sağırdır (Şekil 4.24;25).

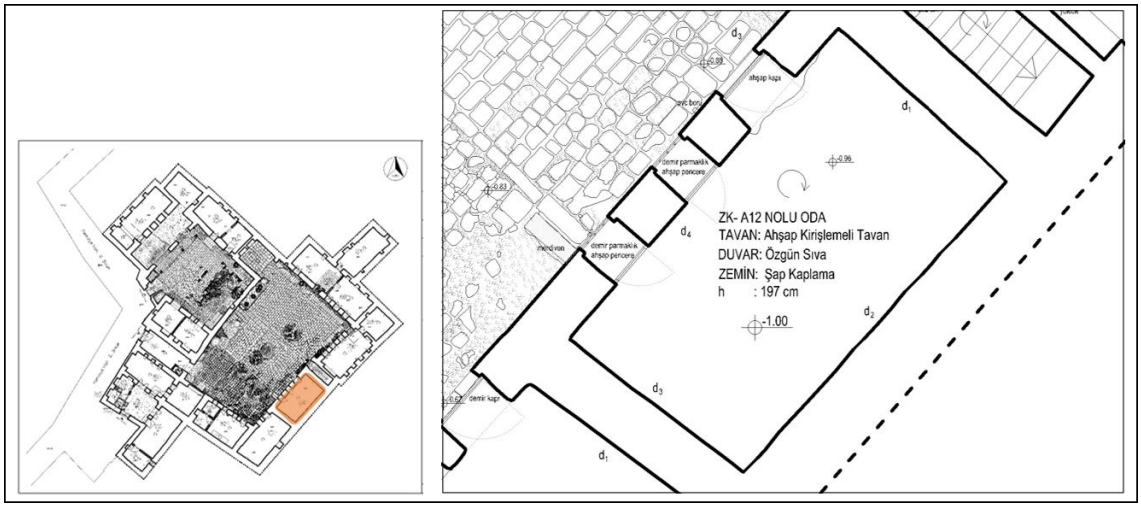
Şekil 4.24. ZK-A11 Nolu Mekân (Merdiven) Planı

Şekil 4.25. ZK-A11 Nolu Mekân (Merdiven)

4.3.2.12. ZK-A12 Nolu Mekân (Depo)

Plan ölçüleri 3.12-5.40-3.01-5.65 m boyutlarında olan mekâna ZK-A03 nolu avludan geçilmektedir. Bu mekânın d4 duvarı avluya bakmaktadır ve bu mekâna geçiş d4 duvarında bulunan 0.77 m genişliğinde, 1.30 m yüksekliğinde bir özgün ahşap kapı ile sağlanmaktadır. Zemin Kotu -1.00 olan mekânın zemin döşemesi şap kaplamadır. Bu mekânın tavan yüksekliği 1.97 metredir ve tavanda ahşap kirişli tavan kullanılmıştır. Tavandaki ahşaplarda islenme ve lekelenmeler mevcuttur. Bu mekânın duvarları özgün sıvadır. Özgün sıvanın üzeri beyaz kireç badana ile boyanmıştır. Duvarlarda çokça kılcal çatlaklar ve sıvada dökülmeler bulunmaktadır (Şekil 4.26).

Şekil 4.26. ZK-A12 Nolu Mekân (Depo) Planı

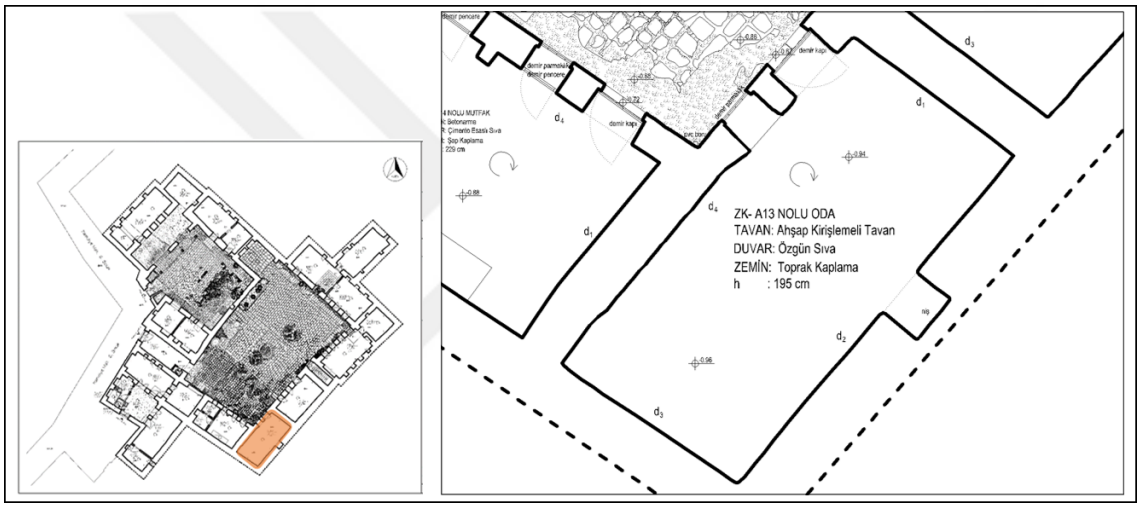
d1, d2 ve d3 duvarları sağırdır. d1 duvarının sağ alt köşesinde olmak üzere duvarın yarısının sıvası dökülmüştür. d2, d3, d4 duvarlarının alt kısımlarda ortalama 0.75 metresi ve d2 duvarının sol kısmının tamamının sıvası dökülmüştür. d4 duvarında avluya bakan iki adet pencere ve mekâna giriş kapısı bulunmaktadır. Bu pencereler sağa doğru sırasıyla 0.69 m, 0.68 m genişliğinde, 0.70 m, 0.69 m derinliğinde ve 0.97 m, 0.98 m yüksekliğindedir. Pencerelerde özgün ahşap doğramalar mevcuttur ve kullanılabilir durumdadır. Bu pencerelerin d3 duvarından uzaklıkları sırasıyla 0.99 m, 2.46 metredir (Şekil 4.27).

Şekil 4.27. ZK-A12 Nolu Mekân (Depo)

4.3.2.13. ZK-A13 Nolu Mekân (Depo)

Plan ölçüleri 3.01-6.51-4.91-6.64 m boyutlarında olan mekâna ZK-A03 nolu avludan geçilmektedir. Bu mekânın d4 duvarının yarısı avluya bakmaktadır ve bu mekâna geçiş d4 duvarında bulunan 0.78 m genişliğinde, 1.29 m yüksekliğinde niteliksiz bir demir kapı ile sağlanmaktadır. Zemin Kotu -0.94 olan mekânın zemin döşemesi toprak kaplamadır. Bu mekânın tavan yüksekliği 1.95 metredir ve tavanda ahşap kirişli tavan kullanılmıştır. Tavandaki ahşaplarda islenme ve lekelenmeler mevcuttur. Mekânın duvarları özgün sıvadır. Özgün sıvanın üzeri beyaz kireç badana ile boyanmıştır. Duvarlarda çokça kılcal çatlaklar ve sıvada dökülmeler bulunmaktadır (Şekil 4.28).

Şekil 4.28. ZK-A13 Nolu Mekân (Depo) Planı

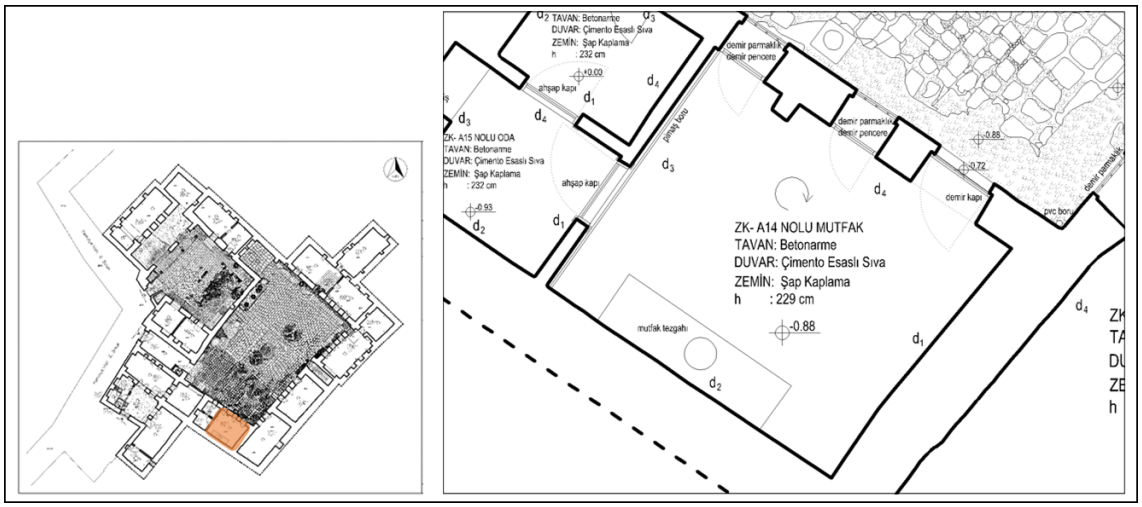
ZK-A13 nolu mekânın dört duvarında da ortalama avuç içi kadar irili ufaklı sıva dökülmeleri mevcuttur. d1 ve d3 duvarları sağırdır. d1 duvarının alt kısımlarında geniş yüzeyli sıva dökülmeleri, d3 duvarının alt kısımlarında nemlenme mevcuttur. d2 duvarında ortalama 0.78 m genişliğinde (alt kısımlarda daha dar, üst kısımlarda daha geniştir), 0.66 m derinliğinde, 1.67 m yüksekliğinde bir niş bulunmaktadır. Bu niş önceki dönemlerde evin diğer bir mekânına açılan bir kapıydı ancak günümüzde duvarda bir niş olarak kalmıştır. d4 duvarında avluya bakan bir adet pencere ve mekâna girişi sağlayan kapı bulunmaktadır. Pencere 0.75 m genişliğinde, 0.64 m derinliğinde, 0.96 m yüksekliğindedir. Pencerede herhangi bir doğrama bulunmamaktadır (Şekil 4.29).

Şekil 4.29. ZK-A13 Nolu Mekân (Depo)

4.3.2.14. ZK-A14 Nolu Mekân (Mutfak)

Plan ölçüleri 3.38-4.98-3.37-4.18 m boyutlarında olan mekâna ZK-A03 nolu avludan geçilmektedir. Bu mekânın d4 duvarı avluya bakmaktadır ve bu mekâna geçiş d4 duvarında bulunan 0.77 m genişliğinde, 1.53 m yüksekliğinde bir niteliksiz bir demir kapı ile sağlanmaktadır. Zemin Kotu -0.88 olan mekânın zemin döşemesi şap kaplamadır. Bu mekânın tavan yüksekliği 2.29 metredir ve tavanı betonarmedir. Mekânın duvarları ve tavanı çimento esaslı sıvadır. Sıvanın üzeri plastik esaslı boya ile boyanmıştır (Şekil 4.30).

Şekil 4.30. ZK-A14 Nolu Mekân (Mutfak) Planı

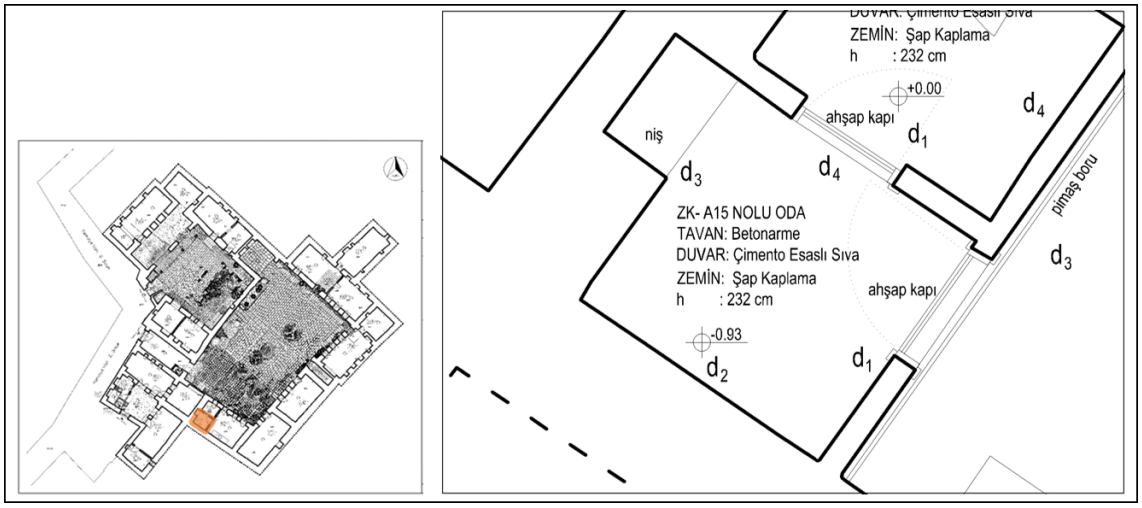
d1 duvarı sağırdır. d2 duvarında, d1 duvarından 0.98 m uzaklığında 2.43 m uzunluğunda, 0.98 m yüksekliğinde bir mutfak tezgâhı bulunmaktadır. Bu duvarda sıva üstü elektrik kabloları döşenmiştir. d3 duvarında ZK-A15 nolu mekâna geçişi sağlayan bir ahşap kapı bulunmaktadır. Bu kapı 0.86m genişliğinde, 1.73 m yüksekliğinde ve d2 duvarından 0.82m uzaklıktadır. d4 duvarında avluya bakan iki adet pencere ve mekâna girişi sağlayan kapı mevcuttur. Pencerelerden birincisi 0.70 m genişliğinde, 0.52 m derinliğinde, 0.98 m yüksekliğindedir ve yerden 0.56 m yüksekliğinde, d3 duvarından 0.05 m uzaklıktadır. İkinci pencere 0.65 m genişliğinde, 0.52 m derinliğinde, 0.98 m yüksekliğindedir ve yerden 0.58 m yüksekliğinde, d3 duvarından 1.61 m uzaklıktadır. Pencere doğramaları niteliksiz demir doğramadır (Şekil 4.31).

Şekil 4.31. ZK-A14 Nolu Mekân (Mutfak)

4.3.2.15. ZK-A15 Nolu Mekân (Banyo)

Plan ölçüleri 1.72-1.83-1.73-1.83 m boyutlarında olan mekâna ZK-A14 nolu mutfaktan geçilmektedir. Bu mekâna geçiş d1 duvarında bulunan 0.85 m genişliğinde, 1.73 m yüksekliğinde bir ahşap kapı ile sağlanmaktadır. Zemin kotu -0.93 olan mekânın zemin döşemesi şap kaplamadır. Bu mekânın tavan yüksekliği 2.32 metredir ve tavanı betonarmedir. Mekânın duvarları ve tavanı çimento esaslı sıvadır. Sıvanın üzeri plastik esaslı boya ile boyanmıştır (Şekil 4.32).

Şekil 4.32. ZK-A15 Nolu Mekân (Banyo) Planı

d1 duvarında ZK-A14 nolu mutfaktan geçişi sağlayan kapı bulunmaktadır. d2 duvarı sağırdır ve sıva üstü elektrik kabloları döşenmiştir. d3 duvarında bir adet niş bulunmaktadır. Giriş kapısının karşısında bulunan niş 0.78 m genişliğinde, 0.50 m derinliğinde, d3 duvarından 0.95 m uzaklıktadır. d4 duvarında ZK-A16 nolu banyoya geçişi sağlayan kapı bulunmaktadır. Bu kapı d3 duvarında 0.41 m uzaklıktadır. Bu duvarda da sıva üstü elektrik kabloları döşenmiştir (Şekil 4.33).

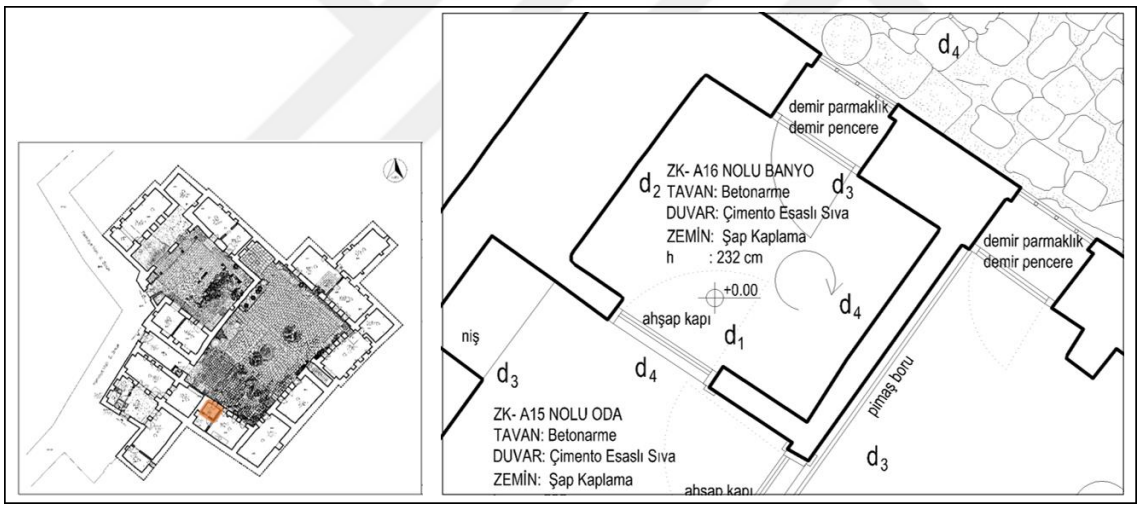

Şekil 4.33. ZK-A15 Nolu Mekân (Banyo) Planı

4.3.2.16. ZK-A16 Nolu Mekân (Banyo)

Plan ölçüleri 1.83-1.45-1.78-1.50 m boyutlarında olan mekâna ZK-A15 nolu mekândan geçilmektedir. Bu mekâna geçiş d1 duvarında bulunan 0.77 m genişliğinde, 1.71 m yüksekliğinde bir ahşap kapı ile sağlanmaktadır. Zemin kotu -0.93 olan mekânın zemin döşemesi şap kaplamadır. Bu mekânın tavan yüksekliği 2.32 metredir ve tavanı betonarmedir. Mekânın duvarları ve tavanı çimento esaslı sıvadır. Sıvanın üzeri plastik esaslı boya ile boyanmıştır (Şekil 4.34).

d1 ZK-A15 nolu mekândan geçişi sağlayan kapı bulunmaktadır. d2 ve d4 duvarları sağırdır. d3 duvarı avluya bakmaktadır ve bu duvarda bir adet pencere bulunmaktadır. Giriş kapısının karşısında bulunan pencere 0.67 m genişliğinde, 0.52 m derinliğinde, 0.98 m yüksekliğindedir ve yerden 0.57 m yüksekliğinde, d2 duvarından 0.49 m uzaklıktadır.

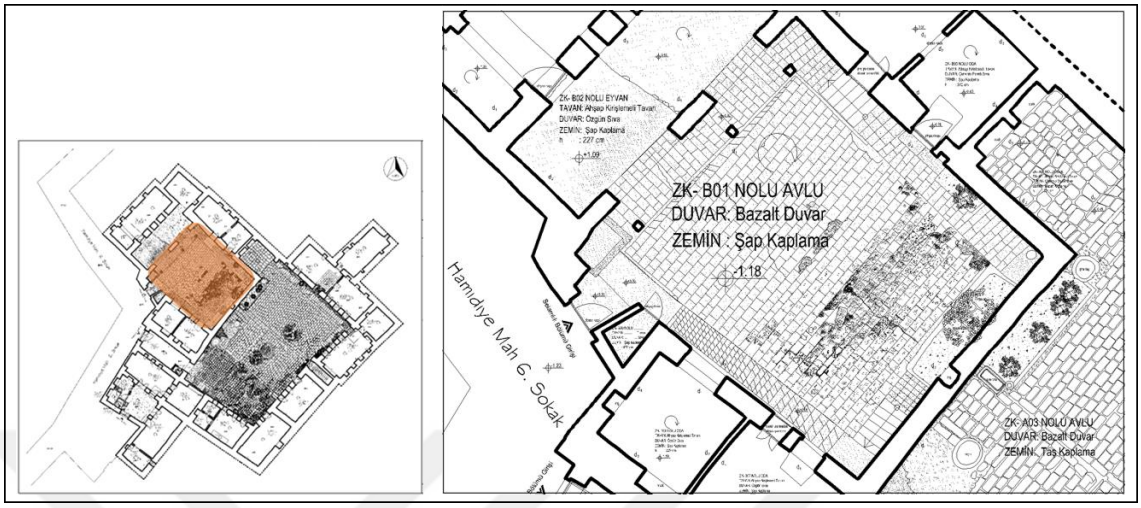

Şekil 4.34. ZK-A16 Nolu Mekân (Banyo) Planı

4.3.2.17. ZK-B01 Nolu Avlu

Selamlık bölümü avlusunun plan ölçüleri 10.55-9.41-9.98-8.45 m boyutlarındadır. Avluya güneybatı cephesinden demir doğrama bir kapı ile girilmektedir. Kapı 1.34 m genişliğinde ve 1.79 m yüksekliğindedir. Ancak demir doğrama kapının bir kısmını kapatacak şekilde girişin yanına hela inşa edilmiştir. Bu yüzden kapı geçişi 1.05 metreye düşmüştür. Kare formuna yakın olan avlu -1.18 m kotundadır. Zemin kaplaması

çimento esaslı şaptır. Şapın üzeri ince çizgilerle çizilen avlu zemininde bozulmalar meydana gelmiştir (Şekil 4.35).

Şekil 4.35. ZK-B01 Nolu Mekân (Avlu) Planı

Avluda d1, d2 ve d3 duvar kenarlarında 0.10 m yüksekliğinde tretuvar mevcuttur. Tretuvar genişlikleri sırasıyla 1.05 m, 1.00 m, 0.85 metredir. d3 tarafındaki gezemekte 1.50 m uzunluğunda, 0.50 m genişliğinde ve d4 duvarından 2.38 m uzaklıkta toprak zemin bulunmaktadır. Bu toprak zeminde üzüm asması mevcuttur. d1 ve d2 duvar tarafındaki tretuvar üstlerine gezemek denk gelmektedir. Bu gezemeklere d3 duvarına bitişik betonarme merdiven ve d4 duvarına bitişik bazalt merdivenle ulaşılmaktadır. d4 duvarı, bu mekân (ZK-B01 nolu avlu) ile harem bölümü avlusu (ZK-A03 nolu avlu) arasındaki duvardır. Bu duvarın önünde 3.93 m uzunluğunda, 1.05 m genişliğinde ve d3 duvarından 1.13 m uzaklığında toprak zemin bulunmaktadır. Toprak zemin Bu toprak zeminde üzüm asması mevcuttur (Şekil 4.36).

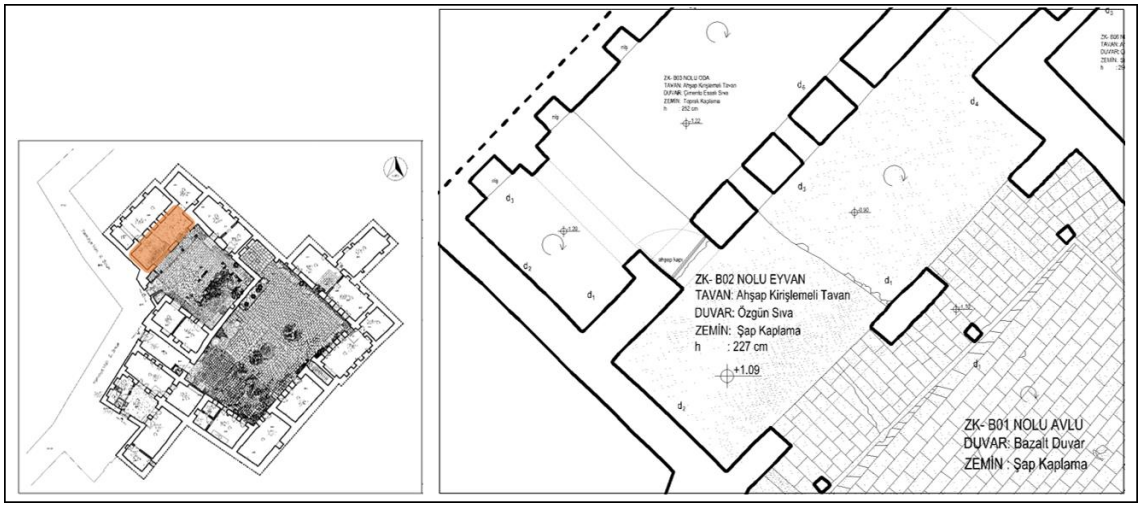
Şekil 4.36. ZK-B01 Nolu Mekân (Avlu)

4.3.2.18. ZK-B02 Nolu Eyvan

Plan ölçüleri 8.30-2.86-8.21-2.90 m boyutlarında olan mekâna ZK-B01 nolu avludan geçilmektedir. Bu mekânın d1 duvarı avluya bakmaktadır. Zemin kotu d2 duvar tarafındaki yarısı -1.10 m, d4 duvar tarafındaki diğer yarısı -0.90 metredir. Mekânın zemin döşemesi şap kaplamadır. Bu mekânın tavan yüksekliği d2 tarafı 2.25 m, d4 tarafı 2.05 metredir. Tavanda ahşap kirişli tavan kullanılmıştır. Bu mekânın ahşap kirişlerinde islenme mevcuttur. Mekânın duvarları özgün sıvadır. Sıvanın üzeri kireç badana boya ile boyanmıştır. Duvarlarda genel olarak kılcal çatlaklar ve sıvada dökülmeler meydana gelmiştir (Şekil 4.37;38).

Şekil 4.37. ZK-B02 Nolu Mekân (Eyvan)

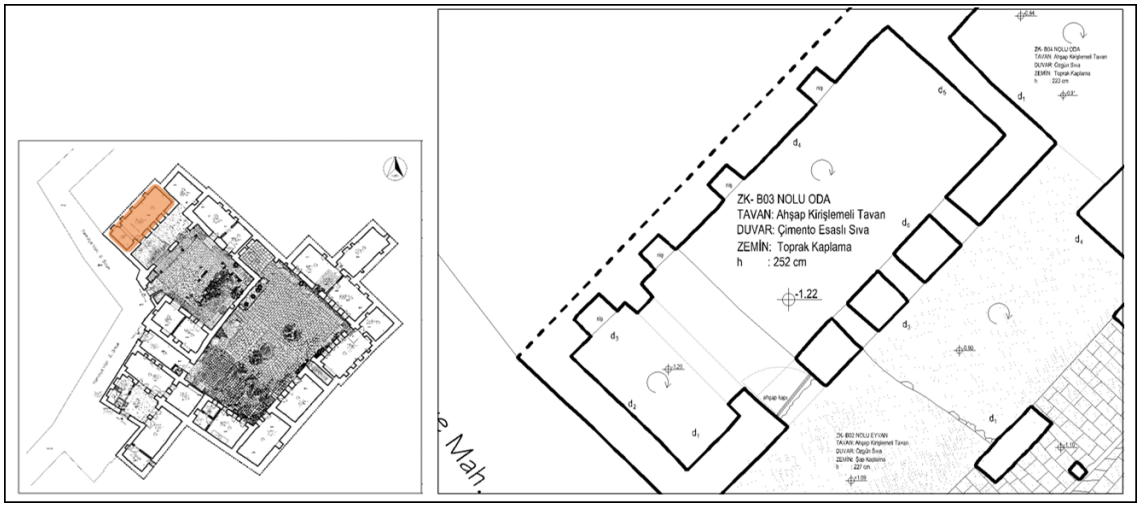

Şekil 4.38. ZK-B02 Nolu Mekân (Eyvan) Planı

ZK-B02 nolu eyvanın d1 duvarı iki basık kemerden oluşmaktadır. Kemerlerin genişliği 3.53 ve 2.74 metre, avlu zemininden yükseklikleri 1.95 ve 1.91 metredir. Bu iki kemer arasında kemerleri ayakta tutan 0.46 m genişliğinde ve 0.58 m yüksekliğinde duvar bulunmaktadır. Bu duvarın özgün sıvası özensiz bir şekilde sıvanmış olup alt kısımlarda sıvada dökülmeler oluşmuştur. Mekânın d2 duvarı sağırdır. Bu duvarın alt kısımlarında ortalama 0.95 m kadar kısmı tamamen dökülmüştür. d3 duvarında ZK-B03 nolu mekânın giriş kapısı ve üç adet pencere bulunmaktadır. Bu kapı ve pencere ölçüleri ZK-B03 nolu mekân bölümünde verilecektir. Bu duvarda da özellikle alt kısımlarda olmak üzere sıvada çokça kılcal çatlamalar ve dökülmeler oluşmuştur. d4 duvarında ZK-B04 nolu mekâna geçişi sağlayan açıklık mevcuttur. Bu duvarda da kılcal çatlaklar mevcuttur (Şekil 4.38).

4.3.2.19. ZK-B03 Nolu Mekân (Oda)

Plan ölçüleri 8.34-2.93-8.25-2.87 m boyutlarında olan mekâna ZK-B02 nolu eyvandan geçilmektedir. Bu mekânın d1 duvarı eyvana bakmaktadır. Mekâna giriş d1 duvarında bulunan ahşap bir kapı ile sağlanmaktadır. Zemin kotu -1.20 metre olan mekânın zemin döşemesi toprak kaplamadır. Bu mekânın d2 duvarına paralel ve bu duvardan 1.36 m uzaklıkta kemer bulunmaktadır. Bu mekânın tavan yüksekliği 2.52 metre olan mekânda ahşap kirişli tavan kullanılmıştır. Bu mekânın ahşap kirişlerinde kararmalar mevcuttur. Mekânın duvarları çimento esaslı sıvadır. Sıvanın üzeri boyanmamıştır. Duvarların alt kısımlarında nemlenmeler meydana gelmiştir (Şekil 4.39).

Şekil 4.39. ZK-B03 Nolu Mekân (Oda) Planı

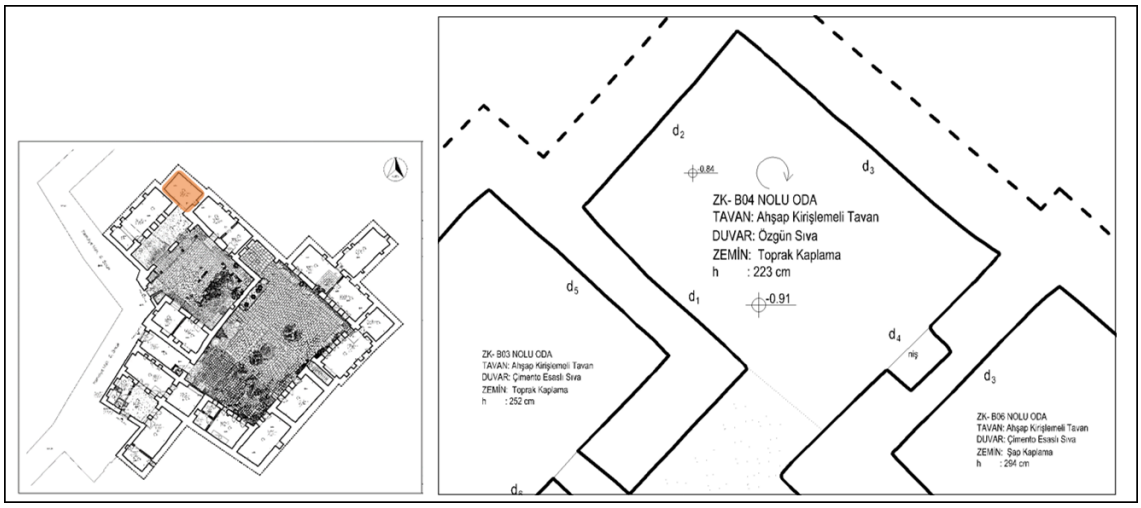
d1 duvarında ZK-B02 nolu eyvandan geçişi sağlayan ahşap kapı bulunmaktadır. Bu kapının genişliği 1.00 m, yüksekliği 1.55 metredir ve d4 duvarından 5.53 metre uzaklıktadır. d1 duvarında kapının solunda üç adet pencere bulunmaktadır. Bu pencereler d4 duvarı tarafından sırasıyla genişlikleri 0.43 m, 0.44 m, 0.41 m, derinlikleri 0.77 m, yükseklikleri 0.83 m, 0.78 m, 0.81 metredir. Pencerelerin d4 duvarından uzaklıkları sırasıyla 1.55 m, 2.94 m, 4.17 m ve oda zemininden yükseklikleri 0.90 m, 0.94 m, 0.88 metredir. Bu pencerelerde doğrama bulunmamaktadır. Giriş kapısının sağ bitişiğinde d1 ve d3 duvarına 0.40 m genişliğinde dik bir kemer bulunmaktadır. Bu kemerin ayağı giriş kapısına bitişiktir ve bu kemer ayağının ölçüleri 0.40x0.40 metredir. Bu duvarda kemerin sağında kalan duvar sağırdır. Bu mekânın d2 duvarı sağırdır. d3 duvarının kemerin sağında kalan duvar sağırdır. Kemerin sol tarafında bir adet, sağ tarafında üç adet toplam dört niş bulunmaktadır. Soldaki nişin genişliği 0.66 m, derinliği 0.45 m, yüksekliği 0.73 m ve zeminden yüksekliği 0.97 m, d2 duvarından uzaklığı 0.50 metredir. Kemerin solundaki üç nişin d2 duvarı tarafından sırasıyla genişlikleri 0.53 m, 0.53 m, 0.54 m, derinlikleri 0.40 m, 0.40 m, 0.44 m, yükseklikleri 0.68 m, 0.67 m, 0.79 metredir. Pencerelerin d2 duvarından uzaklıkları sırasıyla 2.17 m, 3.94 m, 6.33 m ve zeminden yükseklikleri 1.08 m, 1.08 m, 0.98 metredir. d4 duvarı sağırdır (Şekil 4.40).

Şekil 4.40. ZK-B03 Nolu Mekân (Oda)

4.3.2.20. ZK-B04 Nolu Mekân (Oda)

Plan ölçüleri 3.87-2.74-4.04-2.94 m boyutlarında olan mekâna ZK-B02 nolu eyvandan geçilmektedir. Mekâna giriş d1 duvarında bulunan açıklıktan sağlanmaktadır. Zemin kotu -0.91 metre olan mekânın zemin döşemesi toprak kaplamadır. Bu mekânın tavan yüksekliği 2.32 metre olan mekânda ahşap kirişli tavan kullanılmıştır. Bu mekânın ahşap kirişlerinde kararmalar ve islenme mevcuttur. Mekânın duvarları özgün sıvadır. Sıvanın üzeri beyaz kireç badana ile boyanmıştır. Duvarlarda lekelenmeler meydana gelmiştir (Şekil 4.41).

Şekil 4.41. ZK-B04 Nolu Mekân (Oda) Planı

d1 duvarında genişliği 1.16 m ve yüksekliği 1.64 m olan açıklık bulunmaktadır ve bu açıklıkla mekâna girilmektedir. Bu duvar açıklık dışında sağırdır. d2 ve d3 duvarları sağırdır. d4 duvarında bir adet niş bulunmaktadır. Nişin genişliği 0.70 m, derinliği 0.38

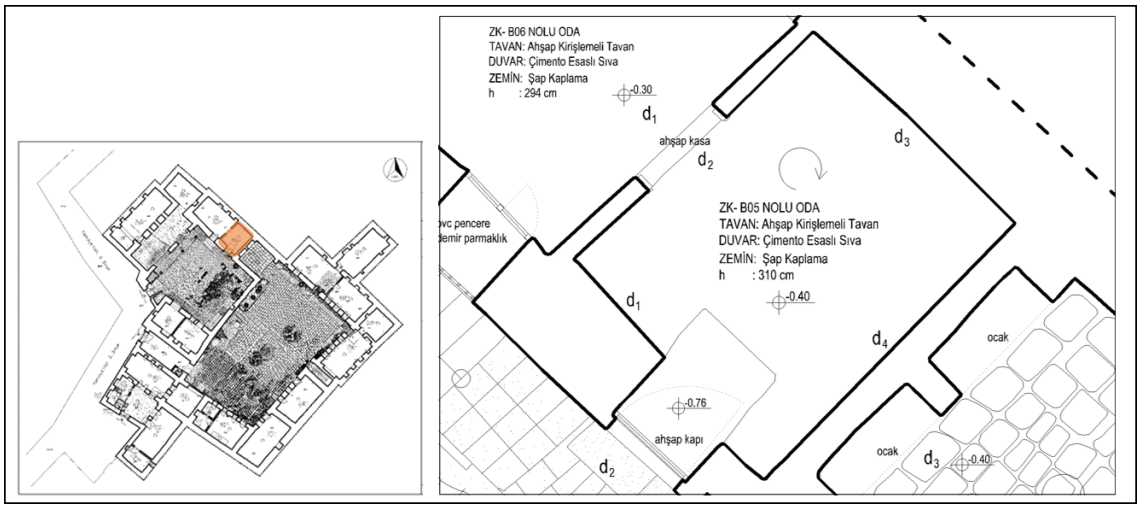
m, yüksekliği 1.30 metredir. Nişin yerden yüksekliği 0.56 m, d3 duvarından uzaklığı 1.21 metredir. Bu niş ahşap bir plakayla yatay olarak bölünmüştür (Şekil 4.42).

Şekil 4.42. ZK-B04 Nolu Mekân (Oda)

4.3.2.21 ZK-B05 Nolu Mekân (Oda)

Plan ölçüleri 2.63-2.98-2.50-3.23 m boyutlarında olan mekâna ZK-B01 nolu avludan geçilmektedir. Mekânın d1 duvarı avluya bakmaktadır ve mekâna giriş bu duvarında bulunan ahşap kapı ile sağlanmaktadır. Kapının önünde 1.27x0.91 m ölçülerinde seki bulunmaktadır. Bu sekinin kotu -0.76 metredir. Zemin Kotu -0.40 olan ZK-B05 nolu mekânın zemin döşemesi şap kaplamadır. Bu bölümün tavan yüksekliği 3.10 metredir ve tavanda ahşap kirişli tavan kullanılmıştır. Bu mekânın ahşap kirişlerinde nemlenme ve lekelenmeler mevcuttur. Mekânın duvarları özgün sıvadır. Özgün sıvanın üzeri beyaz kireç badana ile boyanmıştır (Şekil 4.43).

Şekil 4.43. ZK-B05 Nolu Mekân (Oda) Planı

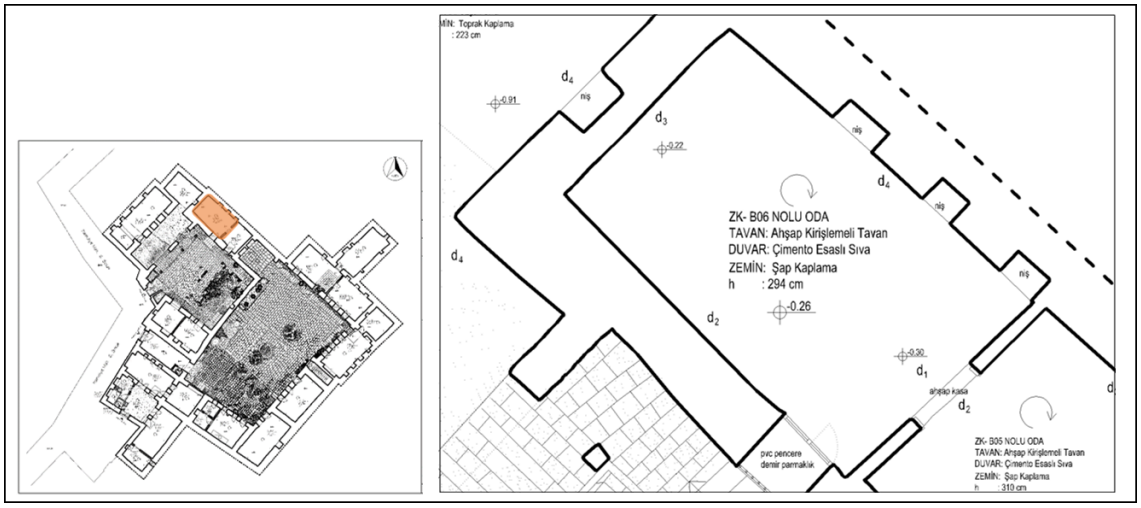
d1 duvarında ZK-B01 nolu avludan geçişi sağlayan ahşap kapı bulunmaktadır. Bu kapının genişliği 0.80 m ve yüksekliği 1.77 metredir. d2 duvarında ZK-B06 nolu mekâna geçişi sağlayan kapı bulunmaktadır. Bu kapının ölçüleri 0.96 m genişliğinde ve 1.74 m yüksekliğindedir. d3 ve d4 duvarları sağırdır (Şekil 4.44).

Şekil 4.44. ZK-B05 Nolu Mekân (Oda)

4.3.2.22. ZK-B06 Nolu Mekân (Oda)

Plan ölçüleri 3.06-4.75-2.77-4.86 m boyutlarında olan mekâna ZK-B05 nolu odadan geçilmektedir. Mekâna giriş d1 duvarında bulunan kapı ile sağlanmaktadır. Mekânın d2 duvarı avluya bakmaktadır. Zemin Kotu -0.26 olan mekânın zemin döşemesi şap kaplamadır. Bu mekân ZK-B05 nolu odadan 0.10 m daha yüksektir. Bu bölümün tavan yüksekliği 2.94 metredir ve tavanda ahşap kirişli tavan kullanılmıştır. Bu mekânın ahşap kirişlerinde lekelenmeler mevcuttur. d3 tarafındaki iki ahşap kiriş değiştirilmiştir. Mekânın duvarları çimento esaslı malzeme ile sıvanmıştır. Sıvanın üzeri beyaz kireç badana ile boyanmıştır. Duvarlarda genel olarak kılcal çatlamalar ve nemlenme mevcuttur (Şekil 4.45).

Şekil 4.45. ZK-B06 Nolu Mekân (Oda) Planı

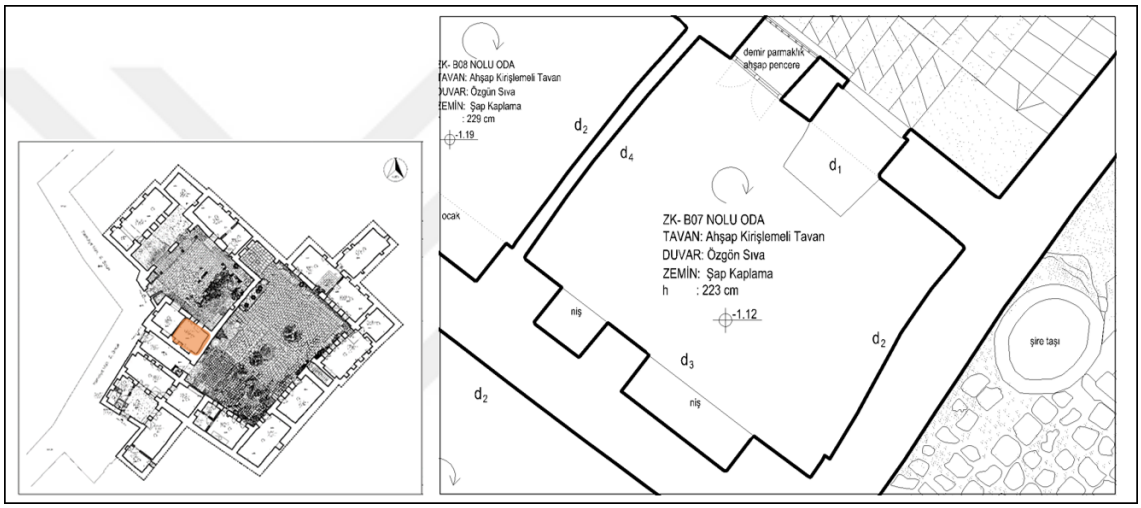
d1 duvarında ZK-B05 nolu odadan geçişi sağlayan kapı bulunmaktadır. Kapı 0.96 m genişliğinde ve 1.74 m yüksekliğindedir ve d2 duvarından 1.05 m uzaklıktadır. d2 duvarında bir adet pencere ve bir adet tepe penceresi bulunmaktadır. Pencerenin genişliği 0.84 m, yüksekliği 1.50 metredir ve yerden yüksekliği 0.30 m, d1 duvarından 0.20 m uzaklıktadır. Pencerenin sağında bulunan tepe penceresinin genişliği 0.30 m, yüksekliği 0.50 metredir ve yerden yüksekliği 2.02 m, d1 duvarından 2.33 m uzaklıktadır. Bu pencerenin önüne sac vurulmuş olup içine soba bacası açılmıştır. d3 duvarı sağırdır. Bu duvarda kılcal çatlamalar, nemlenme ve tavandaki su sızmalarından dolayı lekelenmeler mevcuttur. d4 duvarında üç adet niş bulunmaktadır. Bu nişlerin soldan sağa doğru sırasıyla genişlikleri 0.63 m, 0.45 m, 0.53 m, derinlikleri 0.30 m, 0.34 m, 0.33 m ve d3 duvarından uzaklıkları 1.60 m, 3.05 m, 4.32 metredir (Şekil 4.46).

Şekil 4.46. ZK-B06 Nolu Mekân (Oda)

4.3.2.23. ZK-B07 Nolu Mekân (Oda)

Plan ölçüleri 3.55-2.90-3.78-1.37 m boyutlarında olan mekâna ZK-B01 nolu avludan geçilmektedir. Bu mekânın d1 duvarı avluya bakmaktadır ve bu mekâna geçiş d1 duvarında bulunan açıklıkla sağlanmaktadır. Zemin Kotu -1.12 olan mekânın zemin döşemesi şap kaplamadır. Bu mekânın tavan yüksekliği 2.23 metredir ve tavanda ahşap kirişli tavan kullanılmıştır. Tavandaki ahşaplarda kararmalar mevcuttur. Bu mekânın duvarları özgün sıvadır. Özgün sıvanın üzeri beyaz kireç badana ile boyanmıştır (Şekil 4.47).

Şekil 4.47. ZK-B07 Nolu Mekân (Oda) Planı

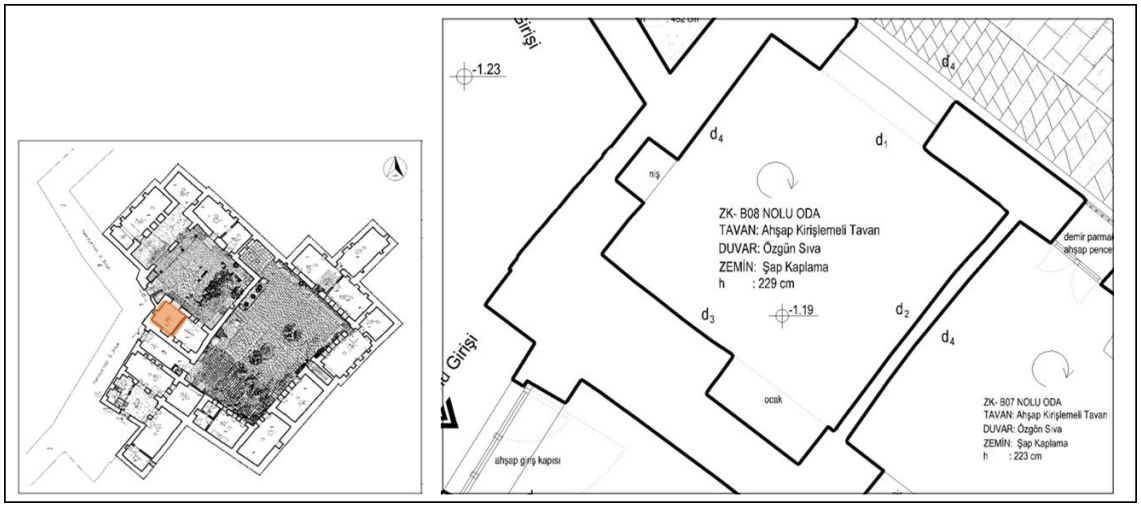
d1 duvarında mekâna giriş kapısı ve odayı aydınlatan pencere bulunmaktadır. Bu kapı 0.83 m genişliğinde, 1.43 m yüksekliğinde ve d4 duvarından 1.46 m uzaklıktadır. Kapının doğraması bulunmamaktadır. Kapının solunda bulunan pencere 0.68 m genişliğinde, 0.89 m yüksekliğinde ve oda zemininden 0.58 m yüksekte, d4 duvarından 0.40 m uzaklıktadır. Pencerede özgün ahşap doğrama mevcuttur ancak kullanılmayacak durumdadır. d2 ve d4 duvarları sağırdır. d3 duvarında bir adet yüklük ve bir adet niş bulunmaktadır. Yüklük 1.38 m genişliğinde, 0.48 m derinliğinde, 1.42 m yüksekliğinde ve oda zemininden 0.41 m yüksekte ve d2 duvarından 0.74 m uzaklıktadır. Yüklüğün 0.55 m sağında olan niş 0.61 m genişliğinde, 0.47 m derinliğinde, 0.63 m yüksekliğinde ve oda zemininden 1.02 m yüksekte ve d2 duvarından 2.67 m uzaklıktadır (Şekil 4.48).

Şekil 4.48. ZK-B07 Nolu Mekân (Oda)

4.3.2.24. ZK-B08 Nolu Mekân (Ocak)

Plan ölçüleri 3.12-2.95-3.08-2.93 m boyutlarında olan mekâna ZK-B01 nolu avludan geçilmektedir. Bu mekânın d1 duvarı avluya bakmaktadır ve bu mekâna geçiş d1 duvarında bulunan kemerli bir açıklıkla sağlanmaktadır. Zemin Kotu -1.19 olan mekânın zemin döşemesi şap kaplamadır. Bu mekânın tavan yüksekliği 2.29 metredir ve tavanda ahşap kirişli tavan kullanılmıştır. Tavandaki ahşaplarda islenme ve kararmalar mevcuttur. Bu mekânın duvarları özgün sıvadır. Özgün sıvanın üzeri beyaz kireç badana ile boyanmıştır (Şekil 4.49).

Şekil 4.49. ZK-B08 Nolu Mekân (Ocak) Planı

d1 duvarında mekâna girişi sağlayan kemerli bir açıklık bulunmaktadır. Bu açıklık 1.37 m genişliğinde, 1.78 m yüksekliğinde ve d4 duvarından 0.63 m uzaklıktadır. d2 duvarı sağırdır. d3 duvarında kemerli bir ocak bulunmaktadır. Bu ocak 1.24 m genişliğinde, 0.51 m derinliğinde, 1.09 m yüksekliğinde ve d2 duvarından 0.08 m uzaklıktadır. d4 duvarında bir adet niş bulunmaktadır. Niş 0.58 m genişliğinde, 0.38 m derinliğinde, d3 duvarından 0.70 m uzaklıktadır.

4.3.2.26. ZK-C01 Nolu Avlu

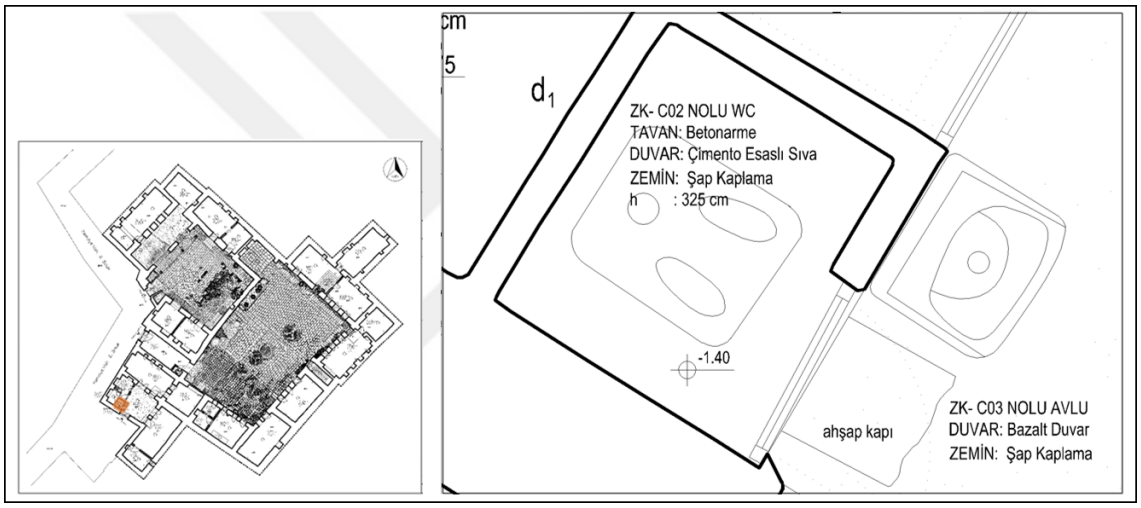
Giriş bölümü avlusunun plan ölçüleri 3.27-3.70-3.75-3.40 metre boyutlarındadır. Bu bölüme yönü güneybatı cephesine bakan, 1.21 m genişliğinde ve 2.03 m yüksekliğinde kemerli bir kapıdan geçilmektedir. Avlunun kapısı iki kanatlı demir doğramadır. Kareye yakın formda olan avlunun kotu -1.74'tür. Zemin döşemesi çimento esaslı şaptır (Şekil 4.50).

Şekil 4.50. ZK-C01 Nolu Mekân (Avlu) ve Planı

4.3.2.27. ZK-C02 Nolu Hela

Plan ölçüleri 1.04-0.98-1.03-0.83 metre olan mekâna ZK-C01 nolu avludan girilmektedir. Mekân mutfağın içerisine sonradan inşa edilmiştir. Hela 0.62 m genişliğinde ve 1.87 m yüksekliğinde ahşap bir kapıya sahiptir. Zemin Kotu -1.40 olan mekânın zemin döşemesi çimento esaslı şap kaplamadır. Duvar yüksekleri 3.07 m olan helanın duvarları ZK-C03 nolu mutfağın tavanından 0.55 m düşüktür. Helanın tavanı ahşap malzeme ile kapatılmıştır. Helanın duvarları çimento esaslı sıva ile sıvanmış ve üzeri beyaz kireç badana ile boyanmıştır. Mekânın d2, d3 ve d4 duvarları sağırdır (Şekil 4.51;52).

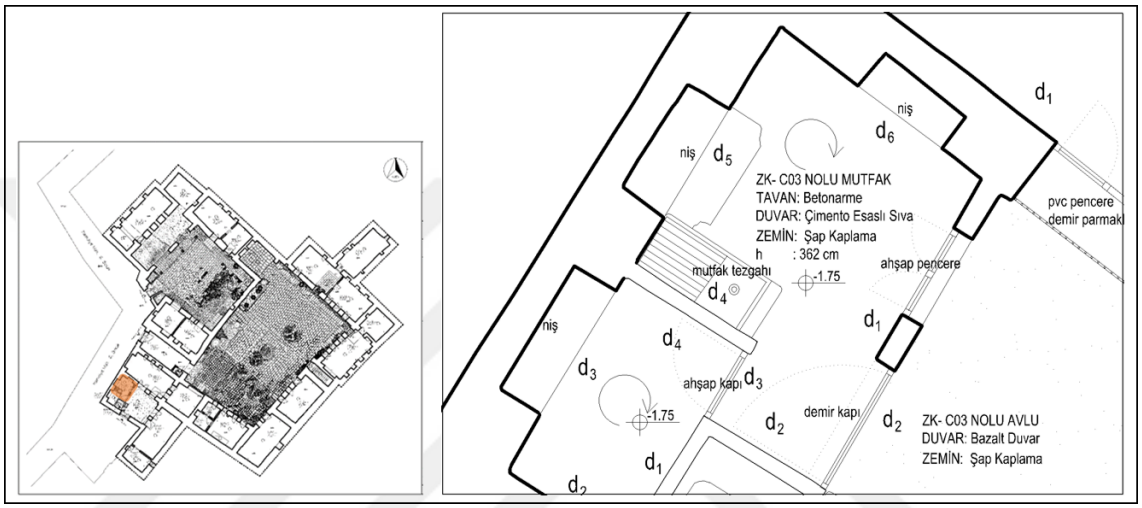
Şekil 4.51. ZK-C02 Nolu Mekân (Hela) Planı

Şekil 4.52. ZK-C02 Nolu Mekân (Hela)

4.3.2.28. ZK-C03 Nolu Mutfak

ZK-C03 nolu mutfak ‘L’ plan şemasına sahiptir. Plan ölçüleri 2.56-0.84-0.67-1.06-2.05-1.85 metre olan mekâna ZK-C01 nolu avludan girilmektedir. Mekân niteliksiz bir demir doğrama kapıya sahiptir. Zemin Kotu -1.75 olan mekânın zemin döşemesi çimento esaslı şap kaplamadır. Duvar yüksekleri 3.62 m olan mutfağın duvarları çimento esaslı sıva ile sıvanmış ve üzeri beyaz kireç badana ile boyanmıştır (Şekil 4.53).

Şekil 4.53. ZK-C02 Nolu Mekân (Mutfak) Planı

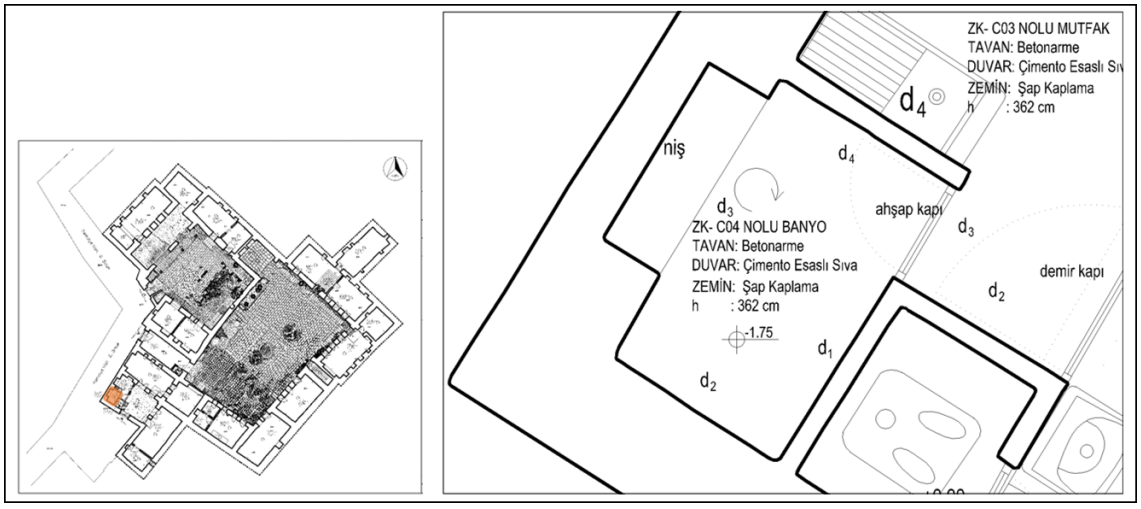
d1 duvarında ZK-C01 nolu avludan geçişi sağlayan kapı ve bir adet pencere bulunmaktadır. Kapı 1.02 m genişliğinde, 1.82 m yüksekliğindedir ve konum olarak d2 duvarının köşesindedir. Kapının 0.38 m solunda bulunan pencerenin genişliği 0.75 m, yüksekliği 0.82 m ve d6 duvarından uzaklığı 0.42 metredir. d2 duvarı sağırdır. d3 duvarında ZK-C04 nolu banyonun kapısından oluşmaktadır. d4 duvarının önünde betonarmeden imal edilmiş mutfak tezgâhı bulunmaktadır. d5 duvarında bir adet niş mevcuttur. Nişin genişliği 0.94 m, derinliği 0.38 m, d4 duvarından uzaklığı 0.40 metredir. Nişin önünde, aynı genişlikte ve yerden 0.00 m yüksekliğinde bir basamak bulunmaktadır. Aynı şekilde d6 duvarında da bir adet niş bulunmaktadır. Bu nişin genişliği 0.78 m, derinliği 0.30 m, d5 duvarından uzaklığı 0.72 metredir (Şekil 4.54).

Şekil 4.54. ZK-C02 Nolu Mekân (Mutfak)

4.3.2.29. ZK-C04 Nolu Banyo

Plan ölçüleri 1.69-0.99-1.67-1.03 metre olan mekâna ZK-C03 nolu mutfaktan girilmektedir. Mekân mutfağın içerisine sonradan inşa edilmiştir. Banyo d1 duvarında 0.56 m genişliğinde ve 1.82 m yüksekliğinde ahşap bir kapıya sahiptir. Zemin Kotu -1.75 olan mekânın zemin döşemesi şap kaplamadır. Duvar yüksekleri 3.07 m olan banyonun duvarları ZK-C03 nolu mutfağın tavanından 0.55 m düşüktür. Banyonun tavanı eski bir ahşap kapı ile kapatılmıştır. Banyonun duvarları çimento esaslı sıva ile sıvanmış ve üzeri beyaz kireç badana ile boyanmıştır. Mekânın d2, d3 ve d4 duvarları sağırdır (Şekil 4.55;56).

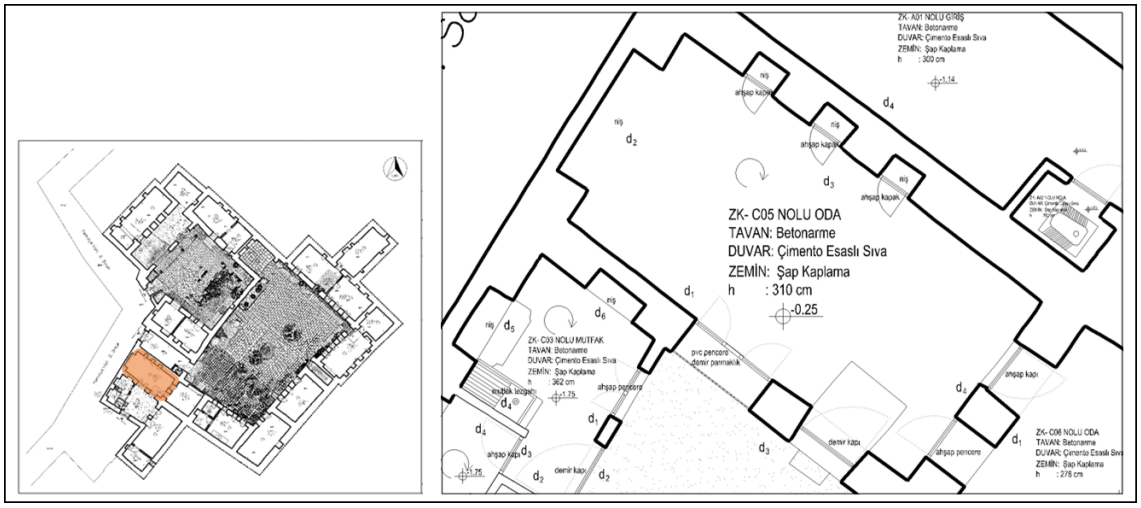
Şekil 4.55. ZK-C04 Nolu Mekân (Banyo) Planı

Şekil 4.56. ZK-C04 Nolu Mekân (Banyo)

4.3.2.30. ZK-C05 Nolu Oda

Plan ölçüleri 5.65-2.89-5.89-2.94 m olan mekâna ZK-C01 nolu avludan girilmektedir. Bu mekânın d1 duvarı avluya bakmaktadır ve bu mekâna geçiş d1 duvarında bulunan niteliksiz demir kapı ile sağlanmaktadır. Zemin Kotu -0.25 olan mekânın zemin döşemesi çimento esaslı şaptır. Bu mekânın tavan yüksekliği 3.10 metredir ve tavanı betonarmedir. Mekânın duvarları ve tavanı çimento esaslı sıvadır. Sıvanın üzeri plastik esaslı boya ile boyanmıştır. Duvarlar ve tavanda kabarma ve nemlenmeler oluşmuştur (Şekil 4.57).

Şekil 4.57. ZK-C05 Nolu Mekân (Oda) Planı

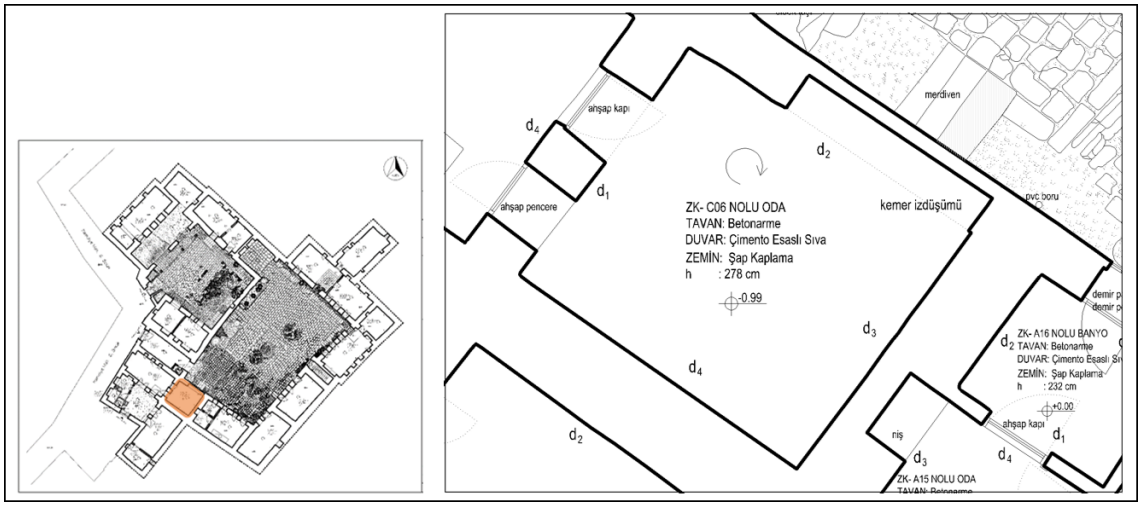
d1 duvarında avluya bakan ve odaya geçişi sağlayan giriş kapısı ve bir adet pencere bulunmaktadır. Kapının ölçüleri 0.89 m genişliğinde, 1.85 m yüksekliğindedir ve kapı d4 duvarından 0.65 m uzaklıktadır. Pencerenin genişliği 1.29 m, derinliği 0.51, yüksekliği 1.53 metredir ve bu pencerenin yerden yüksekliği 0.57 m, d4 duvarından uzaklığı 2.22 metredir. Pencerenin doğramaları PVC'dir. d2 duvarında yüklük ve yüklüğün üstünde bir adet tepe penceresi bulunmaktadır. Yüklüğün genişliği 1.88 m, derinliği 0.47 m, yüksekliği 1.84 m ve oda zemininden yüksekliği 0.34 m., d1 duvarından uzaklığı 0.41 metredir. Yüklüğün 0.18 m yükseğinde bulunan tepe penceresinin genişliği 1.30 m, yüksekliği 0.60 m ve oda zemininden yüksekliği 2.35 m, d1 duvarından uzaklığı 0.66 metredir. d3 duvarında 3 adet niş bulunmaktadır. Bu nişlerin soldan sırasıyla genişlikleri 0.47 m, 0.50 m, 0.50 m, derinlikleri 0.37 m, 0.36 m, 0.37 m, oda zemininden yükseklikleri 0.86 metredir. Bu nişlerin ahşap kapakları mevcuttur. d4 duvarında ZK-C06 nolu odanın giriş kapısı ve bu iki oda arasında bir adet pencere bulunmaktadır. Ölçüleri ZK-C06 nolu mekânda verilecektir (Şekil 4.58).

Şekil 4.58. ZK-C05 Nolu Mekân (Oda)

4.3.2.31. ZK-C06 Nolu Oda

Plan ölçüleri 2.95-3.52-3.07-3.53 m olan mekâna ZK-C05 nolu odadan geçilmektedir. Bu mekânın d1 duvarı ZK-C05 nolu odaya, d2 duvarı ZK-A03 nolu avluya bakmaktadır ve bu mekâna geçiş d1 duvarında bulunan ahşap kapı ile sağlanmaktadır. Zemin Kotu -0.99 olan mekânın zemin döşemesi çimento esaslı şap kaplamadır. Bu mekânın tavan yüksekliği 2.78 metredir ve tavanı betonarmedir. Mekânın duvarları ve tavanı çimento esaslı sıvadır. Sıvanın üzeri plastik esaslı boya ile boyanmıştır. Duvarlarda nemlenmeler oluşmuştur (Şekil 4.59).

Şekil 4.59. ZK-C06 Nolu Mekân (Oda) Planı

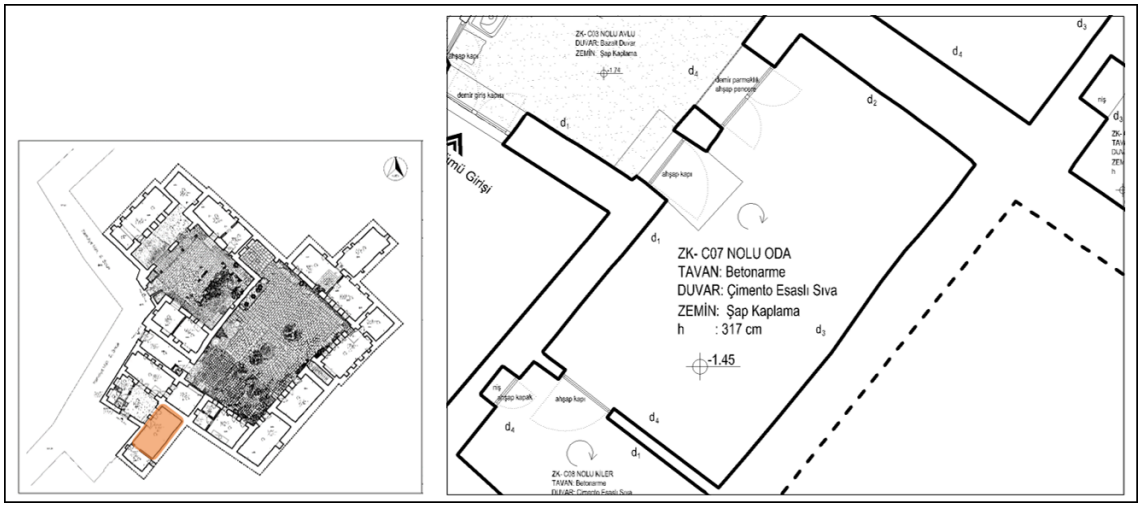
d1 duvarında ZK-C05 nolu odadan geçişi sağlayan giriş kapısı ve bir adet pencere bulunmaktadır. Kapının ölçüleri 0.75 m genişliğinde, 1.62 m yüksekliğindedir ve kapı d4 duvarından 1.47 m uzaklıktadır. Kapının sağındaki pencerenin genişliği 0.67 m, derinliği 0.66, yüksekliği 1.13 metredir ve bu pencerenin oda zemininden yüksekliği 0.50 m, d4 duvarından uzaklığı 0.30 metredir. Pencerenin doğramaları ahşaptır. d2 duvarında ZK-A03 nolu avluya açılan kapatılmış kemerli geçiş bulunmaktadır. Sivri kemer özelliğinde olan bu geçişin zemindeki genişliği 2.30 m, oda zemininin kemerin merkezine olan yüksekliği 2.17 m ve d1 duvarından uzaklığı 1.19 metredir. Mekânın d3 ve d4 duvarları sağırdır (Şekil 4.60).

Şekil 4.60. ZK-C06 Nolu Mekân (Oda)

4.3.2.32. ZK-C07 Nolu Oda

Plan ölçüleri 5.96-3.17-6.02-3.24 m olan mekâna ZK-C01 nolu avludan girilmektedir. Mekânın d1 duvarının bir kısmı ZK-C01 nolu avluya diğer kısmı sokağa denk gelmektedir. Bu odanın sokağa bir adet tepe penceresi bulunmaktadır. Mekâna geçiş d1 duvarında bulunan ahşap kapı ile sağlanmaktadır. Zemin Kotu -1.45 olan mekânın zemin döşemesi çimento esaslı şap kaplamadır. Bu mekânın tavan yüksekliği 3.17 metredir ve tavanı betonarmedir. Mekânın duvarları ve tavanı çimento esaslı sıvadır. Sıvanın üzeri beyaz badana ile boyanmıştır. Özellikle d2 ve d3 duvarlarında olmak üzere duvarlarda nemlenmeler mevcuttur (Şekil 4.61).

Şekil 4.61. ZK-C07 Nolu Mekân (Oda) Planı

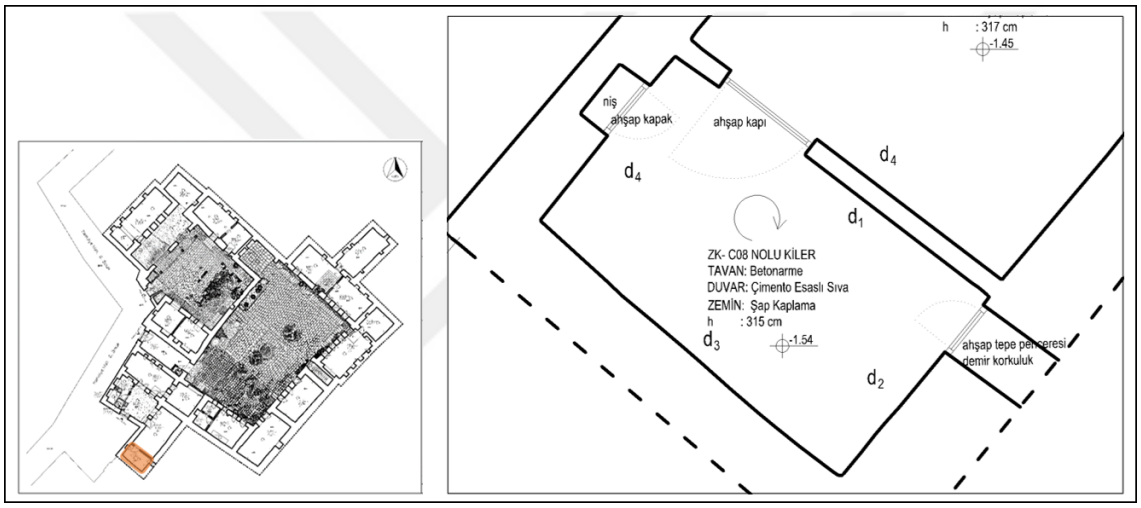
d1 duvarında ZK-C01 nolu avludan geçişi sağlayan giriş kapısı, bir adet ZK-C01 nolu avluya bakan pencere ve bir adet sokağa bakan tepe penceresi bulunmaktadır. Kapının ölçüleri 0.87 m genişliğinde, 2.01 m yüksekliğindedir ve kapı d4 duvarından 2.86 m uzaklıktadır. Kapının sağındaki avluya bakan pencerenin genişliği 1.18 m, derinliği 0.55 m, yüksekliği 1.57 metredir ve bu pencerenin oda zemininden yüksekliği 0.61 m, d4 duvarından uzaklığı 4.18 metredir. Kapının solundaki sokağa bakan tepe penceresinin genişliği 0.66 m, yüksekliği 0.63 metredir ve bu pencerenin oda zemininden yüksekliği 2.17 m, d4 duvarına bitişiktir. Kapı ve pencerenin doğramaları özgün ahşaptır. Bu mekânın d2 duvarı sağırdır. Duvarda nemlenme, kabarma ve boya dökülmeleri mevcuttur. D3 duvarında kapatılmış bir adet tepe penceresi bulunmaktadır. Bu duvarda d2 tarafında nemlenme, kabarma ve boya dökülmeleri mevcuttur. d4 duvarında ZK-C08 nolu kilere geçişi sağlayan bir adet kapı bulunmaktadır (Şekil 4.62).

Şekil 4.62. ZK-C07 Nolu Mekân (Oda)

4.3.2.33. ZK-C08 Nolu Kiler

Plan ölçüleri 3.26-3.17-6.02-3.24 m olan mekâna ZK-C07 nolu odadan girilmektedir. Mekânın d1 duvarı ZK-C07 nolu odaya d2 duvarı sokağa denk gelmektedir. Bu odanın sokağa penceresi bulunmamaktadır. Komşu parsele bir adet tepe penceresi bulunmaktadır. Mekâna geçiş d1 duvarında bulunan bir ahşap kapı ile sağlanmaktadır. Zemin Kotu -1.54 olan mekânın zemin döşemesi çimento esaslı şap kaplamadır. Bu mekânın tavan yüksekliği 3.15 metredir ve tavanı betonarmedir. Mekânın duvarları ve tavanı çimento esaslı sıvadır. Sıvanın üzeri beyaz badana ile boyanmıştır. Tavan ve duvarlarda kısım kısım nemlenme ve dökülmeler mevcuttur (Şekil 4.63).

Şekil 4.63. ZK-C08 Nolu Mekân (Kiler) Planı

d1 duvarında ZK-C07 nolu odadan geçişi sağlayan giriş kapısı bulunmaktadır. Kapının ölçüleri 0.92 m genişliğinde, 1.85 m yüksekliğindedir ve kapı d4 duvarından 0.44 m uzaklıktadır. d2 duvarında bir adet komşu parsele açılan tepe penceresi mevcuttur. d3 duvarı sağırdır. d4 duvarında bir adet niş bulunmaktadır. Nişin genişliği 0.55 m, derinliği 0.30 m, yüksekliği 0.61 metredir ve bu pencerenin oda zemininden yüksekliği 1.21 m, d4 duvarından uzaklığı 0.89 metredir (Şekil 4.64).

Şekil 4.64. ZK-C08 Nolu Mekân (Kiler)

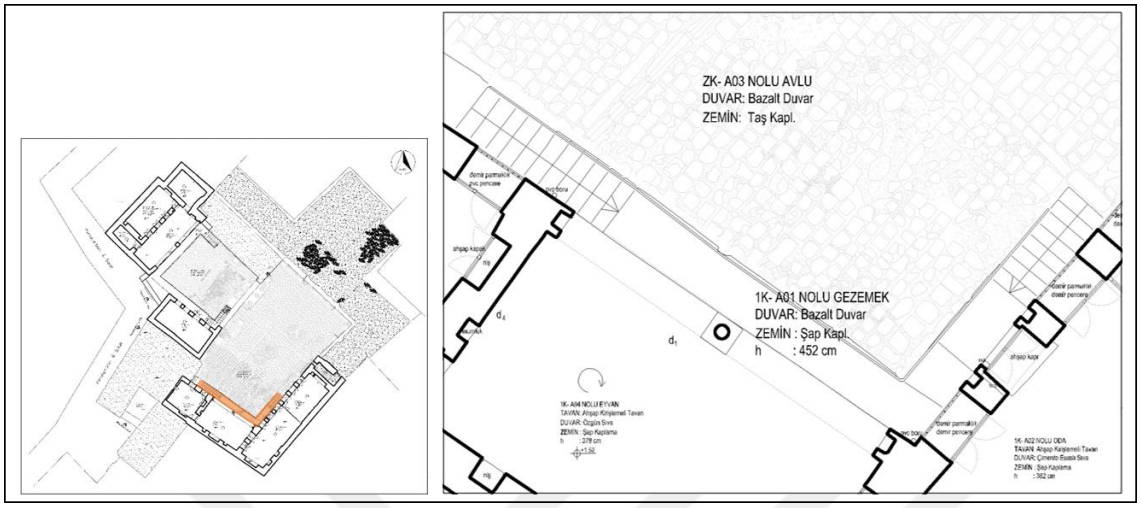
4.3.3. Birinci Kat Planı

Bu bölümde Davud Karamanlı Evi'nin plan düzenini meydana getiren harem ve selamlık bölümündeki mekânların birinci katları sırasıyla tek tek incelenecektir.

4.3.3.1. 1K-A01 Nolu Mekân (Gezemek)

Harem bölümünde bulunan gezemek 'L' planlıdır. Üç farklı kottan oluşan gezemeğin genişliği ortalama 0.80 metredir. Gezemeğin güneydoğu cephesine gelen kısmına bazalt basamaklı merdiven ve güneybatı cephesine gelen kısmına betonarme merdivenle ulaşılmaktadır. Gezemeğin güneydoğu cephesindeki bazalt merdiven 9 basamaktan oluşmaktadır ve bu merdiven ile gezemeğin +1.14 kotuna çıkılmaktadır. +1.14 kotundaki bu bölümünden 1K-A02 nolu odaya erişim sağlanmaktadır. Güneybatı cephesindeki betonarme merdiven ise 11 basamaktan oluşmaktadır ve bu merdiven ile gezemeğin +1.52 kotuna çıkılmaktadır. Betonarme merdiven yapıya sonradan eklenmiştir. Bu kottaki gezemek, 1K-A04 nolu eyvan ile aynı kottadır ve bu bölümden eyvana erişim sağlanmaktadır. Yapının köşesinde bu iki kotu birbirine bağlayan +1.32 kotunda ara kısım bulunmaktadır. Mekânın zemin döşemesi, orijinal sal taşları sökülüp niteliksiz betonarme döşeme ile inşa edilmiştir. Döşeme zamanla deforme olmuştur. Gezemekte nemlenme ve yosunlaşmalar mevcuttur. Gezemek ve merdivenler boyunca kaynak kullanılmayan kenet sistemli, özgün motifli korkuluk bulunmaktadır. Betonarme

merdiven kısmında sonradan farklı desende kenet sistemli, özgün motifli korkuluk eklenmiştir (Şekil 4.65;66).

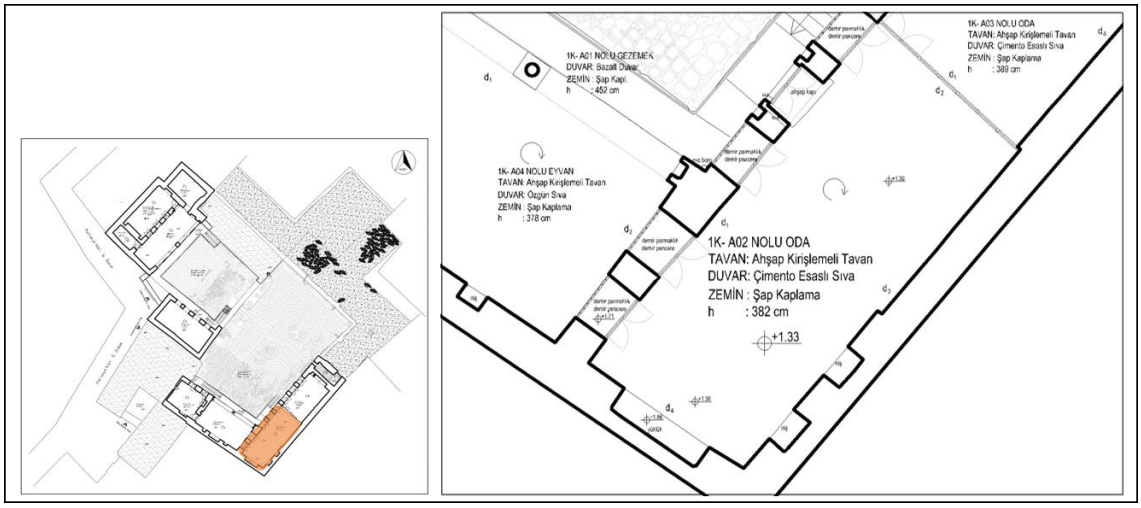
Şekil 4.65. 1K-A01 Nolu Mekân (Gezemek) Planı

Şekil 4.66. 1K-A01 Nolu Mekân (Gezemek)

4.3.3.2. 1K-A02 Nolu Mekân (Oda)

Plan ölçüleri 7.84-3.35-7.34-3.29 m boyutlarında olan mekâna 1K-A01 nolu gezemekten girilmektedir. Bu mekânın d4 duvarı avluya bakmaktadır ve bu mekâna geçiş d1 duvarında bulunan 0.84 m genişliğinde, 1.82 m yüksekliğinde kemerli bir demir kapı ile sağlanmaktadır. Girişte seki bulunmaktadır. Sekinin ölçüsü 0.94 m x 0.62 m boyutlarındadır ve kotu +1.20 metredir. Seki, gezemekten 0.06 m daha yüksektir. Zemin kotu +1.30 olan mekânın zemin döşemesi şap kaplamadır. Bu mekânın tavan yüksekliği 3.82 metredir ve tavanda ahşap kirişli tavan kullanılmıştır. Bu mekânın ahşap kirişleri iyi durumdadır. Mekânın duvarları çimento esaslı malzeme ile sıvanmıştır. Sıvanın üzeri kireç badana boya ile boyanmıştır (Şekil 4.67).

Şekil 4.67. 1K-A02 Nolu Mekân (Oda) Planı

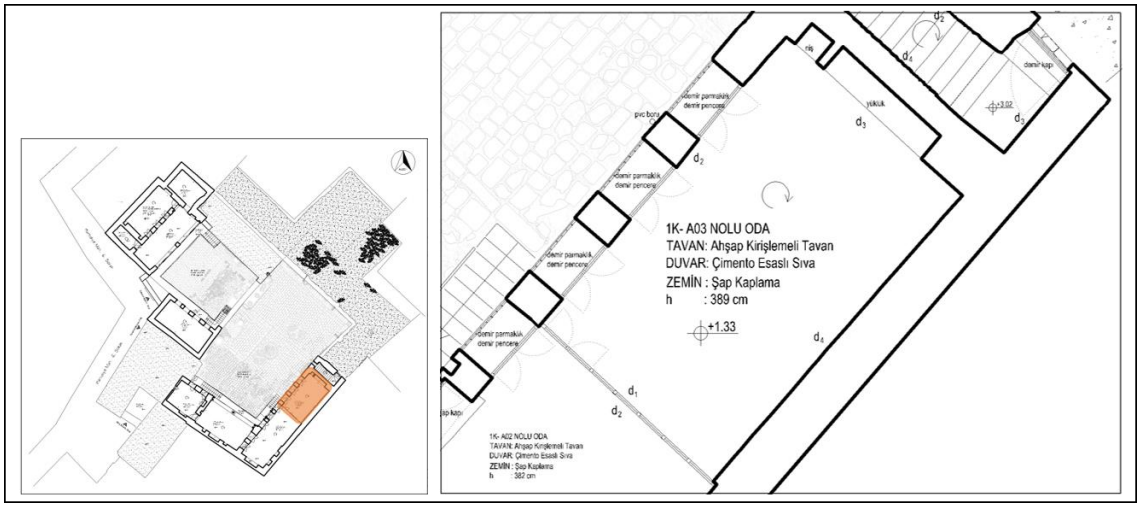
1K-A02 nolu odanın d1 duvarının bir kısmı avluya diğer kısmı 1K-A04 nolu eyvana bakmaktadır. Bu duvarda giriş kapısı, kapının sağında avluya bakan bir adet pencere, kapının solunda avluya bakan bir ve eyvana bakan iki, toplam üç adet pencere bulunmaktadır. Kapının 0.45 m sağındaki pencere 0.97 m genişliğinde, 0.61 m derinliğinde, 2.26 m yüksekliğindedir. Kapının solunda bulunan üç adet pencere, sırasıyla d4 duvarından 0.51 m, 1.95 m, 4.06 m uzaklıkta, 0.98 m, 0.97 m 0.91 m genişliğinde ve 2.27 m, 2.19 m 2.19 m yüksekliğindedir. Odada bulunan dört pencere de kemerli olup kemerlerin yarıçapı 0.50 metredir. Pencerelerde özgün ahşap doğramalar mevcuttur ve kullanılabilir durumdadır. d1 duvarında nemlenme, kabarma ve lekelenmeler oluşmuştur. d2 duvarı 1K-A03 nolu odadan ayıran özgün ahşap bölücü panel mevcuttur. Ahşap bölücü panelde bulunan kapı ile 1K-A03 nolu odaya geçilmektedir. Ahşap paneller mavi yağlı boya ile boyanmıştır. d3 duvarının d2 duvarından 3.72 m uzağında 0.10 metrelik bir köşe bulunmaktadır. Köşeden sonraki kısımda iki adet niş bulunmaktadır. Bu nişlerden birincisi 0.65 m genişliğinde, 0.36 m derinliğinde, 0.79 m yüksekliğindedir ve yerden 0.85 m yüksekliğinde, d2 duvarından 4.53 m uzaklıktadır. İkinci niş 0.67 m genişliğinde, 0.36 m derinliğinde, 0.78 m yüksekliğindedir ve yerden 0.85 m yüksekliğinde, d2 duvarından 5.99 m uzaklıktadır. d4 duvarında bir adet yüklük bulunmaktadır. Bu yüklük 1.82 m genişliğinde, 0.44 m derinliğinde, 1.90 m yüksekliğindedir ve yerden 0.55 m yüksekliğinde, d3 duvarından 0.71 m uzaklıktadır (Şekil 4.68).

Şekil 4.68. 1K-A02 Nolu Mekân (Oda)

4.3.3.3. 1K-A03 Nolu Mekân (Oda)

Plan ölçüleri 3.28-5.28-3.33-5.33 m boyutlarında olan mekâna 1K-A02 nolu odadan girilmektedir. Bu mekânın d2 duvarı avluya bakmaktadır. Bu mekâna giriş, d1 özgün ahşap bölücü panelde bulunan 0.85 m genişliğinde, 1.90 m yüksekliğinde sivri kemerli bir kapı ile sağlanmaktadır. Zemin Kotu +1.33 olan mekânın zemin döşemesi şap kaplamadır. Bu mekânın tavan yüksekliği 3.89 metredir ve tavanda ahşap kirişli tavan kullanılmıştır. Bu mekânın ahşap kirişleri iyi durumdadır. Mekânın duvarları çimento esaslı malzeme ile sıvanmıştır. Sıvanın üzeri kireç badana boya ile boyanmıştır (Şekil 4.69).

Şekil 4.69. 1K-A03 Nolu Mekân (Oda) Planı

1K-A03 nolu mekânın d1 duvarı özgün ahşap bölücü paneldir. Ahşap bölücü panelde bulunan kapı ile 1K-A02 nolu odaya geçilmektedir. Ahşap paneller mavi yağlı boya ile boyanmıştır. Mekânın d2 duvarı avluya bakmaktadır ve bu duvarda üç adet pencere mevcuttur. Pencerelerin d1 duvarından uzaklıkları sırasıyla 0.43 m, 1.90 m 3.39 m, oda zemininden yükseklikleri 0.41 metredir. Bu pencereler sırasıyla 0.99 m, 0.98 m 0.97 m genişliğinde ve 2.26 m, 2.25 m 2.25 m yüksekliğindedir. Odada bulunan üç pencere de kemerli olup kemerlerin yarıçapı 0.50 metredir. Pencerelerde özgün ahşap doğramalar mevcuttur ve kullanılabilir durumdadır. d3 duvarında bir adet niş ve bir adet yüklük bulunmaktadır. Ahşap kapaklı olan niş, 0.40 m genişliğinde, 0.37 m derinliğinde ve 0.70 m yüksekliğindedir. Nişin d2 duvarından uzaklığı 0.15 m, yerden yüksekliği 1.13 metredir. Duvarda bulunan yüklük 1.87 m genişliğinde, 0.42 m derinliğinde, 2.15 m yüksekliğindedir ve d2 duvarından 0.68 m uzaklıkta, yerden 0.54 m yüksekliktedir. Bu mekanın d4 duvarı sağırdır (Şekil 4.70).

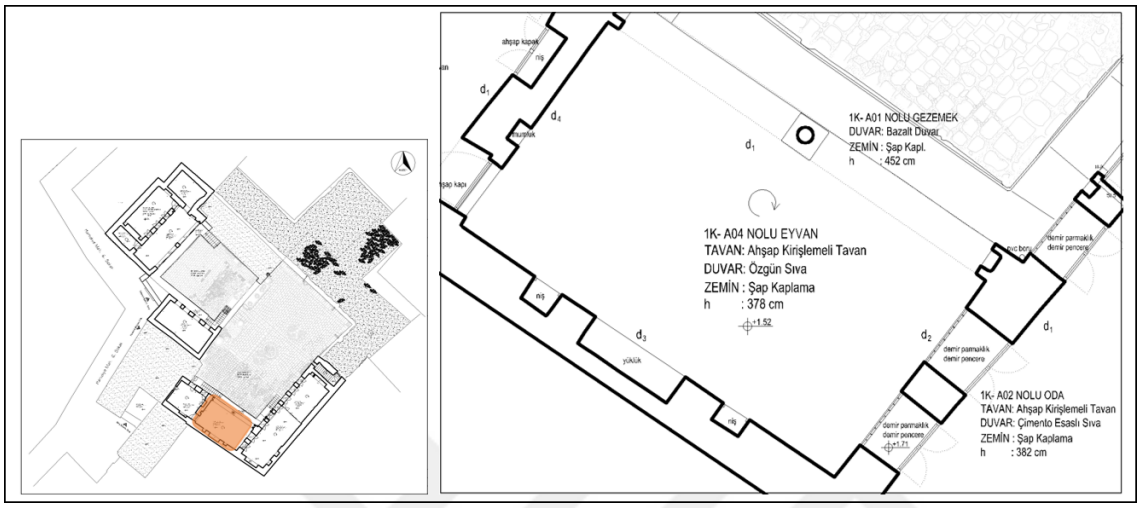

Şekil 4.70. 1K-A03 Nolu Mekân (Oda)

4.3.3.4. 1K-A04 Nolu Mekân (Eyvan)

Plan ölçüleri 6.38-3.46-6.28-3.48 m boyutlarında olan mekâna 1K-A01 nolu gezemekten geçilmektedir. Bu mekânın d1 duvarı avluya bakmaktadır. d1 duvarı, gezemege denk gelen kısımdadır ve iki sivri kemerden oluşmaktadır. Kemerlerin genişliği 2.87-2.93 metre, eyvan zeminine yükseklikleri 3.12 metredir. Bu iki kemeri ayakta tutan 0.23 m çapında, 0.93 m yüksekliğinde bir sütun bulunmaktadır. Zemin Kotu +1.52 olan mekânın zemin döşemesi şap kaplamadır. Bu mekânın tavan yüksekliği 3.78

metredir ve tavanda ahşap kirişli tavan kullanılmıştır. Bu mekânın ahşap kirişlerinde hafif kararmalar mevcuttur fakat kirişler iyi durumdadır. Mekânın duvarları özgün sıvadır. Sıvanın üzeri kireç badana boya ile boyanmıştır. Duvarlarda genel olarak kılcal çatlaklar meydana gelmiştir (Şekil 4.71).

Şekil 4.71. 1K-A04 Nolu Mekân (Eyvan) Planı

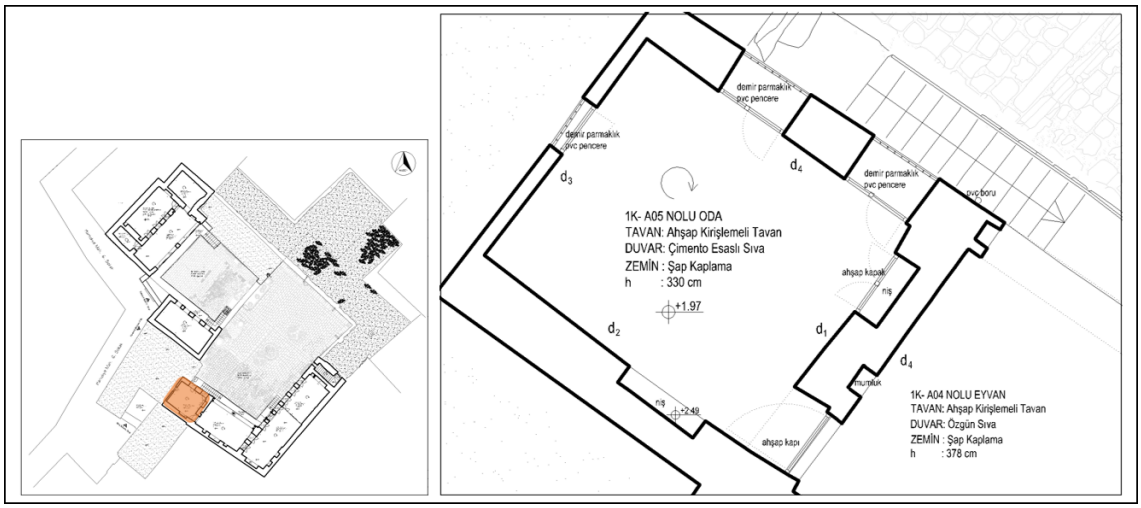
1K-A04 nolu mekânın d2 duvarında nemlenme ve kabarmalar oluşmuştur. Bu duvarda iki adet kemerli pencere bulunmaktadır ve kemerlerin yarıçapı 0.50 metredir. Bu pencereler 0.95 m genişliğinde, 2.19 m yüksekliğindedir. Pencerelerin yerden yükseklikleri 0.22 metredir ve d1 duvarından uzaklıkları sırasıyla 0.47 m, 1.94 metredir. Pencerelerde kaynak kullanılmayan kenet sistemli, özgün motifli demir doğramalar kullanılmıştır. d3 duvarında bir adet kemerli yüklük ve yüklüğün iki yanında birer adet niş bulunmaktadır. Yüklüğün genişliği 1.51 m, derinliği 0.45 m, yüksekliği 2.05 metredir. Yüklüğün d2 duvarından uzaklığı 3.80 m, eyvandan yüksekliği 0.38 metredir. Yüklüğün solunda bulunan nişin genişliği 0.44 m, derinliği 0.28, yüksekliği 0.73 metredir ve eyvandan yüksekliği 1.00, d2 duvarından uzaklığı 1.42 metredir. Yüklüğün sağında bulunan nişin genişliği 0.45m, derinliği 0.36, yüksekliği 0.67 metredir ve eyvandan yüksekliği 1.00, d2 duvarından uzaklığı 4.57 metredir. Nişlerin ahşap kasaları mevcuttur ancak kapakları sökülmüştür. Bu duvarda sıva üstü elektrik kabloları döşenmiştir. d4 duvarında 1K-A05 nolu odaya geçişi sağlayan kemerli bir kapı ve kapının sağında bir adet mumluk bulunmaktadır (Şekil 4.72).

Şekil 4.72. 1K-A04 Nolu Mekân (Eyvan)

4.3.3.5. 1K-A05 Nolu Mekân (Oda)

Plan ölçüleri 3.24-3.81-3.17-3.78 m boyutlarında olan mekâna 1K-A04 nolu eyvandan geçilmektedir. Bu mekânın d1 duvarı eyvana, d4 duvarı avluya bakmaktadır. Mekâna giriş d1 duvarında bulunan 0.86 m genişliğinde, 1.87 m yüksekliğinde kemerli bir özgün ahşap kapı ile sağlanmaktadır. 1K-A05 nolu oda, eyvandan 0.41 m daha yüksektir. Zemin kotu +1.97 olan mekânın zemin döşemesi şap kaplamadır. Bu mekânın tavan yüksekliği 3.30 metredir ve tavanda ahşap kirişli tavan kullanılmıştır. Bu mekânın ahşap kirişleri boyanmıştır. Mekânın duvarları çimento esaslı malzeme ile sıvanmıştır. Sıvanın üzeri plastik boya ile boyanmıştır (Şekil 4.73).

Şekil 4.73. 1K-A05 Nolu Mekân (Oda) Planı

D1 duvarında 1K-A04 nolu eyvandan girişi sağlayan kapı ve bir adet niş bulunmaktadır. Bu kapı 0.86 m genişliğinde, 1.87 m yüksekliğindedir. Kapının 1.12 m sağında bulunan nişin genişliği 0.84 m, derinliği 0.32 metredir. Nişin özgün ahşap kapakları bulunmaktadır. D2 duvarında altlı üstlü iki adet niş bulunmaktadır. Nişlerden üsttekinin genişliği 1.09 m, yüksekliği 1.69 m ve yerden yüksekliği 0.52 m, d1 duvarından 0.68 metredir. D3 duvarında bir adet pencere bulunmaktadır. Doğramaları PVC olan bu pencerenin genişliği 0.88 m, yüksekliği 1.49 m ve yerden yüksekliği 1.02 m, d1 duvarından 1.31 metredir. D4 duvarında avluya bakan iki adet kemerli pencere bulunmaktadır. Bu pencerelerin doğramaları PVC'dir. Bu pencereler 0.92 m genişliğinde, 1.97 m yüksekliğindedir ve oda zemininden yükseklikleri 0.37 metredir. Pencerelerin d3 duvarından uzaklıkları sırasıyla 1.04 m ve 2.83 metredir (Şekil 4.74).

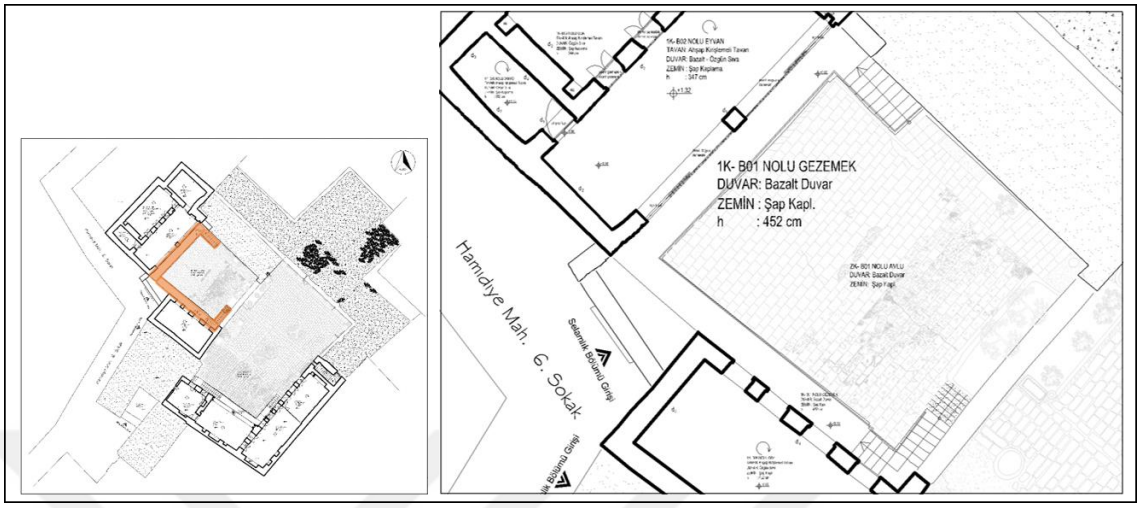

Şekil 4.74. 1K-A05 Nolu Mekân (Oda)

4.3.3.6. 1K-B01 Nolu Mekân (Gezemek)

Harem bölümünde bulunan gezemek 'U' planlıdır. Merdivenle beraber üç farklı koldan oluşan gezemeğin genişliği ortalama 1.00 metredir. Gezemegin tamamı sonradan değiştirilerek betonarme olarak inşa edilmiştir ve zamanla deforme olmuştur. Gezemekte nemlenme ve yosunlaşma mevcuttur. Avlunun d1 ve d4 duvarlarının birleştiği köşede bulunan merdiven bazalt basamaklı merdivendir ve 14 basamaklıdır. Bu merdivenle +1.33 kotunda olan gezemeğe çıkılmaktadır. Avlunun d2 duvarında bulunan merdiven, sonradan eklenmiştir. Bu merdivenin malzemesi betonarmedir ve dokuz basamaktan oluşmaktadır. Bu merdivenle +1.28 kotunda olan eyvan tarafındaki gezemeğe çıkılmaktadır. d1 tarafındaki gezemek betonarme döşemenin altındaki taşıyıcı bingi taşlarıyla, eyvan tarafındaki gezemek (d2) betonarme kolon ve kirişlerle taşınmaktadır.

Gezemek ve merdivenler boyunca niteliksiz demir doğrama korkuluk bulunmaktadır (Şekil 4.75;76).

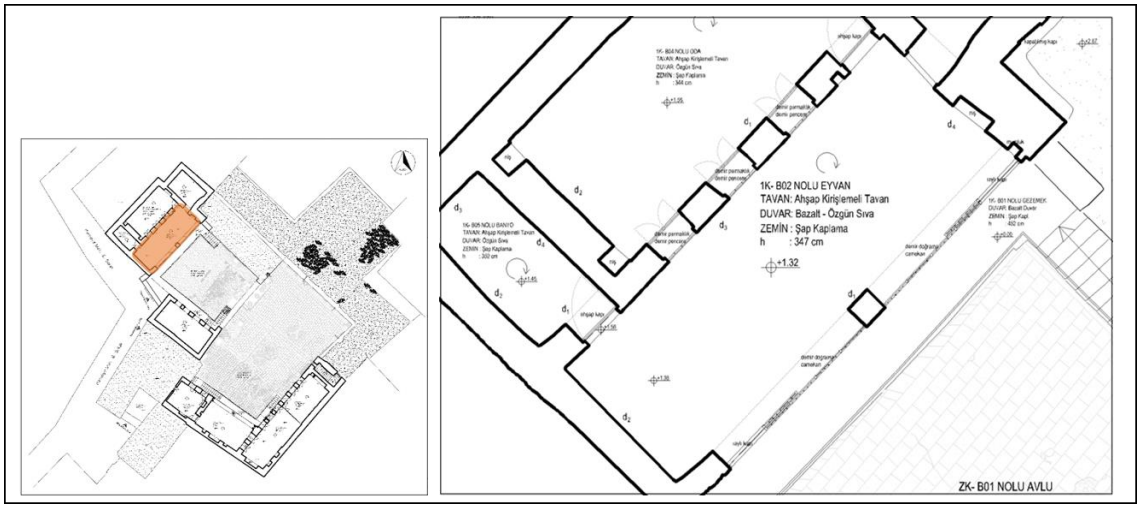
Şekil 4.75. 1K-B01 Nolu Mekân (Gezemek) Planı

Şekil 4.76. 1K-B01 Nolu Mekân (Gezemek)

4.3.3.7. 1K-B02 Nolu Mekân (Eyvan)

Plan ölçüleri 8.57-2.89-8.43-2.97 m boyutlarında olan mekâna 1K-B01 nolu gezemekten geçilmektedir. Bu mekânın d1 duvarı avluya bakmaktadır. d1 duvarı, gezemeğe denk gelen kısımdadır ve iki basık kemerden oluşmaktadır. Zemin Kotu +1.32 olan mekânın zemin döşemesi şap kaplamadır. Bu mekânın döşemesinde çökmeler oluşmuştur. Mekânın tavan yüksekliği 3.47 metredir. Tavanda ahşap kirişli tavan kullanılmış ve kirişlerin üzeri betonarme döşenmiştir. Bu mekânın ahşap kirişlerinde kararmalar ve nemlenme mevcuttur. Tavanda hafif sehimler oluşmuştur. Mekânın duvarları, bir kısmı kesme bazalt bir kısmı özgün sıvadır. Bazalt ve sıvanın üzeri plastik boya ile boyanmıştır (Şekil 4.77).

Şekil 4.77. 1K-B02 Nolu Mekân (Eyvan) Planı

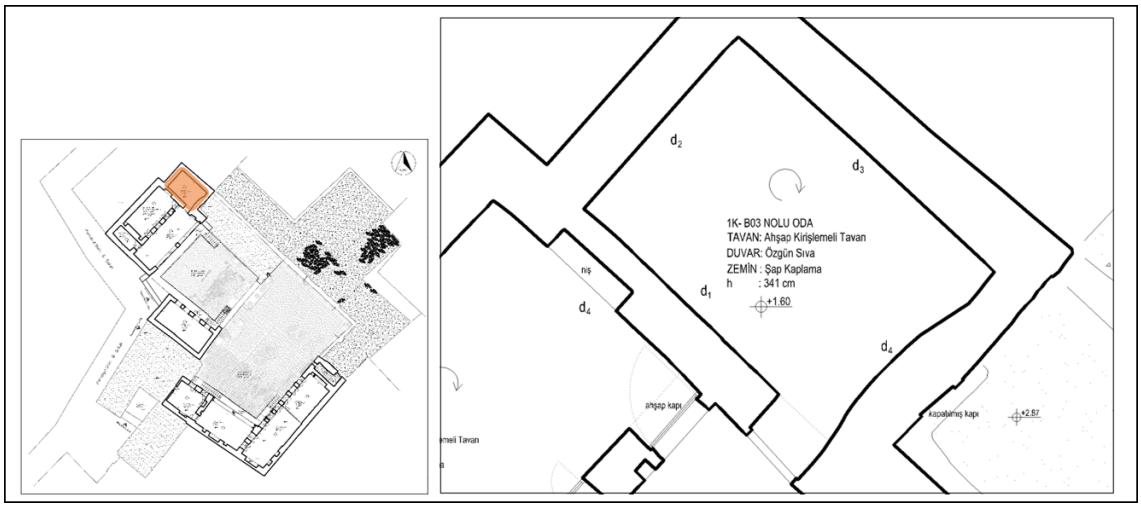
1K-B02 nolu mekânın d1 duvarında avluya bakan iki adet basık kemer bulunmaktadır. Kemerlerin genişliği 3.63-3.59 metre, eyvan zeminine yükseklikleri 2.90-3.00 metredir. Bu iki kemer demir doğrama camekân ile kapatılmıştır. İki kemeri ayakta tutan 0.50x0.46 m ölçüsünde, 1.20 m yüksekliğinde bir duvar bulunmaktadır. d2 duvarında sokağa açılan bir adet pencere bulunmaktadır. Pencere 1.08 m genişliğinde, 1.26 m yüksekliğinde ve oda zemininden 1.35 m yüksekte, d1 duvarından 1.28 m uzaktadır. Pencerenin doğramaları ahşaptır. d3 duvarında soldan sağa doğru sırasıyla 1K-B05 nolu banyo kapısı, 1K-B04 nolu odanın üç adet penceresi ve oda kapısı bulunmaktadır. 1K-B05 nolu banyonun kapısı 0.82 m genişliğinde 1.76 m yüksekliğindedir ve d2 duvarından 0.61 m uzaktadır. Bu kapının sağında kalan pencereler 0.74 m genişliğinde, 0.51 m derinliğinde, 1.50 m yüksekliğindedir. Bu pencerelerin oda zemininden yükseklikleri sırasıyla 0.43 m, 0.47 m, 0.47 m ve d2 duvarından uzaklıkları 2.71 m, 4.31 m, 5. 90 metredir. Pencerelerin sağında bulunan 1K-B04 nolu odanın kapısı 0.81 m genişliğinde, 1.77 m yüksekliğindedir ve d2 duvarından 7.50 m uzaklıktadır. D4 duvarında 1K-B03 nolu odanın kapısı ve bir adet sivri kemerli bir niş bulunmaktadır. Kapı 0.80 m genişliğinde, 1.76 m yüksekliğinde ve oda zemininden 0.24 m yüksekte, d3 duvarından 0.53 m uzaklıktadır. Kapının 0.47 m sağında bulunan nişin genişliği 0.75 m, derinliği 0.23 m, yüksekliği 1.20 metredir ve oda zemininden yüksekliği 0.72, d3 duvarından uzaklığı 1.80 metredir. Nişin 0.52 m sağında bir adet mumluk bulunmaktadır (Şekil 4.78).

Şekil 4.78. 1K-B02 Nolu Mekân (Eyvan)

4.3.3.8. 1K-B03 Nolu Mekân (Oda)

Plan ölçüleri 4.08-2.78-4.18-2.85 m boyutlarında olan mekâna 1K-B02 nolu eyvandan geçilmektedir. Zemin Kotu +1.60 olan mekânın zemin döşemesi şap kaplamadır. Bu mekânın döşemesinde çökmeler oluşmuştur. Mekânın tavan yüksekliği 3.41 metredir. Tavanda ahşap kirişli tavan kullanılmış ve kirişlerin üzeri betonarme döşenmiştir. Bu mekânın ahşap kirişlerinde kararmalar mevcuttur. Tavanda hafif sehimler oluşmuştur. Mekânın duvarları özgün sıvadır. Sıvanın üzeri plastik boya ile boyanmıştır (Şekil 4.79).

Şekil 4.79. 1K-B03 Nolu Mekân (Oda) Planı

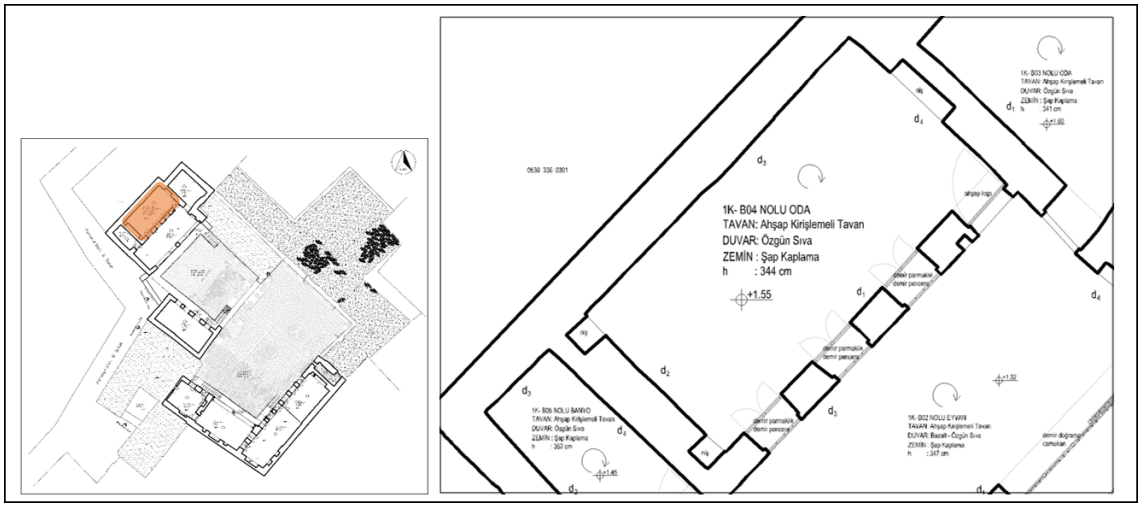
1K-B03 nolu mekânın d1 duvarında eyvana açılan kemerli bir kapı bulunmaktadır. Bu kemerli kapı 0.82 m genişliğinde 1.76 m yüksekliğindedir. Kapının doğramaları zamanla sökülmüştür. Söz konusu kapının 0.06 m üstünde bir adet niş bulunmaktadır. Bu niş 0.55 m genişliğinde ve 0.67 m yüksekliğindedir. Mekânın d2 be d3 duvarları sağırdır. d4 duvarında odanın içine doğru yaklaşık 0.25 m sehim meydana gelmiştir. Bu duvarda bir adet niş bulunmaktadır (Şekil 4.80).

Şekil 4.80. 1K-B03 Nolu Mekân (Oda)

4.3.3.9. 1K-B04 Nolu Mekân (Oda)

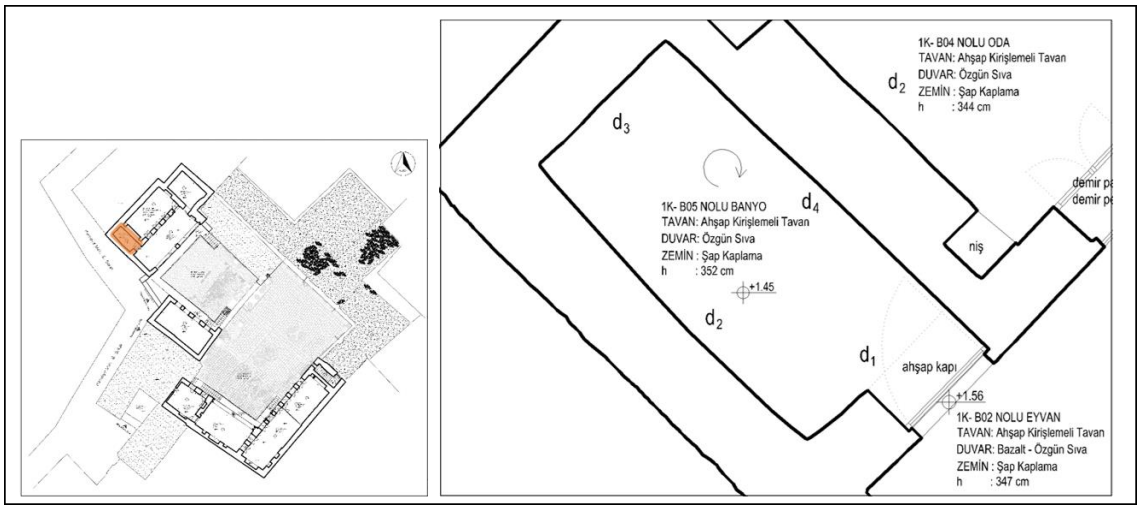
Plan ölçüleri 6.16-3.13-6.06-3.06 m boyutlarında olan mekâna 1K-B02 nolu eyvandan geçilmektedir. Bu mekânın d1 duvarı eyvana bakmaktadır. Zemin Kotu +1.55 olan mekânın zemin döşemesi şap kaplamadır. Bu mekânın döşemesinde çökmeler oluşmuştur. Mekânın tavan yüksekliği 3.44 metredir. Tavanda ahşap kirişli tavan kullanılmış ve kirişlerin üzeri betonarme döşenmiştir. Bu mekânın ahşap kirişlerinde kararmalar mevcuttur. Tavanda hafif sehimler oluşmuştur. Mekânın duvarları özgün sıvadır. Sıvanın üzeri plastik boya ile boyanmıştır (Şekil 4.81).

Şekil 4.81. 1K-B04 Nolu Mekân (Oda) Planı

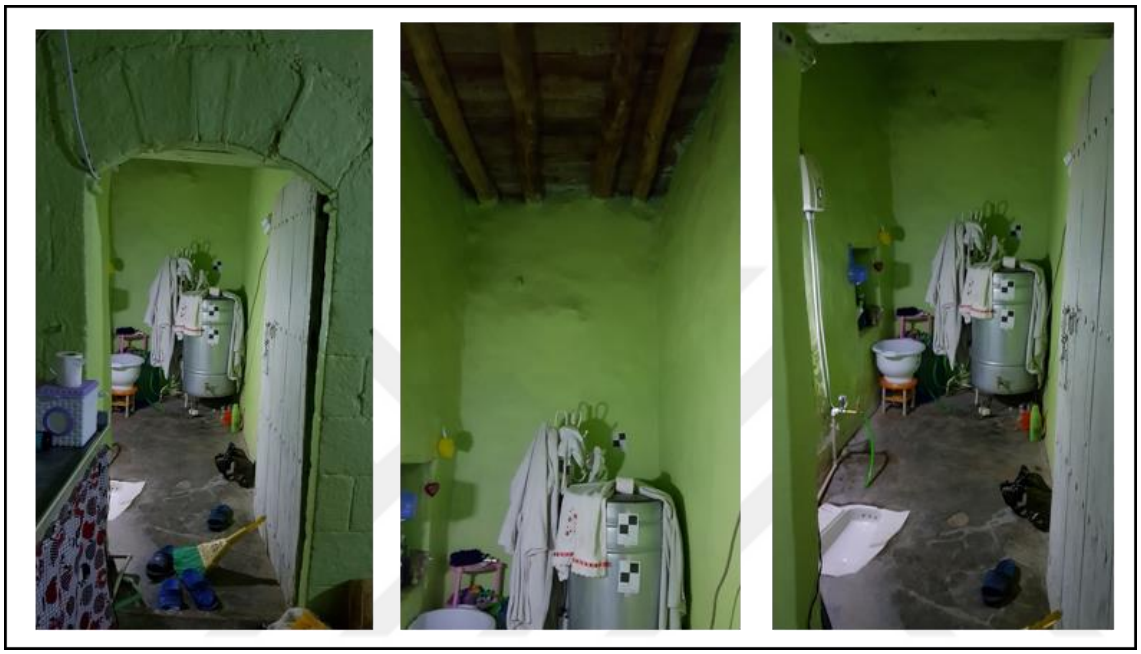
4.3.3.10. 1K-B05 Nolu Mekân (Banyo)

Plan ölçüleri 1.52-3.05-1.40-3.08m boyutlarında olan mekâna 1K-B02 nolu eyvandan geçilmektedir. Bu mekânın d1 duvarı eyvana bakmaktadır ve mekâna bu cephede bulunan kapıdan geçilmektedir. Zemin Kotu +1.45 olan mekânın zemin döşemesi şap kaplamadır. Zeminde sonradan WC taşı eklenmiştir. Bu mekânın döşemesinde çökmeler oluşmuştur. Mekânın tavan yüksekliği 3.52 metredir. Tavanda ahşap kirişli tavan kullanılmış ve kirişlerin üzeri betonarme döşenmiştir. Bu mekânın ahşap kirişlerinde kararmalar mevcuttur. Tavanda hafif sehimler oluşmuştur. Mekânın duvarları özgün sıvadır. Sıvanın üzeri plastik boya ile boyanmıştır (Şekil 4.82).

Şekil 4.82. 1K-B05 Nolu Mekân (Banyo) Planı

d1 duvarında 0.82 m genişliğinde ve 1.76 m yüksekliğinde kemerli bir kapı bulunmaktadır ve mekâna bu kapıdan girilmektedir. Kapı doğraması özgün ahşaptır. d1 duvarında bulunan kapı dışında diğer duvarlar sağırdır. Duvarlarda sehimler oluşmuştur. Duvarlar oldukça kötü sıvanmıştır (Şekil 4.83).

Şekil 4.83. 1K-B05 Nolu Mekân (Banyo)

4.3.3.11. 1K-B06 Nolu Mekân (Oda)

Plan ölçüleri 6.77-2.97-6.98-3.12 m boyutlarında olan mekâna 1K-B01 nolu gezemekten geçilmektedir. Bu mekânın d1 duvarı avluya bakmaktadır. Zemin Kotu +1.55 olan mekânın zemin döşemesi şap kaplamadır. Bu mekânın döşemesinde çökmeler oluşmuştur. Mekânın tavan yüksekliği 3.44 metredir. Tavanda ahşap kirişli tavan kullanılmış ve kirişlerin üzeri betonarme döşenmiştir. Bu mekânın ahşap kirişlerinde kararmalar mevcuttur. Tavanda hafif sehimler oluşmuştur. Mekânın duvarları özgün sıvadır. Sıvanın üzeri plastik boya ile boyanmıştır.

Çizelge 4.1. Mahal Listesi Malzeme Detayları

MAHAL LİSTESİ		ZK – A01	ZK – A02	ZK – A03	ZK – A04	ZK – A05	ZK – A06	ZK – A07	ZK – A08	ZK – A09	ZK – A10	ZK – A11	ZK – A12	ZK – A13	ZK – A14	ZK – A15	ZK – A16	ZK – B01	ZK – B02	ZK – B03	ZK – B04	ZK – B05	ZK – B06	ZK – B07	ZK – B08	ZK – B09	ZK – C01	ZK – C02	ZK – C03	ZK – C04	ZK – C05	ZK – C06	ZK – C07	ZK – C08	1K – A01	1K – A02	1K – A03	1K – A04	1K – A05	1K – B01	1K – B02	1K – B03	1K – B04	1K – B05	1K – B06
DÖŞEME	Bazalt Kaplama			O			O																																				
	Toprak Kaplama												O	O						O	O																							
	Şap Kaplama	O	O		O	O		O	O	O	O	O			O	O	O	O	O			O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O
DUVAR	Özgün Sıva					O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O		O		O			O	O											O								
	Çimento Esaslı Sıva	O	O		O														O		O	O			O	O	O	O	O	O	O	O		O	O		O					O
	Plastik Esaslı Boya									O				O	O	O																							O	O	O	O	O	
TAVAN	Ahşap Kirişli Tavan	O	O		O	O	O	O	O	O	O	O	O	O					O	O	O	O	O	O	O	O									O	O	O	O	O	O	O	O	O	O
	Betonarme Tavan														O	O	O										O	O	O	O	O	O	O	O										

4.4. Cephe Özellikleri

Bu bölümde avlu ve sokak cepheleri anlatılmıştır.

4.4.1. Avlu Cepheleri

Bu bölümde avlu cepheleri anlatılmıştır.

4.4.1.1. Harem Bölümü Kuzeybatı Cephesi

Avlunun kuzeybatı cephesinde (d1), batıdan kuzeye doğru sırasıyla, ZK-A01 nolu mekânı (Giriş), selamlık bölümü avlu duvarı, ZK-A04 nolu Mekân (Ocak) bulunmaktadır. Harem ile selamlık arasındaki duvar 8.50 m boyunda, 0.65 m genişliğinde ve ortalama 2.95 m yüksekliğindedir. Duvarın içinde günümüzde kapatılmış olan 0.8 m genişliğinde ve 1.75 m yüksekliğinde kapı ve bir adet pencere izi bulunmaktadır. Söz konusu d1 duvarının büyük bir kısmı çimento esaslı sıva sıvanmıştır. Geri kalan kısımlarda genellikle bazaltlar arasındaki derzler boşalmıştır. Bu cepheye gelen mekân ve avlu duvarlarının üstünde saçak ve harpuşta olmadığı için, duvarın tamamı yağmurdan etkilenmiş ve cephede tamamen yosunlaşma meydana gelmiştir (Şekil 4.84).

Şekil 4.84. Harem Bölümü Kuzeybatı Cephesi

4.4.1.2. Harem Bölümü Kuzeydoğu Cephesi

Kuzeydoğu cephesi (d2), tek katlı, 12.30 m genişliğinde ve 4.40 m yüksekliğindedir. Cephede 24 ila 28 cm genişlikleri arasında saçak bulunmaktadır. Cephenin kuzey tarafında 1.30 metrelik kısımda saçak kesintiye uğramıştır. Cephe

kuzeyden batıya doğru sırasıyla, ZK-A06 nolu oda penceresi ve girişi, ZK-A08 nolu odanın üç adet penceresi ve üç adet tepe penceresi bulunmaktadır. Cephedeki kapı ve pencerelerin etrafında ince yonu bazalt, diğer kısımlarda kaba yonu bazalt kullanılmıştır. Kaba yonu bazaltların üzeri çimento esaslı malzeme ile sıvanmıştır (Şekil 4.85).

K-A06 nolu oda giriş kapısı özgün ahşap kapıdır ve pencere parmaklıkları, demir doğramadır. Pencerenin yapım tekniği, kaynak kullanılmayan ve kenet sistemle özgün motifler kullanılmıştır. Ahşap kapının hemen solunda bir adet nar ağacı vardır. Kapının 1.05 m sağında ZK-A08 nolu odanın üç adet penceresi bulunmaktadır. Bu üç adet pencere 1x2 oranındadır. Pencerelerin doğramaları, kare şeklinde bölünmüş özgün geçirmeli demir doğramadır. Ancak demir doğramalar günümüze ulaşana kadar deforme olmuşlardır. Bu üç pencerenin üstüne denk gelen tepe pencerelerinin dış kısmında ahşap doğrama vardır ve spiral şeklinde tel ile parmaklık yapılmıştır (Şekil 4.85).

Şekil 4.85. Harem Bölümü Kuzeydoğu Cephesi

4.4.1.3. Harem Bölümü Kuzeydoğu Cephesi

Güneydoğu cephesinin (d3) zemin katında doğudan güneye doğru sırasıyla, ZK-A09 nolu odanın kemerli kapısı, kapının sağında üçer adet pencere ve tepe pencereleri, dama çıkan ZK-A11 nolu merdivenin kapısı ve kapının üstünde tepe penceresi, ZK-A12 nolu odanın kapısı, kapının sağında iki adet pencere, birinci kata çıkan bazalt merdiven, ZK-A13 nolu odanın kapısı ve kapının sağında bir adet pencere sıralanmıştır. Cephede birinci katta; ZK-A12 nolu odanın üstündeki 1K-A03 nolu odanın üç adet kemerli

penceresi, ZK-A13 nolu odanın üstündeki 1K-A02 nolu odanın kemerli giriş kapısı ve kapının sağında ve solunda birer adet kemerli penceresi bulunmaktadır. Cephedeki kapı ve pencerelerin etrafında ince yonu bazalt, diğer kısımlarda kaba yonu bazalt kullanılmıştır. Kaba yonu bazaltların üzeri çimento esaslı malzeme ile sıvanmıştır. Cephede bazı kısımlarda derz boşalmaları da gerçekleşmiştir. Cephede niteliksiz metal abajurlar, gelişigüzel döşenmiş elektrik kablosu, aydınlatma lambası, damdaki suyun tahliyesi amacıyla PVC borular bulunmaktadır.

d3 Cephesinde ZK-A09 nolu oda tek kat, diğer kısımlar iki katlıdır. Tek katlı bölümün, avlu zemininden yüksekliği ortalama 4.50 metredir. Bu bölümde 30 ila 37 cm genişlikleri arasında saçak bulunmaktadır. ZK-A09 nolu odanın orijinal ahşap kapısı, demir kapı ile değiştirilmiştir. Kapının 0.65 m sağında, 0.71 m genişliğinde ve 1.50 m yüksekliğinde üç adet pencere bulunmaktadır. Pencereler yerden ortalama 1.12 m yüksekliğindedir ve pencereler arası 0.67 metredir. Pencerelerin doğramaları, kare şeklinde bölünmüş özgün geçirmeli demir doğramadır. Ancak demir doğramalar günümüze ulaşana kadar deforme olmuşlardır. Tepe pencerelerinin biri sac ile kapatılmış ve sacın ortasında soba bacası bırakılmıştır. Diğer iki tepe penceresi ise CNC kesim sac ile kapatılmıştır (Şekil 4.86).

Şekil 4.86. Harem Bölümü Güneydoğu Cephesi

Güneydoğu cephesinin, dama çıkan ZK-A11 nolu merdiven ve sağında kalan kısım iki katlıdır. Bu bölümün avlu zemininden yüksekliği ortalama 6.25 metredir. Bu bölümde 39 ila 46 cm genişlikleri arasında saçak bulunmaktadır. Saçaklar bingi taşlarının

üzerine sal taşları bindirilerek oluşturulmuştur. ZK-A11 nolu merdiven kapısının kapısı özgün ahşaptır. Kapının 1.10 m üzerinde bir tepe penceresi bulunmaktadır. Tepe penceresinin genişliği 0.36 m, yüksekliği 0.52 metredir. Pencerenin üst kısmı hafif oval formdadır. Merdiven mekânının hemen sağında ZK-A12 nolu odanın kapısı bulunmaktadır. Kapı ahşap doğramadır ve özgünlüğünü korumaktadır. Kapının 0.80 m sağında, 0.58 m genişliğinde ve 0.88 m yüksekliğinde iki adet pencere bulunmaktadır. Pencereler yerden 0.55-0.62 m yüksekliğindedir ve iki pencere arası 0.91 metredir. Pencerelerin doğramaları, kare şeklinde bölünmüş özgün geçirmeli demir doğramadır. Ancak demir doğramalar günümüze ulaşana kadar deforme olmuşlardır. Pencerelerde Sağdaki pencerenin hemen yanında bazaltların üst üste bindirilmesiyle inşa edilen bir merdiven vardır. Merdivenin çıktığı gezemekte bingi taşları özgündür ancak döşemesinde orijinal sal taşları sökülüp niteliksiz betonarme döşeme döşenmiştir. Merdivenin sağında ve gezemegin altında ZK-A13 nolu odanın kapısı bulunmaktadır. Özgün ahşap kapı doğraması, sonradan demir doğrama kapı ile değiştirilmiştir. Kapının 0.51 m sağında bir adet 0.58 m genişliğinde ve 0.86 m yüksekliğinde pencere bulunmaktadır. Pencere yerden 0.64 m yüksektedir. Pencerenin doğramaları, kare şeklinde bölünmüş özgün geçirmeli demir doğramadır. Ancak demir doğramalar günümüze ulaşana kadar deforme olmuşlardır. Gezemek ve merdiven altında kalan kısımlar beyaz kireç badana ile boyanmıştır (Şekil 4.87).

d3 cephesinde birinci kata ulaşım bazalt merdiven ile sağlanmaktadır. Merdiven ve gezemekte güvenliği sağlamak amacıyla kaynak kullanılmayan kenet sistemli, özgün motifli korkuluk bulunmaktadır. Merdivenden gezemeğe çıkıldığı gibi 1K-A02 nolu odanın kapısına ulaşılmaktadır. Kapı çevresi ince yonu bazaltla örülmüştür. Kapının sağında ve solunda birer adet mumluk ve kapının 0.40 m üstünde 0.23x.023 m ölçüsünde niş bulunmaktadır. Kapının 0.50 m solunda biri 1K-A02 nolu odaya, üçü 1K-A03 nolu odaya ait toplam dört adet, kapının 0.50 m sağında 1K-A02 nolu odaya ait aynı özelliklerde bir adet pencere bulunmaktadır. Pencereler ortalama 1.00 m genişliğinde ve 2.25 m yüksekliğindedir. Pencerelerin üst kısmı 0.50 m yarıçapında kemer şeklindedir. Pencerelerin birbirinden uzaklıkları ortalama 0.48 metredir. Pencere parmaklıkları, özgün

demir doğramadır. Yapım tekniğinde kaynak kullanılmayan kenet sistemli özgün motifler kullanılmıştır (Şekil 4.87).

Şekil 4.87. Harem Bölümü Güneydoğu Cephesi

4.4.1.4. Harem Bölümü Güneybatı Cephesi

Avlunun güneybatı cephesinin (d4) zeminden yüksekliği ortalama 6.50 metredir. Bu bölümde 38 ila 44 cm genişlikleri arasında saçak bulunmaktadır. Saçak bingi taşlarının üzerine sal taşları bindirilerek oluşturulmuştur. Cephede ince yonu bazalt kullanılmıştır. 1K-A05 nolu odanın 1.20 metrelik üst kısımlarında derz araları çimento esaslı malzeme ile sıvanmıştır. Cephenin zemin katının tamamı çimento esaslı sıva ile sıvanıp üzeri beyaz kireç badana ile boyanmıştır. Cephede niteliksiz metal abajurlar, gelişigüzel döşenmiş elektrik kablosu, seramik lavabo, PVC temiz su borusu, damdaki suyun tahliyesi amacıyla PVC borular bulunmaktadır. Bu cephede (d4), doğudan güneye doğru sırasıyla, zemin katta ZK-A14 nolu mutfak kapısı ve iki adet penceresi, ZK-A16 nolu banyoya denk gelen bir adet pencere, evin asıl giriş kısmına açılan kapatılmış kemer izi ve kemer izinin önüne denk gelen sonradan yapılmış betonarme merdiven

bulunmaktadır. Birinci katta ZK-A14 nolu mutfağın üstüne denk gelen 1K-A04 nolu eyvan, eyvanın önünde gezemek, sağında ise 1K-A05 nolu odaya ait iki adet pencere bulunmaktadır (Şekil 4.88).

Şekil 4.88. Harem Bölümü Güneybatı Cephesi

d4 Cephesinin gezemek döşemesinde zamanla orijinal sal taşları sökülüp niteliksiz betonarme döşeme eklenmiştir. Gezemeğe çıkan merdiven de sonradan betonarme olarak eklenmiştir. Eklenen merdiven kapatılan kemerin önüne denk gelmektedir. Gezemekte kaynak kullanılmayan kenet sistemli, özgün motifli korkuluk bulunmaktadır. Betonarme merdiven kısmında da farklı desende kenet sistemli, özgün motifli korkuluk eklenmiştir. Gezemeğin üstüne denk gelen kısımda iki sivri kemerli eyvan bulunmaktadır. Kemerlerin eyvan zeminine yüksekliği 3.12 metredir. Eyvanın sağ kısmında 1K-A05 nolu odaya iki adet pencere bulunmaktadır. Pencereler ortalama 0.90 m genişliğinde ve 2.00 m yüksekliğindedir. Pencerelerin üst kısmı 0.45 m yarıçapında kemer şeklindedir. Pencerelerin birbirinden uzaklıkları 0.90 metredir. Pencere parmaklıkları, özgün demir doğramadır. Yapım tekniğinde kaynak kullanılmayan kenet sistemli özgün motifler kullanılmıştır. Gezemeğin alt kısmında ZK-A14 nolu mutfak kapısı bulunmaktadır. Kapı malzemesi niteliksiz demir doğramadır. Kapının 0.58 m sağında üç adet 0.58 m genişliğinde ve 0.87 m yüksekliğinde pencere bulunmaktadır. Pencereler yerden ortalama 0.65 m yüksektedir. Pencerenin doğramaları, kare şeklinde

bölünmüş özgün geçirmeli demir doğramadır. Ancak demir doğramalar günümüze ulaşana kadar deforme olmuşlardır. Pencerelerin ikisinin korkuluklarına CNC kesim saclar yapıştırılmıştır (Şekil 4.88).

4.4.1.5. Selamlık Bölümü Güneybatı Cephesi

Avlunun güneybatı cephesinin (d4) yüksekliği ortalama 5.62 metredir. Bu bölümde 36 ila 42 cm genişlikleri arasında saçak bulunmaktadır. Saçak, bingi taşlarının üzerine betonarme döşeme ile oluşturulmuştur. Cephede kapı ve pencere çevreleri ince yonu bazalt, diğer kısımlar kaba yonu bazalt kullanılmıştır. Cephenin zemin katının tamamı (gezemek ve merdiven altında kalan kısım) çimento esaslı sıva ile sıvanıp üzeri beyaz kireç badana ile boyanmıştır. Birinci katta bazaltlar arasındaki derzler boşalmıştır. Cephede niteliksiz lamba, gelişigüzel döşenmiş elektrik kablosu, damdaki suyun tahliyesi amacıyla PVC borular bulunmaktadır. Bu cephede (d4), doğudan güneye doğru sırasıyla, zemin katta ZK-B07 nolu mutfak kapısı ve penceresi, ZK-B08 nolu kemerli ocak girişi, muhdes hela, selamlık bölümü girişi, birinci katta 1K-B06 nolu oda kapısı ve 3 adet penceresi bulunmaktadır. d4 cephesinin gezemek döşemesinde özgün sal taşları zamanla sökülüp niteliksiz betonarme döşeme eklenmiştir. Cephede gezemeğe çıkan, d3 ile d4 duvarlarının kesiştiği noktada, L şeklinde bazalt merdiven mevcuttur. Gezemek ve merdivende niteliksiz demir korkuluk mevcuttur (Şekil 4.89).

Şekil 4.89. Selamlık Bölümü Güneybatı Cephesi

Birinci kattaki gezemeğin üst kısmına denk gelen kısımdaki kemerli kapının genişliği 0.88 m ve yüksekliği 1.90 metredir. Kapı ve pencerelerin çevresi ince yonu bazaltla örülmüştür. Kapının solunda bir adet, sağında 2 adet pencere bulunmaktadır. Pencereler 0.77 m genişliğinde ve 1.48 m yüksekliğindedir. Soldaki pencerenin kapıdan uzaklığı 0.84 m, sağdaki pencerelerim kapıdan uzaklığı sırasıyla 0.80m ve 2.10 metredir. Pencere parmaklıkları, özgün demir doğramadır. Yapım tekniğinde kaynak kullanılmayan kenet sistemli özgün motifler kullanılmıştır. Gezemeğin alt kısmına denk gelen zemin kattaki ZK-B07 nolu mutfak kapısı 0.80 m genişliğinde, 1.43 m yüksekliğindedir. Kapının sağına denk gelen pencerenin genişliği 0.72 m, yüksekliği 0.88 m ve kapıdan uzaklığı 0.40 metredir. ZK-B08 nolu kemerli ocak girişinin genişliği 1.43m, yüksekliği 1.80 metredir. Ocak bölümünün sağında ahşap panelle inşa edilmiş muhdes hela bulunmaktadır (Şekil 4.89).

4.4.1.6. Selamlık Bölümü Kuzeybatı Cephesi

Avlunun kuzeybatı cephesi (d2) zemin ve birinci katları eyvandan oluşmaktadır. Her iki kattaki eyvanda da iki adet basık kemerden oluşmaktadır. Zemin kattaki kemerlerin (ZK-B02 nolu eyvan) genişliği 3.53 ve 2.74 metre, avlu zemininden yükseklikleri 1.95 ve 1.91 metredir. Bu iki kemer arasında kemerleri ayakta tutan 0.46 m genişliğinde ve 0.58 m yüksekliğinde duvar bulunmaktadır. Bu kemerlerin cephesi özensiz bir şekilde sıvanmıştır. Sıvanın üzeri plastik boya ile boyanmıştır. Cephenin birinci katında gezemek bulunmaktadır. Gezemeğin özgün hali tamamen yıkılmış olup zamanla betonarme olarak tekrar inşa edilmiştir. Bu cephedeki gezemek, üç adet kolonla taşıtılmıştır. Cephenin sağ köşesinde (d2 ile d3'ün birleştiği noktada) cepheye dik şekilde birinci kata erişimi sağlayan, sonradan inşa edilmiş betonarme merdiven bulunmaktadır. Gezemek ve merdivende niteliksiz demir korkulun mevcuttur (Şekil 4.90).

Şekil 4.90. Selamlık Bölümü Kuzeybatı Cephesi

Gezemeğin üst kısmında 1K-B02 nolu eyvanın iki adet basık kemeri bulunmaktadır. Kemerlerin genişliği 3.63-3.59 metre, eyvan zeminine yükseklikleri 2.90-3.00 metredir. İki kemeri ayakta tutan 0.50x0.46 m ölçüsünde, 1.20 m yüksekliğinde bir duvar bulunmaktadır. Bu duvarın ortasından, damdan gezemeğe akan PVC yağmur borusu döşenmiştir. Söz konusu iki kemer demir doğrama camekân ile kapatılmıştır. Bu camekânlar yağlı boya ile boyanmıştır. Birinci kattaki cephe duvarının bir kısmı çimento esaslı sıva ile sıvanmıştır. Geri kalan kısımlarda genellikle bazaltlar arasındaki derzler boşalmıştır. Cephenin bitiş kısmı betonarme saçak ile tamamlanmıştır (Şekil 4.90).

4.4.1.7. Selamlık Bölümü Kuzeydoğu Cephesi

Kuzeydoğu cephesi (d3), tek katlı, 10.00 m genişliğinde ve 4.08 m yüksekliğindedir. Cephe soldan sağa doğru sırasıyla, ZK-B01 nolu gezemek kesiti, gezemeğin üstünde ZK-B06 nolu odanın tepe penceresi, gezemeğe çıkan merdiven, merdivenin üstüne denk gelen ZK-B06 nolu oda penceresi, merdivenin sağında ZK-B06 nolu oda giriş kapısı, duvarın sağ tarafında ZK-A04 nolu ocağın yan duvarı ve bu duvarın önünde üzüm asma ağacı bulunmaktadır. Cephedeki kapı ve pencerenin etrafında ince yonu bazalt, diğer kısımlarda kaba yonu bazalt kullanılmıştır. Cephedeki giriş kapısı

çevresi çimento esaslı malzeme ile sıvanmış ve üzeri plastik boya ile boyanmıştır. Diğer kısımlarda bazaltlar arasında derz boşalmaları meydana gelmiştir.

ZK-B06 nolu oda giriş kapısı özgün ahşap kapıdır ve pencere parmaklıkları, özgün demir doğramadır. Pencerenin yapım tekniği, kaynak kullanılmayan ve kenet sistemle özgün motifler kullanılmıştır. Ahşap kapının hemen solunda bir adet üzüm asması bulunmaktadır. Kapının 0.30 m sağında ve -0.30 kotunda bir adet mumluk bulunmaktadır (Şekil 4.91).

Şekil 4.91. Selamlık Bölümü Kuzeydoğu Cephesi

4.4.1.8. Selamlık Bölümü Güneydoğu Cephesi

Avlunun güneydoğu cephesinde (d3), selamlık bölümü (ZK-A03) avlu duvarı bulunmaktadır. Harem ile selamlık arasındaki duvar 8.50 m boyunda, 0.65 m genişliğinde ve ortalama 2.95 m yüksekliğindedir. Duvarın içinde günümüzde kapatılmış olan 0.80 m genişliğinde ve 1.75 m yüksekliğinde kapı ve iki avlu arasında malzeme alışverişinde kullanıldığı düşünülen bir adet pencere izi bulunmaktadır. Söz konusu d4 duvarının bir kısmı çimento esaslı sıva ile sıvanmıştır. Geri kalan kısımlarda genellikle bazaltlar arasındaki derzler boşalmıştır. Bu cepheye gelen mekân ve avlu duvarlarının üstünde saçak ve harpuşta olmadığı için, duvarın tamamı yağmurdan etkilenmiş ve cephede nemlenmeler meydana gelmiştir. Duvarın sağ köşesinde (d3 ile d4'ün birleştiği noktada) 'L' formunda bazalt merdiven mevcuttur. Cephenin önünde demir doğrama ile asılmış asma ağacı bulunmaktadır (Şekil 4.92).

Şekil 4.92. Selamlık Bölümü Güneydoğu Cephesi

4.4.1.9. Giriş Bölümü Güneybatı Cephesi

Avlunun güneybatı cephesi (d1) sokak ile avlu arasındaki duvardan oluşmaktadır ve yüksekliği ortalama 3.10 metredir. Söz konusu cephenin tamamı çimento esaslı sıva ile sıvanmış ve üzeri plastik boya ile boyanmıştır. Cephede sadece giriş kapısı bulunmaktadır. Giriş kapısı niteliksiz demir doğramadır. Kapının genişliği 1.20 m, yüksekliği 2.00 metredir (Şekil 4.93).

Şekil 4.93. Giriş Bölümü Güneybatı Cephesi

4.4.1.10. Giriş Bölümü Kuzeybatı Cephesi

Kuzeybatı cephesi (d2), tek katlı, 3.70 m genişliğinde ve 3.75 m yüksekliğindedir. Söz konusu cephenin tamamı çimento esaslı sıva ile sıvanmış ve üzeri plastik boya ile boyanmıştır. Cephenin üst kısmında 0.50 cm derinliğinde betonarme saçak mevcuttur. Cephe soldan sağa doğru sırasıyla, ZK-C02 nolu hela kapısı, ZK-C03 nolu mutfak kapısı ve penceresi bulunmaktadır. Hela kapısı ahşaptır ve 0.57 m genişliğinde, 1.85 m yüksekliğindedir. Söz konusu kapı d1 duvarına sıfırdır ve yerden 0.35 m yüksektir. Kapının hemen sağında seramik lavabo bulunmaktadır. Lavabonun sağında bulunan mutfak kapısı niteliksiz demir doğramadır. Kapı 0.90 m genişliğinde, 1.80 m yüksekliğinde ve d1 duvarından 1.10 m uzaklıktadır. Kapının 0.44 m sağında bulunan pencerenin genişliği 0.70 m, yüksekliği 0.80 m ve yerden yüksekliği 1.30 metredir (Şekil 4.94).

Şekil 4.94. Giriş Bölümü Kuzeybatı Cephesi

4.4.1.11. Giriş Bölümü Kuzeydoğu Cephesi

Kuzeydoğu cephesi (d3), tek katlı, 3.75 m genişliğinde ve 3.75 m yüksekliğindedir. Cephe malzemesi bazalttır. Bazaltların derzleri çimento esaslı malzeme ile sıvanmış ve büyük bir kısmının üzeri plastik boya ile boyanmıştır. Cephede bir adet klima motoru takılmış ve soba borusu döşenmiştir. Cephenin üst kısmında 0.50 cm derinliğinde betonarme saçak mevcuttur. Cephede soldan sağa doğru sırasıyla, ZK-C05 nolu mekâna ait pencere ve kapısı mevcuttur. Pencere, 1.23 m genişliğinde, 1.53 m yüksekliğinde ve d2 duvarından 0.10 cm uzaklıktadır. Pencerenin doğramaları niteliksiz

demir doğramadır. Pencerenin sağında bulunan kapı, 0.90 m genişliğinde, 1.85 m yüksekliğinde, d2 duvarından 2.00 m uzaklıkta ve avlu zemininden 0.35 m yüksektir. Kapı doğramaları niteliksiz demirdir (Şekil 4.95).

Şekil 4.95. Giriş Bölümü Kuzeydoğu Cephesi

4.4.1.12. Giriş Bölümü Güneybatı Cephesi

Güneybatı cephesi (d4), tek katlı, 3.40 m genişliğinde ve 3.75 m yüksekliğindedir. Cephe malzemesi bazalttır. Bazaltların derzleri çimento esaslı malzeme ile sıvanmış ve kapı seviyesine kadar cephe, plastik boya ile boyanmıştır. Cephenin üst kısmında 0.50 cm derinliğinde betonarme saçak mevcuttur. Cephede soldan sağa doğru sırasıyla, ZK-C07 nolu mekâna ait pencere ve kapısı mevcuttur. Pencere, 1.15 m genişliğinde, 1.50 m yüksekliğinde ve d3 duvarından 0.83 cm uzaklıktadır. Pencerenin doğramaları niteliksiz demir doğramadır. Pencerenin sağında bulunan kapı, 0.85 m genişliğinde, 1.85 m yüksekliğinde, d3 duvarından 2.45 m uzaklıkta ve avlu zemininden 0.30 m yüksektir. Kapı doğramaları ahşaptır (Şekil 4.96).

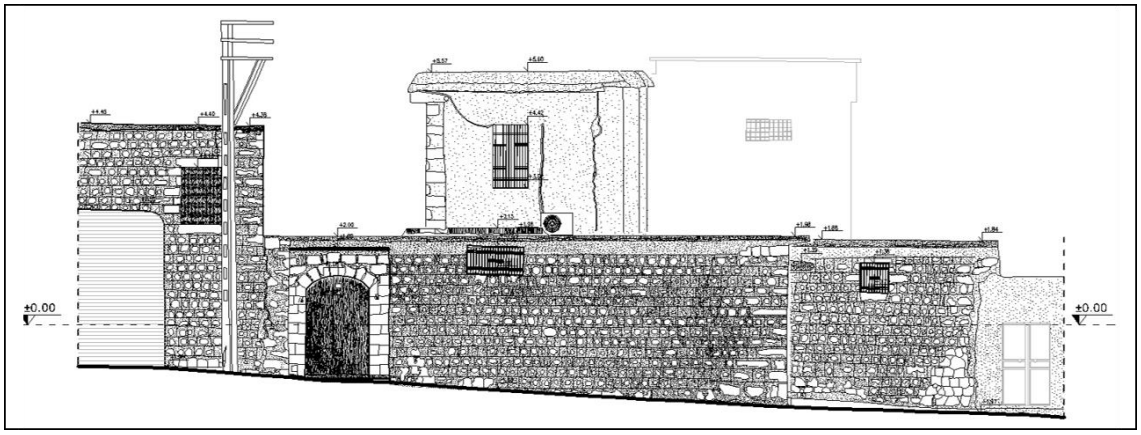
Şekil 4.96. Giriş Bölümü Güneybatı Cephesi

4.4.2. Sokak Cepheleri

Bu bölümde sokak cepheleri anlatılmıştır.

4.4.2.1. Doğu Cephesi (Harem Kapısı Cephesi)

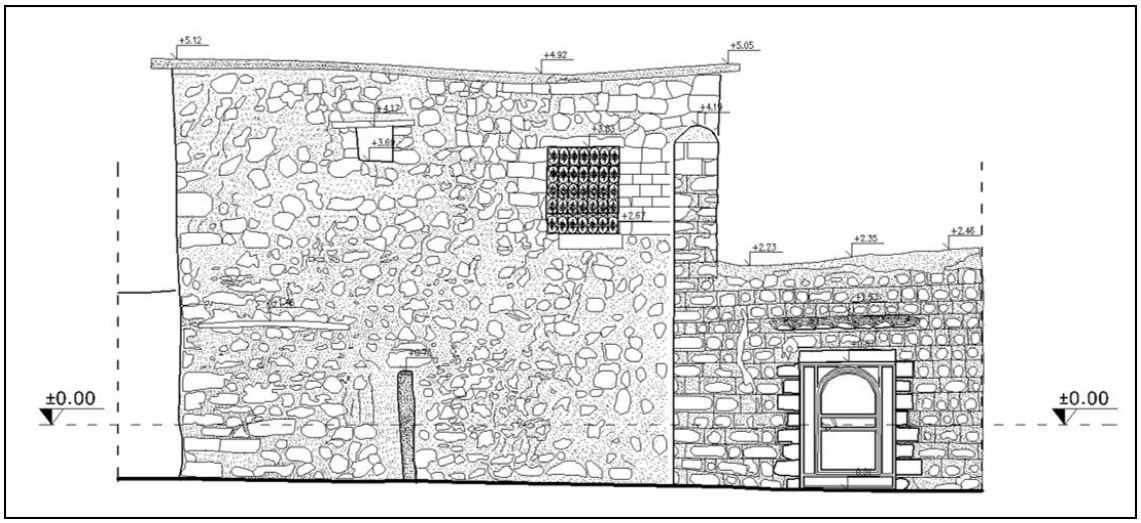
Doğu cephesi; harem bölümü giriş kapısı, selamlık bölümü ZK-B08 ve 1K-B06, giriş bölümü ZK-C03, ZK-C04, ZK-C05, ZK-C07, ZK-C08 mekânlarına denk gelmektedir. Cepheye gelen harem ve giriş bölümü kısımları tek katlı, selamlık bölümü iki katlıdır. Tek katlı kısım 16.25 m uzunluğunda ve ortalama 3.60 m yüksekliğinde, iki katlı kısım 2.18 m uzunluğunda ve ortalama 5.45 m yüksekliğindedir. Cephedeki giriş kapısı ve 1K-B06 nolu mekânın penceresinin etrafı ince yonu bazalt, diğer kısımlarda kaba yonu bazalt kullanılmıştır. Giriş kapısı özgün ahşap kapıdır. Pencerenin doğramaları kenet sistemli özgün demir doğramadır. Kaba yonu bazaltların derzlerinin tamamı çimento esaslı malzeme ile sıvanmıştır. Cephede bulunan mekânların tamamının tavan döşemeleri betonarmedir. Tek katlı kısımda ortalama 0.50 m betonarme saçak bulunmaktadır (Şekil 4.97).

Şekil 4.97. Doğu Cephesi (Harem Kapısı Cephesi)

4.4.2.2. Güney Cephesi (Selamlık Kapısı Cephesi)

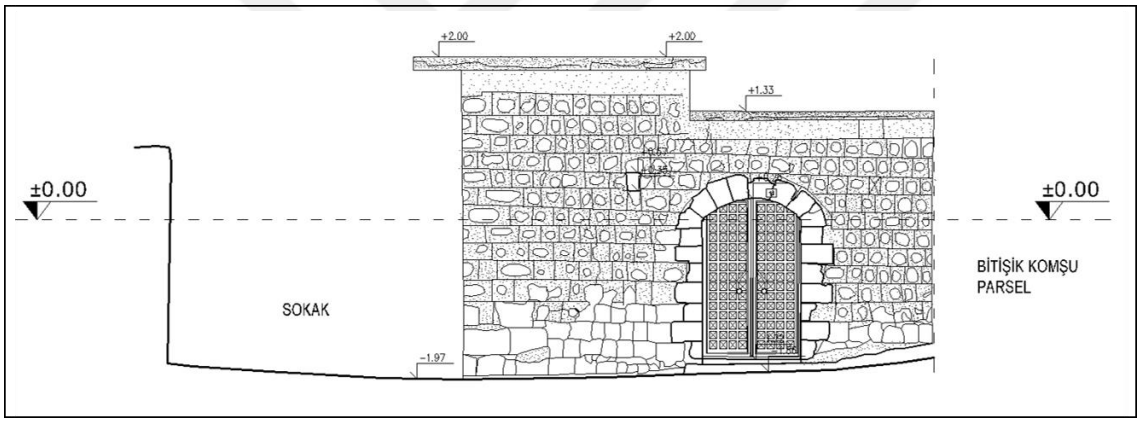
Güney cephesi; selamlık bölümünün giriş kapısı ve ZK-B02, ZK-B03, 1K-B01, 1K-B02 ve 1K-B05 nolu mekânlarına denk gelmektedir. Cepheye gelen giriş kapısı kısmı tek katlı, diğer kısımlar iki katlıdır. Cephe toplam 11.15 m genişliğinde, tek katlı kısım ortalama 3.25 m yüksekliğinde, iki katlı kısım ortalama 5.80 m yüksekliğindedir. Cephedeki giriş kapısı ve 1K-B02 nolu mekânın penceresinin etrafı ince yonu bazalt, diğer kısımlarda kaba yonu bazalt kullanılmıştır. Giriş kapısı niteliksiz demir doğramadır. Pencerenin doğramaları kenet sistemli özgün demir doğramadır. Kaba yonu bazaltların derzlerinin tamamı çimento esaslı malzeme ile sıvanmıştır. Cephede bulunan mekânların tamamının tavan döşemeleri betonarmedir (Şekil 4.98).

Şekil 4.98. Güney Cephesi (Selamlık Kapısı Cephesi)

4.4.2.3. Güney2 Cephesi (Giriş Bölümü Cephesi)

Güney2 cephesi; Giriş bölümünün giriş kapısı ve ZK-C01, ZK-C02, ZK-C04, nolu mekânlarına denk gelmektedir. Cephenin tamamı tek katlıdır. Cephe toplam 5.75 m genişliğinde, giriş kapısının denk geldiği avlu duvarı kısım ortalama 3.18 m yüksekliğinde, diğer mekânların denk geldiği kısım ortalama 3.90 m yüksekliğindedir. Cephedeki giriş kapısının etrafı ince yonu bazalt, diğer kısımlarda kaba yonu bazalt kullanılmıştır. Giriş kapısı niteliksiz demir doğramadır. Kapının genişliği 1.20 m, yüksekliği 2.00 metredir. Kaba yonu bazaltların derzlerinin tamamı çimento esaslı malzeme ile sıvanmıştır. Cephenin alt kısımlarında derz boşalmaları oluşmuştur. Cephede bulunan mekânların tamamının tavan döşemeleri betonarmedir (Şekil 4.99).

Şekil 4.99. Güney2 Cephesi (Giriş Bölümü Kapısı Cephesi)

5. RESTİTÜSYON

Davud Karamanlı Evi'nin restitüsyon çalışmalarındaki amaç, evin günümüze kadar geldiği süreçte kullanıcı tarafından geçirdiği müdahaleler, sonradan eklenmiş, değiştirilmiş ya da tamamen ortadan kaldırılmış yapı elemanlarını, mimari mekanları tespit etmek, restorasyon projelerine veri oluşturmaktır.

Davud Karamanlı Evi, hangi tarihte inşa edildiği bilinmemekle beraber, inşa edildiği ilk işlevi ile kullanılmaktadır. Ev günümüze kadarki kullanıldığı dönemler itibariyle herhangi bir fonksiyon değişikliğine uğramamıştır. Bu sayede plan özelliği bakımından iyi korunmuştur ve genel olarak ayaktadır ancak bazı kısımları değişime uğramıştır. Davud Karamanlı Evi, ilk hali harem, selamlık ve giriş bölümü olmak üzere üç bölümden inşa edilmiştir ancak günümüzde bu bölümler arasındaki geçişler kapatılarak üç farklı ev olarak kullanılmaktadır.

Yapının restitüsyon projeleri hazırlanırken, yapının kendinden gelen bilgilerden, yapının yakın çevresindeki benzer yapıların incelenmesi sonucu karşılaştırmalı çalışma sonucu elde edilen bilgilerden, sözlü kaynaklardan elde edilen bilgilerden ve mimari gereklilik nedeniyle yapıda bulunması gereken bilgilerden yararlanılmıştır.

5.1. Restitüsyon Sorunları

Davud Karamanlı Evi'nde kullanıcı ihtiyaçlarındaki değişim yapının özgün yapısına müdahale edilmesine neden olmuştur. "*Talepler ve özgün kullanım biçiminin değişmesi ile sosyal yapının değişimiyle oluşan yeni kullanım gereklilikleri, konut birimlerinin değiştirilmesine neden olmuştur. Yeni kullanıcılar kültürleri ve ihtiyaçları doğrultusunda yapıların iç mekânlarını ve dış düzenlemelerini değiştirmişlerdir*" (Dalkılıç 2004). Söz konusu evde kullanıcı ihtiyaçları sonucu yapılan müdahaleler, zamanla meydana gelen yıkılmalar, dökülme, çürüme gibi nedenlerden dolayı birçok mekânsal, yapısal ve malzemeye bağlı sorun ortaya çıkmıştır.

Bu bölümde restitüsyon sorunları dört ana başlık altında açıklanacaktır. Bunlar "Vaziyet Planı Ölçeğinde Sorunlar", "Mekânsal Sorunlar", "Yapı Elemanları Ölçeğindeki Sorunlar" ve "Yapı Malzemelerine Bağlı Sorunlar" olarak belirlenmiştir.

5.1.1. Vaziyet Planı Ölçeğinde Sorunlar

Siverek ölçeğinde tarihi kent dokusuna bakıldığında geleneksel yapıların korunmadığı- korunamadığı görülmektedir. Birçok tarihi yapı zamanla yıkılmış ve yerine günümüzdeki niteliksiz betonarme yapılar inşa edilmiştir. Bu betonarme binalar arasında zamana direnmiş bazı tarihi yapılar ayakta kalmıştır. Davud Karamanlı Evi bu evlerden biridir. Yapının kuzeydoğu kısmında dört katlı betonarme bina, güneydoğu kısmında üç katlı betonarme bina, güneybatı kısmında iki katlı betonarme bina bulunmaktadır. Söz konusu evin batı tarafı 'L' şeklinde sokaktan oluşmaktadır. Bu sokakta geleneksel bazalt döşemenin üzeri çimento esaslı malzeme ile kaplanmıştır. Aynı şekilde sokakta hemen giriş kapısının önünde betonarme bir elektrik direği ve bu elektrik direğine bağlı sokaktan gelişigüzel geçen kablolar bulunmaktadır.

Tarihi Davud Karamanlı Evi'nin inşa tarihi ve farklı dönemlerde geçirmiş olduğu restitüsyon tarihleri bilinmemektedir. Yapı inşa edildiğinde harem, selamlık ve giriş kısmı olarak üç bölümden oluşmaktaydı. Fakat günümüze ulaşana kadar bu üç kısmın geçişleri kapatılarak üç farklı ev olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bu üç ev zamanla kullanıcı müdahaleleri sonucu bazı kısımları niteliksiz malzemelerle yenilenmiştir. Evin selamlık ve giriş kısımlarında tavan döşemelerinin tamamının özgün döşemeleri betonarme döşeme ile değiştirilmiştir. Aynı şekilde avluları betonarme şap ile kaplanmıştır.

5.1.2. Mekânsal Sorunlar

2a) ZK-A01 nolu mekânda, d3 ile d4 duvarlarının kesiştiği noktada, sözlü kaynaklardan elde edilen bilgilere göre, muhdes hela (ZK-A02) bulunmaktadır.

2b) ZK-A03 nolu harem avlusu ile ZK-B01 nolu selamlık avlusu arasında birbirine geçişi sağlayan kapı izi mevcuttur. Bu geçiş harem ve selamlık bölümlerini birbirinden ayırmak için kapatıldığı bilinmektedir ve her iki tarafına da bitki ve ağaç dikimi için toprak zemin oluşturulmuştur.

2c) Harem avlunun ortasındaki havuz sözlü kaynaklardan elde edilen bilgilere göre sonradan eklendiği anlaşılmıştır. Özgün halinde havuzun yerinde ağaç, havuzun kuzeydoğusundaki ağaç yerinde ise havuz bulunduğu bilinmektedir.

2d) ZK-A06 ile ZK-A08 mekânları arasındaki muhdes duvar, briket malzemeyle örülmüştür. Duvarın örüldüğü yer ve iki mekânın bütünü göz önünde bulundurulduğunda, duvarın tamamen ihtiyaç kaynaklı olarak sonradan eklendiği görülmektedir.

2e) ZK-A07 nolu mekânda, sözlü kaynaklardan elde edilen bilgilere göre, kuzeydoğu tarafında (d3) bir adet kapı bulunmaktaydı ve bu kapıdan evin yıllık erzakları içeri alınmaktaydı. Zamanla yan parsele inşa edilen betonarme bina nedeniyle kapı kapanmıştır.

2f) ZK-A13 nolu mekânda güneydoğu (d3 duvarında) cephesinde ortalama 0.78 m genişliğinde (alt kısımlarda daha dar, üst kısımlarda daha geniştir), 0.66 m derinliğinde, 1.67 m yüksekliğinde bir niş bulunmaktadır. Bu niş önceki dönemlerde evin diğer bir mekânına açılan bir kapıyken günümüzde duvarın örülmesiyle bir niş görevi görmüştür. Aynı şekilde bu mekândan (ZK-A13), ZK-A14 nolu mekâna geçişi sağlayan, ancak zamanla kapatılan geçiş izi bulunmaktadır.

2g) ZK-A14, ZK-A15 ve ZK-A16 nolu mekânlar arasındaki bölücü briket duvarlar, ihtiyaç kaynaklı olarak sonradan örülmüştür. Bu mekânlar günümüzde mutfak ve banyo olarak kullanılmaktadır.

2h) ZK-A03 nolu harem avlusu ile ZK-C06 nolu mekânları arasında geçişi sağlayan kemerli bir geçiş izi mevcuttur. Sözlü kaynaklardan elde edilen bilgilere göre, giriş bölümü ile harem bölümünü birbirine bağlayan kısımdır. ZK-C06 nolu mekân ise harem ve giriş bölümlerini birbirine bağlayan kapalı mekândır.

5.1.3. Yapı Elemanları Ölçeğindeki Sorunlar

3a) ZK-A03 nolu harem avlusunda, 1K-A01 nolu gezemeğe erişimi sağlayan, güneybatı cephesine gelen kısmına ikinci bir betonarme merdiven eklenmiştir. Merdivenin bir kısmı, ZK-A03 nolu harem avlusu ile ZK-C06 nolu mekânları arasında geçişi sağlayan kemerli geçişin önüne denk gelmektedir. Aynı şekilde 1K-A01 nolu gezemeğin zemin döşemesi, orijinal sal taşları sökülüp niteliksiz betonarme döşeme ile inşa edilmiştir.

3b) Evin ZK-A01, ZK-A04, ZK-A14, ZK-B05, ZK-B06, ZK-C03, ZK-C05, ZK-C06, ZK-C07, ZK-C08, 1K-B02, 1K-B03, 1K-B04, 1K-B05 ve 1K-B06 nolu mekânlarının döşemeleri niteliksiz ve deforme olmuş betonarme döşemelerden oluşmaktadır.

3c) ZK-B01 nolu selamlık avlusunda, 1K-B01 nolu gezemeğe erişimi sağlayan, kuzeybatı cephesine gelen kısmına ikinci bir betonarme merdiven eklenmiştir. Merdivenin bir kısmı, ZK-B06 nolu mekânın penceresinin önüne denk gelmektedir. Aynı şekilde 1K-B01 nolu gezemeğin zemin döşemesi, özgün sal taşları ve bingi taşları sökülüp yerine niteliksiz betonarme kolonlar ve döşeme eklenmiştir. Gezemek ve merdivenler boyunca niteliksiz demir doğrama korkuluk bulunmaktadır.

5.1.4. Yapı Malzemelerine Bağlı Sorunlar

4a.1) Harem giriş bölümünde (ZK-A01) duvarlar çimento esaslı malzeme ile sıvanmıştır. Zemin döşemesi çimento esaslı şap ile döşenmiştir. Ahşap kirişli tavanı betonarme olarak yenilenmiştir.

4a.2) Mevcudunda bazalt kaplama olan harem avlusu (ZK-A03) döşemesinde, zamanla taşların arası çimento esaslı malzeme ile kaplanmıştır. Avlunun güney tarafında toplam avlunun 1/3'ünün zemin kaplaması bozulmuştur. Bozulmuş kısımlarda taşların arasında çimento esaslı malzeme ile doldurulmuş, bazı kısımlar ise tamamen çimento esaslı şap ile kapatılmıştır.

4a.3) ZK-A05 nolu mekânın sağır olan d1, d2 ve d3 duvarları çimento esaslı malzeme ile özensiz bir şekilde sıvanmıştır.

4a.4) ZK-A06 nolu mekânın zemin döşemesi çimento esaslı şap ile kaplanmıştır. Odanın zemininde toprak yığını bulunmaktadır. Muhdes d4 duvarı briket duvar ile sonradan örülmüştür ve briketlerin üstü sıvanmamıştır. Özgün hali tek mekân iken, sonradan örülen bu duvar ZK-A06 ve ZK-A08 nolu mekânları oluşturmuştur. Pencere doğraması özgün ahşaptır ancak tamamı kırılmış olup kullanılamayacak durumdadır.

4a.5) ZK-A07 nolu mekânın zemin döşemesi çimento esaslı şap ile kaplanmıştır.

4a.6) ZK-A08 nolu mekânın zemin döşemesi çimento esaslı şap ile kaplanmıştır. d1 duvarı briket duvar ile örülmüştür ve briketlerin üstü sıvanmamıştır. Pencere ve tepe pencerelerinin doğramaları özgün ahşaptır ancak kullanılamayacak durumdadır.

4a.7) ZK-A09 nolu mekânın zemin döşemesi çimento esaslı şap ile kaplanmıştır. Ahşap olduğu bilinen kapısı, zamanla demir kapı ile değiştirilmiştir.

4a.8) ZK-A10 nolu mekânın zemin döşemesi çimento esaslı şap ile kaplanmıştır. Mekânın ahşap kapısı, demir kapı ile değiştirilmiştir.

4a.9) ZK-A11 nolu mekânda, duvarların özgün sıvasının tamamı dökülmüştür.

4a.10) ZK-A12 nolu mekânın zemin döşemesi çimento esaslı şap ile kaplanmıştır.

4a.11) ZK-A13 nolu mekânın zemin döşemesi toprak kaplamadır. Mekanın ahşap kapısı, demir kapı ile değiştirilmiştir. Mekânın avluya bakan bir adet penceresinin doğraması bulunmamaktadır.

4a.12) ZK-A14 nolu mekânın zemin döşemesi çimento esaslı şap ile kaplanmıştır. Özgününde ahşap kirişli olan mekânın tavanı betonarmedir. Duvarlar ve tavan çimento esaslı sıvadır. d3 duvarında niteliksiz bir mutfak tezgâhı bulunmaktadır. Pencere doğramaları niteliksiz demir doğramadır. d3 duvarında sıva üstü elektrik kabloları döşenmiştir.

4a.13) ZK-A15 nolu mekânın zemin döşemesi çimento esaslı şap ile kaplanmıştır. Özgününde ahşap kirişli olan mekânın tavanı betonarmedir. Duvarlar ve tavan çimento esaslı sıvadır. d2 duvarında sıva üstü elektrik kabloları döşenmiştir.

4a.14) ZK-A16 nolu mekânın zemin döşemesi çimento esaslı şap ile kaplanmıştır. Özgününde ahşap kirişli olan mekânın tavanı betonarmedir. Mekânın duvarları ve tavanı çimento esaslı sıvadır. Avluya bakan bir adet pencere bulunmaktadır ve bu pencerenin doğramaları niteliksiz demir doğramadır.

4a.15) 1K-A02 nolu mekânın zemin döşemesi çimento esaslı şap ile kaplanmıştır. Mekânın duvarları çimento esaslı malzeme ile sıvanmıştır. Mekânın özgününde ahşap olan kapısı demir doğrama ile yenilenmiştir.

4a.16) 1K-A03 nolu mekânın zemin döşemesi çimento esaslı şap ile kaplanmıştır. Mekânın duvarları çimento esaslı malzeme ile sıvanmıştır.

4a.17) 1K-A04 nolu mekânın zemin döşemesi çimento esaslı şap ile kaplanmıştır. Mekânın duvarları çimento esaslı malzeme ile sıvanmıştır. d3 duvarında sıva üstüne rasgele elektrik kabloları döşenmiştir.

4a.18) 1K-A05 nolu mekânın zemin döşemesi çimento esaslı şap ile kaplanmıştır. Bu mekânın ahşap kirişleri boyanmıştır. Mekânın duvarları çimento esaslı malzeme ile sıvanmıştır. Mekânda bulunan pencerelerin doğraması PVC'dir

4b.1) ZK-B01 nolu avlunun döşemesi çimento esaslı malzeme ile kaplanmıştır. Ahşap avlu kapısı niteliksiz demir kapı ile yenilenmiştir.

4b.2) ZK-B02 nolu mekânın zemin döşemesi çimento esaslı şap ile kaplanmıştır. Mekânın sıvalarında dökülmeler meydana gelmiştir.

4b.3) ZK-B03 nolu mekânın özgün ahşap kapısı oldukça yıpranmıştır. Mekânın duvarları çimento esaslı sıvadır.

4b.4) ZK-B04 nolu mekânın giriş kapısının doğraması bulunmamaktadır.

4b.5) ZK-B05 nolu mekânın döşemesi çimento esaslı malzeme ile kaplanmıştır.

4b.6) ZK-B06 nolu mekânın döşemesi çimento esaslı malzeme ile kaplanmıştır. ZK-B05 nolu mekândan geçişi sağlayan kapının sadece kasa doğramaları bulunmaktadır. Kanat kısmı sökülmüştür. Bu mekânda avluya bakan bir adet pencere bulunmaktadır ve bu pencerenin doğramaları PVC'dir. Duvarları çimento esaslı malzeme ile sıvanmıştır.

4b.7) ZK-B07 nolu mekânın döşemesi çimento esaslı malzeme ile kaplanmıştır. Mekâna geçişi sağlayan ve avluya bakan duvardaki açıklıkta herhangi bir doğrama

bulunmamaktadır. Açıklığın solunda avluya bakan bir pencere bulunmaktadır. Pencerede özgün ahşap doğrama mevcuttur ancak kullanılmayacak kadar yıpranmıştır.

4b.8) ZK-B08 nolu mekânın döşemesi çimento esaslı malzeme ile kaplanmıştır.

4b.9) 1K-B02 nolu mekânın döşemesi çimento esaslı malzeme ile kaplanmıştır. Mekânın bazalt duvar ve sıvalı kısımların üzeri plastik boya ile boyanmıştır. Mekânın özgün hali iki kemerli eyvandır ve kemerler niteliksiz demir doğrama camekân ile kapatılmıştır.

4b.10) 1K-B03 nolu mekânın döşemesi çimento esaslı malzeme ile kaplanmıştır. Mekân kapısının özgününde bulunan doğramaları zamanla sökülmüştür.

4b.11) 1K-B04 nolu mekânın döşemesi çimento esaslı malzeme ile kaplanmıştır.

4b.12) 1K-B05 nolu mekânın döşemesi çimento esaslı malzemedir.

4c.1) ZK-C01 nolu avlunun döşemesi çimento esaslı malzeme ile kaplanmıştır. Sokaktan avluya geçişi sağlayan kapının özgün ahşap doğramaları demir doğrama ile değiştirilmiştir.

4c.2) ZK-C02 nolu helanın tavanı ahşap malzeme ile kapatılmıştır. Mekânın döşemesi çimento esaslı malzeme ile kaplanmıştır. Helanın duvarları çimento esaslı sıva ile sıvanmıştır.

4c.3) ZK-C03 nolu mutfağın, giriş bölümünün ana evden ayırılmasından sonra yapıldığı bilinmektedir. Özgününde ahşap kirişli olan mekânın tavanı betonarmedir. Mekâna geçiş niteliksiz demir doğrama kapı ile sağlanmaktadır. Mekânın zemin döşemesi çimento esaslı şaptır.

4c.4) ZK-C04 nolu muhdes banyonun mutfağın içerisine sonradan inşa edildiği bilinmektedir. Duvarları mutfak tavanı kadar yüksek değildir. Bu yüzden banyonun tavanı ahşap malzeme ile kapatılmıştır. Mekânın döşemesi çimento esaslı malzeme ile kaplanmıştır. Banyonun duvarları çimento esaslı sıva ile sıvanmıştır.

4c.5) ZK-C05 nolu mekânın döşemesi çimento esaslı malzeme ile kaplanmıştır. Özgününde ahşap kirişli olan mekânın tavanı betonarmedir. Mekâna geçiş, niteliksiz

demir kapı ile sağlanmaktadır. Mekânın duvarları ve tavanı çimento esaslı sıvadır. Mekândan avluya bakan pencerenin doğramaları PVC'dir.

4c.6) ZK-C06 nolu mekânın döşemesi çimento esaslı malzeme ile kaplanmıştır. Özgününde ahşap kirişli olan mekânın tavanı betonarmedir. Mekânın duvarları ve tavanı çimento esaslı sıvadır.

4c.7) ZK-C07 nolu mekânın döşemesi çimento esaslı malzeme ile kaplanmıştır. Özgününde ahşap kirişli olan mekânın tavanı betonarmedir. Bu mekânın duvarları ve tavanı çimento esaslı sıvadır

4c.8) ZK-C08 nolu mekânın döşemesi çimento esaslı malzeme ile kaplanmıştır. Özgününde ahşap kirişli olan mekânın tavanı betonarmedir. Bu mekânın duvarları ve tavanı çimento esaslı sıvadır.

5.2. Karşılaştırmalı Çalışma

Karşılaştırmalı çalışmanın amacı, Siverek kentinde yer alan tarihi dokuda, Davud Karamanlı Evi'nin yerini belirlemek, zamanla tahrip olmuş, değiştirilmiş ya da yok olmuş yapı elemanlarının saptanabilmesi için, yapının yakın çevresinde, plan şeması ve tarz olarak benzer özellikte olan diğer yapıların incelenmesi ve Davud Karamanlı Evi'nin restitüsyon çalışmaları için veri oluşturulmasıdır. Bu şekilde yapının özgün hali, mevcut durumun yetersiz kaldığı yerlerde, benzer özellikler gösteren diğer yapılardan elde edilen veriler ışığında belirlenebilmektedir.

Karşılaştırmalı çalışma kapsamında; Siverek'te yer alan ve mevcut geleneksel dokunun kısmen de olsa günümüze taşınabildiği beş adet yapı üzerinden; plan tipolojisi, mimari elemanlar, arsa ile kurduğu bağ, yapım tekniği, plan ve cepheleri incelenerek, restitüsyon ve restorasyon çalışmalarında kaynak oluşturma amaçlı bir çalışma yapılmıştır (Çizelge 1).

Çalışmada Siverek ilçesinde yer alan aşağıdaki geleneksel evler incelenmiştir.

- Hacı Bozan Ağa Evi (Hayriye Mahallesi 52. Sokak No:1)
- Hasbaylar Evi (Haliliye Mahallesi Şair İbrahim Rafet Caddesi No:24)
- Halfanlar Evi (Hasan Çelebi Mahallesi 37. Sokak No:5)
- Timurlar Evi (Camikebir Mahallesi Hürriyet Caddesi No:26)
- Çakmaklar Evi (Gülabibey Mahallesi 26. Sokak No:10)

5.2.1. Hacı Bozan Ağa Evi

Hacı Bozan Ağa evi Hayriye Mahallesi 52. Sokak No:1 adresinde bulunmaktadır. Avlulu yapıdır ve iki katlı plan şemasına sahiptir. Kâgir yapım sistemi ile inşa edilen yapının ana malzemesi bazalttır. Yapı günümüzde konut olarak kullanılmaya devam etmektedir (Çizelge 5.1) (Şekil 5.1).

U tipi avlulu plan şemasına sahip yapının zemin katında, avlu, eyvan, ahır, ocak, mutfak, kiler, depo, hela, birinci katında gezemek, eyvan ve başoda bulunmaktadır. Evde giriş aralığı bulunmaktadır. Sokaktan önce giriş aralığına, sonra avluya geçilmektedir. Avlunun ortasında toprak zemin ve kuyu mevcuttur. Evin güney kanadında özgünlüğünü koruyan evyan ve odalar bulunmaktadır. Bu kısmın iki katında da eyvan bulunmaktadır. Birinci kattaki eyvana erişim bazalt merdiven ve gezemekle sağlanmaktadır. Evin kuzey kanadı niteliksiz betonarme komşu binadır. Evin doğu ve batı kanatları tek katlıdır ve odalar bulunmaktadır.

Cephe tasarımında simetri önemsenmiştir. Kemerli kapı ve pencereleriyle özgün bir mimariye sahiptir. Mekânların bitişleri saçak ile tamamlanmıştır. Evin iki katlı bölümünde (güney kanadı), birinci kat pencereleri zemin kata göre daha büyük açıklıklıdır. Bu bölümde iki katta da iki kemerli eyvan bulunmaktadır. Kemerler bazalt sütunla taşıtılmıştır (Şekil 5.1).

Şekil 5.1. Hacı Bozan Ağa Evi

Yapı yığma sistemle inşa edilmiştir. Evin güney ve batı kanadında ince yonu bazalt kullanılmıştır. Tavan döşemeleri özgün ahşap kirişli toprak damdır. Evin avlusunun özgün döşemesi geleneksel Siverek evlerinde olduğu gibi bazalt olduğu bilinmektedir ancak günümüzde şap kaplanmıştır. Cephe bitişleri saçaklarla sağlanmıştır. Yapıda birinci kata çıkan merdiven ve gezemek tek parça bazalt taşlarla ve bindirme tekniğiyle inşa edilmiştir. Pencere, merdiven ve gezemek doğramaları lokma ve ferforje demirdir.

Hacı Bozan Ağa Evi, avlu-eyvan-oda ilişkili mekân kurgusuyla Davud Karamanlı Evi'nin plan şemasına benzemektedir. Aynı şekilde Davud Karamanlı Evi'nde olduğu gibi zemin katta eyvan, ocak, mutfak, odunluk, birinci katta gezemek, eyvan, başoda gibi mekânlara ayrılmıştır. Cephelerde kullanılan malzeme, yapım tekniği ve cephe elemanlarında aynı şekilde Davud Karamanlı Evi ile birçok ortak noktasını görmek mümkündür.

5.2.2. Hasbaylar Evi

Hasbaylar evi Haliliye Mahallesi Şair İbrahim Rafet Cad. No:24 adresinde bulunmaktadır. Avlulu yapıdır ve iki katlı plan şemasına sahiptir. Harem-selamlıklı bir evdir. Kâgir yapım sistemi ile inşa edilen yapının ana malzemesi bazalttır. Yapı günümüzde konut olarak işlevine devam etmektedir. (Çizelge 5.1) (Şekil 5.2).

Orta avlulu plan şemasına sahip yapının zemin katında, harem ve selamlık avluları, eyvan, ahır, ocak, mutfak, kiler, depo, hela, odalar, birinci katında ise gezemek ve odalar yer almaktadır. Ev harem-selamlıklı yapıdır. Avlunun harem bölümünün ortasında toprak zemin ve kuyu mevcuttur. Harem bölümünün güney kanadı iki katlı, diğer kısımlar tek katlıdır. Güney kanadının zemin katında mahzen-depo, birinci katta odalar ve odalara erişimi sağlayan bazalt merdiven ve gezemek bulunmaktadır. Evin güney kanadında eyvan ve bir adet oda, batı kanadında odalar, doğu kanadında mutfak ve selamlığa geçiş kısmı mevcuttur. Şair İbrahim Rafet Caddesi'nin açılmasından dolayı evin selamlık bölümündeki giriş aralığı ve ahır bölümü yıkılmıştır. Selamlık bölümünün güney kanadı giriş, kuzey kanadı harem bölümüne geçiş, batı kanadı dama çıkan merdiven ve depo, doğu kanadında oda bulunmaktadır.

Şekil 5.2. Hasbaylar Evi

Cephe tasarımında simetri önemsenmiştir. Kemerli kapı ve pencereleriyle özgün bir mimariye sahiptir. Mekânların bitişleri saçak ile tamamlanmıştır. Evin iki katlı bölümünün (güney kanadı) birinci kat pencereleri zemin kata göre daha büyük açıklıklıdır. Zemin kat kapı ve pencereleri daha küçük ve sadeyken, birinci kat kapı ve pencereleri daha büyük ve gösterişlidir. Kuzey kanadında iki kemerli eyvan bulunmaktadır. Kemerler bazalt sütunla taşıtılmıştır (Şekil 5.2).

Yapı yığma sistemle inşa edilmiştir. Evin cephelerinde ince yonu bazalt kullanılmıştır. Tavan döşemeleri özgün ahşap kirişli toprak damdır. Avlu zemini, geleneksel Siverek evlerinde olduğu gibi bazalt kaplıdır. Bu yapıda da Siverek evlerinin genelinde olduğu gibi saçak, bingi taşlarının üzerine sal taşları bindirilerek oluşturulmuştur. Yapının gezemek kısmı da aynı malzeme ve yapım tekniği kullanılarak yapılmıştır. Yapıda birinci kata çıkan merdivenler tek parça bazalt taşlarla ve bindirme tekniğiyle inşa edilmiştir. Pencere ve gezemek doğramalarında ferforje demir kullanılmıştır.

Hasbaylar Evi, mekân kurgusu ve Harem-Selamlık bölümleri olması açısından Davud Karamanlı Evi ile benzerlikler taşımaktadır. Her iki evde de avlu-eyvan-oda ilişkisi benzer mantıkta ele alınmıştır. Hasbaylar evinde Selamlık bölümünün bir kısmı yıkılmıştır. Benzer şekilde Davud Karamanlı Evi'nde olduğu gibi zemin katta eyvan, ocak, mutfak, odunluk, birinci katta gezemek ve başoda bulunmaktadır. Cephe karakteri, kullanılan malzemeler yapım tekniği ve bezemeler yine Davud Karamanlı Evi ile benzerdir.

5.2.3. Halfanlar Evi

Halfanlar evi Hasan Çelebi Mahallesi 37. Sokak No:5 adresinde bulunmaktadır. Avlulu yapıdır ve iki katlı plan şemasına sahiptir. Harem-selamlıklı bir evdir. Kâgir yapım sistemi ile inşa edilen yapının ana malzemesi bazalttır. 2013 yılında yapılan restorasyon çalışmalarından sonra ev, erkek taziye evi olarak kullanılmaya başlanmıştır (Çizelge 5.1) (Şekil 5.3).

Halfanlar evi, U tipi avlulu plan şemasına sahip yapı iki katlıdır. Zemin katında, avlu, eyvan, ahır, ocak, mutfak, kiler, depo, hela, boş odalar, birinci katında ise gezemek

ve odalar yer almaktadır. Ev harem-selamlıklı yapıdır. Avlunun harem bölümünün ortasında toprak zemin ve kuyu mevcuttur. Harem bölümünün güney kanadı iki katlı, diğer kısımlar tek katlıdır. Güney kanadının zemin katında eyvan ve giriş aralığı ve hela, birinci katta odalar ve odalara erişimi sağlayan bazalt gezemek bulunmaktadır. Evin doğu kanadında oda ve mahzen, batı kanadında selamlık geçişi, mutfak ve birinci kata çıkan bazalt merdiven, kuzey kanadında komşu yapı duvarı mevcuttur. Selamlık bölümünün güney ve kuzey kanadında odalar, doğu kanadında harem bölümüne geçiş, batı kanadı dama çıkan merdiven ve sokak girişi bulunmaktadır.

Cephe tasarımında simetri önemsenmiştir. Kemerli kapı ve pencereleriyle özgün bir mimariye sahiptir. Mekânların bitişleri saçak ile tamamlanmıştır. Yapılan hatalı restorasyon sonucunda saçak kısmı özgünlüğünü kaybetmiştir. Evin harem bölümünün doğu kanadında, kapı ve pencerelerin çevresinde cas sıva kullanılarak cepheye estetik detaylar kazandırılmıştır. Güney kanadında iki kemerli eyvan bulunmaktadır. Kemerler bazalt sütunla taşıtılmıştır. Batı cephesinde mutfak kemeri ve selamlığa geçilen kapı bulunmaktadır. Güney kanadı sağırdır (Şekil 5.3). Evin selamlık bölümü harem bölümüne göre daha sadedir.

Şekil 5.3. Halfanlar Evi (Fotoğraf: Koçali Aymaz)

Yapı yığma sistemle inşa edilmiştir. Harem bölümünün doğu kanadında ince yonu bazalt kullanılmıştır. Güney kanadının kapı, pencere ve kemer etrafı ince yonu bazalt, diğer kısımlar moloz bazalt ile örülmüştür. Tavan döşemeleri özgün ahşap kirişli toprak damdır. Avlu zemini, geleneksel Siverek evlerinde olduğu gibi bazalt kaplıdır. Yapının birinci katındaki gezemek ve gezemeğe çıkan merdiven, tek parça bazaltların birbirine bindirme tekniğiyle inşa edilmiştir. Pencere ve gezemek doğramaları lokma ve ferforje demirdir. Yapım tekniğinde kaynak kullanılmayan kenet sistemli özgün motifler kullanılmıştır. (Şekil 5.3).

Halfanlar Evi, avlu-eyvan-oda ilişkili mekân kurgusuyla ve harem-selamlıklı olmasıyla Davud Karamanlı Evi'nin plan şemasına benzemektedir. Aynı şekilde Davud Karamanlı Evi'nde olduğu gibi zemin katta eyvan, ocak, mutfak, odunluk, birinci katta eyvan, başoda gibi mekânlara ayrılmıştır. Cephede kullanılan malzeme ve kapı-pencere detaylarında da aynı şekilde Davud Karamanlı Evi ile birçok ortak noktasını görmek mümkündür. Ancak Halfanlar evinde cephe süslemeleri daha fazladır.

5.2.4. Timurlar Evi

Timurlar evi Camikebir Mahallesi Hürriyet Caddesi No:26 adresinde bulunmaktadır. Avlulu yapıdır ve iki katlı plan şemasına sahiptir. Kâgir yapım sistemi ile inşa edilen yapının ana malzemesi bazalttır. Tarihi ev günümüzde diş kliniği olarak kullanılmaktadır (Çizelge 5.1) (Şekil 5.4).

L Tipi Avlulu Plan şemasına sahip yapının zemin katında, avlu, eyvan, kiler, depo, hela, odalar, birinci katında ise çeşitli fonksiyonlar yüklenebilen odalar yer almaktadır. Avlunun ortasında toprak zemin ve kuyu mevcuttur. Evin güney kanadı iki katlı, doğu kanadı tek katlıdır. Güney kanadının zemin katında eyvan ve odalar, birinci katında başoda bulunmaktadır. Yapının kuzey kanadı tarafının büyük bir kısmı Hürriyet Caddesi'nin açılmasından dolayı yıkılmıştır. Bu kısımda niteliksiz briket duvar örülmüştür. Batı kanadı duvarı sağırdır. Bu duvarda birinci kata çıkan bazalt merdiven bulunmaktadır ancak merdivenin bazı basamakları kırılmıştır.

Cephede zemin kat ile birinci kat cepheleri arasında diğer yapılarda da görülen farklar bulunmaktadır. Zemin kat pencereleri daha küçük ve sadeyken, birinci kat pencere

açıklıkları daha fazla ve gösterişlidir. Ayrıca birinci kat cephesine süsleme, oyma ve motifler hâkimdir. Cephe bitişleri saçak ile tamamlanmıştır. Bu evde Siverek evlerinin genelinde yapıldığı gibi saçak, bingi taşlarının üzerine sal taşları bindirilerek oluşturulmuştur. Yapı içerisinde üst kata çıkan bir merdiven bulunmaktadır. Merdiven tek parça bazalt taşlarla ve bindirme tekniğiyle inşa edilmiştir. Pencere doğramalarında ferforje demir kullanılmıştır (Şekil 5.4).

Şekil 5.4. Timurlar Evi

Yapı yığma sistemle inşa edilmiştir. Güney kanadında ince yonu bazalt kullanılmıştır. Doğu kanadının kapı ve pencere etrafı ince yonu bazalt, diğer kısımlar kaba yonu bazalt ile örülmüştür. Kaba yonu bazaltların derz araları çimento esaslı harç ile sıvanmıştır. Tavan döşemeleri özgün ahşap kirişli toprak damdır. Avlu zemini, geleneksel Siverek evlerinde olduğu gibi bazalt kaplıdır. Yapının birinci katına çıkan merdiven, tek parça bazaltların birbirine bindirme tekniğiyle inşa edilmiştir. Pencerelerin doğramaları lokma ve ferforje demirdir. Yapım tekniğinde kaynak kullanılmayan kenet sistemli özgün motifler kullanılmıştır. (Şekil 5.4).

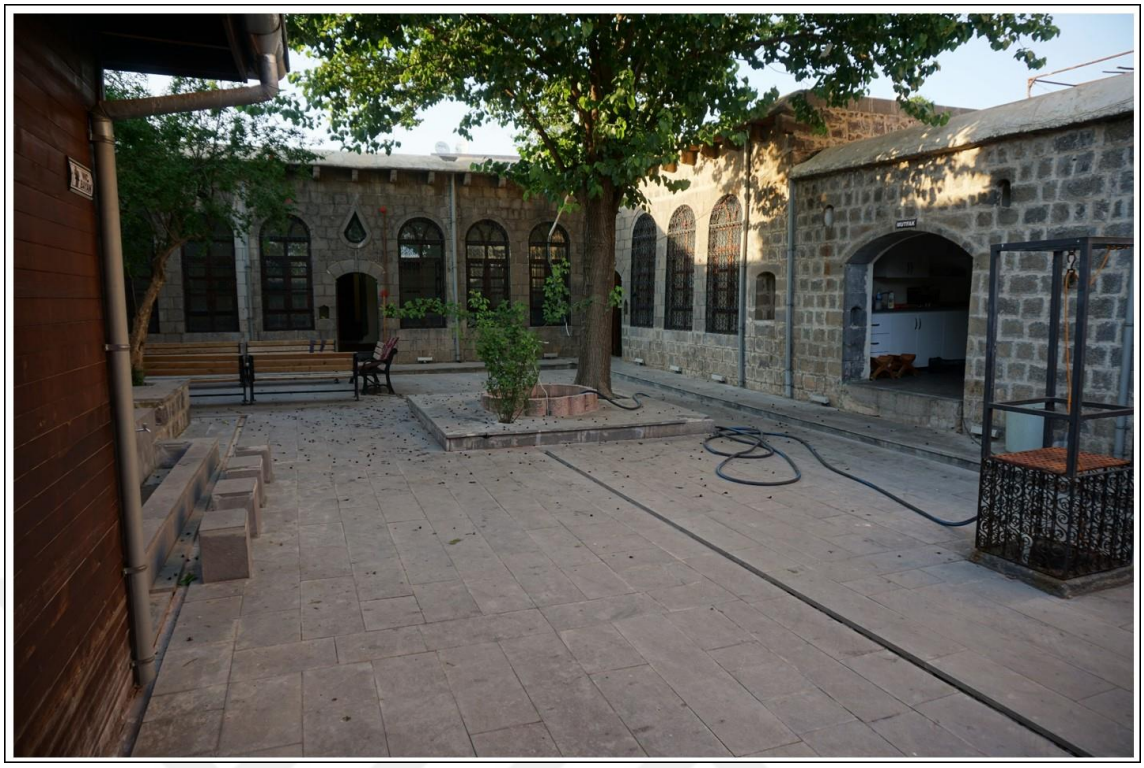
Timurlar Evi, avlu-eyvan-oda ilişkili mekân kurgusuyla Davud Karamanlı Evi'nin plan şemasına benzemektedir. Aynı şekilde Davud Karamanlı Evi'nde olduğu gibi zemin katta eyvan, ocak, mutfak, odunluk, birinci katta eyvan, başoda gibi mekânlara ayrılmıştır. Cephede kullanılan malzeme ve kapı-pencere detaylarında da aynı şekilde Davud Karamanlı Evi ile birçok ortak noktasını görmek mümkündür.

5.2.5. Çakmaklar Evi

Çakmaklar evi Gülabibey Mahallesi 26. Sokak No:10 adresinde bulunmaktadır. Avlulu yapıdır ve tek katlı plan şemasına sahiptir. Kâgir yapım sistemi ile inşa edilen yapının ana malzemesi bazalttır. 2017 yılında yapılan restorasyon çalışmalarından sonra ev, bayan taziye evi olarak kullanılmaya başlanmıştır (Çizelge 5.1) (Şekil 5.5).

Orta avlulu plan şemasına sahip yapıda, avlu, eyvan, ahır, ocak, mutfak, kiler, depo, hela, odalar yer almaktadır. Avlunun özgün halinde toprak zemin ve kuyu mevcuttur ancak hatalı restorasyon sonucu toprak kısma zarar verilmiştir. Evin güney kanadında giriş aralığı, ahır, doğu kanadında mutfak ve odalar, kuzey kanadında odalar ve mahzen, batı kanadında odalar ve komşu yapı duvarı mevcuttur. Ayrıca yeni işlev sonucu oluşan ihtiyaçtan dolayı avluda prefabrik WC'ler ve abdest alma yerleri inşa edilmiştir.

Cephe tasarımında simetri önemsenmiştir. Mekânların cepheleri kendi içinde düzen içerisindedir. Kemerli kapı ve pencereleriyle özgün bir mimariye sahiptir. Mekânların bitişleri saçak ile tamamlanmıştır. Saçak, halk arasında ayı başı denen bingi taşlarının üzerine sal taşları bindirilerek oluşturulmuştur. Pencere doğramaları lokma ve ferforje demirdir. Yapım tekniğinde kaynak kullanılmayan kenet sistemli özgün motifler kullanılmıştır (Şekil 5.5).

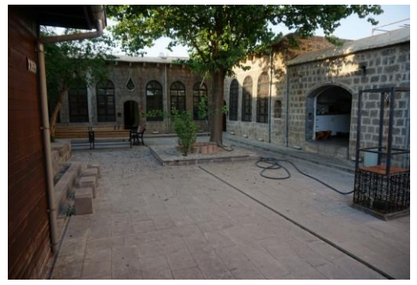
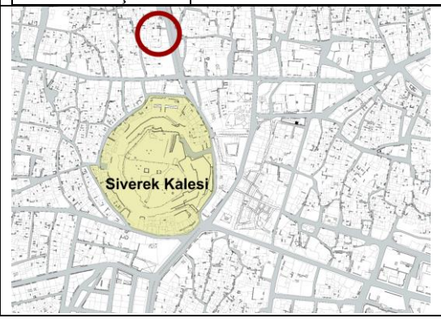
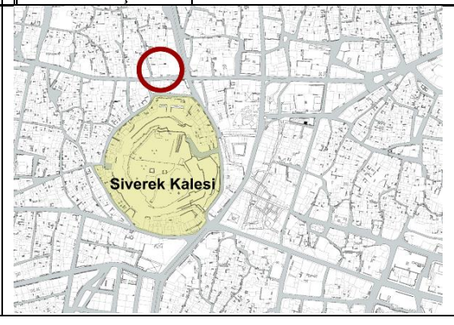
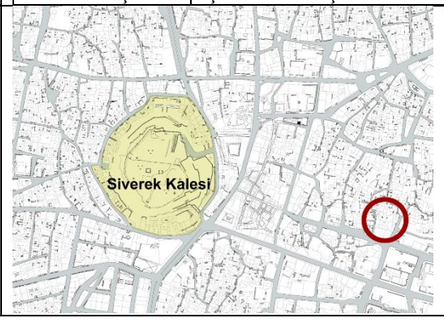
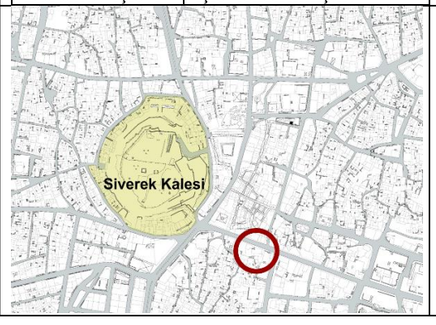
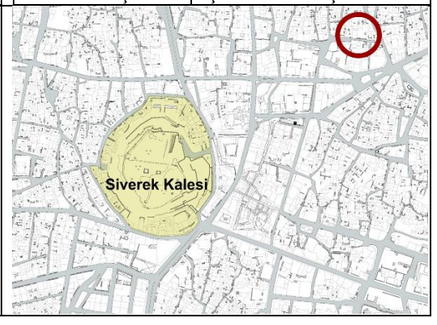

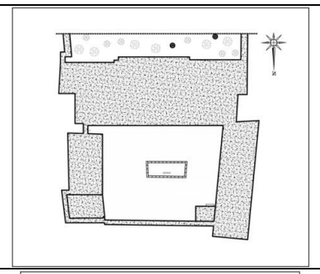
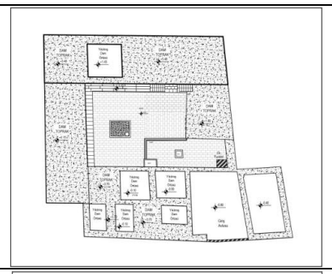
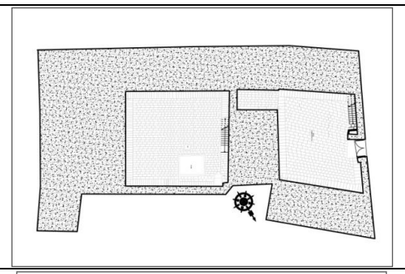
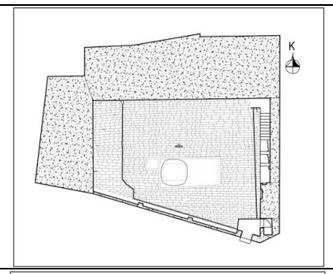
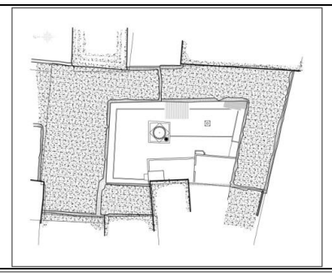
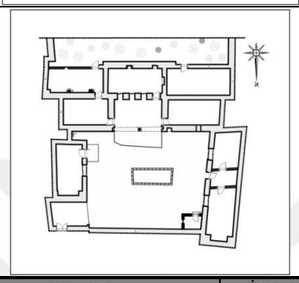
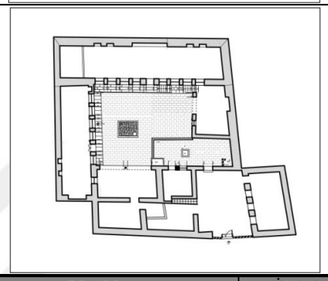
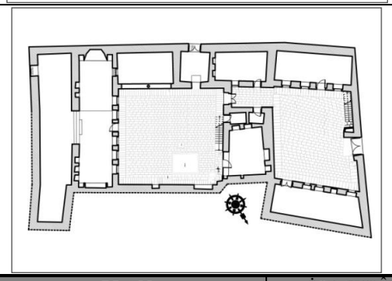
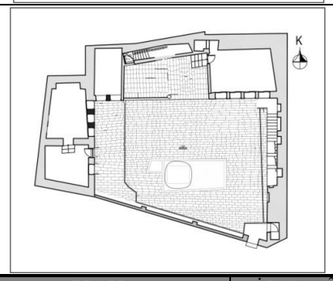
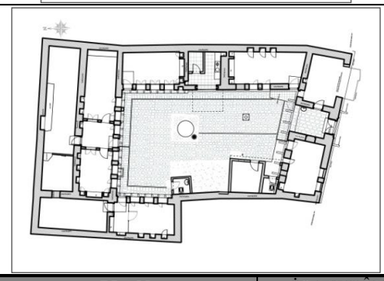
Şekil 5.5. Çakmaklar Evi

Yapı yığma sistemle inşa edilmiştir. Yapı cephelerinin tamamı ince yonu bazalt, komşu parsele gelen duvarlar kaba yonu bazalt kullanılmıştır. Tavan döşemeleri özgün ahşap kirişli toprak damdır. Evin avlusunun özgün döşemesi geleneksel Siverek evlerinde olduğu gibi bazalt olduğu bilinmektedir ancak yapılan hatalı restorasyon sonrası zemin döşemesi düzgün kesme bazalt ile değiştirilmiştir. Pencerelerin doğramaları lokma ve ferforje demirdir.

Çakmaklar Evi, avlu-eyvan-oda ilişkili mekân kurgusuyla Davud Karamanlı Evi'nin plan şemasına benzemektedir. Aynı şekilde Davud Karamanlı Evi'nde olduğu gibi zemin katta eyvan, ocak, mutfak, odunluk bulunmaktadır. Davud Karamanlı Evinden farklı olarak bu yapı tek katlıdır. Cephede kullanılan malzeme ve kapı-pencere detaylarında da aynı şekilde Davud Karamanlı Evi ile birçok ortak noktasını görmek mümkündür.

Çizelge 5.1. Karşılaştırmalı Çalışma Yapı Örnekleri

	HACI BOZAN AĞA EVİ	HASBAYLAR EVİ	HALFANLAR EVİ	TİMURLAR EVİ	ÇAKMAKLAR EVİ
YAPININ FOTOĞRAFI	 	 	 	 	
YAPIYA AİT BİLGİLER					
Bulunduğu il-ilçe-mah.-cad.	Hayriye Mahallesi 52 Sokak No:1	Haliliye Mahallesi Şair İbrahim Rafet Cad. No:24	Hasan Çelebi Mahallesi 37. Sok. No:5	Camikebir Mahallesi Hürriyet Caddesi no:26	Gülabibey Mahallesi 26. Sokak No:10
İnşa Tarihi	Bilinmemektedir	Bilinmemektedir	Bilinmemektedir	Bilinmemektedir	Bilinmemektedir
Envanter no – Kurul Kararı	70	35	Bilinmemektedir	28	33
Pafta/Ada/Parsel	430 / 30	430 / 23	Bilinmemektedir	232 / 10	94 / 14
Malzeme	Bazalt İnce yonu taş ve moloz taş	Bazalt İnce yonu taş	Bazalt İnce yonu taş ve moloz taş	Bazalt İnce yonu taş	Bazalt İnce yonu taş
Plan Özellikleri	U Tipi Avlulu Plan	Orta Avlulu Plan	U Tipi Avlulu Plan	L Tipi Avlulu Plan	U Tipi Avlulu Plan
Cephe Özellikleri	Kısmen özgünlüğünü korumaktadır.	Kısmen özgünlüğünü korumaktadır.	Kısmen özgünlüğünü korumaktadır.	Kısmen özgünlüğünü korumaktadır.	Kısmen özgünlüğünü korumaktadır.
Üst Örtü	Sıkıştırılmış toprak dam	Sıkıştırılmış toprak dam	Sıkıştırılmış toprak dam	Sıkıştırılmış toprak dam	Sıkıştırılmış toprak dam
Günümüzdeki Durumu / İşlevi	Konut olarak kullanılmaya devam edilmektedir.	Konut olarak kullanılmaya devam edilmektedir.	Erkek taziye Evi olarak işlevlendirilmiştir.	Dişçi olarak işlevlendirilmiştir.	Bayan taziye Evi olarak işlevlendirilmiştir.
YAPININ GENEL					

	HACI BOZAN AĞA EVİ	HASBAYLAR EVİ	HALFANLAR EVİ	TİMURLAR EVİ	ÇAKMAKLAR EVİ
VAZİYET PLANI					
YAPININ PLANI					

YAPI ELEMANLARI

PLAN ELEMANLARI				İÇ MEKÂN ELEMANLARI	
Avlu	X	Seki	X	Niş	X
Eyvan	X	Ocak		Yüklük	X
Oda	X	Ahır	X	Tavan süslemesi	
Mutfak	X	Hela	X		
Mahzen	X	Banyo		Kemerli kapı	X
Aralık	X	Depo	X		
Merdiven	Çift kollu			Kapı süslemesi	X
	Tek kollu		X		
Korkuluk	Demir		X	Çıralık	X
	Ahşap			Sütun Başlığı	X
Kuyu	X	Çeşme			

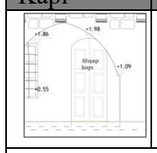
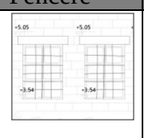
PLAN ELEMANLARI				İÇ MEKÂN ELEMANLARI	
Avlu	X	Seki	X	Niş	X
Eyvan	X	Ocak	X	Yüklük	X
Oda	X	Ahır		Tavan süslemesi	
Mutfak	X	Hela	X		
Mahzen	X	Banyo		Kemerli kapı	X
Aralık	X	Depo	X		
Merdiven	Çift kollu			Kapı süslemesi	X
	Tek kollu		X		
Korkuluk	Demir		X	Çıralık	X
	Ahşap			Sütun Başlığı	X
Kuyu	X	Çeşme			

PLAN ELEMANLARI				İÇ MEKÂN ELEMANLARI	
Avlu	X	Seki	X	Niş	X
Eyvan	X	Ocak	X	Yüklük	X
Oda	X	Ahır	X	Tavan süslemesi	
Mutfak	X	Hela			
Mahzen	X	Banyo		Kemerli kapı	X
Aralık	X	Depo	X		
Merdiven	Çift kollu			Kapı süslemesi	X
	Tek kollu		X		
Korkuluk	Demir		X	Çıralık	X
	Ahşap			Sütun Başlığı	X
Kuyu	X	Çeşme			

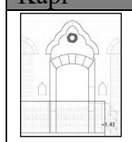
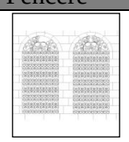
PLAN ELEMANLARI				İÇ MEKÂN ELEMANLARI	
Avlu	X	Seki	X	Niş	X
Eyvan	X	Ocak	X	Yüklük	X
Oda	X	Ahır		Tavan süslemesi	
Mutfak		Hela	X		
Mahzen		Banyo		Kemerli kapı	X
Aralık		Depo			
Merdiven	Çift kollu			Kapı süslemesi	X
	Tek kollu		X		
Korkuluk	Demir		X	Çıralık	X
	Ahşap			Sütun Başlığı	X
Kuyu	X	Çeşme			

PLAN ELEMANLARI				İÇ MEKÂN ELEMANLARI	
Avlu	X	Seki	X	Niş	X
Eyvan		Ocak	X	Yüklük	X
Oda	X	Ahır		Tavan süslemesi	
Mutfak	X	Hela	X		
Mahzen	X	Banyo		Kemerli kapı	X
Aralık	X	Depo	X		
Merdiven	Çift kollu			Kapı süslemesi	X
	Tek kollu				
Korkuluk	Demir		X	Çıralık	X
	Ahşap			Sütun Başlığı	
Kuyu	X	Çeşme			

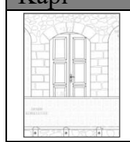
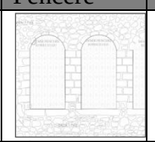
CEPHE ELEMANLARI

Kapı	Pencere	Çatı
		Sıkıştırılmış toprak dam

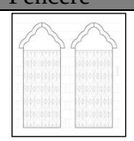
Cephe malzemesi	Bazalt ince yonu taş	X
	Bazalt kaba yonu taş	X
	Bazalt moloz taş	X
	Beyaz badana	X
Tepe Penceresi		X
Özgün baca		X
Gezemek		X
Gezemek korkuluğu	Demir korkuluk	X
	Ahşap korkuluk	
Pencere Parmaklığı	Lokma demir	X
	Ferforje demir	X
Payanda		
Çıkma		
Kitabe		X
Kemerli Eyvan		X

Kapı	Pencere	Çatı
		Sıkıştırılmış toprak dam

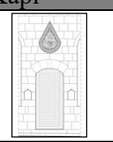
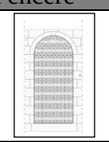
Cephe malzemesi	Bazalt ince yonu taş	X
	Bazalt kaba yonu taş	X
	Bazalt moloz taş	X
	Beyaz badana	X
Tepe Penceresi		
Özgün baca		
Gezemek		X
Gezemek korkuluğu	Demir korkuluk	X
	Ahşap korkuluk	
Pencere Parmaklığı	Lokma demir	
	Ferforje demir	X
Payanda		
Çıkma		
Kitabe		
Kemerli Eyvan		X

Kapı	Pencere	Çatı
		Sıkıştırılmış toprak dam

Cephe malzemesi	Bazalt ince yonu taş	X
	Bazalt kaba yonu taş	X
	Bazalt moloz taş	X
	Beyaz badana	
Tepe Penceresi		X
Özgün baca		
Gezemek		X
Gezemek korkuluğu	Demir korkuluk	X
	Ahşap korkuluk	
Pencere Parmaklığı	Lokma demir	X
	Ferforje demir	X
Payanda		
Çıkma		
Kitabe		X
Kemerli Eyvan		X

Kapı	Pencere	Çatı
		Sıkıştırılmış toprak dam

Cephe malzemesi	Bazalt ince yonu taş	X
	Bazalt kaba yonu taş	X
	Bazalt moloz taş	X
	Beyaz badana	
Tepe Penceresi		X
Özgün baca		
Gezemek		
Gezemek korkuluğu	Demir korkuluk	
	Ahşap korkuluk	
Pencere Parmaklığı	Lokma demir	
	Ferforje demir	X
Payanda		
Çıkma		
Kitabe		
Kemerli Eyvan		X

Kapı	Pencere	Çatı
		Sıkıştırılmış toprak dam

Cephe malzemesi	Bazalt ince yonu taş	X
	Bazalt kaba yonu taş	X
	Bazalt moloz taş	X
	Beyaz badana	
Tepe Penceresi		X
Özgün baca		
Gezemek		
Gezemek korkuluğu	Demir korkuluk	
	Ahşap korkuluk	
Pencere Parmaklığı	Lokma demir	
	Ferforje demir	X
Payanda		
Çıkma		
Kitabe		
Kemerli Eyvan		X

5.3. Restitüsyon Önerisi

Restitüsyon önerisi bölümünde, 5.1'de açıklanan restitüsyon sorunları ve 5.2'nci bölümde anlatılan benzer yapı örnekleri sonucu karşılaştırmalı çalışmalar ışığında çözüm önerileri geliştirilecektir.

5.3.1. Vaziyet Planı

Davud Karamanlı Evi tapu kayıtlarına göre ilk yapıldığı tarihte 670 m² olarak inşa edilmiştir. Ev zamanla kullanıcı ihtiyaçlarından kaynaklı olarak üç farklı eve dönüştürüldüğünden, 5.1.1. de belirtilen hususlardan yola çıkarak, üç farklı ev olarak kullanılan yapı ilk günkü gibi tek yapı haline dönüştürülmüştür. Yapının etrafındaki evlerde herhangi bir tadilat ya da yeniden yapım söz konusu olacaksa, koruma kanunları göz önünde bulundurularak gerekli izinlerin verilmesi sağlanmalıdır.

Yapının bulunduğu Hamidiye Mahallesi 6. Sokak'ın çimento esaslı malzemeden arındırılarak geleneksel Siverek sokaklarında olduğu gibi bazalt kaplanmıştır.

5.3.2 Mekânsal Kurguya İlişkin Restitüsyon Önerisi

5.1.2.'de değinilen restitüsyon sorunlarından ve restitüsyon kaynaklarından yola çıkılarak, yapı ilk plan şemasına dönüştürülmüştür.

ZK-A03 nolu harem avlusu ile ZK-B01 nolu selamlık avlusu arasındaki kapatılmış geçişin, ZK-A13 nolu mekân ile ZK-A14 nolu mekân arasında kapatılmış kapının, ZK-A03 nolu harem avlusu ile ZK-C06 nolu mekânları arasında geçişi sağlayan kapatılmış kemerin, özgün halleri göz önünde bulundurularak yeniden açılmalarına karar verilmiştir. Aynı şekilde, ZK-A06 ile ZK-A08 mekânları arasındaki muhdes briket duvar, ZK-A14, ZK-A15 ve ZK-A16 nolu mekânlar arasındaki bölücü muhdes duvarların kaldırılması kararlaştırılmıştır (Ek 42).

Sözlü kaynaklardan elde edilen bilgilerden yola çıkarak ZK-A01 nolu mekânda bulunan muhdes helanın kaldırılmasına karar verilmiştir (Ek 42;47).

Sözlü kaynaklardan elde edilen bilgilere göre, ZK-A07 nolu mekânın kuzeydoğu tarafında (d3) sokağa açılan ve ZK-A13 nolu mekânda güneydoğu (d3) cephesinde diğer bir mekâna açılan kapatılmış kapılar açılacaktır.

5.3.3. Yapı Elemanlarına İlişkin Restitüsyon Önerisi

5.1.3.'de değinilen restitüsyon sorunlarından yola çıkarak, eklenen ya da değiştirilen niteliksiz yapı elemanlarının özgün haline dönüştürülmesine karar verilmiştir.

ZK-A03 nolu harem avlusu ve ZK-B01 nolu selamlık avlusunda bulunan gezemeklere erişim sağlayan betonarme merdivenler, yapının kendinden gelen bilgiler doğrultusunda sökülmüştür. Aynı şekilde gezemeklerdeki betonarme döşemeler, karşılaştırmalı çalışmalar sonucunda sökülerek yerine özgün sal taşları yerleştirilmiştir.

Davud Karamanlı Evi'nin ZK-A01, ZK-A04, ZK-A14, ZK-B05, ZK-B06, ZK-C03, ZK-C05, ZK-C06, ZK-C07, ZK-C08, 1K-B02, 1K-B03, 1K-B04, 1K-B05 ve 1K-B06 nolu mekânlarının tavanları niteliksiz, deforme olmuş ve kısım kısım çökmelerin oluştuğu betonarme döşemelerinden oluşmaktadır (Ek 21;24). Yapıdan gelen bilgiler doğrultusunda bu betonarme döşemeler yapının taşıyıcılarına zarar vermeden kaldırılacaktır. Betonarme döşeme yerine özgün ahşap kirişli tavan döşemesi yapılmıştır.

5.3.4. Yapı Malzemelerine İlişkin Restitüsyon Önerisi

5.1.4.'de değinilen restitüsyon sorunlarından yola çıkarak, zamanla insan eli ya da çevresel etkenler gibi çeşitli nedenlerle deforme olmuş veya sonradan yapılan müdahalelerle niteliksiz yapı malzemeleri kullanılmasıyla ortaya çıkan yapı malzemelerinin, özgün haline dönüştürülmesi kararlaştırılmıştır.

5.1.4.'te belirtilen mekânların duvarlarında (veya tavanlarında) sıva dökülmeleri, sıvada kabarma, yüzeyde tuzlanma, yosunlaşma, nemlenme, islenme ve lekelenmeler oluşmuştur. Tuzlanma, yosunlaşma ve nemlenmeye karşı drenaj ve su yalıtımı yapılmıştır. Boyalı yüzeylerdeki boyalı katmanlar, hava ve su püskürtme yoluyla temizlendikten sonra kumlama tekniğiyle alttaki malzemeye zarar vermeyecek basınçla temizlik yapılmıştır. İslenme ve lekelenme görülen tavanlarda kumlama tekniği ile alttaki ahşap malzemeye zarar vermeyecek basınçla temizlik yapılmıştır (Ek 26-29; 46-49).

Söz konusu evde ZK-A01, ZK-A04, ZK-A14, ZK-A15, ZK-A16, ZK-B03, ZK-B06, ZK-C02, ZK-C03, ZK-C04, ZK-C06, ZK-C06, ZK-C07, ZK-C08, 1K-A02, 1K-A03 ve 1K-A05 mekânların duvarları, çimento esaslı malzeme ile sıvandığı görülmüştür. Yapının kendinden gelen bilgilere göre özgün sıva uygulanmasına karar verilmiştir (Ek 26-29; 46-49).

Davud Karamanlı Evi'nin mekânlarının neredeyse tamamının zemin döşemeleri çimento esaslı şap ile kaplanmıştır. Bu mekânlar karşılaştırmalı çalışmalar sonucu zemin döşemesinin horasan tesviye harcı olmasına karar verilmiştir (Ek 22-23; 42-43).

ZK-A09, ZK-A12, ZK-A13, ZK-C03, ZK-C05 ve 1K-A02 nolu mekânların demir kapıları; ZK-A10 nolu mekânın PVC kapısı; ZK-B06, ZK-B07 ve 1K-B03 nolu mekânların sökülmüş kapıları, yapılan karşılaştırmalı çalışmalar ve yapının kendinden gelen bilgiler sonucunda özgün ile uyumlu ahşap kapı olmasına karar verilmiştir (Ek 46-49).

ZK-A06, ZK-A08 ve ZK-B07 nolu mekânların kullanılamayacak durumda olan ahşap pencereleri; ZK-A14 ve ZK-A16 nolu mekânların niteliksiz demir doğrama pencereleri; ZK-B06, ZK-C05 ve 1K-A05 nolu mekânların niteliksiz PVC doğrama pencereler ile ZK-A13 ve ZK-B03 nolu mekânların doğraması olmayan pencereler, yapılan karşılaştırmalı çalışmalar sonucunda ahşap pencere olmasına karar verilmiştir (Ek 46-49).

Yapının avlu ve sokağa gelen cephelerde, çimento esaslı malzeme ile sıvandığı görülmüştür. Bu sıvanan kısımlar restitüsyon çalışmalarında kaldırılmasına karar verilmiştir. Bazaltlar arasında boşalan derzler uygun harç malzemesi ile doldurulması kararlaştırılmıştır (Ek 30;40).

6. RESTORASYON

Davud Karamanlı Evi, inşa edildiği tarihi bilinmemekle beraber, uzun yıllar dönem mimarisini koruyarak günümüze kadar ulaşmıştır. Siverek geleneksel ev mimarisinin genel özelliklerini koruyan bu yapının korunması ve gelecek nesillere aktarılması önemlidir. Zamanla değişen yaşam tarzı, ekonomik nedenler, doğal çürüme ve dökülmeler yapının özgün yapısını korumasını kısmen zorlaştırmıştır. Mekânsal, yapısal ve malzemeye bağlı bu sorunlar düşünüldüğünde, söz konusu evde ertelenen her bakımın, hasarların büyümesine sebep olacağı unutulmamalıdır.

Venedik Tüzüğü'nün beşinci maddesinde *"Kültür varlığının korunması, her zaman onları herhangi bir yararlı toplumsal amaç için kullanmakla kolaylaştırılabilir. Bunun için bu tür bir kullanma arzu edilir, fakat bu nedenle yapının planı, ya da bezemeleri değiştirilmemelidir. Ancak bu sınırlar içinde yeni işlevin gerektirdiği değişiklikler tasarlanabilir ve buna izin verilebilir"* denilmiştir. Söz konusu evin geleneksel ev özelliği ve kültürel değerleri göz önünde bulundurulduğunda, özgün haline yakın bir işlev yüklenmesi önemlidir.

Tarihi evin kullanıcı müdahaleleri ve doğal etkenler gibi çeşitli bozulmalara karşın, yapının tamamına yakını ayaktadır. Mekân kurgusu, mimari öğeler, geleneksel yapı malzemeleri gibi özellikleri ile tarihe kaynaklık etmektedir. Yapıdan gelen bu bilgiler ve beş adet geleneksel Siverek evinin karşılaştırmalı çalışmaları sonucu hazırlanan restitüsyon projelerinden elde edilen veriler ışığında, restorasyon yaklaşımı ile koruma, onarım ve yeni işleve ilişkin değerlendirmeler ve müdahaleler anlatılmıştır.

6.1. Restorasyon Yaklaşımı

Venedik Tüzüğü'nün üçüncü maddesinde, *"Anıtların korunmasında ve onarılmasındaki amaç, onları bir sanat eseri olduğu kadar, bir tarihi belge olarak da korumaktır"* denilmiştir. Söz konusu evin restorasyon projesinin hazırlanmasındaki amaç, mevcut evin özgün yapısını koruyarak sorunlarına çözüm önerileri geliştirmek, sağlamlaştırmak ve geleneksel evin gelecek kuşaklara tarihi bir belge olarak aktarılmasını sağlamaktır.

Venedik Tüzüğü'nün dördüncü maddesinde, *"Anıtların korunmasındaki temel tutum korunmanın kalıcı olması, sürekliliğinin sağlanmasıdır"* denmektedir. Bu bağlamda Davud Karamanlı Evi, gerekli restorasyonunun yapılmasıyla birlikte, tarihi evin ömrünün uzaması sağlanacaktır. Evin sürekliliğinin sağlanabilmesi için, düzenli olarak bakım ve onarımının yapılması gerekmektedir.

6.2. Onarıma İlişkin Müdahaleler

Davud Karamanlı evinin restorasyonunun yapılabilmesi için gerekli alan ve belgeleme çalışmaları ile problem tespitinin yapılması önemlidir. *"Bir yapının yenileme uygulamalarına geçmeden önce yapılan araştırmalar ve belgeleme çalışmaları (anıtın tarihi, estetik ve teknik yönden incelenmesi, rölövesinin hazırlanması ve bozulmaların saptanması) binanın ayrıntılı olarak tanınmasını sağlar"* (Ahunbay, 2016). Bunun yanında geleneksel tekniklerden yararlanmanın yanında yapının sürdürülebilirliği açısından çağdaş yöntemlerde de yararlanılmalıdır. Günümüzde bir tarihi eserin korunabilmesinin temel yaklaşım düzenli bakımlarının yapılmasıdır. Bu şekilde en ekonomik ve iyi koruma sağlanabilmektedir.

Davud Karamanlı Evi'nin onarımı ile ilgili önerilen müdahaleler şunlardır.

- Temizleme (Liberasyon)
- Sağlamlaştırma (Consolidasyon)
- Bütünleme (Reintegrasyon)
- Yenileme (Renovasyon)
- Çağdaş Ek
- Yeni işlev verilmesi

Yukarıdaki restorasyon teknikleri uygulanırken mümkün olduğunca az müdahale ile evin korunması ve yaşatılması amaçlanmıştır. *"Onarım sırasında yapılan müdahalelerin derecesi, sağlamlaştırmadan yeniden yapıma doğru artar. Koruma açısından en uygunu, sağlamlaştırmayla yetinmektir. Ancak anıttaki hasar derecesi arttıkça, müdahalenin kapsamı genişler; tarihi yapıya ekler getiren, dokusunu değiştiren tekniklerin (Örneğin: bütünleme, yenileme) uygulaması zorunlu olabilir"* (Ahunbay, 2016)

6.2.1. Temizleme (Liberasyon)

Temizleme, tarihi evin niteliksiz muhdes eklerinden arındırılması, özgün ile uyumsuz niteliksiz malzemeler, kalitesiz işçiliğe sahip eklemeler gibi özgün yapısına uymayan kısımların yapıdan uzaklaştırılması anlamı taşımaktadır.

Venedik Tüzüğü'nün üçüncü maddesinde temizleme ile ilgili, *"Anıta mal edilmiş farklı devirlerin geçerli katkıları saygı görmelidir; zira onarım amacı stil birliği değildir. Bir anıt üst üste çeşitli devirlerin izlerini taşıyorsa, en alttaki durumu açığa çıkarmak ancak bazı özel hallerde (yok edilen malzemenin önemi azsa, açığa çıkarılan malzeme büyük tarihi, arkeolojik ya da estetik değer taşıyorsa ve korunma durumu böyle bir davranışı gerekli gösterecek kadar iyi ise) haklı çıkarılabilir. İlgi unsurların öneminin değerlendirilmesi ile ilgili yargı ve neyin yok edileceği üzerinde karar vermek, sadece bu işi üzerine almış kimseye bırakılamaz."* denilmektedir. Kaldırılacak eklerle ilgili karar verici kurum Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'dur. Söz konusu kuruldan onay alındığı takdirde ekler kaldırılabilecektir. Önerilen temizleme işlemleri şu şekildedir.

6.2.1.1. Eklerden Arındırma

Muhdes mekân ve yapı elemanlarının yapıdan arındırılması aşağıda sıralanmıştır.

ZK-A02 nolu hela

Sözlü kaynaklardan elde edilen bilgilerden yola çıkarak ZK-A01 nolu mekânda bulunan muhdes hela, yapıya zarar verilmeden itinalı bir şekilde kaldırılacaktır (Ek 42;47).

ZK-A03 - ZK-B01 arasındaki geçiş

ZK-A03 nolu harem avlusu ile ZK-B01 nolu selamlık avlusu arasındaki kapatılmış geçiş, mevcut duvara zarar vermeden itinalı bir şekilde söküm yapılarak tekrar açılacaktır. Açılan geçiş harem kısmı ile selamlık bölümü arasındaki bağlantıyı tekrar sağlayacaktır (Ek 42;49).

ZK-A03 - ZK-C06 arasındaki geçiş

ZK-A03 nolu harem avlusu ile ZK-C06 nolu mekân arasında geçişi sağlayan kemerli geçiş niteliksiz duvar ile kapatılmıştır. Yapının özgün hali göz önünde bulundurularak, yapıya zarar vermeden aradaki duvar kaldırılarak yeniden açılacaktır. Bu geçiş harem kısmı ile giriş bölümünün bağlantısını yeniden sağlanacaktır (Ek 42;46).

ZK-A06 - ZK-A08 arasındaki duvar

Restitüsyon çalışmaları sonucunda, ZK-A06 ile ZK-A08 mekânları arasındaki niteliksiz briket duvarın sonradan örüldüğü tespit edilmiştir. Söz konusu muhdes duvar, yapıya zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılacaktır (Ek 42;48).

ZK-A13 - ZK-A14 arasındaki geçiş

ZK-A13 nolu mekân ile ZK-A14 nolu mutfak arasında restitüsyon çalışmaları sonucunda kapatıldığı tespit edilmiştir. Kapatılan bu kapı, bulunduğu duvara zarar vermeden açılacaktır. Açılan geçişe karşılaştırmalı çalışma sonucunda ahşap kapı takılacaktır (Ek 42).

ZK-A14 - ZK-A15 - ZK-A16 arasındaki bölücü duvarlar

Yapılan restitüsyon çalışmaları kapsamında ZK-A14 - ZK-A15 - ZK-A16 mekanları arasındaki bölücü duvarların sonradan örüldüğü tespit edilmiştir. Söz konusu mekânlar arasındaki bölücü duvarların yapıya zarar vermeden kaldırılması kararlaştırılmıştır (Ek 42;47).

Sokak Dokusu

Yapının bulunduğu Hamidiye Mahallesi 6. Sokak'ın zemini, geleneksel bazaltın üzerine çimento esaslı şap ile kaplanmıştır. Bu niteliksiz kaplama, spatula, kalem keski, murç gibi aletler yardımıyla zemini bozmadan itinalı bir şekilde ince raspa yöntemi ile temizlenecektir. Aynı şekilde harem bölümü giriş kapısının önündeki betonarme elektrik direği kaldırılarak elektrik kablolarının yer altına alınması için ilgili idare ile görüşmeler yapılacaktır.

6.2.1.2. Yüzey Temizliği

İç Duvarların Temizliği

Davud Karamanlı Evi, zamanla meydana gelen doğal bozulmalar ve bilinçsiz kullanıcı müdahaleleri nedeniyle iç mekân duvarları zarar görmüştür. Kullanıcı müdahalelerinin çoğu bilinçsizce yapılmış, yapının özgünlüğüne zarar vermiştir. Yapılacak restorasyon müdahaleleri ile yapı özgün haline döndürülecektir.

ZK-A01, ZK-A04, ZK-A05, ZK-A14, ZK-A15, ZK-A16, ZK-B03, ZK-B06, ZK-C02, ZK-C03, ZK-C04, ZK-C06, ZK-C06, ZK-C07, ZK-C08, 1K-A02, 1K-A03 ve 1K-A05 mekânların duvarlarındaki niteliksiz ve kötü sıvalar spatula, kalem keski, murç gibi aletler yardımıyla zemini bozmadan itinalı bir şekilde ince raspa yöntemi ile temizlenecektir (Ek 46-49).

ZK-A06, ZK-A07 ve ZK-A08, ZK-A11 ve ZK-A12 nolu mekânların hasarlı sıvalarının tamamı spatula, kalem keski, murç gibi aletler yardımıyla zemini bozmadan itinalı bir şekilde ince raspa yöntemi ile sökülecektir (Ek 48).

ZK-A10 nolu mekânın zemininde nemin etkilerine karşı su yalıtımı yapılacaktır. Lekelenme oluşan kısımlar hava püskürtme tekniğiyle temizlenecek. Daha sonra lekelerin bulunduğu kısımlara kumlama tekniğiyle temizlik yapılacaktır (Ek 48).

ZK-B04 nolu mekânın duvarlarında lekelenme oluşan kısımlar hava püskürtme tekniğiyle temizlenecek. Ardından lekelenmenin bulunduğu kısımlar kumlama tekniğiyle temizlenecektir.

ZK-A11, ZK-A12, ZK-A13 ve ZK-B02 nolu mekânların özgün sıvalarında dökülmeler ve çatlamalar bulunan duvarlarda spatula, kalem keski, murç gibi aletler yardımıyla zemini bozmadan itinalı bir şekilde ince raspa yöntemi ile söküm işlemleri yapılacaktır (Ek 48).

Selamlık bölümündeki 1K-B02 nolu eyvanın plastik boya ile boyanan yüzeylerindeki katmanlar hava ve su püskürtme yoluyla temizlenecek. Ardından

kumlama tekniği ile alttaki malzemeye zarar vermeyecek basınçla temizlik yapılacaktır (Ek 49).

Tavan Temizliği

ZK-A05, ZK-A10, ZK-A12, ZK-A13, ZK-B02, ZK-B03, ZK-B04, ZK-B07, ZK-B08 nolu mekânların ahşap kirişli tavanlarındaki islenme, lekelenme ve kararmalar, fırça, spatula, zımpara gibi aletlerle veya kumlama tekniğiyle mekanik temizlik uygulanarak temizlenecektir. Ahşapların zarar görmemesi için düşük basınçla ve dikkatli çalışılacaktır (Ek 44).

ZK-A06, ZK-A07, ZK-A08, ZK-A11, ZK-B05, ZK-B06 nolu mekânların üst katındaki döşemelerde su yalıtımı uygulanarak su sızdırmaları önlenecektir. Zarar görmüş ahşap kirişler yenileri ile değiştirilecek, değişme ihtiyacı olmayan ahşap kısımlar, fırça, spatula, zımpara gibi aletlerle veya kumlama tekniğiyle mekanik temizlik uygulanarak temizlenecektir. Ahşapların zarar görmemesi için düşük basınçla ve dikkatli çalışma yapılacaktır (Ek 44).

1K-A05 nolu mekânın boyanmış ahşap kirişli tavanı ısı tabancasıyla ısıtılarak boyanın yumuşaması sağlanacaktır. Ardından yumuşayan boyalar kazınarak yüzey zımparalanacaktır (Ek 44).

Zemin Döşeme Temizliği

Davud Karamanlı Evi'nin mekânlarının neredeyse tamamının zemin döşemeleri çimento esaslı şap ile kaplanmıştır. Bu mekânlardaki çimento esaslı malzemeler spatula, kalem keski, murç gibi aletler yardımıyla zemini bozmadan itinalı bir şekilde raspa yöntemiyle temizlenecektir (Ek 42;43).

Avlu cephelerinin Temizliği

Davud Karamanlı Evi'nin cephelerindeki sıvanmış kısımlar ve derz aralarındaki çimento esaslı malzemelerin tümü spatula, kalem keski, murç gibi aletler yardımıyla zemini bozmadan itinalı bir şekilde ince raspa yöntemi ile sökülecektir. Cephelerdeki elektrik kabloları, su boruları, PVC borular, metal vb. elemanlar kaldırılacaktır.

Cephedeki bazaltlara uygulanan kireç ve plastik esaslı boyalar kimyasal temizlik yöntemiyle sökülecektir. Niteliksiz kapı ve pencere korkulukları özgün halleriyle değiştirilecektir. Çevresel faktörlerden dolayı bazalt taş yüzeylerinde oluşan kirlenme ve kararmalar, kontrollü kumlama yöntemi ile temizlenecektir (Ek 46-49).

Selamlık ve giriş bölümündeki avluların bazalt duvarların hasar analiz paftalarında belirtilen kısımlarındaki boya yüzeylerindeki katmanlar hava ve su püskürtme yoluyla temizlenecek, ardından kumlama tekniği ile alttaki malzemeye zarar vermeyecek basınçla temizlik yapılacaktır (Ek 46-49).

6.2.2. Sağlamlaştırma

Davud Karamanlı Evi'nde sağlamlaştırma taşıyıcı sistemin sağlamlaştırılması ve malzemenin sağlamlaştırılması olarak incelenecektir.

Taşıyıcı Sistemin Sağlamlaştırılması

Ev genel olarak ayaktadır ancak yapı zamanla aşırı yağış ve diğer çevresel faktörlerden dolayı kısmen çatlamalar oluşmuştur. Raspa işlemi sonrasında ortaya çıkacak sıva ve badana altındaki hasar görmüş kısımlara gerekli sağlamlaştırma teknikleri uygulanacaktır. Bu uygulamalara statik konusunda uzmanlaşmış mühendislerin fikirleri alınarak karar verilecektir.

ZK-A07 nolu mekânın yaklaşık 0.25 m içeriye doğru sehim yapan d4 duvarı ve 1K-B03 nolu mekânın yaklaşık 0.15 m içeriye doğru sehim yapan d4 duvarında, yerinden oynayan taşlar üstten başlanarak kontrollü şekilde sökülecek ve tekrar özgün doku ve malzemeyle yeniden örülecektir (Ek 46;48).

1K-A05 nolu mekânın kuzeybatı cephesinde; ZK-B08 ve 1K-B06 nolu mekânların kuzeybatı cephesinde; ZK-B07 ve ZK-B08 nolu mekânların kuzeydoğu cephesinde bulunan 1 cm'den geniş çatlaklara, gözenekleri açması amacıyla 1 ölçek etanol ve 1 ölçek su karışımı enjekte edilecektir. Karışım buharlaştıktan sonra çatlakların durumuna göre yüksek mukavemetli harç enjeksiyon yapılacaktır. Enjeksiyon oranına restoratör karar verecektir (Ek 46-50).

1K-B02, 1K-B03, 1K-B04, nolu mekânların sehim oluşan zemin döşemeleri, yapının taşıyıcılarına zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılarak ahşap kirişler kontrol edilecek ve zarar görmüş kirişler değiştirilerek döşeme özgün ahşap kirişli tavan olarak onarılacaktır.

Malzemenin Sağlamlaştırılması

Yapının iç mekânlarının yüzeylerinde yanlış uygulamalar ve iklimsel koşullardan dolayı oluşan kılcal çatlaklar, sıva dökülmeleri, nemlenme, yosunlanma, kararma, islenme ve lekelenmeler, müdahale kararları paftalarında belirtildiği gibi mekanik veya kimyasal temizlik uygulamaları kullanılarak çözüm önerileri geliştirilmiştir.

ZK-A05, ZK-A06, ZK-A07, ZK-A08, ZK-A10, ZK-B06, ZK-C05, ZK-C06, ZK-C07, ZK-C08 ve 1K-A04 nolu mekânların nemlenme oluşan duvarlarında, yağmur suları ve zemin kaynaklı nemin etkilerine karşı su yalıtımı yapılacaktır (Ek 46-49).

Avlu ve sokak cephelerindeki çimento esaslı harçlar sökülecektir. Öncelikle duvar yüzeyleri ılık su ve düşük basınç ile taşın doymasına izin vermeyecek şekilde yıkanacaktır. Suyun donmasını engellemek ve daha çabuk buharlaşmasını sağlamak için bu işlemin yaz döneminde yapılması uygundur. Yıkama işleminden sonra tüm çimentolu derz ve dolgular, spatula kalem keski, murç gibi aletler zemini bozmadan itina şekilde ince raspa yöntemi ile temizlenecektir. Söküm işleminden sonra oluşacak derz boşalmalarına Koruma Bölge Kurulu'ndan alınan analizlere göre özgün harç enjekte edilerek sağlamlaştırması sağlanacaktır. Özgün harç, taş yüzeyinden 0.5 cm gömük şekilde derz dolgu yapılacaktır (Ek 40;50).

Evin avlu cephelerinde bulunan pencere doğramalarının özgün olanları, gerekli bakım ve onarımları yapılarak tekrar kullanılacaktır. Aynı şekilde gezemek ve merdivenlerde bulunan, kaynak kullanılmayan kenet sistemli, özgün motifli korkuluklar, gerekli bakım ve onarımları yapılarak tekrar kullanılacaktır. Bu doğramalardan özgün olmayanları, yapıdan gelen bilgiler göz önünde bulundurularak, sökülüp özgün haliyle yeniden imal edilecektir (Ek 46-49).

6.2.3. Bütünleme (Reintegrasyon)

Bir anıtın işlevsel, estetik ve sağlam olma kaygısı bütünlemeyi yönlendiren en önemli unsurlardır. Bu yüzden yapıyı ilk günkü haline getirme fikri oluşmaktadır. *"Bir bölümü hasar görmüş yahut yok olmuş yapı ve öğeleri ilk tasarımlarındaki bütünlüğe kavuşturacak biçimde geleneksel veya çağdaş malzeme kullanarak tamamlama işlemine bütünleme (reintegrasyon) denilmektedir"* (MEB, 2011).

Davud Karamanlı Evi'nde doğal bozulmalar ve kullanıcı müdahaleleri sonucu meydana gelen hasar görmüş, yıkılmış kısımlar ya da aslına uygun olmayan onarımlar, bütünleme yöntemiyle tamamlanacaktır.

ZK-A01, ZK-A13, ZK-A14, ZK-A15, ZK-C03, ZK-C05, ZK-C06, ZK-C07, ZK-C08, ZK-B05, ZK-B06, 1K-B02, 1K-B03, 1K-B04 ve 1K-B05 nolu mekânlarının betonarme tavanları, yapının taşıyıcı sistemine zarar vermeden sökülecektir. Betonarmenin altı ahşap kirişli olan mekânlar kontrol edilecek ve zarar gören kirişler yenileri ile değiştirilecektir. Döşemenin avlu cephesine denk gelen kısımda, yapıdan gelen bilgiler göz önünde bulundurularak 40 cm bazalt saçak yapılacaktır. Saçak bingi taşları ile taşıtılacaktır. Ardından 3.4.2.2. bölümde anlatılan dam detayına göre özgün toprak dam ile döşemeler tamamlanacaktır (Ek 31;34;35;41;44;45).

Harem avlusundaki 1K-A01 nolu gezemek ile selamlık avlusundaki 1K-B01 nolu gezemeklerin betonarme kısımları yapıya zarar vermeden itinalı bir şekilde sökülecek, yapılan karşılaştırmalı çalışmalar sonucunda belirlenen özgün hali ile uyumlu bingi ve sal taşlarıyla gezemek inşa edilecektir (Ek 33;43).

Avlu ve sokak cephelerinde parça kopmalarına ve kırılan bazaltlarda çürütme yapılacaktır. Yüzeyde boşalma ve kopma oluşan kısımların yerine özgün doku ve malzemesine uygun yeni parçalar eklenmesiyle bütünleme sağlanacaktır.

6.2.4. Yenileme (Renovasyon)

Davud Karamanlı Evi'nde zamanla meydana gelen yıkılmalar ve kullanıcı ihtiyaçları sonucu yapılan müdahaleler, özgün yapının bozulmasına neden olmuştur. Restorasyon müdahaleleri ile yapı, kullanılan niteliksiz yeni malzemelerden arındırılacak ve özgün malzemeler ile tamamlanacaktır. Malzeme seçiminde ve uygulamalarda Şanlıurfa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun görüşüne başvurulacaktır.

ZK-B01 nolu selamlık ve ZK-C01 nolu giriş bölümü avlularının zeminde tesviye yapıldıktan sonra karşılaştırmalı çalışmadan yola çıkılarak 15 cm kalınlığında (30 cm x serbest boy) bazalt ile döşenmesi kararlaştırılmıştır (Ek 31;41).

Evin harem, selamlık ve giriş bölümündeki iç mekânların döşemelerinin tamamının zeminin tesviyesi yapıldıktan sonra horasan tesviye harcı uygulanması kararlaştırılmıştır (Ek 32;33;42;43).

ZK-A01, ZK-A04, ZK-A05, ZK-A06, ZK-A07, ZK-A08, ZK-A11, ZK-A12, ZK-A13, ZK-A14, ZK-A15, ZK-A16, ZK-B03, ZK-B06, ZK-C02, ZK-C03, ZK-C04, ZK-C06, ZK-C07, ZK-C08, 1K-A02, 1K-A03 ve 1K-A05 nolu mekân duvarlarının sıva söküm işlemi 6.2.1.2. bölümünde anlatılmıştı. Bu mekânlar Şanlıurfa Koruma Bölge Kurulu'ndan alınan harç analiz sonuçlarına göre özgün harç ile sıvanacaktır (Ek 46-49).

ZK-A09, ZK-A12, ZK-A13, ZK-C03, ZK-C05 ve 1K-A02 nolu mekânların demir kapıları; ZK-A10 nolu mekânın PVC kapısı; ZK-B06, ZK-B07 ve 1K-B03 nolu mekânların sökülmüş kapıları, yapılan karşılaştırmalı çalışmalar ve yapının kendinden gelen bilgiler sonucunda belirlenen özgün ahşap kapı modeliyle yenilenecektir (Ek 36-39; 46-49).

ZK-A06, ZK-A08 ve ZK-B07 nolu mekânların çürümüş ahşap pencereleri; ZK-A14 ve ZK-A16 nolu mekânların niteliksiz demir doğrama pencereleri; ZK-B06, ZK-C05 ve 1K-A05 nolu mekânların niteliksiz PVC doğrama pencereleri ile ZK-A13 ve ZK-B03 nolu mekânların doğraması olmayan pencereleri, yapılan karşılaştırmalı çalışmalar sonucunda belirlenen ahşap bir pencere modeliyle değiştirilecektir (Ek 36-39; 46-49).

6.2.5. Çağdaş Ek

Tarihi bir yapının modern yaşam içinde aktif bir şekilde kullanılabilmesi ve projenin başarılı sonuç verebilmesi, bazı eklerle düşünülmesini zorunlu hale getirmiştir. Mümkün olduğunca, yapının görüntüsünü bozmayan ve yapıya uyumlu çağdaş tasarımlar yapılmalıdır (Ahunbay, 2016). Venedik Tüzüğü'nün on üçüncü maddesinde "*Eklemeler ancak, yapının ilgi çekici bölümlerine, geleneksel konumuna, kompozisyonun dengesine ve çevresiyle olan bağlantısına zarar gelmediği izin verilebilir*" denmektedir.

Davud Karamanlı Evi'nin verilen yeni işlevle daha etkin kullanılabilmesi amacıyla ZK-C02 nolu hela, ZK-C03 nolu mutfak, ZK-C04 nolu banyo birleştirilecek ve bu kısımda birer adet engelsiz bay ve bayan WC yapılacaktır. Ayrıca 1K-B05 nolu banyo WC'ye dönüştürülecektir. Dönüştürülen bu mekânlarda malzemeler, özgün dokuya uygun şekilde seçilecektir (Ek 52;53).

6.2.6. Yeni İşlev Verilmesi

Zamanla değişen yaşam biçimi ve buna bağlı kullanıcı ihtiyaçlarının artması sonucu, birçok tarihi yapı özgün işlevini yitirmekte, ilk yapılış amacından farklı bir işleve hizmet etmek için dönüştürülmektedir. Anıtsal yapılar çoğu kez farklı amaçlarla kullanılmaktadır ancak konut gibi ilk işlevine sahip yapılar, kullanıcı ihtiyaçlarının artmasından dolayı terkedilerek harabe haline dönmektedir. Bu bakımdan yeniden işlevlendirme, tarihi yapıların kurtarılması için önemli bir araçtır (Ahunbay, 2016).

Tarihi yapıların terkedilmesini önlemek amacıyla, sürdürülebilirlik açısından yeni fonksiyonlar yüklenerek, yaşayan tarihi mekânlar oluşturulabilir. Bu konuda dikkat edilmesi gereken en önemli nokta, o yapının tarihi kimliğine sadık kalmaktır. Tarihi bir yapının ömrünün uzayabilmesi için Venedik Tüzüğü'nün beşinci maddesinde "*Anıtların korunması her zaman onları yararlı toplumsal amaç için kullanmakla kolaylaştırılabilir. Bunun için her türlü kullanma arzu edilebilir; fakat bu nedenle yapının planı, ya da bezemeleri değiştirilmemelidir. Ancak bu sınırlar içinde yeni işlevin gerektirdiği değişiklik tasarlanabilir ve buna izin verilebilir*" denmektedir. Bu bağlamda Davud Karamanlı Evi restore edilecek ve yeni işlev verilerek yapının yaşaması sağlanacaktır.

Davud Karamanlı Evinin hem tarihe tanıklık etmesi bakımından turizme kazandırılmasına hem de kent sakinlerine hizmet vermesi amacıyla, Siverek Belediyesi ile işbirliği yapılarak sosyal sorumluluk projesi kapsamında değerlendirilmesine karar verilmiştir. Bu bağlamda Ev "Kadın Sanat Eğitim Merkezi" olarak konsept bir proje hazırlanacaktır (Ek 51-60) (Çizelge 6.1;2;3).

Çizelge 6.1. Harem Bölümü İşlev Önerisi

Mekân Kodu	Özgün İşlev	Günümüzdeki İşlev	Öneri İşlev
ZK-A01	Ahır	Giriş	Harem Giriş Aralığı
ZK-A02	Muhdes ek	Hela	
ZK-A03	Harem Avlusu	Avlu	Harem Avlusu
ZK-A04	Ocak	Ocak	Ocak
ZK-A05	Seki	Seki	Seki
ZK-A06	Oda	Oda	Geçici Sergi Salonu
ZK-A08		Oda	
ZK-A07	Mahzen	Oda	Sine vizyon
ZK-A09	Oda	Oda	Kütüphane
ZK-A10	Oda	Mutfak-Mahzen	Depo
ZK-A11	Merdiven	Merdiven	Merdiven
ZK-A12	Odunluk	Depo	El Sanatları Atölyesi
ZK-A13	Mahzen	Depo	Boyama Atölyesi
ZK-A14	Depo	Mutfak	Seminer Salonu
ZK-A15		Banyo	
ZK-A16		Banyo	
1K-A01	Gezemek	Gezemek	Gezemek
1K-A02	Oda	Oda	İdari Ofis
1K-A03	Oda	Yatak Odası	Müdür Odası
1K-A04	Eyvan	Eyvan	Eyvan-Bekleme
1K-A05	Başoda	Oda	Bilgisayar Odası

Çizelge 6.2. Selamlık Bölümü İşlev Önerisi

Mekân Kodu	Özgün İşlev	Günümüzdeki İşlev	Öneri İşlev
ZK-B01	Selamlık Avlusu	Avlu	Selamlık Avlusu
ZK-B02	Eyvan	Eyvan	Eyvan
ZK-B03	Ahır	Depo	Resim Atölyesi
ZK-B04	Depo	Depo	Depo
ZK-B05	Oda	Sofa	Kreş
ZK-B06		Oda	
ZK-B07	Depo	Depo	Mutfak
ZK-B08	Ocak	Depo	Çay Ocağı
ZK-B09	Muhdes Ek	WC	Ek Kaldırılmıştır
1K-B01	Gezemek	Gezemek	Gezemek
1K-B02	Eyvan	Eyvan	Eyvan-Bekleme
1K-B03	Oda	Oda	Müzik Atölyesi
1K-B04	Oda	Oda	Müzik Atölyesi
1K-B05	Banyo	Banyo	WC
1K-B06	Oda	Oda	Derslik

Çizelge 6.3. Giriş Bölümü İşlev Önerisi

Mekân Kodu	Özgün İşlev	Günümüzdeki İşlev	Öneri İşlev
ZK-C01	Giriş Avlusu	Avlu	Giriş Avlusu
ZK-C02	Hela	Hela	WC'ler
ZK-C03	Depo	Mutfak	
ZK-C04		Banyo	
ZK-C05	Geçiş	Oda	Geçici Sergi Salonu
ZK-C06	Aralık	Yatak Odası	Aralık - Sergi
ZK-C07	Kömürlük	Oda	Güvenlik ve Kayıt Birimi
ZK-C08		Kiler	

6.3. Kaynak ve Finansman

Günümüzde değişen yaşam koşulları ve konfor şartları düşünüldüğünde geleneksel konutların terkedilmesi kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu yüzden geleneksel evlerin restore edilerek yeniden işlevlendirilmesi zaruri duruma gelmiştir. Geleneksel yapıların restore edilebilmesi, topluma kazandırılabilmesi ve günümüz koşullarında tekrar kullanıma açılabilmesi için maddi kaynaklara ihtiyaç duyulmaktadır.

Davud Karamanlı evinin restore edilerek topluma kazandırılabilmesi için parasal kaynağa ihtiyaç duyulmaktadır. Evin varisleri evlerinin kamulaştırılmasını istemektedirler. Bu bağlamda evin kamulaştırma bedeli, Siverek Belediyesi'nin girişimleriyle, Şanlıurfa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı'na bağlı Kültür varlıkları fonundan karşılanacaktır (Siverek Belediyesi'nin emlak gelirlerinin %10'u Kültür varlıkları fonuna aktarılmaktadır).

"Kadın Sanat Eğitim Merkezi" olarak işlevlendirilecek olan evin restorasyon bedeli Turizm Geliştirme AŞ'ye bağlı kalkınma ajansları tarafından karşılanmaya çalışılacaktır. Gerekli projeler hazırlanarak ajanlara başvuru yapılacak, bu vesileyle gereken finansman sağlanmış olacaktır.

7. SONUÇ VE ÖNERİLER

Siverek kenti tarihte büyük önem taşıyan topraklar üzerine kurulmuştur. Binlerce yıllık tarihine karşın kent, mimari mirasını koruyamamış, özgün organik kent dokusunu, geleneksel evlerini ve anıtsal yapılarını büyük ölçüde yitirmiştir. Siverek'in mimari mirasının korunması konusunda çalışmaların yetersiz oluşu, geleneksel evleri ile ilgili yapılmış mimari araştırmaların yok denecek kadar az oluşu, tek yapı ölçeğinde yapılan restorasyon çalışmalarında restorasyon yöntem ve tekniklerine uyulmaması, böyle bir çalışmanın yapılmasını gerekli hale getirmiştir.

Günümüz koşullarında değişen yaşam şartları, konfor durumu, kullanıcı isteklerinin artışı gibi nedenler geleneksel yapıların terkedilmesine neden olmuştur. Davud Karamanlı Evi, maruz kaldığı tüm yanlış kullanım ve müdahalelere rağmen, özgün mimari özelliklerini büyük oranda koruyarak günümüze ulaşabilmiştir. Tarihi yapıların terkedilmesini önlemek amacıyla, sürdürülebilirlik açısından Venedik tüzüğünün beşinci maddesinde belirtildiği gibi "*Anıtların korunması her zaman onları yararlı toplumsal amaç için kullanmakla kolaylaştırılabilir*" ilkesi göz önünde bulundurularak, Davud Karamanlı Evi'ne yeni fonksiyonlar yükleyerek, yaşayan tarihi mekânlar oluşturulacaktır.

Davud Karamanlı evinin bugünkü sahipleri olan mirasçıları, kültür mirasını koruma bilincine sahip duyarlı bir ailedir. Evlerinin korunmasını, restore edilmesini ve gelecek kuşaklara aktarılmasını istemektedir. Bu bağlamda tarihi geleneksel konutlara örnek olması açısından ev restore edilecek ve yeni işlev verilerek yapının yaşaması sağlanacaktır. Söz konusu yapı, olabildiğince özgün haliyle korunacak ve yeni işlev gereği kullanılacak tüm malzemeler yapının özgün dokusu ile uyumlu olmasına dikkat edilecektir. Bu sayede ev gelecek kuşaklara aktarılabilecektir.

Davud Karamanlı Evi'nin mevcut durumu çizim ve fotoğraflarla ayrıntılı bir şekilde belgelenmiştir. Çalışma kapsamında, evin restorasyon projesi hazırlanarak yapının korunup tarihi bir belge olarak gelecek kuşaklara aktarılması sağlanacaktır. Bu çalışmanın kentteki diğer geleneksel konutların korunmasına da örnek oluşturacağı umulmaktadır.

Önerilen yeni işlevde, Davud Karamanlı evinin yaşatılması, toplumsal amaca hizmet etmesi ve evin bütünlüğünü bozmayacak şekilde yeni işlev verilmesi amaçlanmıştır. Bu açıdan yapının "Kadın Sanat Eğitim Merkezi" olarak yeniden işlevlendirilmesi kararlaştırılmıştır. Verilen bu işlev sayesinde yapı, geleneksel Siverek evlerinin tanıtılması sağlayacak ve verilecek kurslar, seminerler, sunumlar, sergiler vb. çalışmalarla topluma hizmet edecektir. Bu sayede yapı hem topluma hizmet edecek, hem de yapının yaşatılması sağlanacaktır.

8. KAYNAKLAR

Abdülcelilzade Zühtü Efendi, (1927), 'Keşkül', Siverek Belediyesi

Ahunbay, Z., (2016), "Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon", Yem Yayınevi, 8. Baskı, ISBN:975-7438-38-3, İstanbul.

Akkoyunlu, Z., (1988), "Geleneksel Urfa Evlerinin Mimari Özellikleri", Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Alioğlu, E., F., (2000), "Mardin Şehir Dokusu ve Evler", Tarih Vakfı, 2. Baskı, İstanbul.

Azimli, M., (2001), "İslam'ın İlk Yıllarında Siverek'in Fethi ve Bazı Yanlış Anlamaları Tashih", Dicle Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Cilt III, Sayı:2, Diyarbakır, Sayfa: 171-175.

Bekleyen, A., Yıldırım, M., Sarıgöl, H., (2004), "Güneydoğu Anadolu'da Eyvanlı Ev Geleneği: Diyarbakır Köşkleri", Yapı Dergisi, Sayı: 275, s.89–94.

Bekleyen, A., Dalkılıç, N., Özen, N., (2014) "Geleneksel Mardin Evi'nin Mekânsal ve Isısal Konfor Özellikleri", Türk Bilim Araştırma Vakfı, Cilt:7, Sayı:4, Sayfa: 28-44.

Bektaş, C., (2014), "Türk Evi", Yem Yayınevi, 2. Baskı, ISBN:978-9944-757-2, İstanbul.

Benek, S., (2013), "Bazalt Karakterli Şehir Siverek", Siverek Belediyesi.

Çevre ve Orman Bakanlığı, Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Planlama Genel Müdürlüğü, Adıyaman- Şanlıurfa-Diyarbakır Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Araştırma Raporu, Harita No: 4;6;25.

Dalkılıç N., (2004), "Midyat İlçesindeki Kültürel Zenginliğin Oluşturduğu Geleneksel Mekânsal Dizgenin Korunması İçin Bir Yöntem Araştırması", Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara.

Dalkılıç, N., Bekleyen, A., (2011), "Medeniyetler Mirası Diyarbakır Mimarisi", Diyarbakır Valiliği Kültür Ve Sanat Yayınları-3, ISBN: 978-605-363-799-8

Demirbağ, H., (2013), "Bir Zamanlar Siverek", Siverek Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Yayın No: 2.

Ekinci, İ., "1518 ve 1523 Tarihli Tapu Tahrir Defterlerine Göre Siverek Sancağının Sosyal ve İktisadi Durumu", SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı 4, Isparta, 1999:105.

Eyüce, A., (2005), "Geleneksel Yapılar ve Mekanlar", Birsen Yayınevi, İstanbul

Halifeoğlu, M., Dalkılıç, N., 2006, "Mardin-Savur Geleneksel Kent Dokusu ve Evleri", Uludağ Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Dergisi, Cilt 11, Sayı 1, Bursa

İnal, A., (2019), "Geleneksel Diyarbakır Evlerinin Yapım Teknikleri", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır.

Kuban, D., (1975), "Sanat Tarihimizin Sorunları", İstanbul.

Kürkçüoğlu, C., (2004), "Geleneksel Siverek Evleri", Siverek Kültür ve Sanat Dergisi.

Kürkçüoğlu, C., (2001), "Siverek'te Tarihi Yapılar", Tarihte Siverek Sempozyumu, Şanlıurfa, Sayfa: 247-275

Lynch, K., (2010), "Kent İmgesi", Çev. İrem Başaran, İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.

Milli Eğitim Bakanlığı, (2011), "İnşaat Teknolojisi Restorasyon Projesi", Ankara, Sayfa: 29

Özağaçhanlı, Z., (2010), "Siverek İlçesi'nin Tarihi, Sosyo Kültürel Yapısı", Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

Özgültekin R., Akman E., Demirbağ H., (1997), "Dünden Bu Güne Siverek", Marifet Matbaa ve Kâğıtçılık, Konya.

Özgültekin, R., Akman, E., Demirbağ, H., Sun, K., (2003), "Tarihi ve Kültürüyle Siverek", Siverek Kaymakamlığı Yayınları, Ankara.

Özgültekin, R., (2015), "A'dan Z'ye Siverek Ansiklopedisi", Elif Matbaası, Siverek.

Özgültekin, R., (2015), "Siverek'in Sosyal Yapısı ve Aşiretler Tarihi", Elif Matbaası, Siverek.

Salname-i Diyarbekir, (1999), Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Yayınları, İstanbul, Sayfa: 365

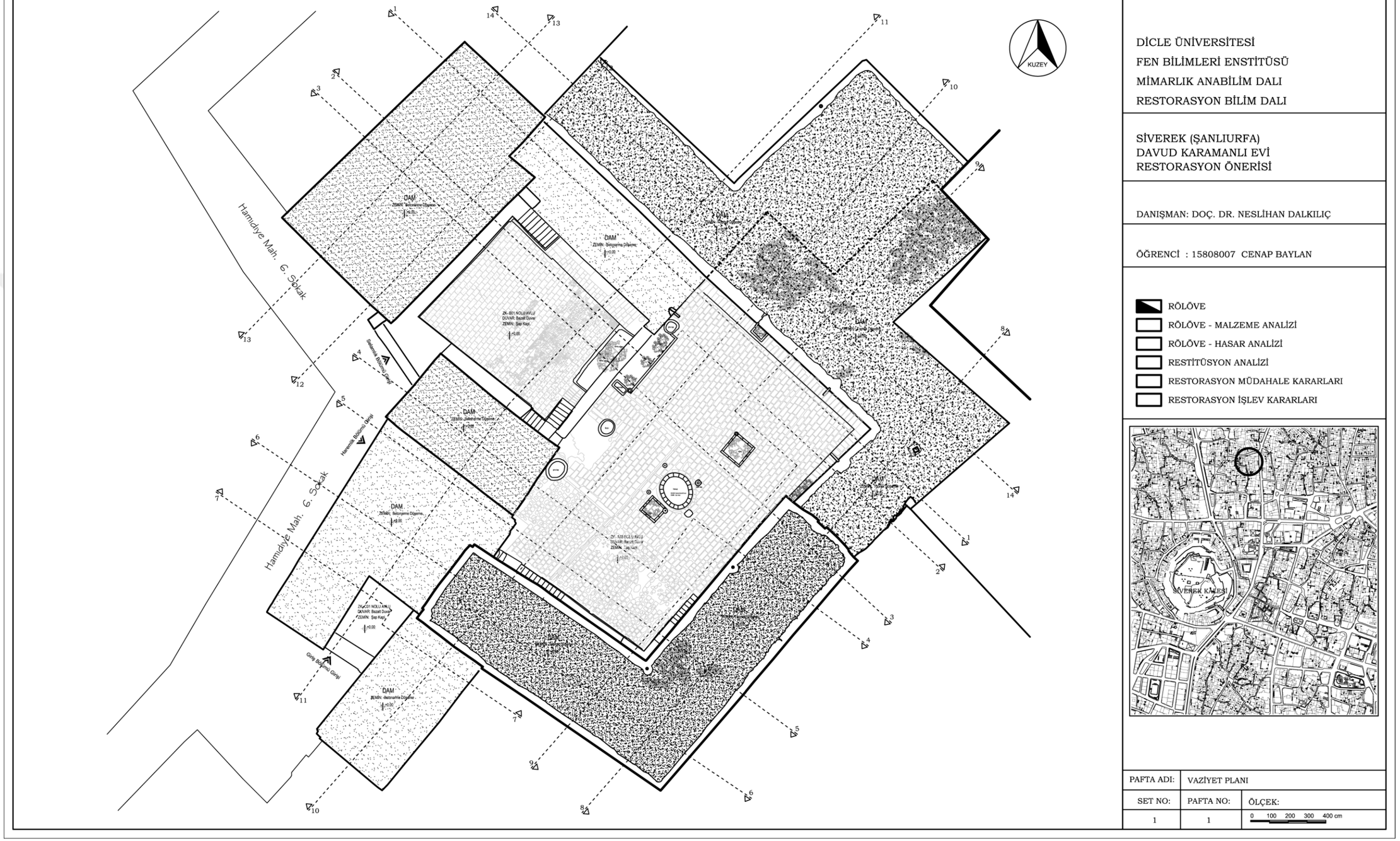
Şanlıurfa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Arşivi, (2019), Şanlıufa

Uluengin, M., B., (2014) "Rölöve", Yem Yayınevi, 6. Baskı, ISBN:975-8599-22-4, İstanbul.

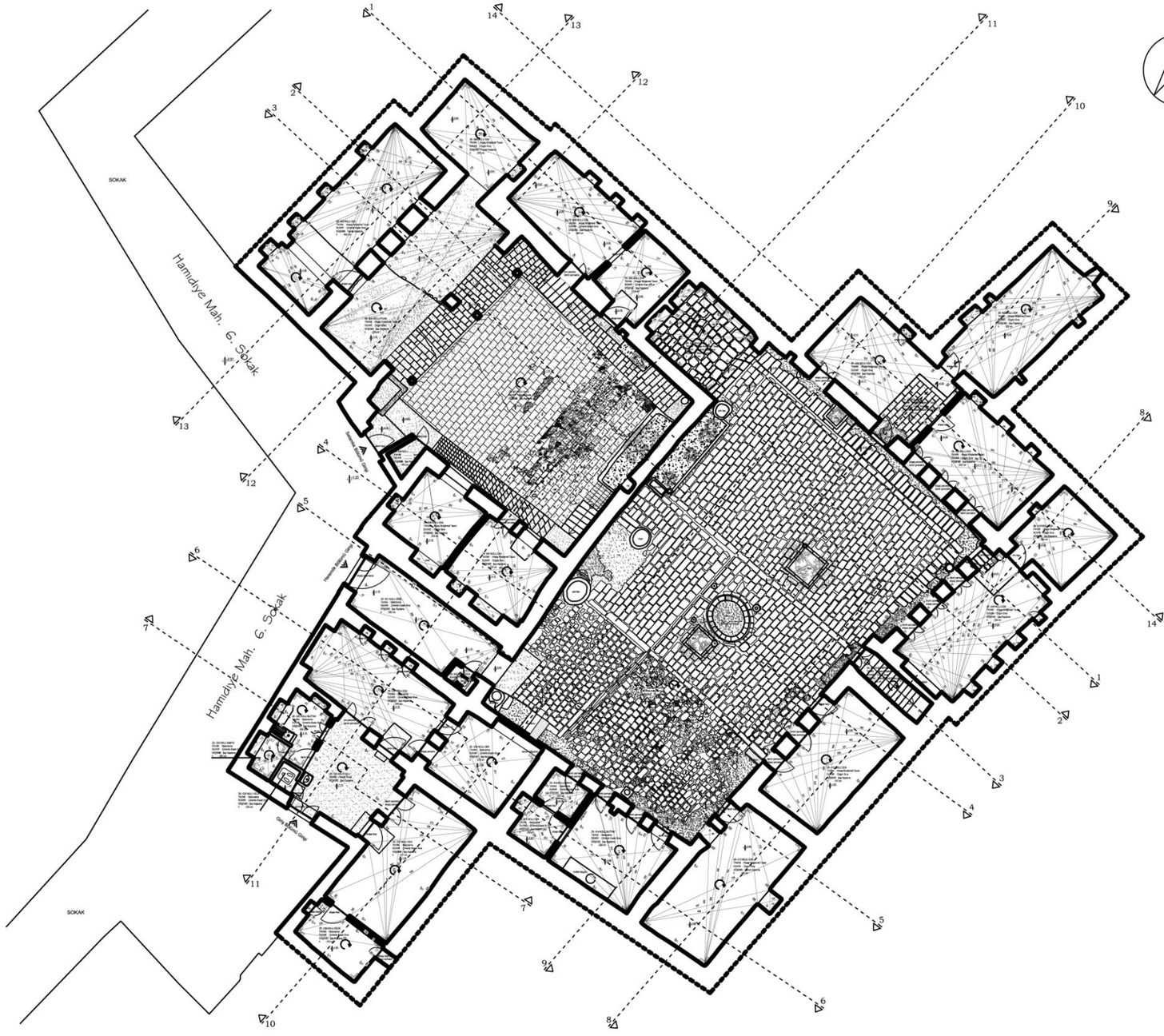
Venedik Tüzüğü, (1964), Çeviri: Prof. Dr. Cevat Erter, www.icomos.org.tr web sitesi.

Zakar, L., Eyüpgiller K., K., "Mimari Restorasyon Koruma Teknik ve Yöntemleri" (2015), Ömür Matbaacılık, 2. Baskı, ISBN:978-605-65416-1-2, İstanbul.

EKLER

Ek 1. Davud Karamanlı Evi Vaziyet Planı

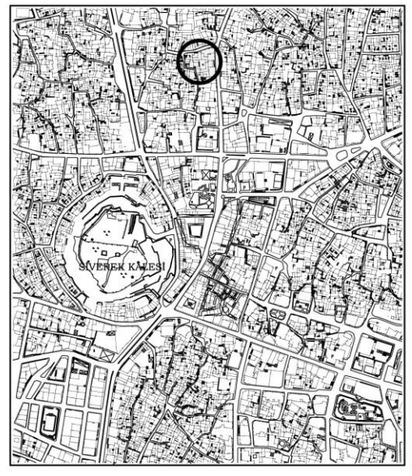
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

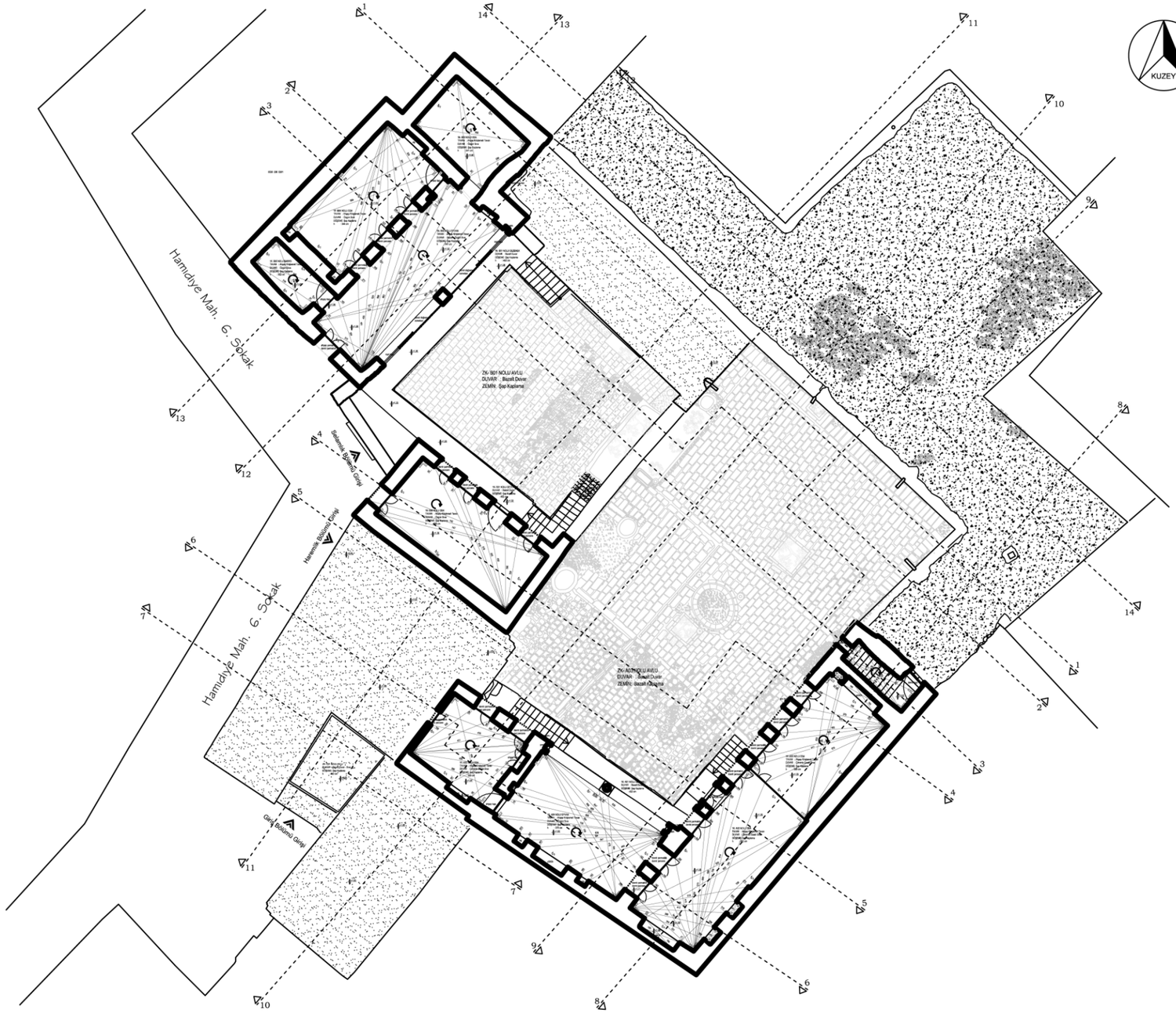
ÖĞRENCİ : 15808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

PAFTA ADI:	DÖŞEME KAT DÖŞEME PLANI	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
1	2	0 100 200 300 400 cm

Ek 2. Davud Karamanlı Evi Zemin Kat Zemin Planı

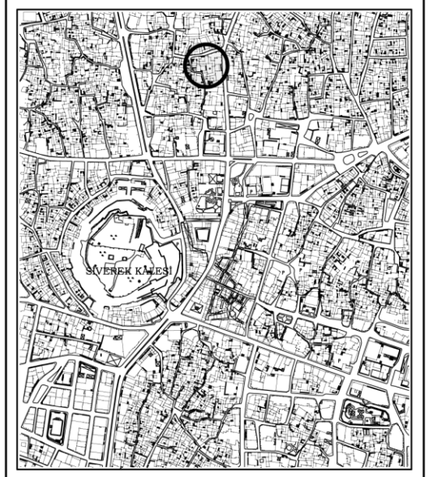
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

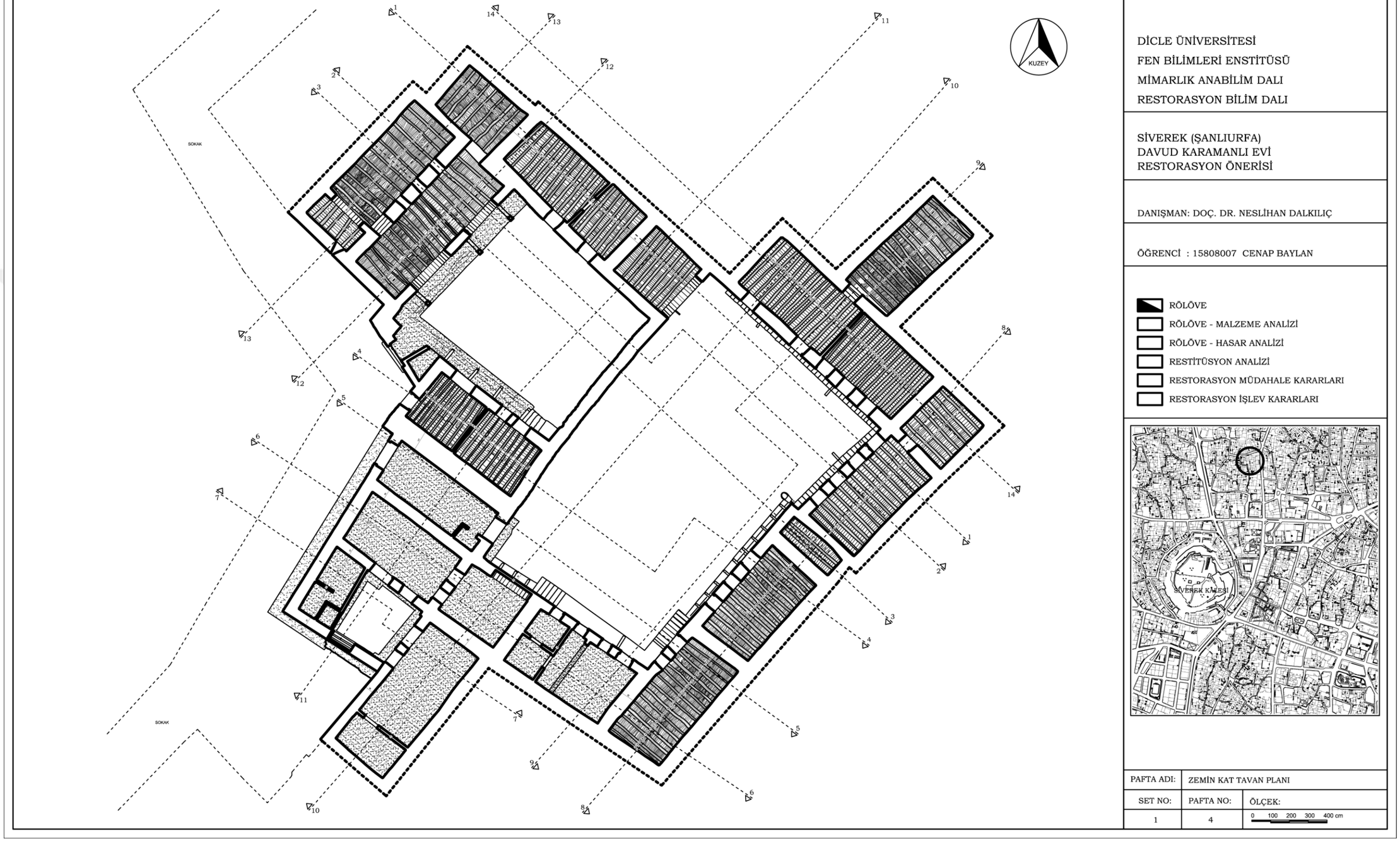
ÖĞRENCİ : 15808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

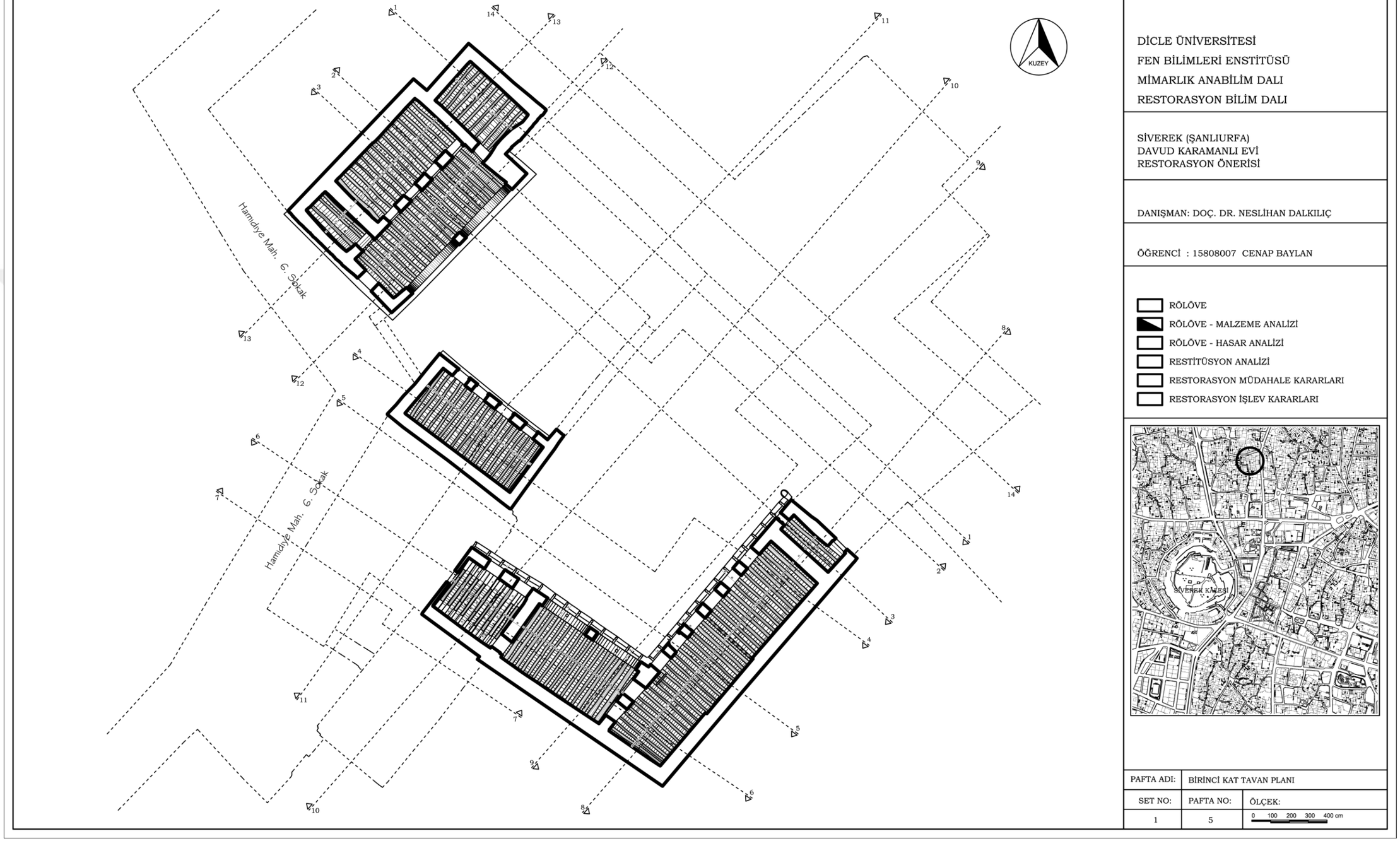

PAFTA ADI:	BİRİNCİ KAT DÖŞEMEPLANI	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
1	3	0 100 200 300 400 cm

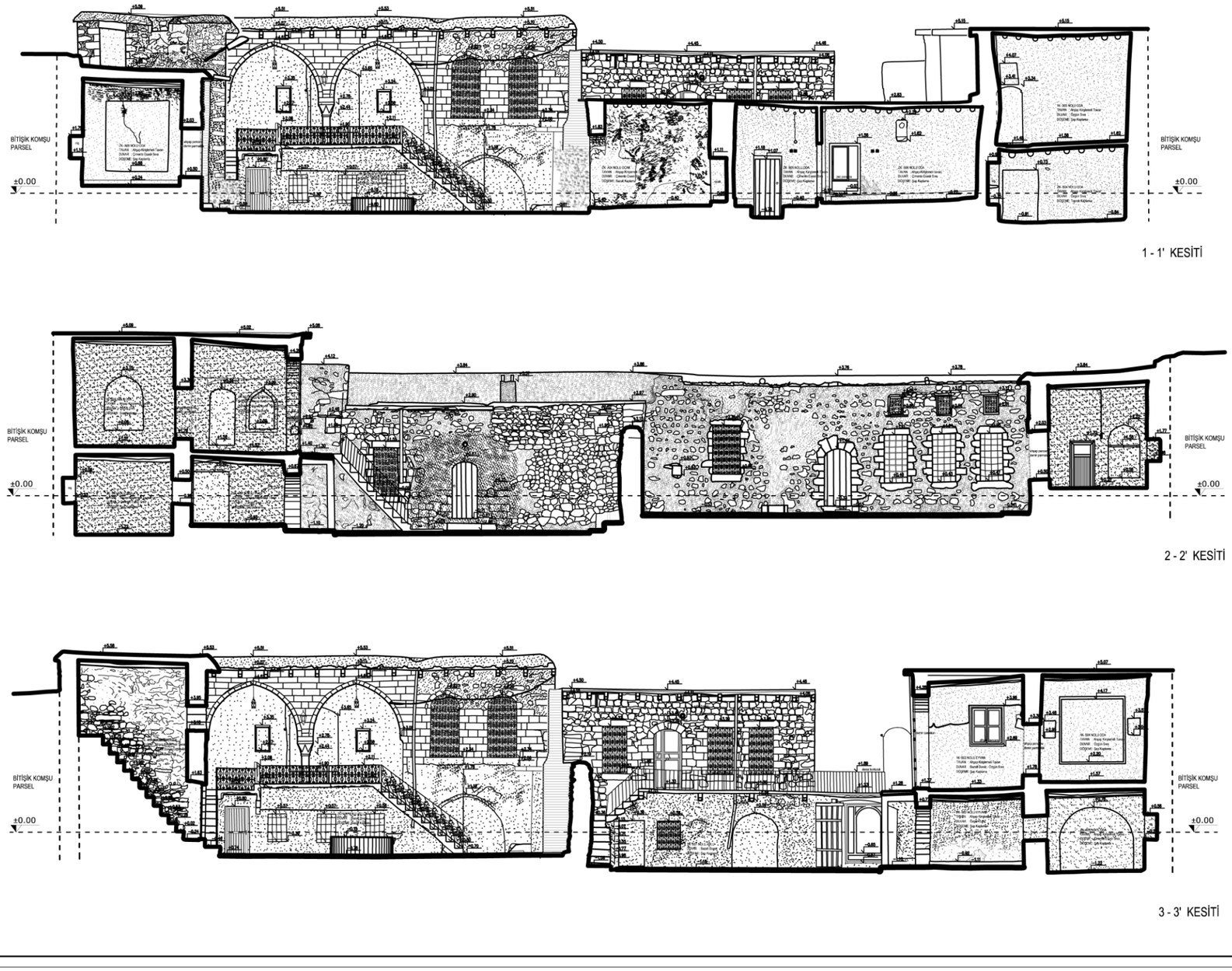
Ek 3. Davud Karamanlı Evi Birinci Kat Zemin Planı

Ek 4. Davud Karamanlı Evi Zemin Kat Tavan Planı

Ek 5. Davud Karamanlı Evi Birinci Kat Tavan Planı

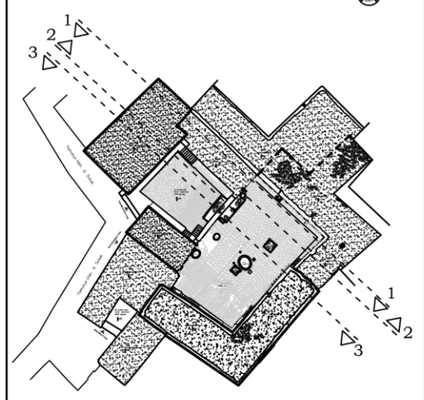
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

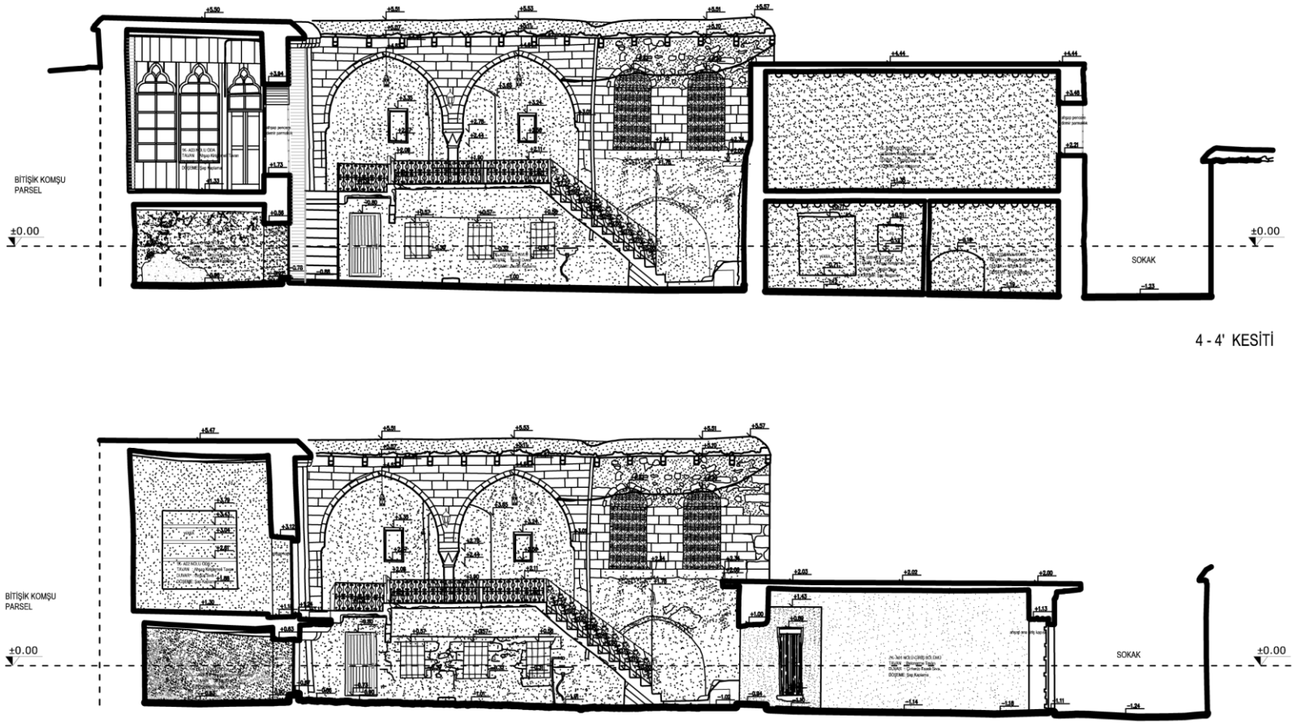
ÖĞRENCİ : 15808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

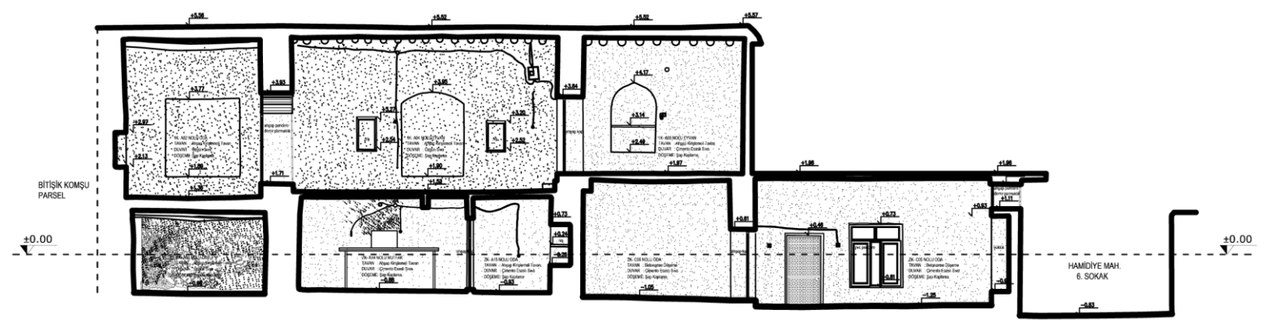
PAFTA ADI:	KESİTLER	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
1	6	0 100 200 300 400

Ek 6. Davud Karamanlı Evi Kesitler

4 - 4' KESİTİ

5 - 5' KESİTİ

6 - 6' KESİTİ

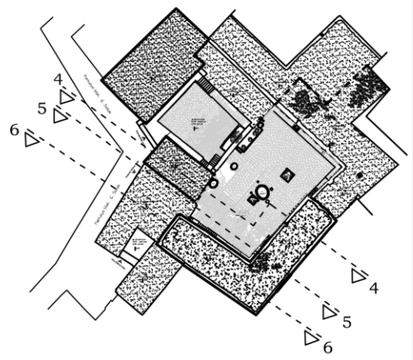
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

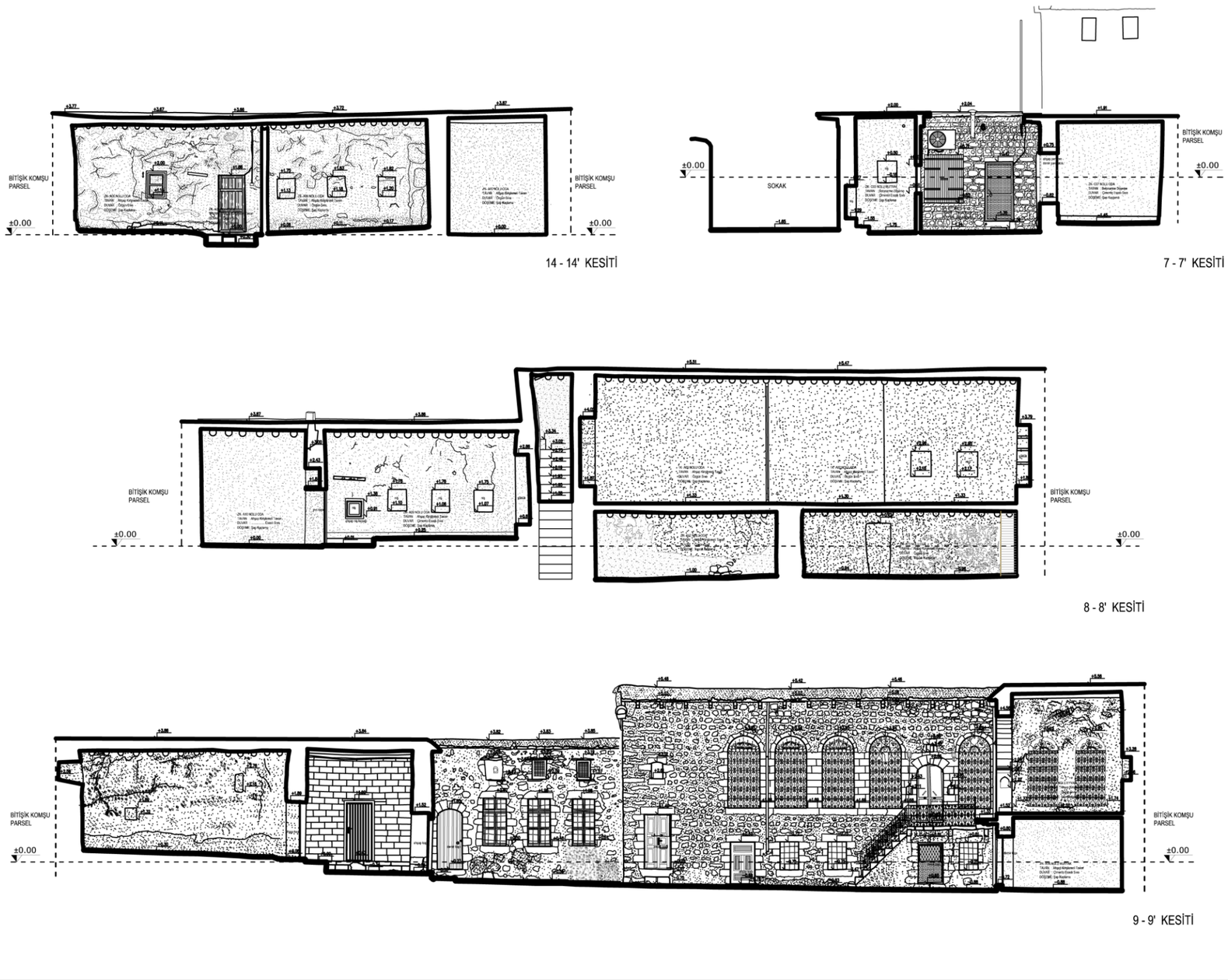
ÖĞRENCİ : 15808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

PAFTA ADI:	KESİTLER	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
1	7	0 100 200 300 400

Ek 7. Davud Karamanlı Evi Kesitler

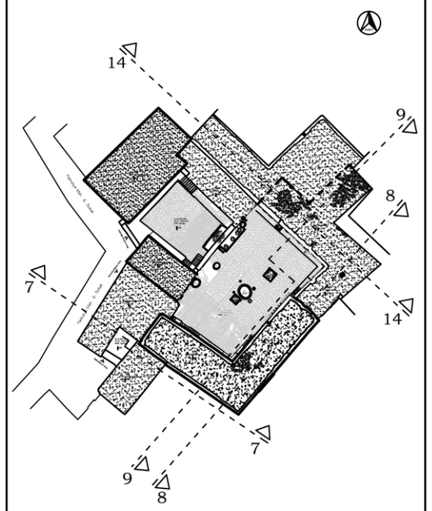
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

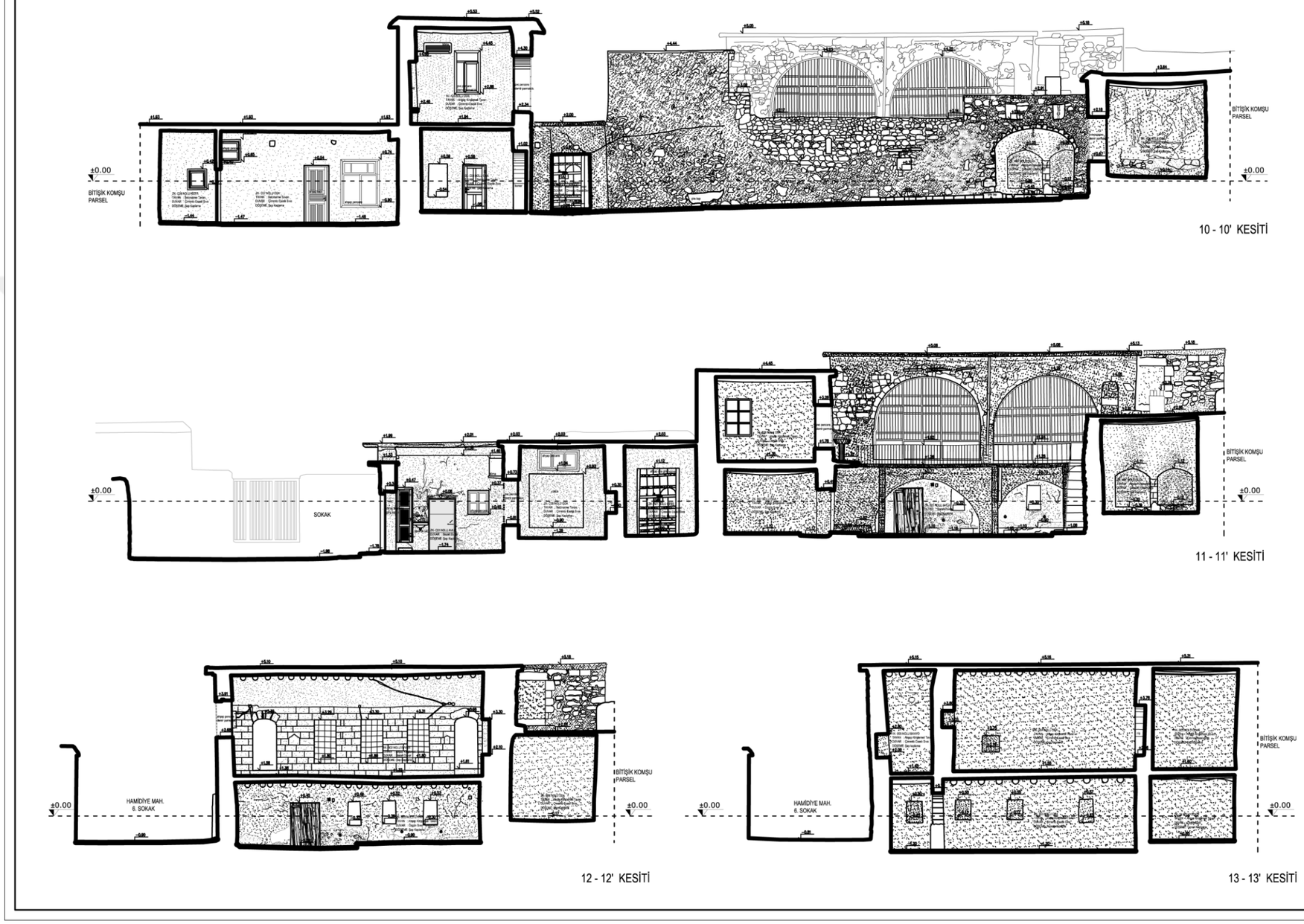
ÖĞRENCİ : 15808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

PAFTA ADI:	KESİTLER	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
1	8	0 100 200 300 400

Ek 8. Davud Karamanlı Evi Kesitler

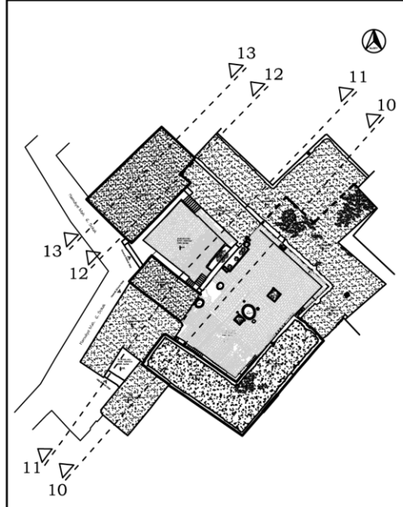
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

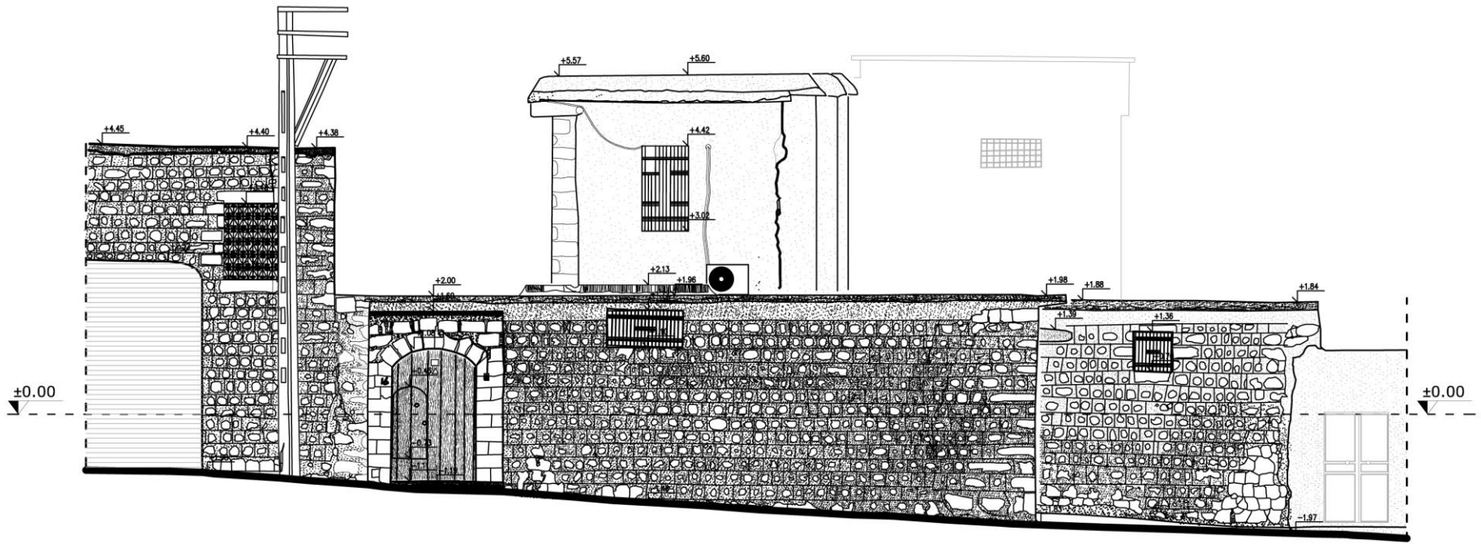
ÖĞRENCİ : 15808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

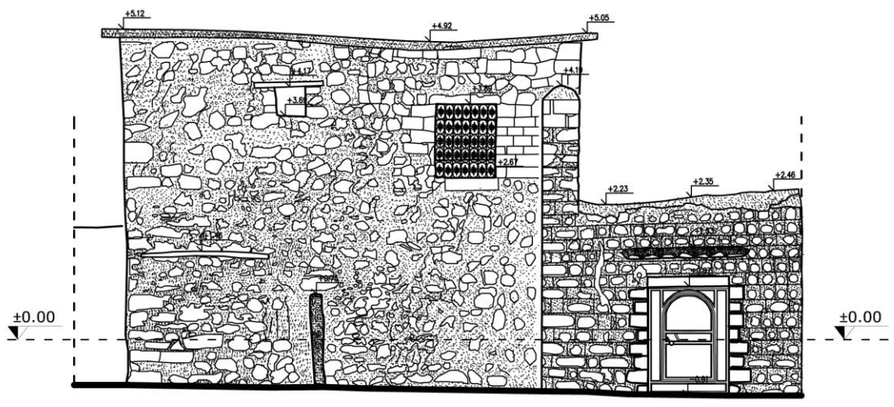

PAFTA ADI:	KESİTLER	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
1	9	0 100 200 300 400

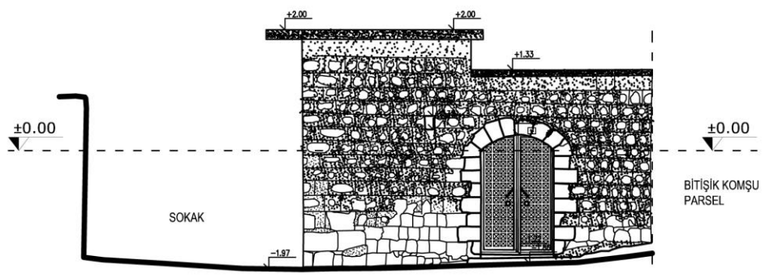
Ek 9. Davud Karamanlı Evi Kesitler

DOĞU CEPHESİ (HAREM GİRİŞİ)

GÜNEY CEPHESİ (SELAMLIK GİRİŞİ)

GÜNEY CEPHESİ (GİRİŞ BÖLÜMÜ GİRİŞİ)

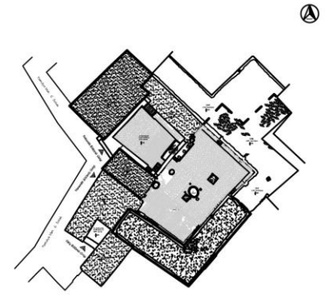
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

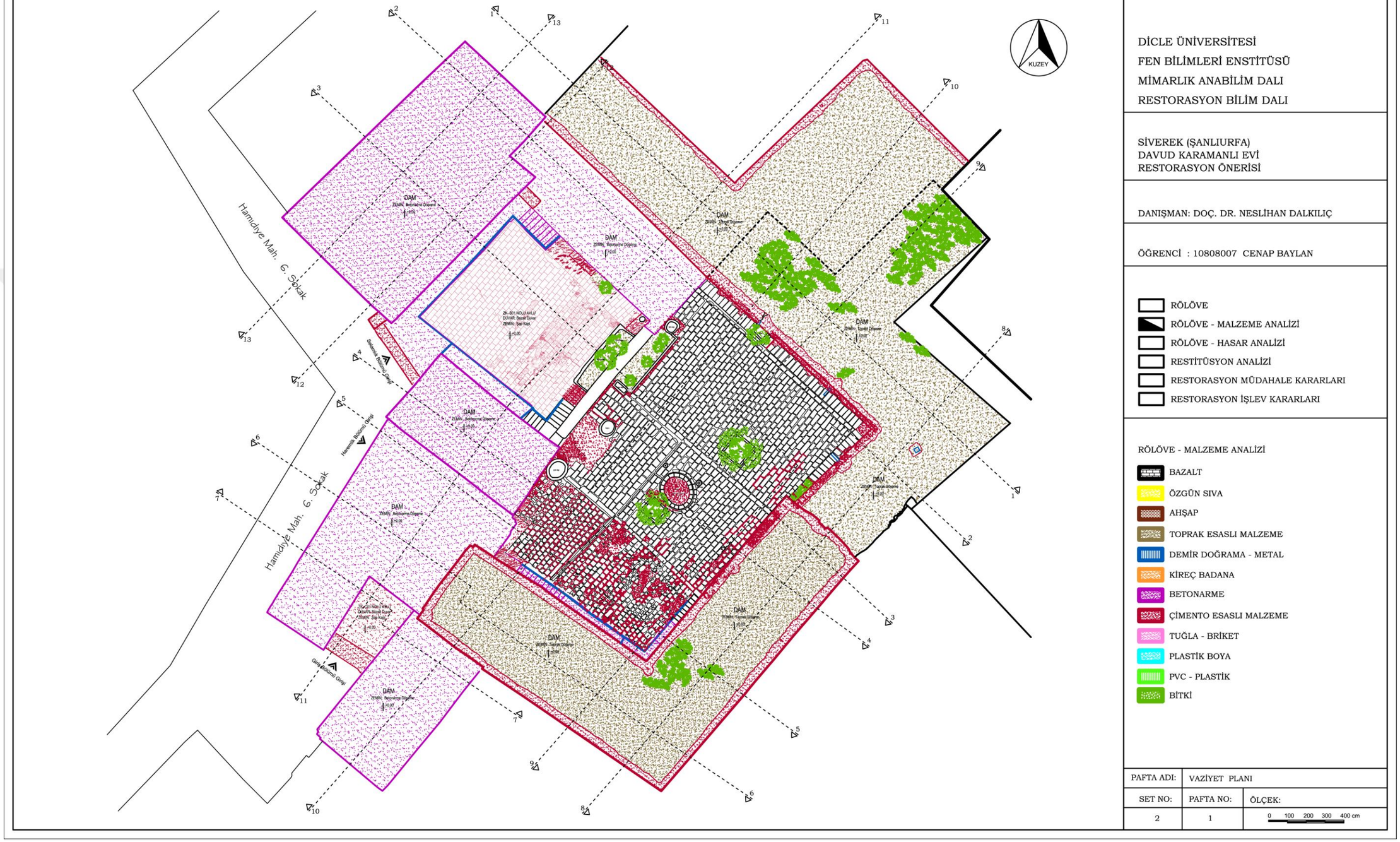
ÖĞRENCİ : 15808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

PAFTA ADI:	SOKAK GÖRÜNÜŞLERİ	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
1	10	0 100 200 300 cm

Ek 10. Davud Karamanlı Evi Görünüşler

Ek 11. Davud Karamanlı Evi Vaziyet Planı Malzeme Analizi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

ÖĞRENCİ : 10808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ

- BAZALT
- ÖZGÜN SIVA
- AHŞAP
- TOPRAK ESASLI MALZEME
- DEMİR DOĞRAMA - METAL
- KİREÇ BADANA
- BETONARME
- ÇİMENTO ESASLI MALZEME
- TUĞLA - BRİKET
- PLASTİK BOYA
- PVC - PLASTİK
- BİTKİ

PAFTA ADI:	ZEMİN KAT ZEMİN PLANI	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
2	2	0 100 200 300 400 cm

Ek 12. Davud Karamanlı Evi Zemin Kat Zemin Planı Malzeme Analizi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

ÖĞRENCİ : 10808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ

- BAZALT
- ÖZGÜN SIVA
- AHŞAP
- TOPRAK ESASLI MALZEME
- DEMİR DOĞRAMA - METAL
- KİREÇ BADANA
- BETONARME
- ÇİMENTO ESASLI MALZEME
- TUĞLA - BRİKET
- PLASTİK BOYA
- PVC - PLASTİK
- BİTKİ

PAFTA ADI:	BİRİNCİ KAT ZEMİN PLANI	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
2	3	0 100 200 300 400 cm

Ek 13. Davud Karamanlı Evi Birinci Kat Zemin Planı Malzeme Analizi

Ek 14. Davud Karamanlı Evi Zemin Kat Tavan Planı Malzeme Analizi

Ek 15. Davud Karamanlı Evi Birinci Kat Tavan Planı Malzeme Analizi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

ÖĞRENCİ : 15808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ

- BAZALT
- ÖZGÜN SIVA
- AHŞAP
- TOPRAK ESASLI MALZEME
- DEMİR DOĞRAMA - METAL
- KİREÇ BADANA
- BETONARME
- ÇİMENTO ESASLI MALZEME
- TUĞLA - BRİKET
- PLASTİK BOYA
- PVC - PLASTİK
- BİTKİ

PAFTA ADI:	KESİTLER	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
2	6	0 100 200 300 400 cm

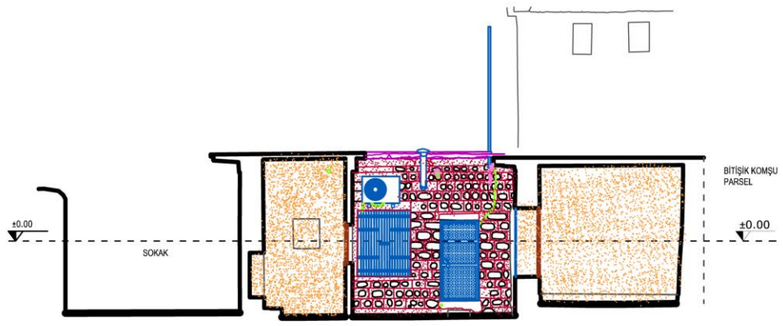
Ek 16. Davud Karamanlı Evi Kesitler - Malzeme Analizi

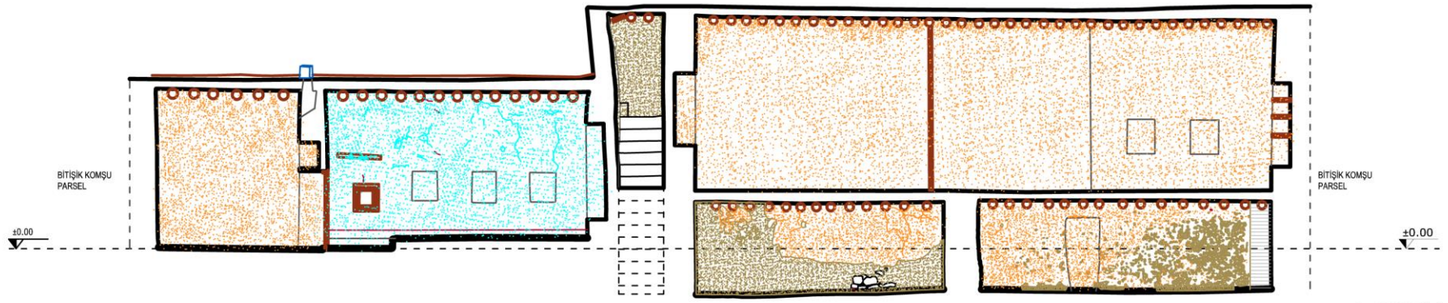
Ek 17. Davud Karamanlı Evi Kesitler - Malzeme Analizi

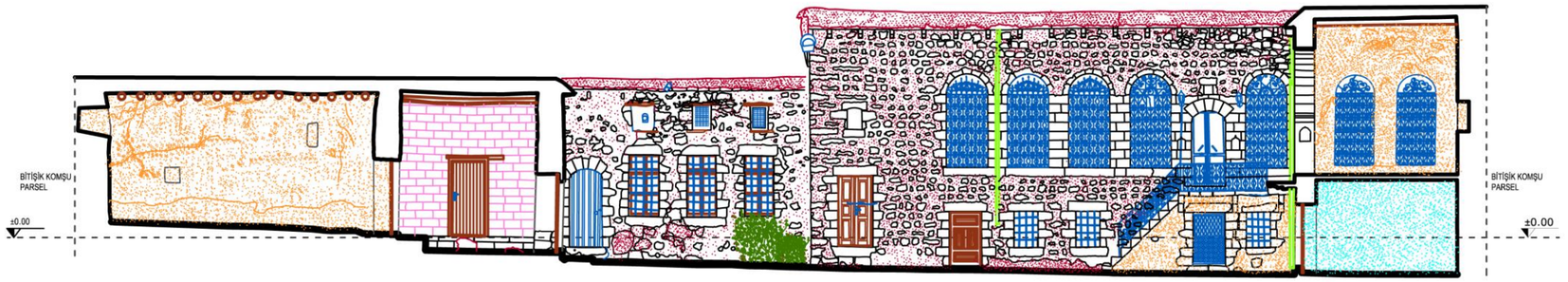
14 - 14' KESİTİ

7 - 7' KESİTİ

8 - 8' KESİTİ

9 - 9' KESİTİ

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

ÖĞRENCİ : 15808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ

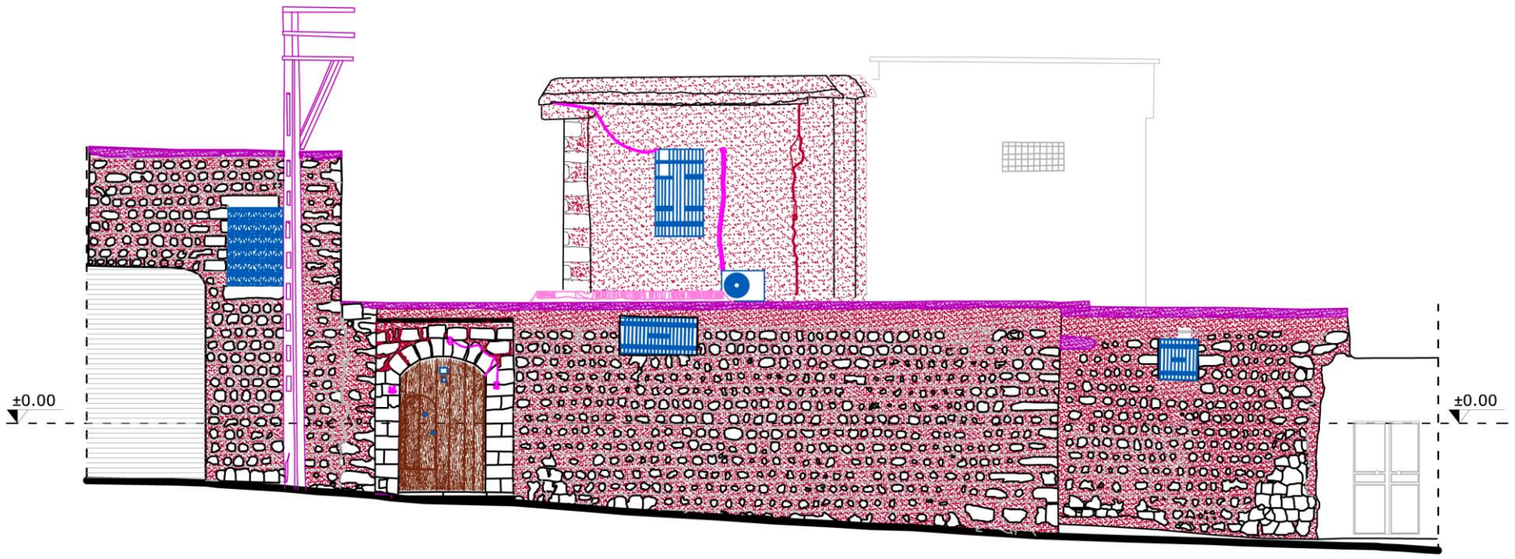
- BAZALT
- ÖZGÜN SIVA
- AHŞAP
- TOPRAK ESASLI MALZEME
- DEMİR DOĞRAMA - METAL
- KİREÇ BADANA
- BETONARME
- ÇİMENTO ESASLI MALZEME
- TUĞLA - BRİKET
- PLASTİK BOYA
- PVC - PLASTİK
- BİTKİ

PAFTA ADI:	KESİTLER	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
2	8	0 100 200 300 400 cm

Ek 18. Davud Karamanlı Evi Kesitler - Malzeme Analizi

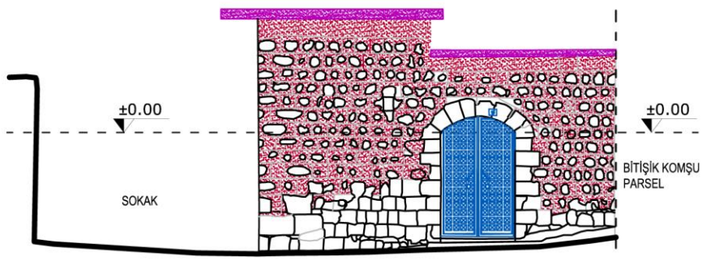

Ek 19. Davud Karamanlı Evi Kesitler - Malzeme Analizi

DOĞU CEPHESİ (HAREM GİRİŞİ)

GÜNEY CEPHESİ (SELAMLIK GİRİŞİ)

GÜNEY CEPHESİ (GİRİŞ BÖLÜMÜ GİRİŞİ)

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

ÖĞRENCİ : 15808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ

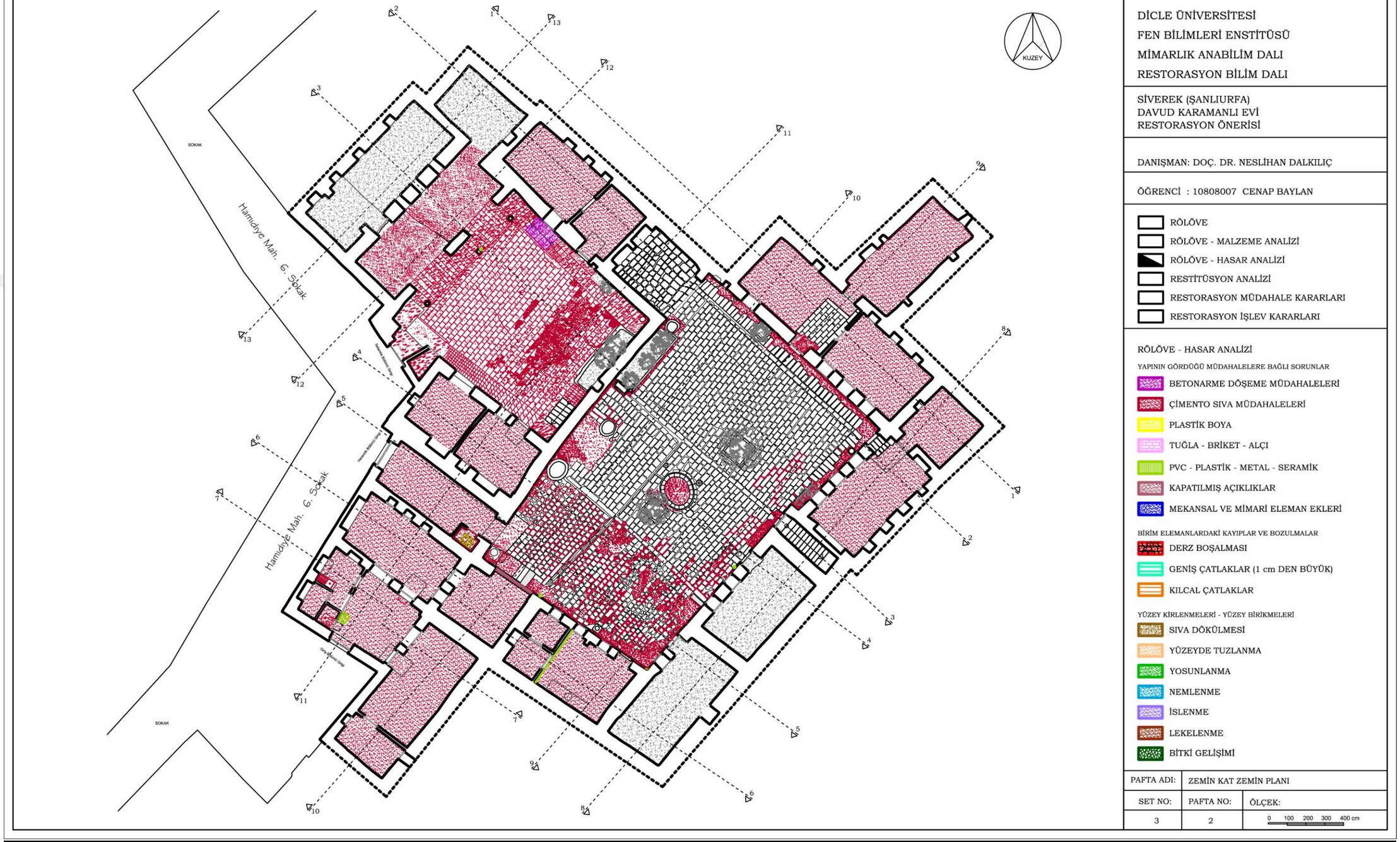
- BAZALT
- ÖZGÜN SIVA
- AHŞAP
- TOPRAK ESASLI MALZEME
- DEMİR DOĞRAMA - METAL
- KİREÇ BADANA
- BETONARME
- ÇİMENTO ESASLI MALZEME
- TUĞLA - BİRİKET
- BOYA
- PVC - PLASTİK
- BİTKİ

PAFTA ADI:	GÖRÜNÜŞLER	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
2	10	0 100 200 300 cm

Ek 20. Davud Karamanlı Evi Sokak Görünüşleri - Malzeme Analizi

Ek 21. Davud Karamanlı Evi Vaziyet Planı – Hasar Analizi

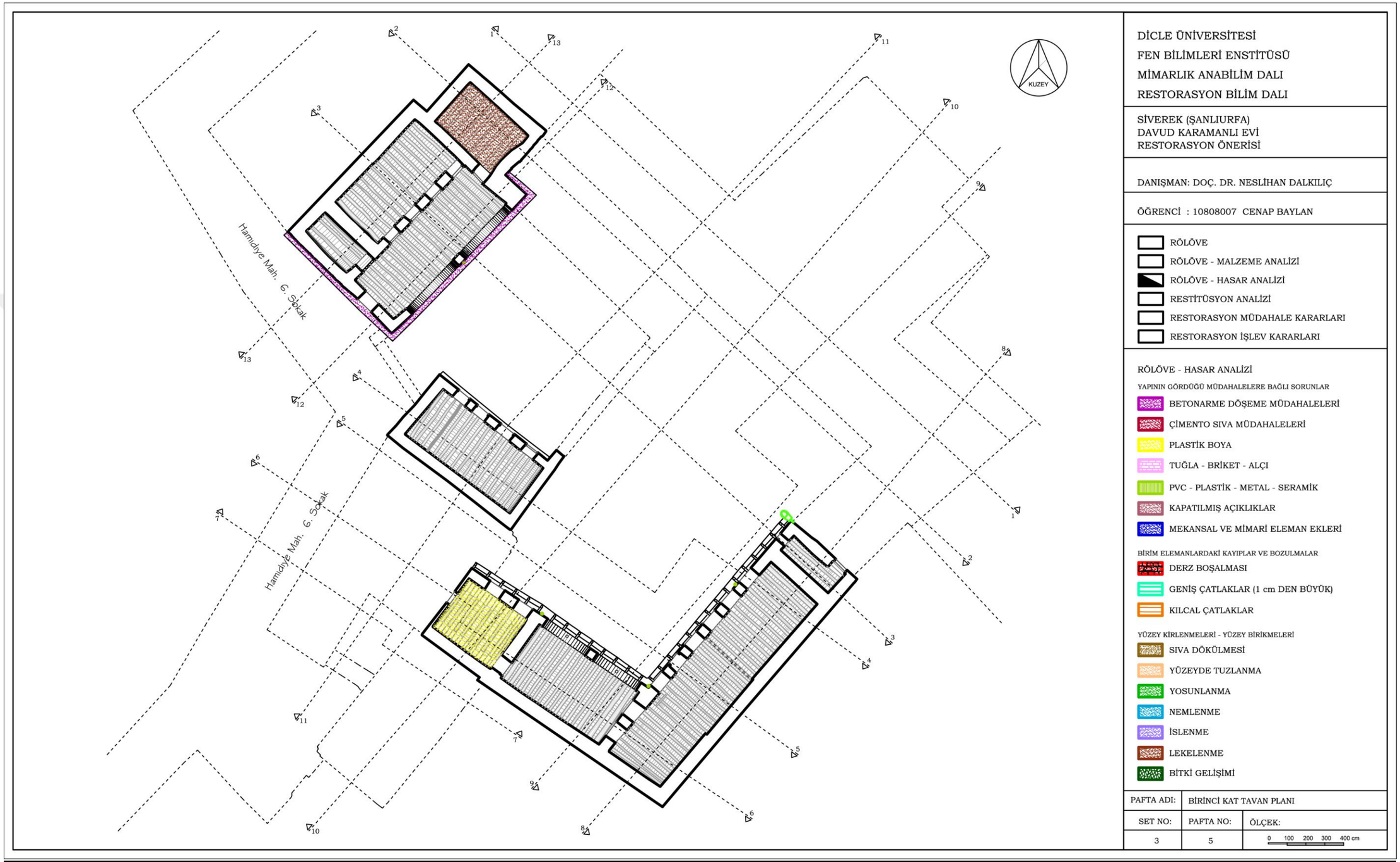
Ek 22. Davud Karamanlı Evi Zemin Kat Zemin Planı – Hasar Analizi

Ek 23. Davud Karamanlı Evi Birinci Kat Zemin Planı – Hasar Analizi

Ek 24. Davud Karamanlı Evi Zemin Kat Tavan Planı – Hasar Analizi

Ek 25. Davud Karamanlı Evi Birinci Kat Tavan Planı – Hasar Analizi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

ÖĞRENCİ : 10808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ

YAPININ GÖRDÜĞÜ MÜDAHALELERE BAĞLI SORUNLAR
- BETONARME DÖŞEME MÜDAHALELERİ
- ÇİMENTO SIVA MÜDAHALELERİ
- PLASTİK BOYA
- TUĞLA - BRİKET - ALÇI
- PVC - PLASTİK - METAL - SERAMİK
- KAPATILMIŞ AÇIKLIKLAR
- MEKANSAL VE MİMARİ ELEMAN EKLERİ

BİRİM ELEMANLARDAKİ KAYIPLAR VE BOZULMALAR
- DERZ BOŞALMASI
- GENİŞ ÇATLAKLAR (1 cm DEN BÜYÜK)
- KILCAL ÇATLAKLAR

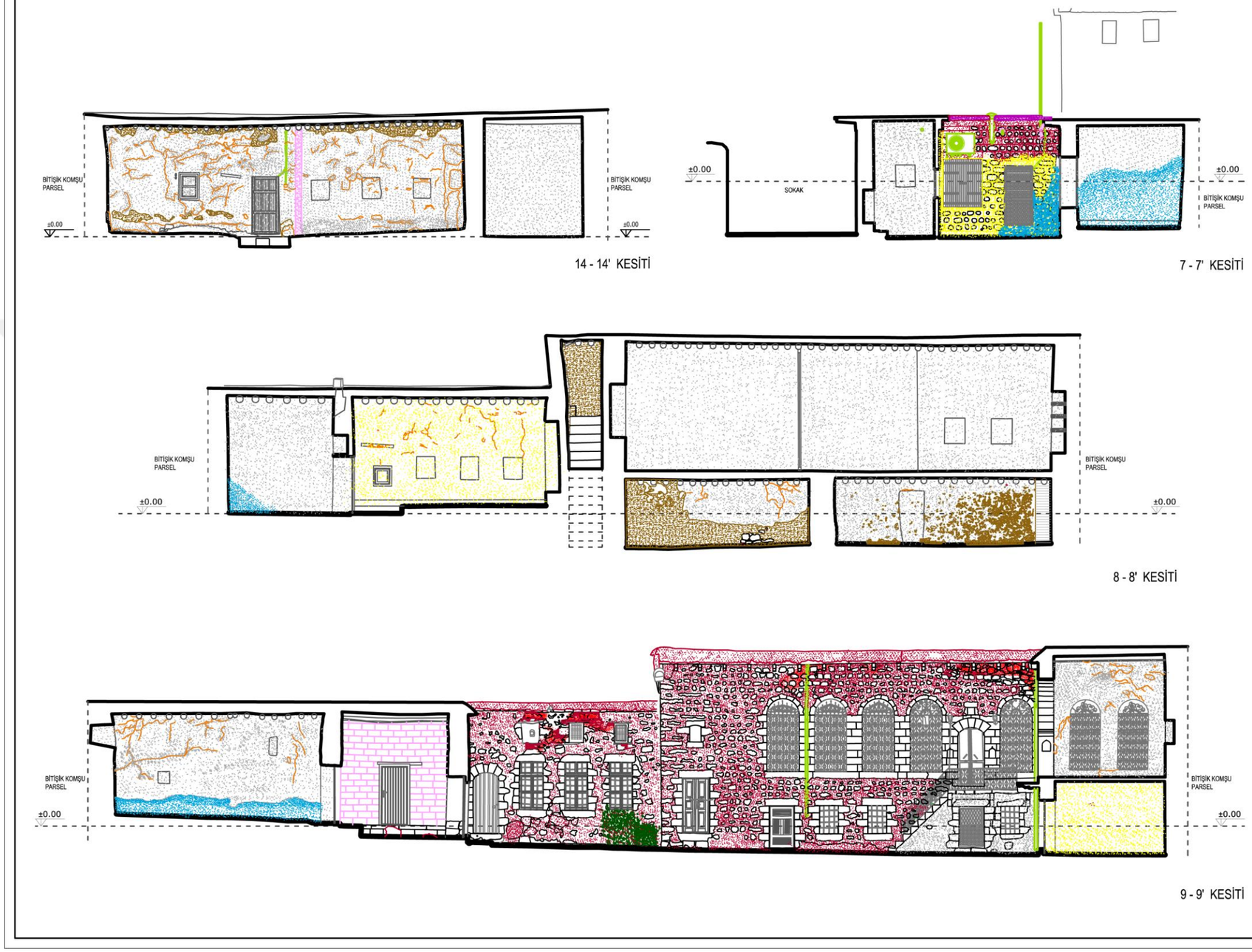
YÜZEY KİRLENMELERİ - YÜZEY BİRİKMELERİ
- SIVA DÖKÜLMESİ
- YÜZEYDE TUZLANMA
- YOSUNLANMA
- NEMLENME
- İSLENME
- LEKELENME
- BİTKİ GELİŞİMİ

PAFTA ADI:	KESİTLER	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK: 0 100 200 300 400 cm
3	6	

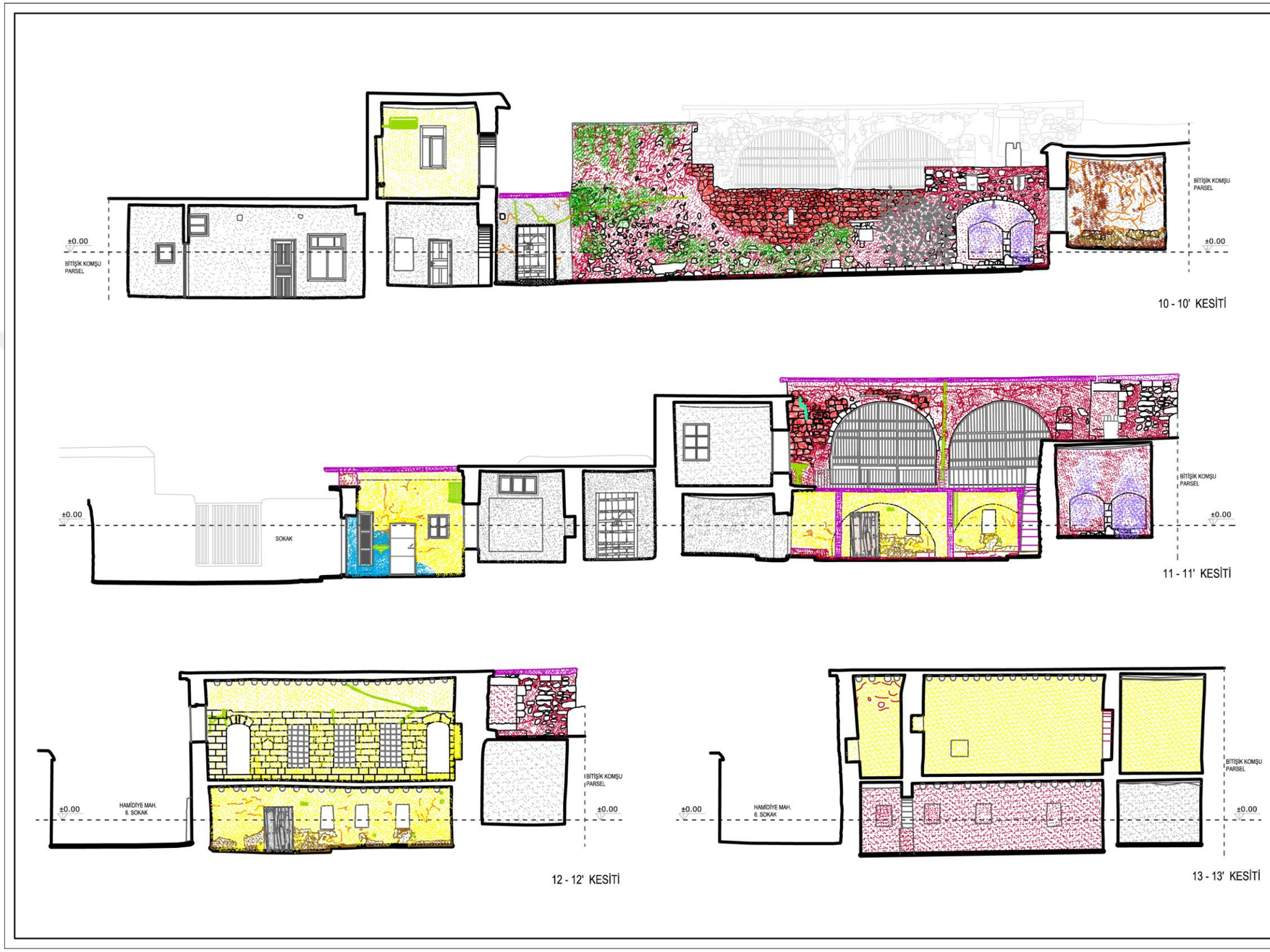
Ek 26. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Hasar Analizi

Ek 27. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Hasar Analizi

Ek 28. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Hasar Analizi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

ÖĞRENCİ : 10808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ

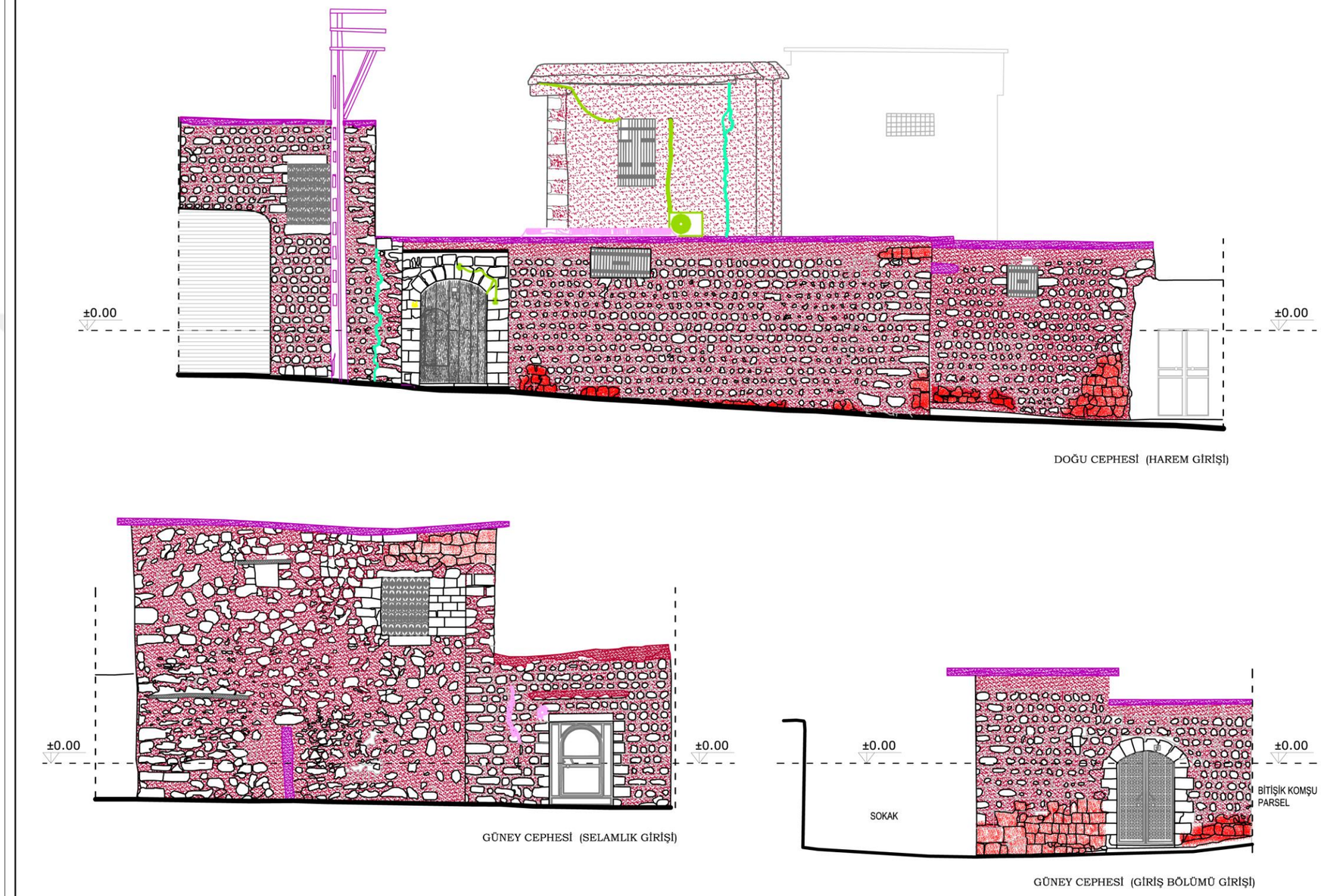
YAPININ GÖRDÜĞÜ MÜDAHALELERE BAĞLI SORUNLAR
- BETONARME DÖŞEME MÜDAHALELERİ
- ÇİMENTO SIVA MÜDAHALELERİ
- PLASTİK BOYA
- TUĞLA - BRİKET - ALÇI
- PVC - PLASTİK - METAL - SERAMİK
- KAPATILMIŞ AÇIKLIKLAR
- MEKANSAL VE MİMARİ ELEMAN EKLERİ

BİRİM ELEMANLARDAKİ KAYIPLAR VE BOZULMALAR
- DERZ BOŞALMASI
- GENİŞ ÇATLAKLAR (1 cm DEN BÜYÜK)
- KILCAL ÇATLAKLAR

YÜZEY KİRLENMELERİ - YÜZEY BİRİKMELERİ
- SIVA DÖKÜLMESİ
- YÜZEYDE TUZLANMA
- YOSUNLANMA
- NEMLENME
- İSLENME
- LEKELENME
- BİTKİ GELİŞİMİ

PAFTA ADI:	KESİTLER	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
3	9	0 100 200 300 400 cm

Ek 29. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Hasar Analizi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

ÖĞRENCİ : 10808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ

YAPININ GÖRDÜĞÜ MÜDAHALELERE BAĞLI SORUNLAR

- BETONARME DÖŞEME MÜDAHALELERİ
- ÇİMENTO SIVA MÜDAHALELERİ
- PLASTİK BOYA
- TUĞLA - BRİKET - ALÇI
- PVC - PLASTİK - METAL - SERAMİK
- KAPATILMIŞ AÇIKLIKLAR
- MEKANSAL VE MİMARİ ELEMAN EKLERİ

BİRİM ELEMANLARDAKİ KAYIPLAR VE BOZULMALAR

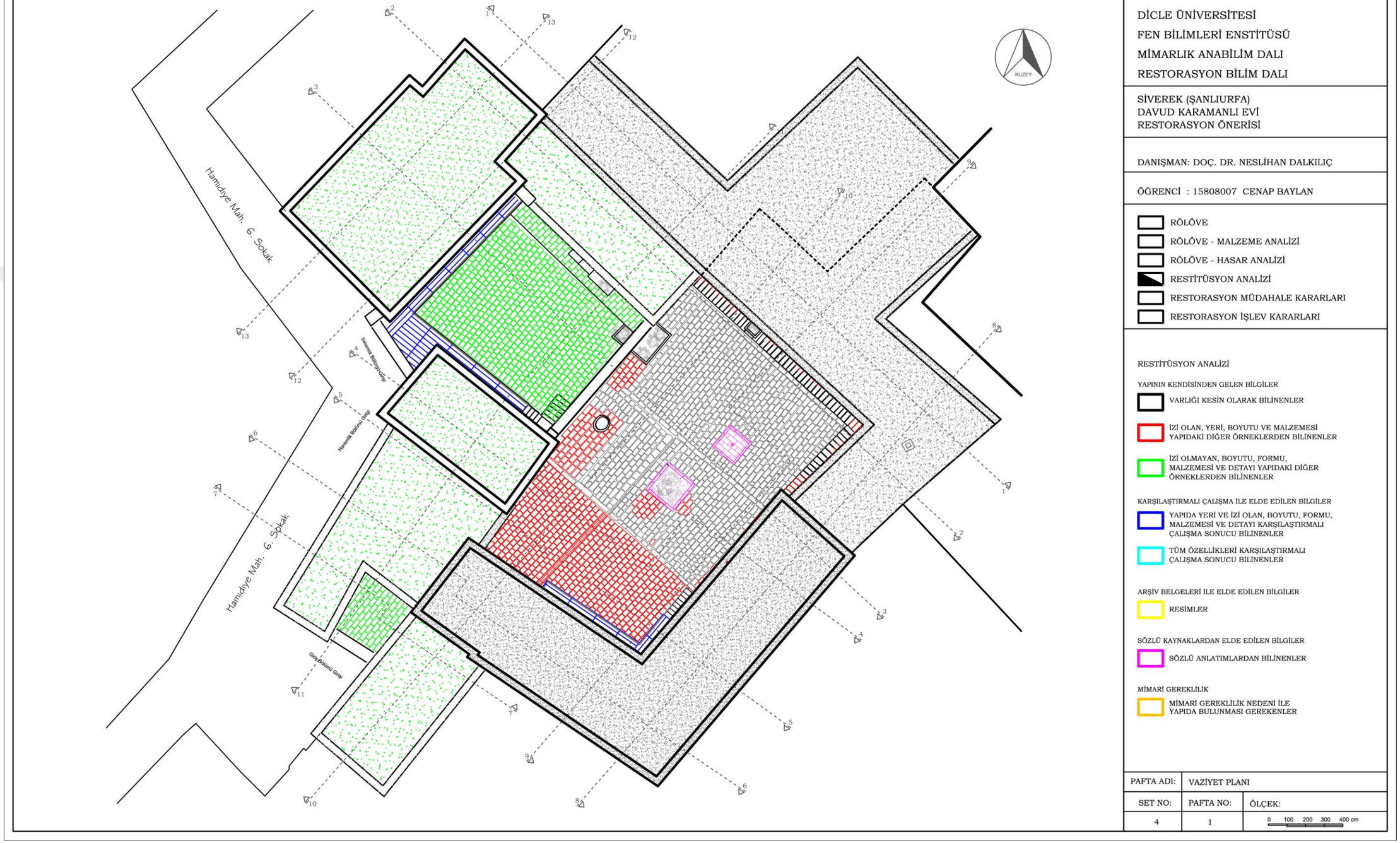
- DERZ BOŞALMASI
- GENİŞ ÇATLAKLAR (1 cm DEN BÜYÜK)
- KILCAL ÇATLAKLAR

YÜZEY KİRLENMELERİ - YÜZEY BİRİKMELERİ

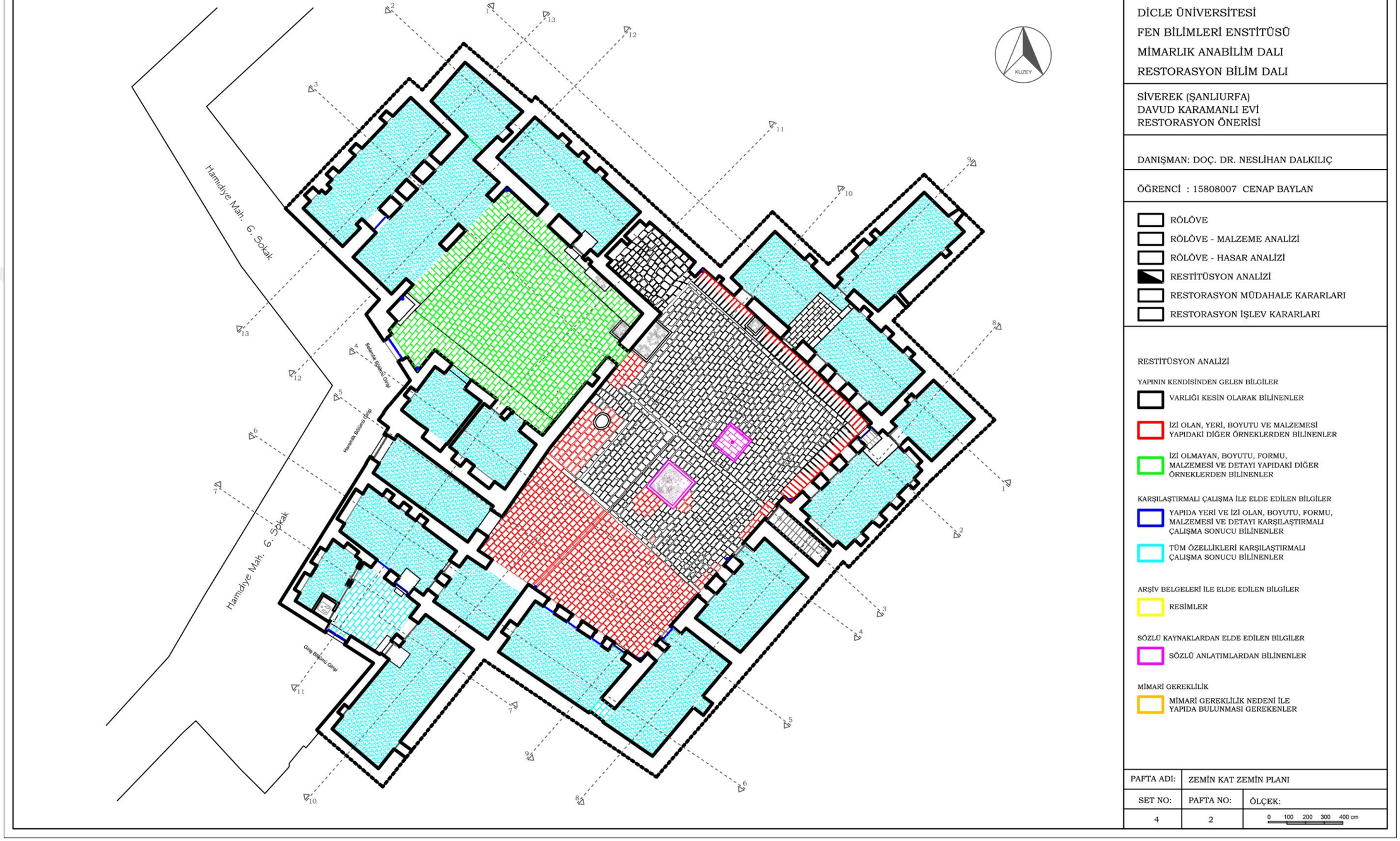
- SIVA DÖKÜLMESİ
- YÜZEYDE TUZLANMA
- YOSUNLANMA
- NEMLENME
- İSLENME
- LEKELENME
- BİTKİ GELİŞİMİ

PAFTA ADI:	KESİTLER	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
3	10	0 100 200 300 cm

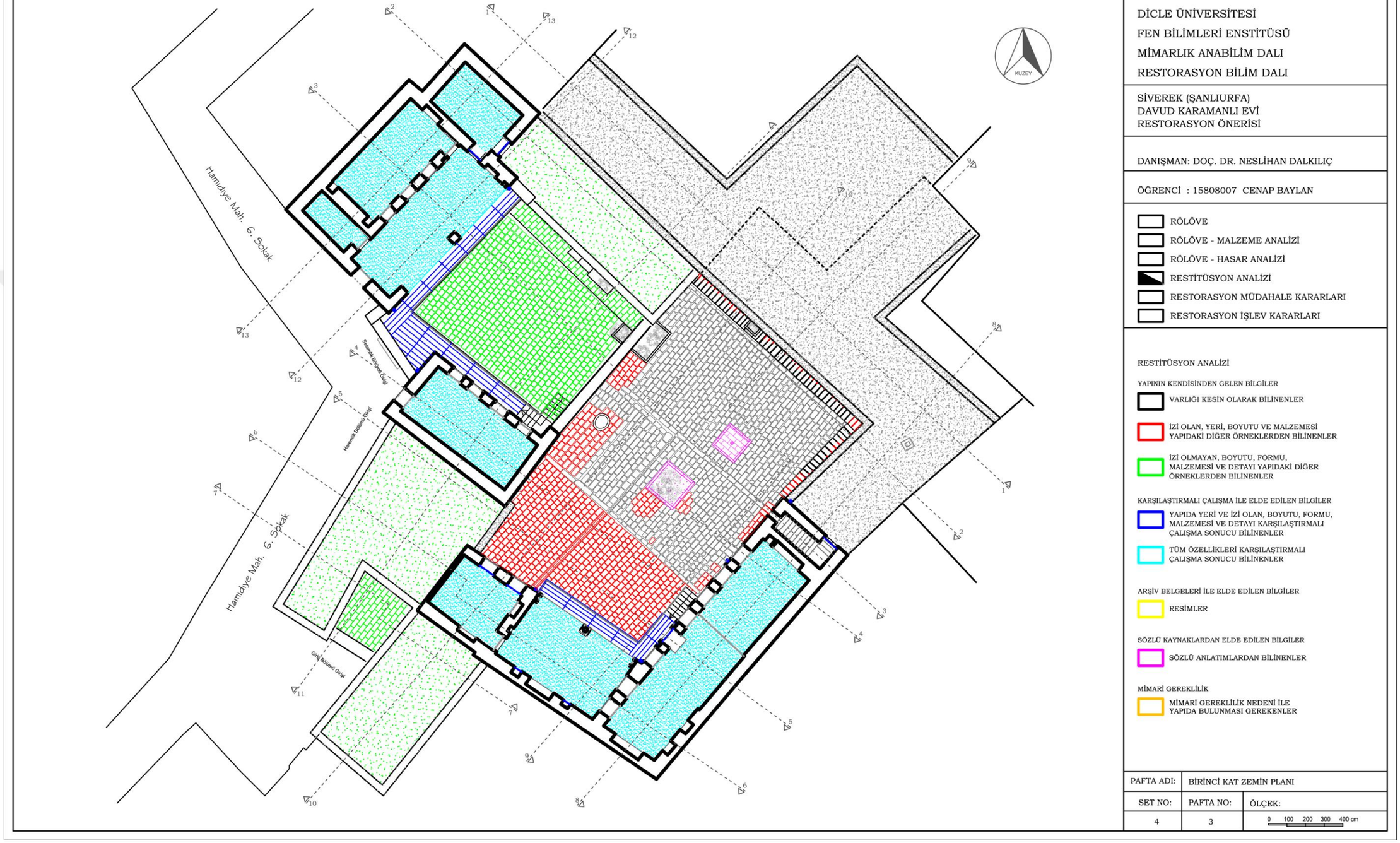
Ek 30. Davud Karamanlı Evi Sokak Görünüşleri – Hasar Analizi

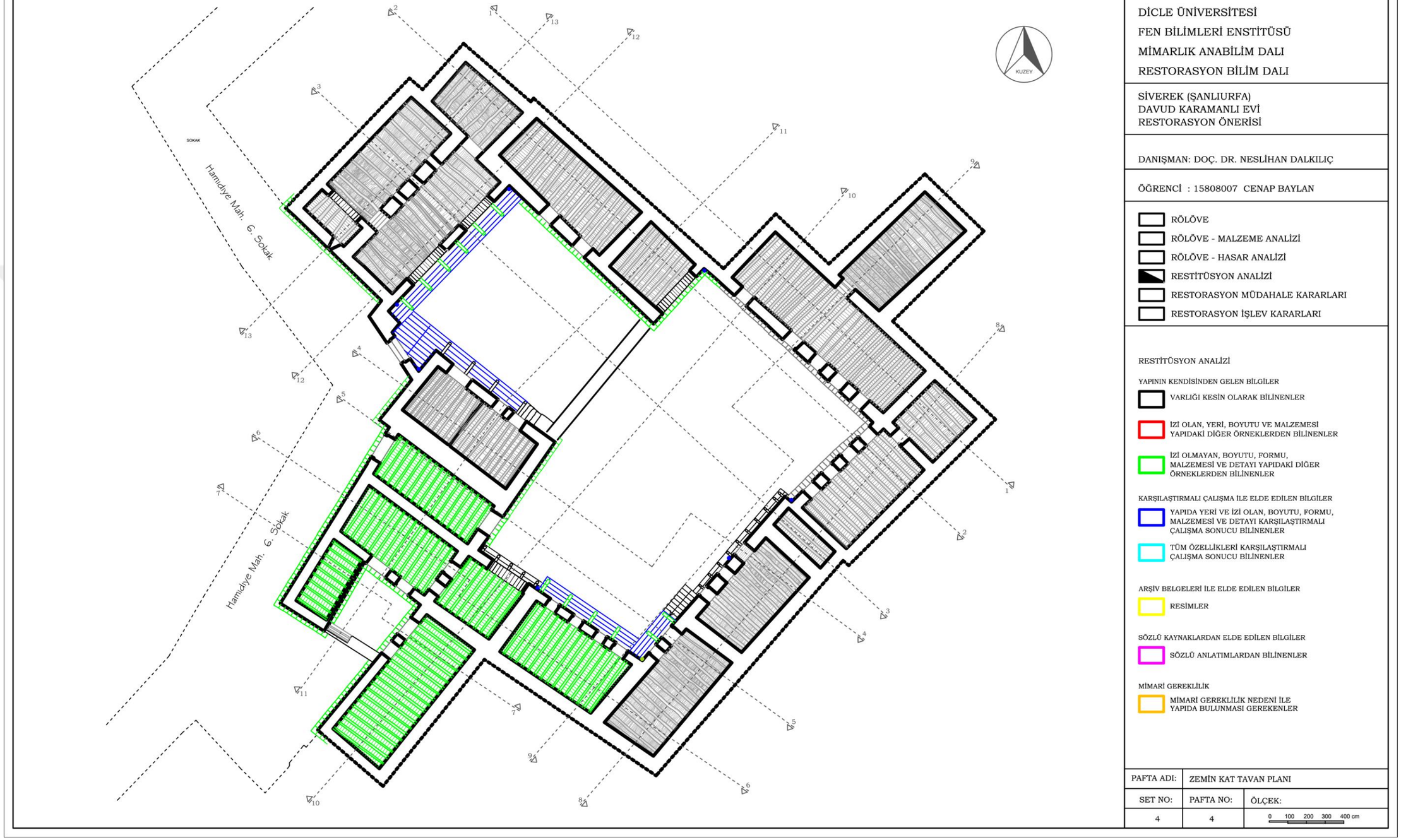
Ek 31. Davud Karamanlı Evi Vaziyet Planı – Restitüsyon Analizi

Ek 32. Davud Karamanlı Evi Zemin Kat Zemin Planı – Restitüsyon Analizi

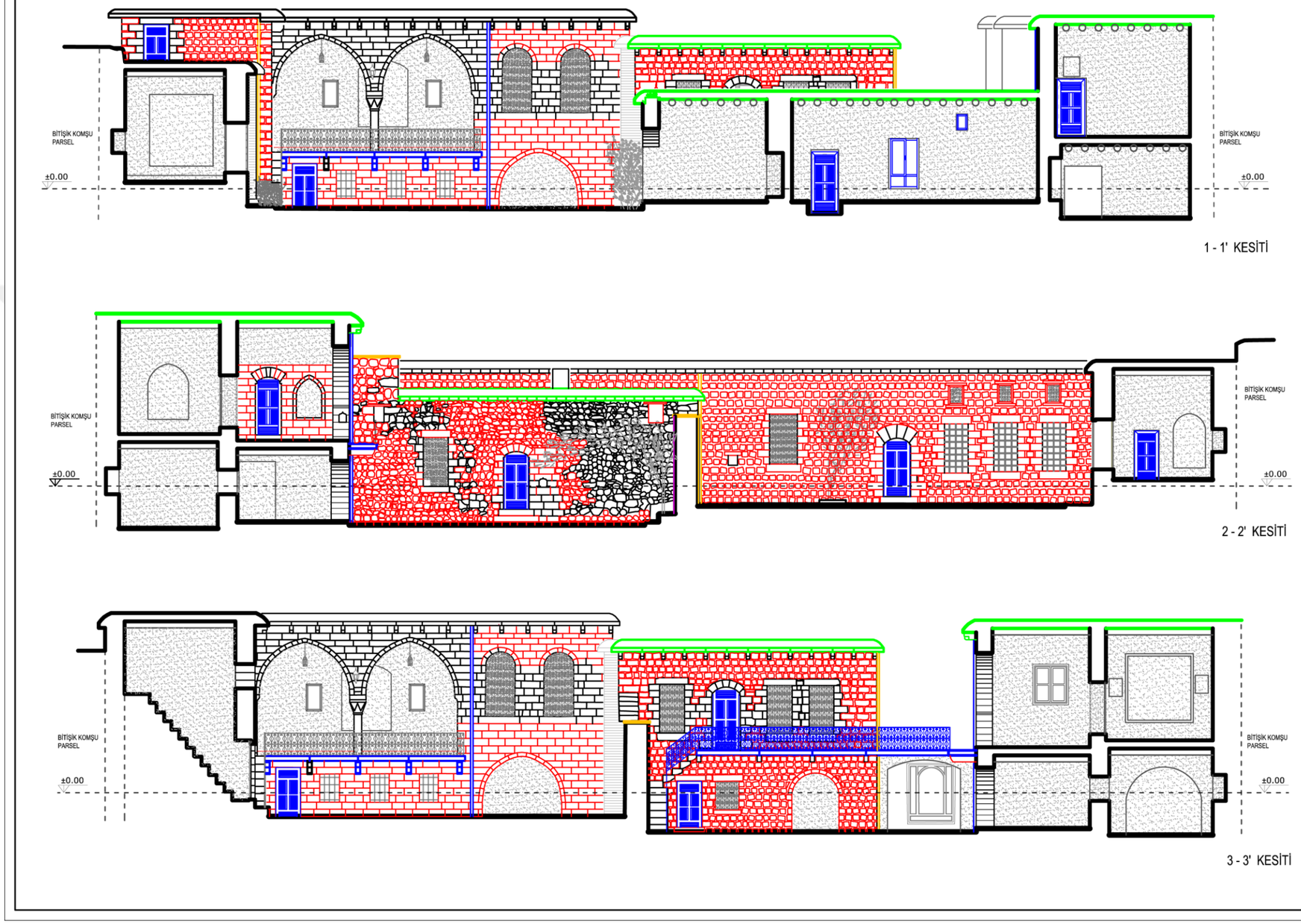
Ek 33. Davud Karamanlı Evi Birinci Kat Zemin Planı – Restitüsyon Analizi

Ek 34. Davud Karamanlı Evi Zemin Kat Tavan Planı – Restitüsyon Analizi

Ek 35. Davud Karamanlı Evi Birinci Kat Tavan Planı – Restitüsyon Analizi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

ÖĞRENCİ : 15808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

RESTİTÜSYON ANALİZİ

YAPININ KENDİSİNDEN GELEN BİLGİLER
- VARLIĞI KESİN OLARAK BİLİNENLER
- İZİ OLAN, YERİ, BOYUTU VE MALZEMESİ YAPIDAKİ DİĞER ÖRNEKLERDEN BİLİNENLER
- İZİ OLMAYAN, BOYUTU, FORMU, MALZEMESİ VE DETAYI YAPIDAKİ DİĞER ÖRNEKLERDEN BİLİNENLER

KARŞILAŞTIRMALI ÇALIŞMA İLE ELDE EDİLEN BİLGİLER
- YAPIDA YERİ VE İZİ OLAN, BOYUTU, FORMU, MALZEMESİ VE DETAYI KARŞILAŞTIRMALI ÇALIŞMA SONUCU BİLİNENLER
- TÜM ÖZELLİKLERİ KARŞILAŞTIRMALI ÇALIŞMA SONUCU BİLİNENLER

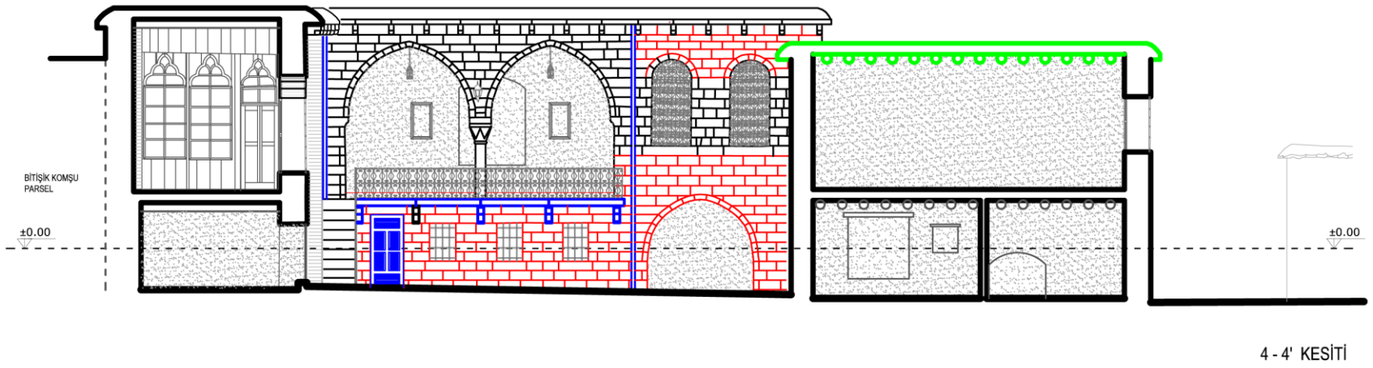
ARŞİV BELGELERİ İLE ELDE EDİLEN BİLGİLER
- RESİMLER

SÖZLÜ KAYNAKLARDAN ELDE EDİLEN BİLGİLER
- SÖZLÜ ANLATIMLARDAN BİLİNENLER

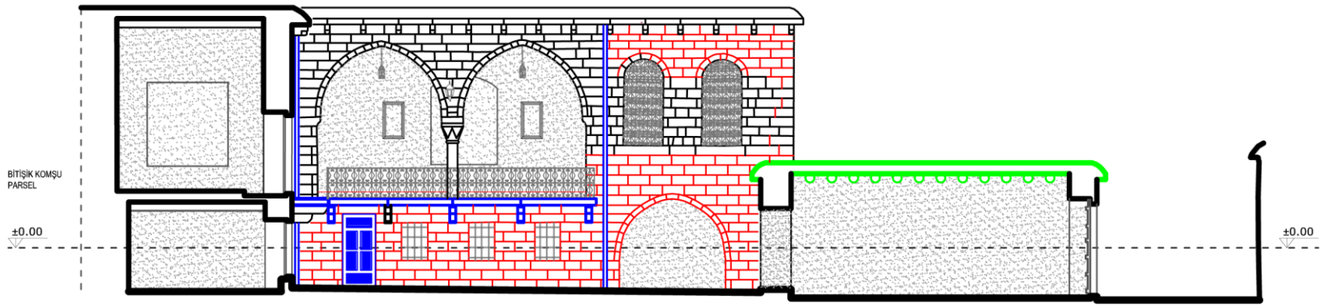
MİMARİ GEREKLİLİK
- MİMARİ GEREKLİLİK NEDENİ İLE YAPIDA BULUNMASI GEREKENLER

PAFTA ADI:	KESİTLER	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
4	6	0 100 200 300 400 cm

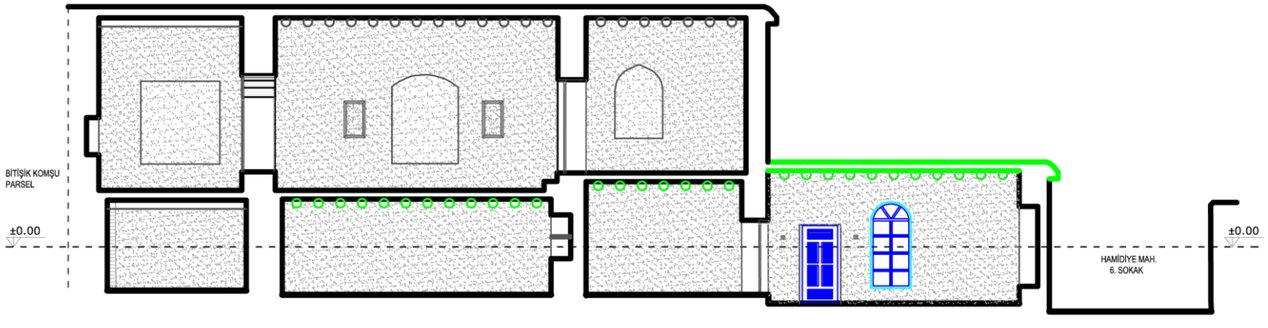
Ek 36. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Restitüsyon Analizi

4 - 4' KESİTİ

5 - 5' KESİTİ

6 - 6' KESİTİ

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

ÖĞRENCİ : 15808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

RESTİTÜSYON ANALİZİ

YAPININ KENDİSİNDEN GELEN BİLGİLER
- VARLIĞI KESİN OLARAK BİLİNENLER
- İZİ OLAN, YERİ, BOYUTU VE MALZEMESİ YAPIDAKİ DİĞER ÖRNEKLERDEN BİLİNENLER
- İZİ OLMAYAN, BOYUTU, FORMU, MALZEMESİ VE DETAYI YAPIDAKİ DİĞER ÖRNEKLERDEN BİLİNENLER

KARŞILAŞTIRMALI ÇALIŞMA İLE ELDE EDİLEN BİLGİLER
- YAPIDA YERİ VE İZİ OLAN, BOYUTU, FORMU, MALZEMESİ VE DETAYI KARŞILAŞTIRMALI ÇALIŞMA SONUCU BİLİNENLER
- TÜM ÖZELLİKLERİ KARŞILAŞTIRMALI ÇALIŞMA SONUCU BİLİNENLER

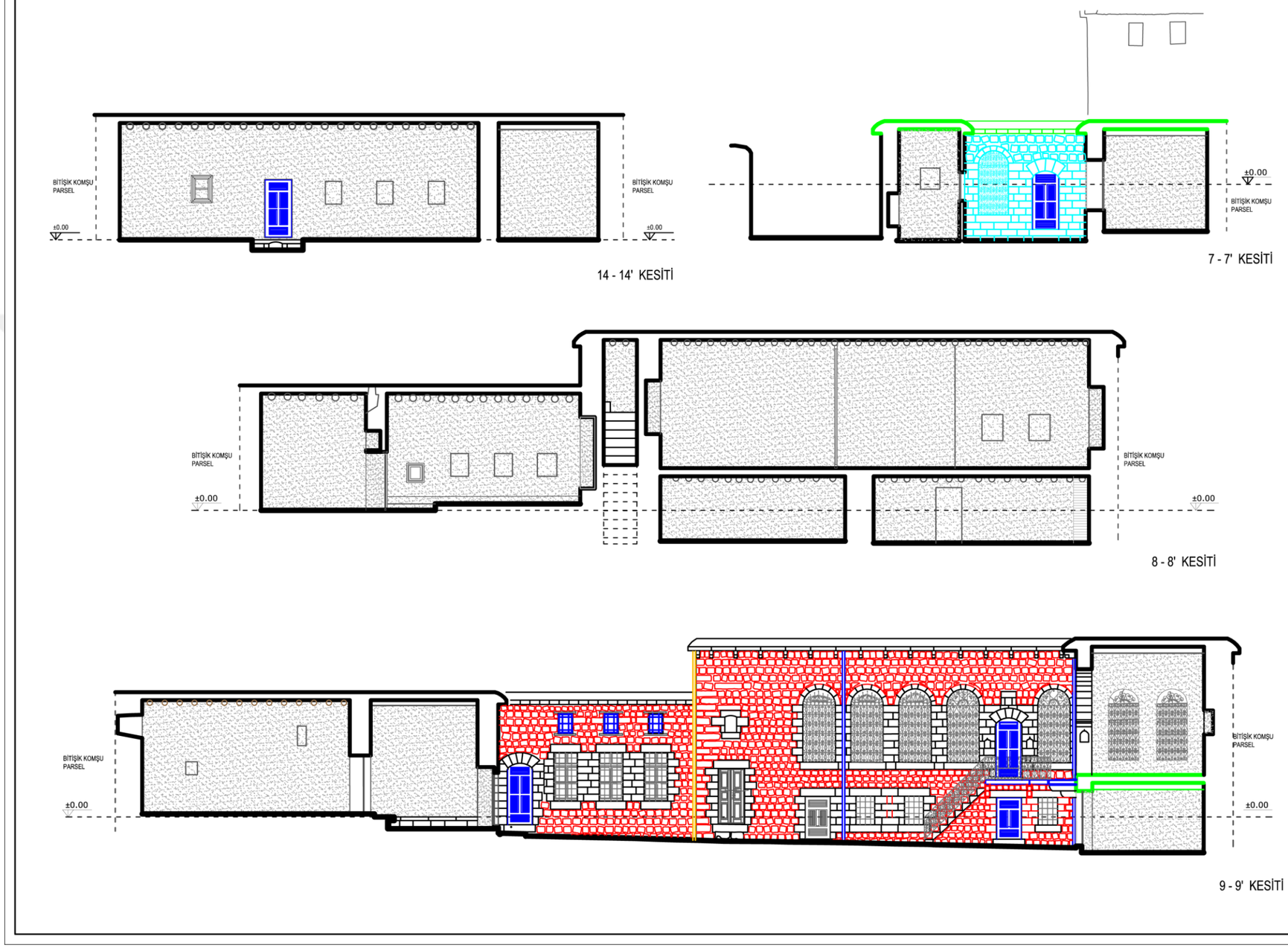
ARŞİV BELGELERİ İLE ELDE EDİLEN BİLGİLER
- RESİMLER

SÖZLÜ KAYNAKLARDAN ELDE EDİLEN BİLGİLER
- SÖZLÜ ANLATIMLARDAN BİLİNENLER

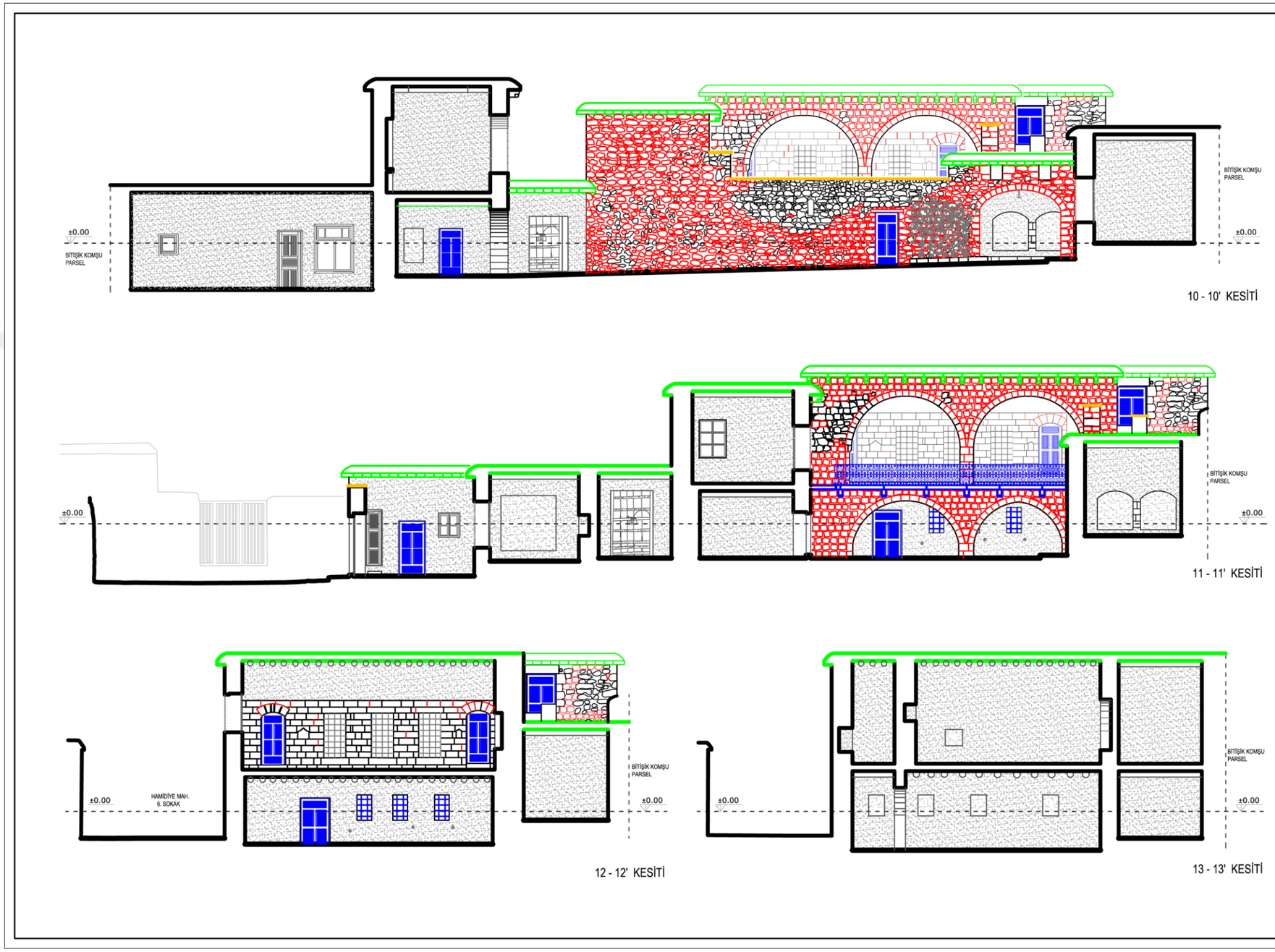
MİMARİ GEREKLİLİK
- MİMARİ GEREKLİLİK NEDENİ İLE YAPIDA BULUNMASI GEREKENLER

PAFTA ADI:	KESİTLER	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
4	7	0 100 200 300 400 cm

Ek 37. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Restitüsyon Analizi

Ek 38. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Restitüsyon Analizi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

ÖĞRENCİ : 15808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

RESTİTÜSYON ANALİZİ

YAPININ KENDİSİNDEN GELEN BİLGİLER
- VARLIĞI KESİN OLARAK BİLİNENLER
- İZİ OLAN, YERİ, BOYUTU VE MALZEMESİ YAPIDAKİ DİĞER ÖRNEKLERDEN BİLİNENLER
- İZİ OLMAYAN, BOYUTU, FORMU, MALZEMESİ VE DETAYI YAPIDAKİ DİĞER ÖRNEKLERDEN BİLİNENLER

KARŞILAŞTIRMALI ÇALIŞMA İLE ELDE EDİLEN BİLGİLER
- YAPIDA YERİ VE İZİ OLAN, BOYUTU, FORMU, MALZEMESİ VE DETAYI KARŞILAŞTIRMALI ÇALIŞMA SONUCU BİLİNENLER
- TÜM ÖZELLİKLERİ KARŞILAŞTIRMALI ÇALIŞMA SONUCU BİLİNENLER

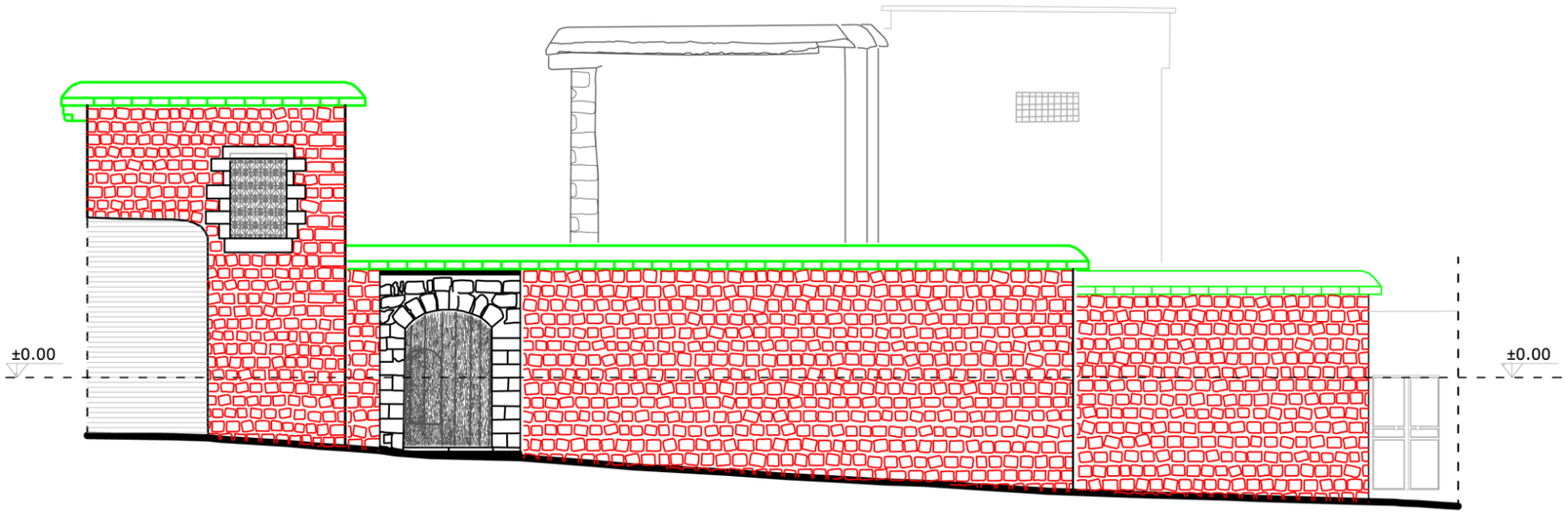
ARŞİV BELGELERİ İLE ELDE EDİLEN BİLGİLER
- RESİMLER

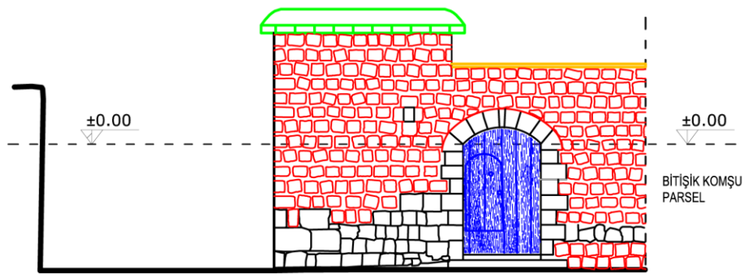
SÖZLÜ KAYNAKLARDAN ELDE EDİLEN BİLGİLER
- SÖZLÜ ANLATIMLARDAN BİLİNENLER

MİMARİ GEREKLİLİK
- MİMARİ GEREKLİLİK NEDENİ İLE YAPIDA BULUNMASI GEREKENLER

PAFTA ADI:	KESİTLER	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
4	9	0 100 200 300 400 cm

Ek 39. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Restitüsyon Analizi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

ÖĞRENCİ : 15808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

RESTİTÜSYON ANALİZİ

YAPININ KENDİSİNDEN GELEN BİLGİLER
- VARLIĞI KESİN OLARAK BİLİNENLER
- İZİ OLAN, YERİ, BOYUTU VE MALZEMESİ YAPIDAKİ DİĞER ÖRNEKLERDEN BİLİNENLER
- İZİ OLMAYAN, BOYUTU, FORMU, MALZEMESİ VE DETAYI YAPIDAKİ DİĞER ÖRNEKLERDEN BİLİNENLER

KARŞILAŞTIRMALI ÇALIŞMA İLE ELDE EDİLEN BİLGİLER
- YAPIDA YERİ VE İZİ OLAN, BOYUTU, FORMU, MALZEMESİ VE DETAYI KARŞILAŞTIRMALI ÇALIŞMA SONUCU BİLİNENLER
- TÜM ÖZELLİKLERİ KARŞILAŞTIRMALI ÇALIŞMA SONUCU BİLİNENLER

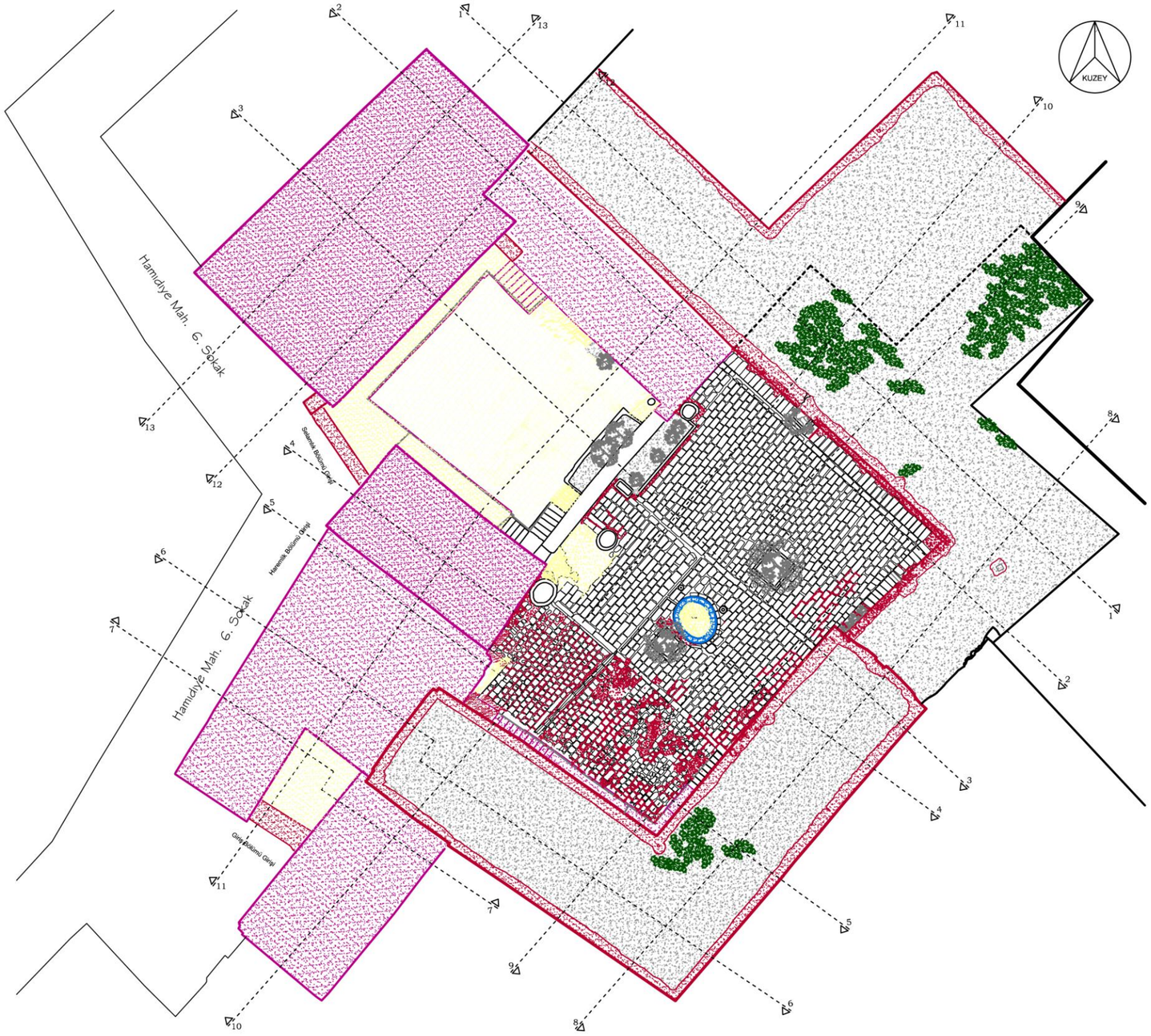
ARŞİV BELGELERİ İLE ELDE EDİLEN BİLGİLER
- RESİMLER

SÖZLÜ KAYNAKLARDAN ELDE EDİLEN BİLGİLER
- SÖZLÜ ANLATIMLARDAN BİLİNENLER

MİMARİ GEREKLİLİK
- MİMARİ GEREKLİLİK NEDENİ İLE YAPIDA BULUNMASI GEREKENLER

PAFTA ADI:	GÖRÜNÜŞLER	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
4	10	0 100 200 300 cm

Ek 40. Davud Karamanlı Evi Sokak Görünüşleri– Restitüsyon Analizi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA) DAVUD KARAMANLI EVİ RESTORASYON ÖNERİSİ

RESTORASYON - MÜDAHALE KARARLARI

1. STRÜKTÜREL SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

1.1. ÇATLAKLAR

1.1.1 GENİŞ ÇATLAKLAR (1 CM'DEN BÜYÜK)
1 ölçek alkol (etanol) ve 1 ölçek su karışımı çatlaktan içeriye enjekte edilecektir (amaç gözenekleri açıp içeriye verilecek enjeksiyon malzemesşne yer açmaktır).
İçeri enjekte edilen alkol+su karışımı uçucu olup, karışım uçtuktan sonra çatlağın durumuna göre hangi malzeme kullanılacağına restoratör tarafından karar verilecektir.

1.1.2 KILCAL ÇATLAKLAR (1 CM'DEN KÜÇÜK)
Yapısal kılcal çatlaklar yüksek mukavemetli harç enjeksiyon yöntemi ile düşük basınç altında uygulama yapılacaktır.

1.2. YAPI ELEMANLARINDAKİ DEFORMASYONLAR

1.2.1 BOMBELEME
Şişme ve ayrılma olan duvarlarda, yerinden oynayan taşlar üstten itibaren sökülerek numaralandırılacak ve yeniden örülecektir.

2. MALZEMEYE BAĞLI SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

2.1. DERZLER

2.1.1 DERZ BOŞALMALARI
Boşalan derzler arasındaki birikmeler temizlendikten sonra Koruma Bölge Kurulu'nun harç analiz sonuçlarına göre derz harcı ile taş yüzeyinden 0.5 cm gömük şekilde derz yapılacaktır.

2.2. YÜZEY KİRLENMELERİ - YÜZEY BİRİKİMLERİ

2.2.1 KABUKLANMA
Kabuklanma görülen alanlarda kumlama tekniği ile özgün malzemeye zarar vermeyecek basınç, uzaklık ve granül boyutlarında temizliği yapılacaktır. Elek altı dolomit, garnet veya kalsit tozları kullanılarak yüzeyde bulunan kabuklanma mekanik olarak uzaklaştırılacaktır. Bu tabakanın gitmemesi durumunda malzemeye zarar vermeyecek ölçüde basınç ve granül ebatı arttırılabilir.

2.2.2 NEMLENME
Yağmur suları ve zemin kaynaklı nemin etkilerine karşı su yalıtımı yapılacaktır.

2.2.3 TUZLANMA
Tuzlanmanın kaynağı olan nemlenmeye karşın drenaj ve su yapıtımı yapılacaktır. Bu işlemlerden sonra tuzlanma sorunlarının olduğu alanlarda deiyonize su emdirilmiş kağıt hamuru ile tuz çıkarma yapılacaktır.

2.2.4 İSLENME
İslenme görülen alanlarda kumlama tekniği ile Alttaki malzemeye zarar vermeyecek basınçla temizlik yapılacaktır.

2.2.5 BOYA
Boyalı yüzeylerdeki boya katmanları hava ve su püskürtme yoluyla temizlenecek, ardından kumlama tekniği ile alttaki malzemeye zarar vermeyecek basınçla temizlik yapılacaktır.

LEKELENME
Lekeli yüzeyler hava ve su püskürtme yoluyla temizlenecek, daha sonra kumlama tekniği ile yüzeye zarar vermeden temizlik yapılacaktır.

2.3. BİTKİSEL OLUŞUMLAR

BİTKİLENME
Mekanik olarak (mikro kumlama ya da sert kıl fırçası ile) mümkün olduğu kadar temizlendikten sonra herbisit türü ile ilaç püskürtülerek bitki köklerinin kuruması sağlanacaktır.

YOSUNLANMA
Yosunlanmanın görülen yüzeylere, seyreltilmiş biyosid uygulaması yapılarak 1 hafta beklendikten sonra, mekanik olarak (mikro kumlama ya da sert kıl fırçası ile) mümkün olduğunca temizlenmelidir. Temizlik sonrasında seyreltilmiş biyosid uygulaması yapılarak, işlem tamamlanacaktır.

3. YAPININ GÖRDÜĞÜ MÜDAHALELERE BAĞLI SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

3.1. HARÇ VE SIVA MÜDAHALELERİ

ÇİMENTO HARÇ MÜDAHALELERİ
Çimento harçlı derz müdahalelerinin olduğu harçlar kaldırılacaktır. Çimentolu yüzeyler ılık su ve düşük basınç ile taşın doymasına izin vermeyecek şekilde yıkanacaktır. Suyun donmasını engellemek ve daha çabuk buharlaşmasını sağlamak için bu işlemin yaz döneminde yapılması uygundur. Yıkama işleminden sonra tüm çimentolu derz ve dolgular, spatula kalem keski, murç gibi aletler zemini bozmadan itina şekilde ince raspa yöntemi ile temizlenecektir.

3.1.2 ÇİMENTO SIVA MÜDAHALELERİ
Çimento ile yapılan yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Ortaya çıkan yüzeyin durumuna göre Koruma Bölge Kurulu'nun vereceği karar doğrultusunda özgün sıva uygulaması yapılacaktır.

3.1.3 ŞAP MÜDAHALELERİ
Şap ile yapılan yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Yüzey tesviyesi yapıldıktan sonra bazalt kaplama yapılacaktır.

BETONARME DÖŞEME MÜDAHALELERİ
Betonarme döşemeler, yapının taşıyıcılarına zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılacaktır. Betonarme dam döşeme yerine özgün ahşap kirişlemeli tavan, gezemeklere bazalt kaplama (nahit) döşemesi yapılacaktır.

BOZULMUŞ YÜZEY MÜDAHALELERİ
Bozulmuş yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Ortaya çıkan yüzeyin durumuna göre Koruma Bölge Kurulu'nun vereceği karar doğrultusunda özgün sıva uygulaması yapılacaktır.

3.2. EKLER

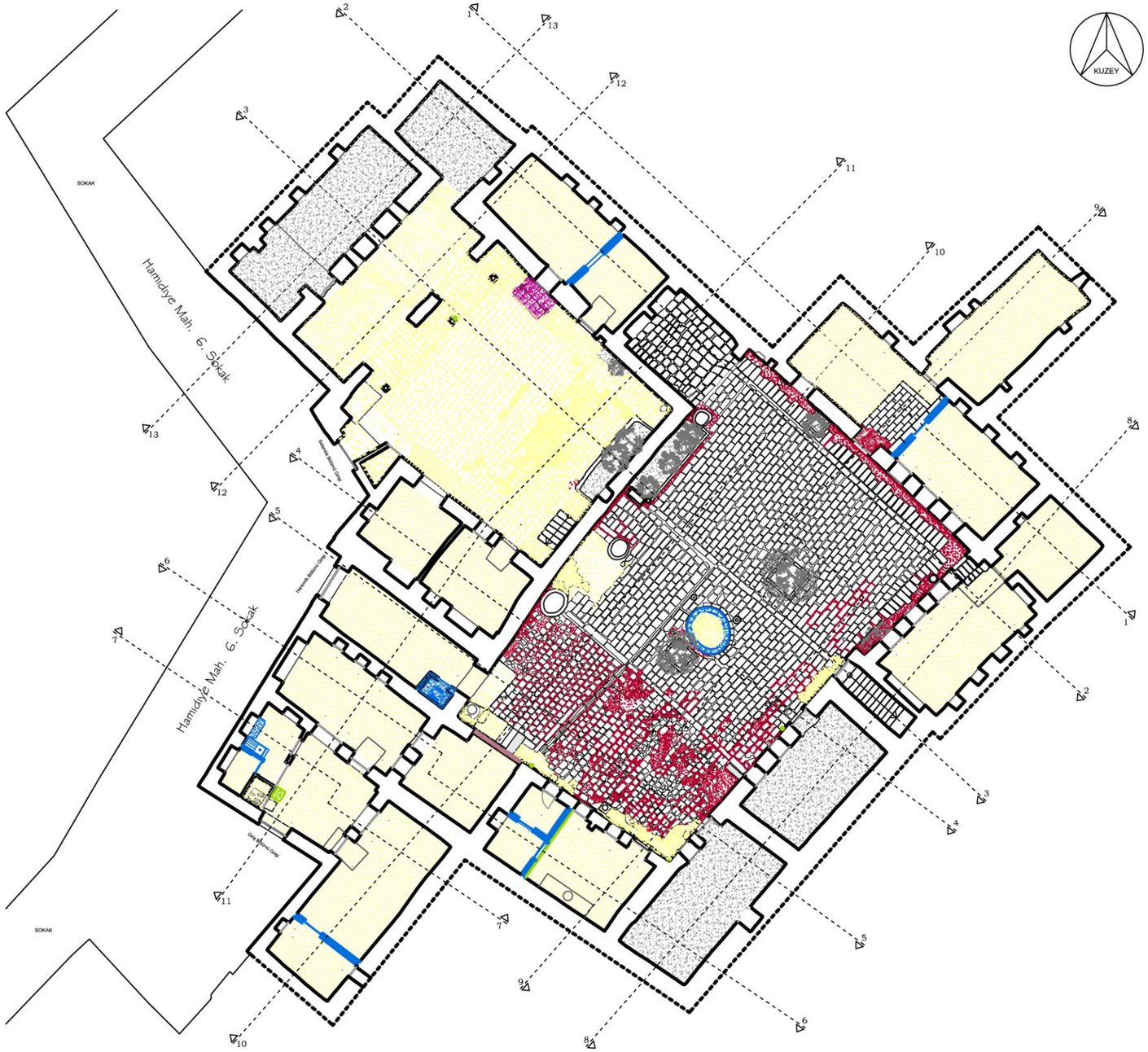
MUHDES MİMARİ ELEMAN EKLERİ (Muhdes duvar, kapı, parmaklık)
Yapıdaki niteliksiz mimari eleman ekleri yapıya zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılacakır.

3.2.2 DEĞİŞTİRİLECEK MİMARİ ELEMAN EKLERİ (Kapı, Pencere, Korkuluk)
Yapıdaki niteliksiz kapı, pencere, korkuluk, parmaklık vb mimari eleman ekleri yapıya zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılıp yerine özgün doğramalar takılacaktır.

3.2.3 DİĞER EKLER (Kablo, Elektrik Direği, PVC Yağmur borusu, Metal aksamlar vs.)
Yapıdaki her türlü niteliksiz ekler kaldırılacaktır. Yapıdaki metal aksamların çevresindeki harçlar raspalama tekniğiyle boşaltıldıktan sonra sökülecektir.

PAFTA ADI:	VAZİYET PLANI	SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
		5	1	0 100 200 300 400 cm

Ek 41. Davud Karamanlı Evi Vaziyet Planı – Müdahale Kararları

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA) DAVUD KARAMANLI EVİ RESTORASYON ÖNERİSİ

RESTORASYON - MÜDAHALE KARARLARI

1. STRÜKTÜREL SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

1.1. ÇATLAKLAR

1.1.1 GENİŞ ÇATLAKLAR (1 CM'DEN BÜYÜK)
1 ölçek alkol (etanol) ve 1 ölçek su karışımı çatlaktan içeriye enjekte edilecektir (amaç gözenekleri açıp içeriye verilecek enjeksiyon malzemesşne yer açmaktır).
İçeri enjekte edilen alkol+su karışımı uçucu olup, karışım uçtuktan sonra çatlağın durumuna göre hangi malzeme kullanılacağına restoratör tarafından karar verilecektir.

1.1.2 KILCAL ÇATLAKLAR (1 CM'DEN KÜÇÜK)
Yapısal kılcal çatlaklar yüksek mukavemetli harç enjeksiyon yöntemi ile düşük basınç altında uygulama yapılacaktır.

1.2. YAPI ELEMANLARINDAKİ DEFORMASYONLAR

1.2.1 BOMBELEME
Şişme ve ayrılma olan duvarlarda, yerinden oynayan taşlar üstten itibaren sökülerek numaralandırılacak ve yeniden örülecektir.

2. MALZEMEYE BAĞLI SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

2.1. DERZLER

2.1.1 DERZ BOŞALMALARI
Boşalan derzler arasındaki birikmeler temizlendikten sonra Koruma Bölge Kurulu'nun harç analiz sonuçlarına göre derz harcı ile taş yüzeyinden 0.5 cm gömük şekilde derz yapılacaktır.

2.2. YÜZEY KİRLENMELERİ - YÜZEY BİRİKİMLERİ

2.2.1 KABUKLANMA
Kabuklanma görülen alanlarda kumlama tekniği ile özgün malzemeye zarar vermeyecek basınç, uzaklık ve granül boyutlarında temizliği yapılacaktır. Elek altı dolomit, garnet veya kalsit tozları kullanılarak yüzeyde bulunan kabuklanma mekanik olarak uzaklaştırılacaktır. Bu tabakanın gitmemesi durumunda malzemeye zarar vermeyecek ölçüde basınç ve granül ebatı arttırılabilir.

2.2.2 NEMLENME
Yağmur suları ve zemin kaynaklı nemin etkilerine karşı su yalıtımı yapılacaktır.

2.2.3 TUZLANMA
Tuzlanmanın kaynağı olan nemlenmeye karşın drenaj ve su yapıtımı yapılacaktır. Bu işlemlerden sonra tuzlanma sorunlarının olduğu alanlarda deiyonize su emdirilmiş kağıt hamuru ile tuz çıkarma yapılacaktır.

2.2.4 İSLENME
İslenme görülen alanlarda kumlama tekniği ile Alttaki malzemeye zarar vermeyecek basınçla temizlik yapılacaktır.

2.2.5 BOYA
Boyalı yüzeylerdeki boya katmanları hava ve su püskürtme yoluyla temizlenecek, ardından kumlama tekniği ile alttaki malzemeye zarar vermeyecek basınçla temizlik yapılacaktır.

LEKELENME
Lekeli yüzeyler hava ve su püskürtme yoluyla temizlenecek, daha sonra kumlama tekniği ile yüzeye zarar vermeden temizlik yapılacaktır.

2.3. BİTKİSEL OLUŞUMLAR

BİTKİLENME
Mekanik olarak (mikro kumlama ya da sert kıl fırçası ile) mümkün olduğu kadar temizlendikten sonra herbisit türü ile ilaç püskürtülerek bitki köklerinin kuruması sağlanacaktır.

YOSUNLANMA
Yosunlanmanın görülen yüzeylere, seyreltilmiş biyosid uygulaması yapılarak 1 hafta beklendikten sonra, mekanik olarak (mikro kumlama ya da sert kıl fırçası ile) mümkün olduğunca temizlenmelidir. Temizlik sonrasında seyreltilmiş biyosid uygulaması yapılarak, işlem tamamlanacaktır.

3. YAPININ GÖRDÜĞÜ MÜDAHALELERE BAĞLI SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

3.1. HARÇ VE SIVA MÜDAHALELERİ

ÇİMENTO HARÇ MÜDAHALELERİ
Çimento harçlı derz müdahalelerinin olduğu harçlar kaldırılacaktır. Çimentolu yüzeyler ılık su ve düşük basınç ile taşın doymasına izin vermeyecek şekilde yıkanacaktır. Suyun donmasını engellemek ve daha çabuk buharlaşmasını sağlamak için bu işlemin yaz döneminde yapılması uygundur. Yıkama işleminden sonra tüm çimentolu derz ve dolgular, spatula kalem keski, murç gibi aletler zemini bozmadan itina şekilde ince raspa yöntemi ile temizlenecektir.

3.1.2 ÇİMENTO SIVA MÜDAHALELERİ
Çimento ile yapılan yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Ortaya çıkan yüzeyin durumuna göre Koruma Bölge Kurulu'nun vereceği karar doğrultusunda özgün sıva uygulaması yapılacaktır.

3.1.3 ŞAP MÜDAHALELERİ
Şap ile yapılan yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Yüzey tesviyesi yapıldıktan sonra bazalt kaplama yapılacaktır.

BETONARME DÖŞEME MÜDAHALELERİ
Betonarme döşemeler, yapının taşıyıcılarına zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılacaktır. Betonarme dam döşeme yerine özgün ahşap kirişlemeli tavan, gezemeklere bazalt kaplama (nahit) döşemesi yapılacaktır.

BOZULMUŞ YÜZEY MÜDAHALELERİ
Bozulmuş yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Ortaya çıkan yüzeyin durumuna göre Koruma Bölge Kurulu'nun vereceği karar doğrultusunda özgün sıva uygulaması yapılacaktır.

3.2. EKLER

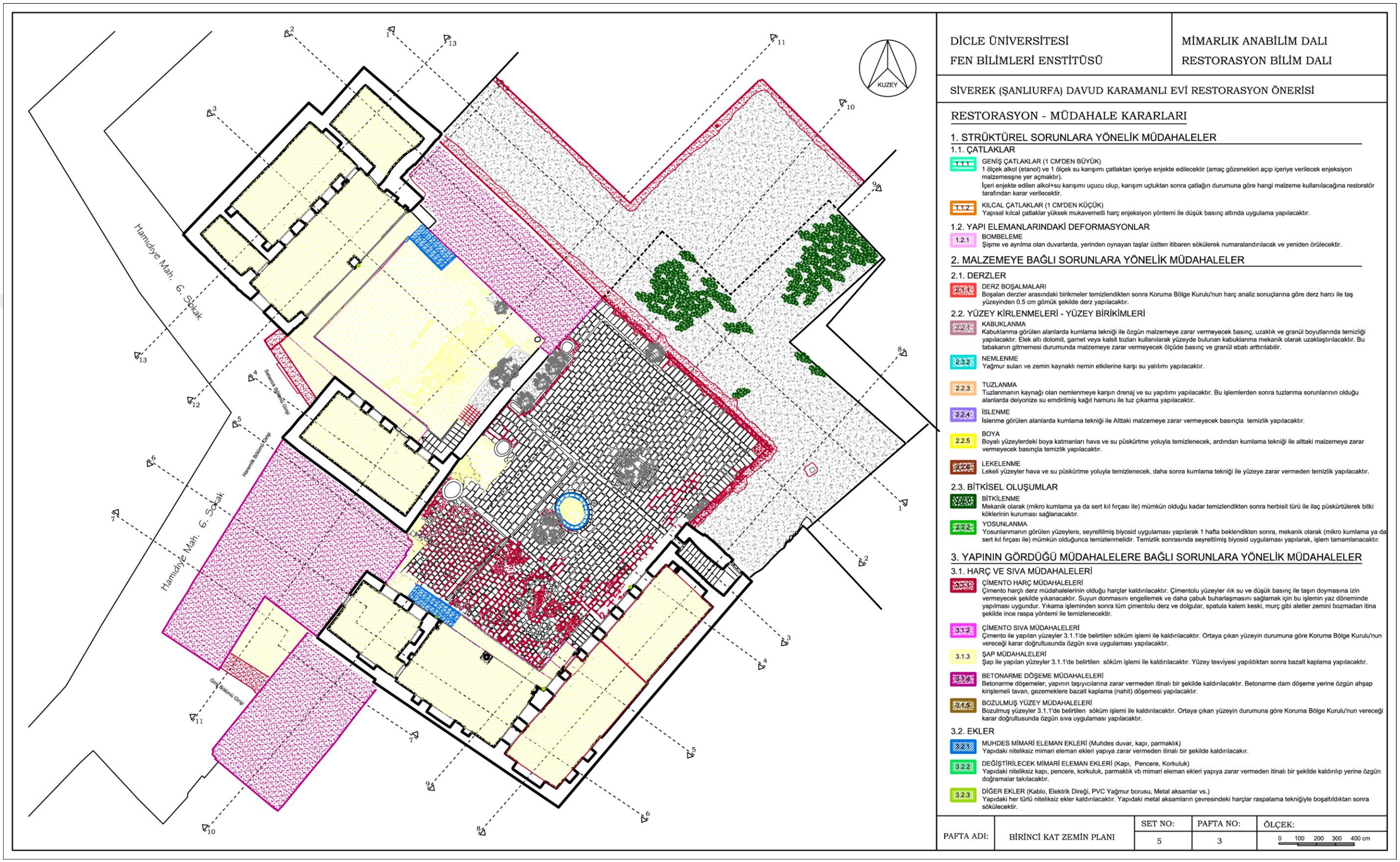
MUHDES MİMARİ ELEMAN EKLERİ (Muhdes duvar, kapı, parmaklık)
Yapıdaki niteliksiz mimari eleman ekleri yapıya zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılacakır.

3.2.2 DEĞİŞTİRİLECEK MİMARİ ELEMAN EKLERİ (Kapı, Pencere, Korkuluk)
Yapıdaki niteliksiz kapı, pencere, korkuluk, parmaklık vb mimari eleman ekleri yapıya zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılıp yerine özgün doğramalar takılacaktır.

3.2.3 DİĞER EKLER (Kablo, Elektrik Direği, PVC Yağmur borusu, Metal aksamlar vs.)
Yapıdaki her türlü niteliksiz ekler kaldırılacaktır. Yapıdaki metal aksamların çevresindeki harçlar raspalama tekniğiyle boşaltıldıktan sonra sökülecektir.

PAFTA ADI:	ZEMİN KAT ZEMİN PLANI	SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
		5	2	0 100 200 300 400 cm

Ek 42. Davud Karamanlı Evi Zemin Kat Zemin Planı – Müdahale Kararları

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA) DAVUD KARAMANLI EVİ RESTORASYON ÖNERİSİ

RESTORASYON - MÜDAHALE KARARLARI

1. STRÜKTÜREL SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

1.1. ÇATLAKLAR

1.1.1 GENİŞ ÇATLAKLAR (1 CM'DEN BÜYÜK)
1 ölçek alkol (etanol) ve 1 ölçek su karışımı çatlaktan içeriye enjekte edilecektir (amaç gözenekleri açıp içeriye verilecek enjeksiyon malzemesşne yer açmaktır).
İçeri enjekte edilen alkol+su karışımı uçucu olup, karışım uçtuktan sonra çatlağın durumuna göre hangi malzeme kullanılacağına restoratör tarafından karar verilecektir.

1.1.2 KILCAL ÇATLAKLAR (1 CM'DEN KÜÇÜK)
Yapısal kılcal çatlaklar yüksek mukavemetli harç enjeksiyon yöntemi ile düşük basınç altında uygulama yapılacaktır.

1.2. YAPI ELEMANLARINDAKİ DEFORMASYONLAR

1.2.1 BOMBELEME
Şişme ve ayrılma olan duvarlarda, yerinden oynayan taşlar üstten itibaren sökülerek numaralandırılacak ve yeniden örülecektir.

2. MALZEMEYE BAĞLI SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

2.1. DERZLER

2.1.1 DERZ BOŞALMALARI
Boşalan derzler arasındaki birikmeler temizlendikten sonra Koruma Bölge Kurulu'nun harç analiz sonuçlarına göre derz harcı ile taş yüzeyinden 0.5 cm gömük şekilde derz yapılacaktır.

2.2. YÜZEY KİRLENMELERİ - YÜZEY BİRİKİMLERİ

2.2.1 KABUKLANMA
Kabuklanma görülen alanlarda kumlama tekniği ile özgün malzemeye zarar vermeyecek basınç, uzaklık ve granül boyutlarında temizliği yapılacaktır. Elek altı dolomit, garnet veya kalsit tozları kullanılarak yüzeyde bulunan kabuklanma mekanik olarak uzaklaştırılacaktır. Bu tabakanın gitmemesi durumunda malzemeye zarar vermeyecek ölçüde basınç ve granül ebatı arttırılabilir.

2.2.2 NEMLENME
Yağmur suları ve zemin kaynaklı nemin etkilerine karşı su yalıtımı yapılacaktır.

2.2.3 TUZLANMA
Tuzlanmanın kaynağı olan nemlenmeye karşın drenaj ve su yapıtımı yapılacaktır. Bu işlemlerden sonra tuzlanma sorunlarının olduğu alanlarda deiyonize su emdirilmiş kağıt hamuru ile tuz çıkarma yapılacaktır.

2.2.4 İSLENME
İslenme görülen alanlarda kumlama tekniği ile Alttaki malzemeye zarar vermeyecek basınçla temizlik yapılacaktır.

2.2.5 BOYA
Boyalı yüzeylerdeki boya katmanları hava ve su püskürtme yoluyla temizlenecek, ardından kumlama tekniği ile alttaki malzemeye zarar vermeyecek basınçla temizlik yapılacaktır.

LEKELENME
Lekeli yüzeyler hava ve su püskürtme yoluyla temizlenecek, daha sonra kumlama tekniği ile yüzeye zarar vermeden temizlik yapılacaktır.

2.3. BİTKİSEL OLUŞUMLAR

BİTKİLENME
Mekanik olarak (mikro kumlama ya da sert kıl fırçası ile) mümkün olduğu kadar temizlendikten sonra herbisit türü ile ilaç püskürtülerek bitki köklerinin kuruması sağlanacaktır.

YOSUNLANMA
Yosunlanmanın görülen yüzeylere, seyreltilmiş biyosid uygulaması yapılarak 1 hafta beklendikten sonra, mekanik olarak (mikro kumlama ya da sert kıl fırçası ile) mümkün olduğunca temizlenmelidir. Temizlik sonrasında seyreltilmiş biyosid uygulaması yapılarak, işlem tamamlanacaktır.

3. YAPININ GÖRDÜĞÜ MÜDAHALELERE BAĞLI SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

3.1. HARÇ VE SIVA MÜDAHALELERİ

ÇİMENTO HARÇ MÜDAHALELERİ
Çimento harçlı derz müdahalelerinin olduğu harçlar kaldırılacaktır. Çimentolu yüzeyler ılık su ve düşük basınç ile taşın doymasına izin vermeyecek şekilde yıkanacaktır. Suyun donmasını engellemek ve daha çabuk buharlaşmasını sağlamak için bu işlemin yaz döneminde yapılması uygundur. Yıkama işleminden sonra tüm çimentolu derz ve dolgular, spatula kalem keski, murç gibi aletler zemini bozmadan itina şekilde ince raspa yöntemi ile temizlenecektir.

3.1.2 ÇİMENTO SIVA MÜDAHALELERİ
Çimento ile yapılan yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Ortaya çıkan yüzeyin durumuna göre Koruma Bölge Kurulu'nun vereceği karar doğrultusunda özgün sıva uygulaması yapılacaktır.

3.1.3 ŞAP MÜDAHALELERİ
Şap ile yapılan yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Yüzey tesviyesi yapıldıktan sonra bazalt kaplama yapılacaktır.

BETONARME DÖŞEME MÜDAHALELERİ
Betonarme döşemeler, yapının taşıyıcılarına zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılacaktır. Betonarme dam döşeme yerine özgün ahşap kirişlemeli tavan, gezemeklere bazalt kaplama (nahit) döşemesi yapılacaktır.

BOZULMUŞ YÜZEY MÜDAHALELERİ
Bozulmuş yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Ortaya çıkan yüzeyin durumuna göre Koruma Bölge Kurulu'nun vereceği karar doğrultusunda özgün sıva uygulaması yapılacaktır.

3.2. EKLER

MUHDES MİMARİ ELEMAN EKLERİ (Muhdes duvar, kapı, parmaklık)
Yapıdaki niteliksiz mimari eleman ekleri yapıya zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılacakır.

3.2.2 DEĞİŞTİRİLECEK MİMARİ ELEMAN EKLERİ (Kapı, Pencere, Korkuluk)
Yapıdaki niteliksiz kapı, pencere, korkuluk, parmaklık vb mimari eleman ekleri yapıya zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılıp yerine özgün doğramalar takılacaktır.

3.2.3 DİĞER EKLER (Kablo, Elektrik Direği, PVC Yağmur borusu, Metal aksamlar vs.)
Yapıdaki her türlü niteliksiz ekler kaldırılacaktır. Yapıdaki metal aksamların çevresindeki harçlar raspalama tekniğiyle boşaltıldıktan sonra sökülecektir.

PAFTA ADI:	BİRİNCİ KAT ZEMİN PLANI	SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
		5	3	0 100 200 300 400 cm

Ek 43. Davud Karamanlı Evi Birinci Kat Zemin Planı – Müdahale Kararları

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA) DAVUD KARAMANLI EVİ RESTORASYON ÖNERİSİ

RESTORASYON - MÜDAHALE KARARLARI

1. STRÜKTÜREL SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

1.1. ÇATLAKLAR

1.1.1 GENİŞ ÇATLAKLAR (1 CM'DEN BÜYÜK)
1 ölçek alkol (etanol) ve 1 ölçek su karışımı çatlaktan içeriye enjekte edilecektir (amaç gözenekleri açıp içeriye verilecek enjeksiyon malzemesşne yer açmaktır).
İçeri enjekte edilen alkol+su karışımı uçucu olup, karışım uçtuktan sonra çatlağın durumuna göre hangi malzeme kullanılacağına restoratör tarafından karar verilecektir.

1.1.2 KILCAL ÇATLAKLAR (1 CM'DEN KÜÇÜK)
Yapısal kılcal çatlaklar yüksek mukavemetli harç enjeksiyon yöntemi ile düşük basınç altında uygulama yapılacaktır.

1.2. YAPI ELEMANLARINDAKİ DEFORMASYONLAR

1.2.1 BOMBELEME
Şişme ve ayrılma olan duvarlarda, yerinden oynayan taşlar üstten itibaren sökülerek numaralandırılacak ve yeniden örülecektir.

2. MALZEMEYE BAĞLI SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

2.1. DERZLER

2.1.1 DERZ BOŞALMALARI
Boşalan derzler arasındaki birikmeler temizlendikten sonra Koruma Bölge Kurulu'nun harç analiz sonuçlarına göre derz harcı ile taş yüzeyinden 0.5 cm gömük şekilde derz yapılacaktır.

2.2. YÜZEY KİRLENMELERİ - YÜZEY BİRİKİMLERİ

2.2.1 KABUKLANMA
Kabuklanma görülen alanlarda kumlama tekniği ile özgün malzemeye zarar vermeyecek basınç, uzaklık ve granül boyutlarında temizliği yapılacaktır. Elek altı dolomit, garnet veya kalsit tozları kullanılarak yüzeyde bulunan kabuklanma mekanik olarak uzaklaştırılacaktır. Bu tabakanın gitmemesi durumunda malzemeye zarar vermeyecek ölçüde basınç ve granül ebatı arttırılabilir.

2.3.2 NEMLENME
Yağmur suları ve zemin kaynaklı nemin etkilerine karşı su yalıtımı yapılacaktır.

2.2.3 TUZLANMA
Tuzlanmanın kaynağı olan nemlenmeye karşın drenaj ve su yapıtımı yapılacaktır. Bu işlemlerden sonra tuzlanma sorunlarının olduğu alanlarda deiyonize su emdirilmiş kağıt hamuru ile tuz çıkarma yapılacaktır.

2.2.4 İSLENME
İslenme görülen alanlarda kumlama tekniği ile Alttaki malzemeye zarar vermeyecek basınçla temizlik yapılacaktır.

2.2.5 BOYA
Boyalı yüzeylerdeki boya katmanları hava ve su püskürtme yoluyla temizlenecek, ardından kumlama tekniği ile alttaki malzemeye zarar vermeyecek basınçla temizlik yapılacaktır.

2.2.6 LEKELENME
Lekeli yüzeyler hava ve su püskürtme yoluyla temizlenecek, daha sonra kumlama tekniği ile yüzeye zarar vermeden temizlik yapılacaktır.

2.3. BİTKİSEL OLUŞUMLAR

BİTKİLENME
Mekanik olarak (mikro kumlama ya da sert kıl fırçası ile) mümkün olduğu kadar temizlendikten sonra herbisit türü ile ilaç püskürtülerek bitki köklerinin kuruması sağlanacaktır.

YOSUNLANMA
Yosunlanmanın görülen yüzeylere, seyreltilmiş biyosid uygulaması yapılarak 1 hafta beklendikten sonra, mekanik olarak (mikro kumlama ya da sert kıl fırçası ile) mümkün olduğunca temizlenmelidir. Temizlik sonrasında seyreltilmiş biyosid uygulaması yapılarak, işlem tamamlanacaktır.

3. YAPININ GÖRDÜĞÜ MÜDAHALELERE BAĞLI SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

3.1. HARÇ VE SIVA MÜDAHALELERİ

ÇİMENTO HARÇ MÜDAHALELERİ
Çimento harçlı derz müdahalelerinin olduğu harçlar kaldırılacaktır. Çimentolu yüzeyler ılık su ve düşük basınç ile taşın doymasına izin vermeyecek şekilde yıkanacaktır. Suyun donmasını engellemek ve daha çabuk buharlaşmasını sağlamak için bu işlemin yaz döneminde yapılması uygundur. Yıkama işleminden sonra tüm çimentolu derz ve dolgular, spatula kalem keski, murç gibi aletler zemini bozmadan itina şekilde ince raspa yöntemi ile temizlenecektir.

3.1.2 ÇİMENTO SIVA MÜDAHALELERİ
Çimento ile yapılan yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Ortaya çıkan yüzeyin durumuna göre Koruma Bölge Kurulu'nun vereceği karar doğrultusunda özgün sıva uygulaması yapılacaktır.

3.1.3 ŞAP MÜDAHALELERİ
Şap ile yapılan yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Yüzey tesviyesi yapıldıktan sonra bazalt kaplama yapılacaktır.

3.1.4 BETONARME DÖŞEME MÜDAHALELERİ
Betonarme döşemeler, yapının taşıyıcılarına zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılacaktır. Betonarme dam döşeme yerine özgün ahşap kirişlemeli tavan, gezemeklere bazalt kaplama (nahit) döşemesi yapılacaktır.

3.1.5 BOZULMUŞ YÜZEY MÜDAHALELERİ
Bozulmuş yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Ortaya çıkan yüzeyin durumuna göre Koruma Bölge Kurulu'nun vereceği karar doğrultusunda özgün sıva uygulaması yapılacaktır.

3.2. EKLER

MUHDES MİMARİ ELEMAN EKLERİ (Muhdes duvar, kapı, parmaklık)
Yapıdaki niteliksiz mimari eleman ekleri yapıya zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılacakır.

3.2.2 DEĞİŞTİRİLECEK MİMARİ ELEMAN EKLERİ (Kapı, Pencere, Korkuluk)
Yapıdaki niteliksiz kapı, pencere, korkuluk, parmaklık vb mimari eleman ekleri yapıya zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılıp yerine özgün doğramalar takılacaktır.

3.2.3 DİĞER EKLER (Kablo, Elektrik Direği, PVC Yağmur borusu, Metal aksamlar vs.)
Yapıdaki her türlü niteliksiz ekler kaldırılacaktır. Yapıdaki metal aksamların çevresindeki harçlar raspalama tekniğiyle boşaltıldıktan sonra sökülecektir.

PAFTA ADI:	ZEMİN KAT TAVAN PLANI	SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
		5	4	0 100 200 300 400 cm

Ek 44. Davud Karamanlı Evi Zemin Kat Tavan Planı – Müdahale Kararları

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA) DAVUD KARAMANLI EVİ RESTORASYON ÖNERİSİ

RESTORASYON - MÜDAHALE KARARLARI

1. STRÜKTÜREL SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

1.1. ÇATLAKLAR

1.1.1 GENİŞ ÇATLAKLAR (1 CM'DEN BÜYÜK)
1 ölçek alkol (etanol) ve 1 ölçek su karışımı çatlaktan içeriye enjekte edilecektir (amaç gözenekleri açıp içeriye verilecek enjeksiyon malzemesşne yer açmaktır).
İçeri enjekte edilen alkol+su karışımı uçucu olup, karışım uçtuktan sonra çatlağın durumuna göre hangi malzeme kullanılacağına restoratör tarafından karar verilecektir.

1.1.2 KILCAL ÇATLAKLAR (1 CM'DEN KÜÇÜK)
Yapısal kılcal çatlaklar yüksek mukavemetli harç enjeksiyon yöntemi ile düşük basınç altında uygulama yapılacaktır.

1.2. YAPI ELEMANLARINDAKİ DEFORMASYONLAR

1.2.1 BOMBELEME
Şişme ve ayrılma olan duvarlarda, yerinden oynayan taşlar üstten itibaren sökülerek numaralandırılacak ve yeniden örülecektir.

2. MALZEMEYE BAĞLI SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

2.1. DERZLER

2.1.1 DERZ BOŞALMALARI
Boşalan derzler arasındaki birikmeler temizlendikten sonra Koruma Bölge Kurulu'nun harç analiz sonuçlarına göre derz harcı ile taş yüzeyinden 0.5 cm gömük şekilde derz yapılacaktır.

2.2. YÜZEY KİRLENMELERİ - YÜZEY BİRİKİMLERİ

2.2.1 KABUKLANMA
Kabuklanma görülen alanlarda kumlama tekniği ile özgün malzemeye zarar vermeyecek basınç, uzaklık ve granül boyutlarında temizliği yapılacaktır. Elek altı dolomit, garnet veya kalsit tozları kullanılarak yüzeyde bulunan kabuklanma mekanik olarak uzaklaştırılacaktır. Bu tabakanın gitmemesi durumunda malzemeye zarar vermeyecek ölçüde basınç ve granül ebatı arttırılabilir.

2.2.2 NEMLENME
Yağmur suları ve zemin kaynaklı nemin etkilerine karşı su yalıtımı yapılacaktır.

2.2.3 TUZLANMA
Tuzlanmanın kaynağı olan nemlenmeye karşın drenaj ve su yapıtımı yapılacaktır. Bu işlemlerden sonra tuzlanma sorunlarının olduğu alanlarda deiyonize su emdirilmiş kağıt hamuru ile tuz çıkarma yapılacaktır.

2.2.4 İSLENME
İslenme görülen alanlarda kumlama tekniği ile Alttaki malzemeye zarar vermeyecek basınçla temizlik yapılacaktır.

2.2.5 BOYA
Boyalı yüzeylerdeki boya katmanları hava ve su püskürtme yoluyla temizlenecek, ardından kumlama tekniği ile alttaki malzemeye zarar vermeyecek basınçla temizlik yapılacaktır.

2.2.6 LEKELENME
Lekeli yüzeyler hava ve su püskürtme yoluyla temizlenecek, daha sonra kumlama tekniği ile yüzeye zarar vermeden temizlik yapılacaktır.

2.3. BİTKİSEL OLUŞUMLAR

BİTKİLENME
Mekanik olarak (mikro kumlama ya da sert kıl fırçası ile) mümkün olduğu kadar temizlendikten sonra herbisit türü ile ilaç püskürtülerek bitki köklerinin kuruması sağlanacaktır.

YOSUNLANMA
Yosunlanmanın görülen yüzeylere, seyreltilmiş biyosid uygulaması yapılarak 1 hafta beklendikten sonra, mekanik olarak (mikro kumlama ya da sert kıl fırçası ile) mümkün olduğunca temizlenmelidir. Temizlik sonrasında seyreltilmiş biyosid uygulaması yapılarak, işlem tamamlanacaktır.

3. YAPININ GÖRDÜĞÜ MÜDAHALELERE BAĞLI SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

3.1. HARÇ VE SIVA MÜDAHALELERİ

ÇİMENTO HARÇ MÜDAHALELERİ
Çimento harçlı derz müdahalelerinin olduğu harçlar kaldırılacaktır. Çimentolu yüzeyler ılık su ve düşük basınç ile taşın doymasına izin vermeyecek şekilde yıkanacaktır. Suyun donmasını engellemek ve daha çabuk buharlaşmasını sağlamak için bu işlemin yaz döneminde yapılması uygundur. Yıkama işleminden sonra tüm çimentolu derz ve dolgular, spatula kalem keski, murç gibi aletler zemini bozmadan itina şekilde ince raspa yöntemi ile temizlenecektir.

3.1.2 ÇİMENTO SIVA MÜDAHALELERİ
Çimento ile yapılan yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Ortaya çıkan yüzeyin durumuna göre Koruma Bölge Kurulu'nun vereceği karar doğrultusunda özgün sıva uygulaması yapılacaktır.

3.1.3 ŞAP MÜDAHALELERİ
Şap ile yapılan yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Yüzey tesviyesi yapıldıktan sonra bazalt kaplama yapılacaktır.

3.1.4 BETONARME DÖŞEME MÜDAHALELERİ
Betonarme döşemeler, yapının taşıyıcılarına zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılacaktır. Betonarme dam döşeme yerine özgün ahşap kirişlemeli tavan, gezemeklere bazalt kaplama (nahit) döşemesi yapılacaktır.

3.1.5 BOZULMUŞ YÜZEY MÜDAHALELERİ
Bozulmuş yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Ortaya çıkan yüzeyin durumuna göre Koruma Bölge Kurulu'nun vereceği karar doğrultusunda özgün sıva uygulaması yapılacaktır.

3.2. EKLER

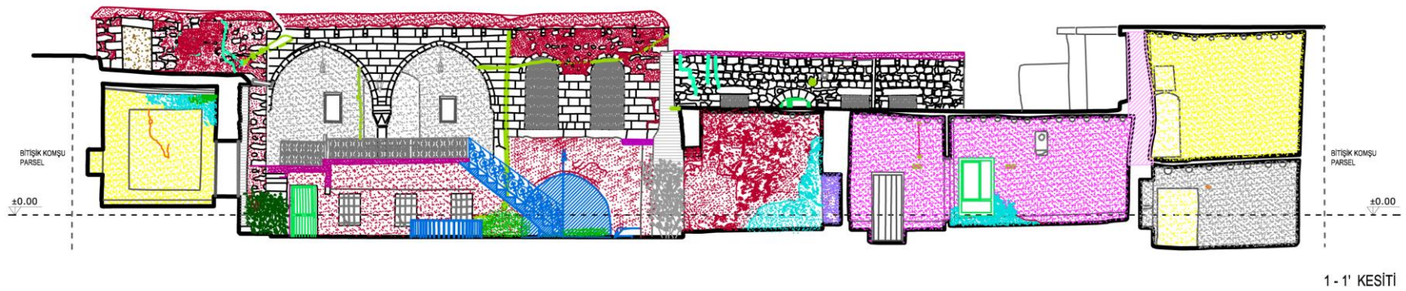
MUHDES MİMARİ ELEMAN EKLERİ (Muhdes duvar, kapı, parmaklık)
Yapıdaki niteliksiz mimari eleman ekleri yapıya zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılacakır.

3.2.2 DEĞİŞTİRİLECEK MİMARİ ELEMAN EKLERİ (Kapı, Pencere, Korkuluk)
Yapıdaki niteliksiz kapı, pencere, korkuluk, parmaklık vb mimari eleman ekleri yapıya zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılıp yerine özgün doğramalar takılacaktır.

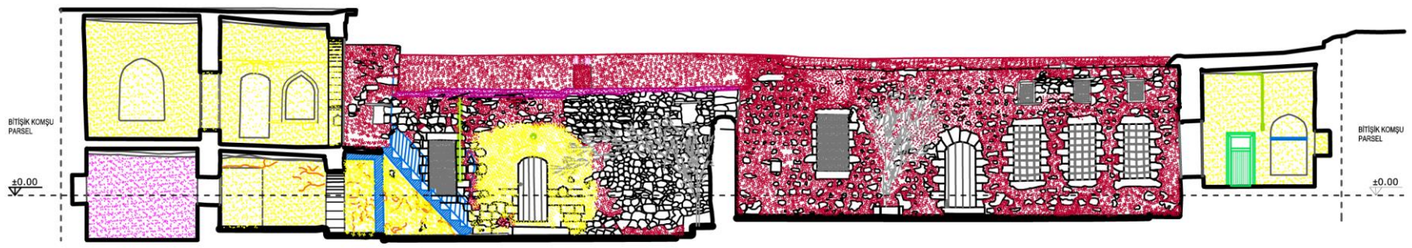
3.2.3 DİĞER EKLER (Kablo, Elektrik Direği, PVC Yağmur borusu, Metal aksamlar vs.)
Yapıdaki her türlü niteliksiz ekler kaldırılacaktır. Yapıdaki metal aksamların çevresindeki harçlar raspalama tekniğiyle boşaltıldıktan sonra sökülecektir.

PAFTA ADI:	BİRİNCİ KAT TAVAN PLANI	SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
		5	5	0 100 200 300 400 cm

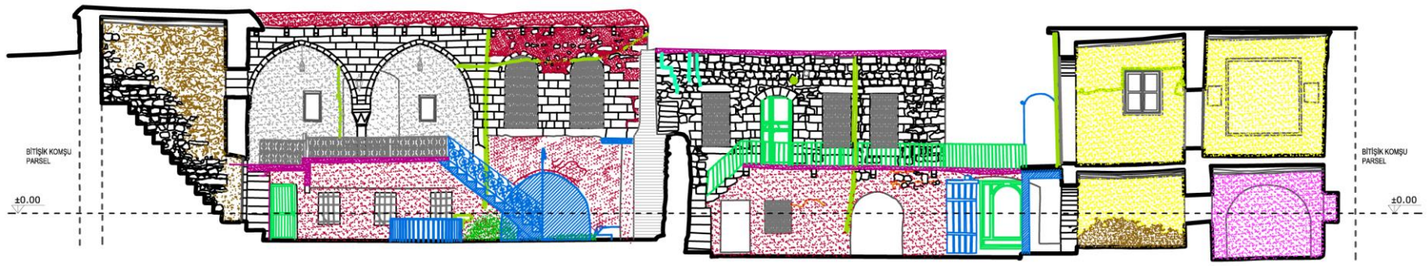
Ek 45. Davud Karamanlı Evi Birinci Kat Tavan Planı – Müdahale Kararları

1 - 1' KESİTİ

2 - 2' KESİTİ

3 - 3' KESİTİ

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA) DAVUD KARAMANLI EVİ RESTORASYON ÖNERİSİ

RESTORASYON - MÜDAHALE KARARLARI

1. STRÜKTÜREL SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

1.1. ÇATLAKLAR

1.1.1 GENİŞ ÇATLAKLAR (1 CM'DEN BÜYÜK)
1 ölçek alkol (etanol) ve 1 ölçek su karışımı çatlaktan içeriye enjekte edilecektir (amaç gözenekleri açıp içeriye verilecek enjeksiyon malzemesşne yer açmaktır).
İçeri enjekte edilen alkol+su karışımı uçucu olup, karışım uçtuktan sonra çatlağın durumuna göre hangi malzeme kullanılacağına restoratör tarafından karar verilecektir.

1.1.2 KILCAL ÇATLAKLAR (1 CM'DEN KÜÇÜK)
Yapısal kılcal çatlaklar yüksek mukavemetli harç enjeksiyon yöntemi ile düşük basınç altında uygulama yapılacaktır.

1.2. YAPI ELEMANLARINDAKİ DEFORMASYONLAR

1.2.1 BOMBELEME
Şişme ve ayrılma olan duvarlarda, yerinden oynayan taşlar üstten itibaren sökülerek numaralandırılacak ve yeniden örülecektir.

2. MALZEMEYE BAĞLI SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

2.1. DERZLER

2.1.1 DERZ BOŞALMALARI
Boşalan derzler arasındaki birikmeler temizlendikten sonra Koruma Bölge Kurulu'nun harç analiz sonuçlarına göre derz harcı ile taş yüzeyinden 0.5 cm gömük şekilde derz yapılacaktır.

2.2. YÜZEY KİRLENMELERİ - YÜZEY BİRİKİMLERİ

2.2.1 KABUKLANMA
Kabuklanma görülen alanlarda kumlama tekniği ile özgün malzemeye zarar vermeyecek basınç, uzaklık ve granül boyutlarında temizliği yapılacaktır. Elek altı dolomit, garnet veya kalsit tozları kullanılarak yüzeyde bulunan kabuklanma mekanik olarak uzaklaştırılacaktır. Bu tabakanın gitmemesi durumunda malzemeye zarar vermeyecek ölçüde basınç ve granül ebatı arttırılabilir.

2.2.2 NEMLENME
Yağmur suları ve zemin kaynaklı nemin etkilerine karşı su yalıtımı yapılacaktır.

2.2.3 TUZLANMA
Tuzlanmanın kaynağı olan nemlenmeye karşın drenaj ve su yapıtımı yapılacaktır. Bu işlemlerden sonra tuzlanma sorunlarının olduğu alanlarda deiyonize su emdirilmiş kağıt hamuru ile tuz çıkarma yapılacaktır.

2.2.4 İSLENME
İslenme görülen alanlarda kumlama tekniği ile Alttaki malzemeye zarar vermeyecek basınçla temizlik yapılacaktır.

2.2.5 BOYA
Boyalı yüzeylerdeki boya katmanları hava ve su püskürtme yoluyla temizlenecek, ardından kumlama tekniği ile alttaki malzemeye zarar vermeyecek basınçla temizlik yapılacaktır.

2.2.6 LEKELENME
Lekeli yüzeyler hava ve su püskürtme yoluyla temizlenecek, daha sonra kumlama tekniği ile yüzeye zarar vermeden temizlik yapılacaktır.

2.3. BİTKİSEL OLUŞUMLAR

2.3.1 BİTKİLENME
Mekanik olarak (mikro kumlama ya da sert kıl fırçası ile) mümkün olduğu kadar temizlendikten sonra herbisit türü ile ilaç püskürtülerek bitki köklerinin kuruması sağlanacaktır.

2.3.2 YOSUNLANMA
Yosunlanmanın görülen yüzeylere, seyreltilmiş biyosid uygulaması yapılarak 1 hafta beklendikten sonra, mekanik olarak (mikro kumlama ya da sert kıl fırçası ile) mümkün olduğunca temizlenmelidir. Temizlik sonrasında seyreltilmiş biyosid uygulaması yapılarak, işlem tamamlanacaktır.

3. YAPININ GÖRDÜĞÜ MÜDAHALELERE BAĞLI SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

3.1. HARÇ VE SIVA MÜDAHALELERİ

3.1.1 ÇİMENTO HARÇ MÜDAHALELERİ
Çimento harçlı derz müdahalelerinin olduğu harçlar kaldırılacaktır. Çimentolu yüzeyler ılık su ve düşük basınç ile taşın doymasına izin vermeyecek şekilde yıkanacaktır. Suyun donmasını engellemek ve daha çabuk buharlaşmasını sağlamak için bu işlemin yaz döneminde yapılması uygundur. Yıkama işleminden sonra tüm çimentolu derz ve dolgular, spatula kalem keski, murç gibi aletler zemini bozmadan itina şekilde ince raspa yöntemi ile temizlenecektir.

3.1.2 ÇİMENTO SIVA MÜDAHALELERİ
Çimento ile yapılan yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Ortaya çıkan yüzeyin durumuna göre Koruma Bölge Kurulu'nun vereceği karar doğrultusunda özgün sıva uygulaması yapılacaktır.

3.1.3 ŞAP MÜDAHALELERİ
Şap ile yapılan yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Yüzey tesviyesi yapıldıktan sonra bazalt kaplama yapılacaktır.

3.1.4 BETONARME DÖŞEME MÜDAHALELERİ
Betonarme döşemeler, yapının taşıyıcılarına zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılacaktır. Betonarme dam döşeme yerine özgün ahşap kirişlemeli tavan, gezemeklere bazalt kaplama (nahit) döşemesi yapılacaktır.

3.1.5 BOZULMUŞ YÜZEY MÜDAHALELERİ
Bozulmuş yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Ortaya çıkan yüzeyin durumuna göre Koruma Bölge Kurulu'nun vereceği karar doğrultusunda özgün sıva uygulaması yapılacaktır.

3.2. EKLER

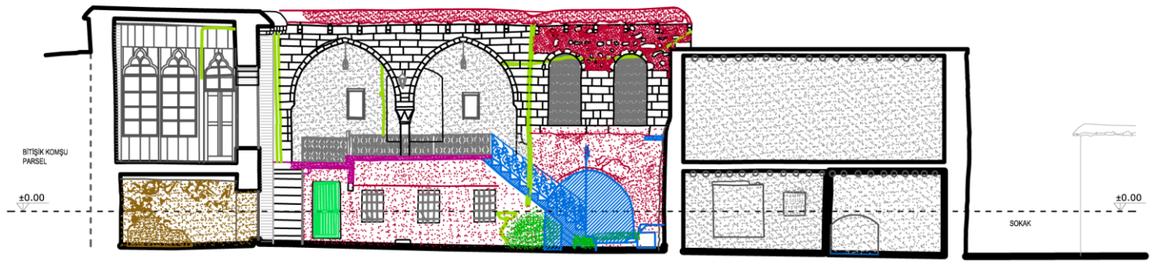
MUHDES MİMARİ ELEMAN EKLERİ (Muhdes duvar, kapı, parmaklık)
Yapıdaki niteliksiz mimari eleman ekleri yapıya zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılacakır.

3.2.2 DEĞİŞTİRİLECEK MİMARİ ELEMAN EKLERİ (Kapı, Pencere, Korkuluk)
Yapıdaki niteliksiz kapı, pencere, korkuluk, parmaklık vb mimari eleman ekleri yapıya zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılıp yerine özgün doğramalar takılacaktır.

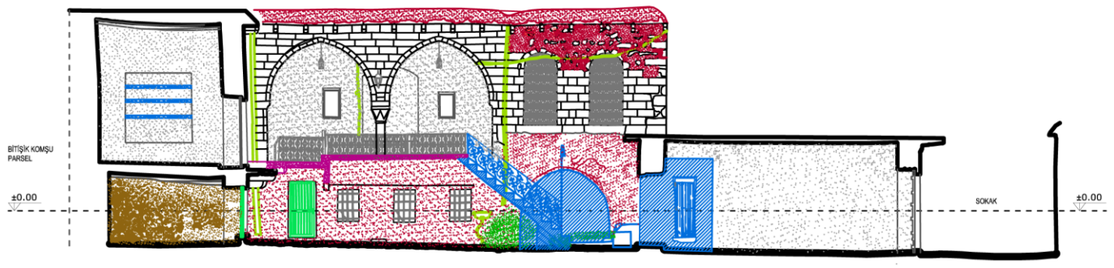
3.2.3 DİĞER EKLER (Kablo, Elektrik Direği, PVC Yağmur borusu, Metal aksamlar vs.)
Yapıdaki her türlü niteliksiz ekler kaldırılacaktır. Yapıdaki metal aksamların çevresindeki harçlar raspalama tekniğiyle boşaltıldıktan sonra sökülecektir.

PAFTA ADI:	KESİTLER	SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
		5	6	0 100 200 300 400 cm

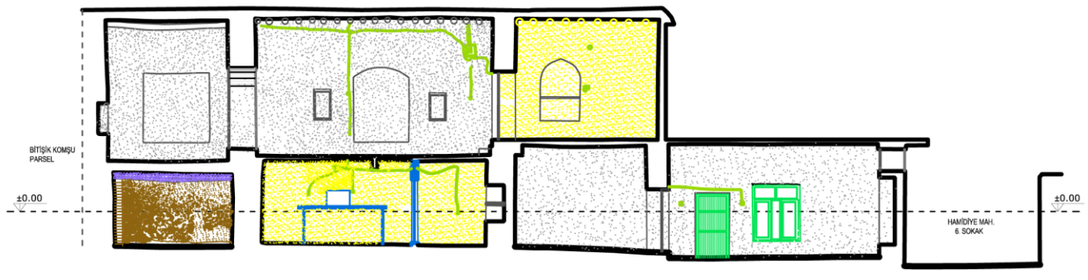
Ek 46. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Müdahale Kararları

4 - 4' KESİTİ

5 - 5' KESİTİ

6 - 6' KESİTİ

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA) DAVUD KARAMANLI EVİ RESTORASYON ÖNERİSİ

RESTORASYON - MÜDAHALE KARARLARI

1. STRÜKTÜREL SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

1.1. ÇATLAKLAR

1.1.1 GENİŞ ÇATLAKLAR (1 CM'DEN BÜYÜK)
1 ölçek alkol (etanol) ve 1 ölçek su karışımı çatlaktan içeriye enjekte edilecektir (amaç gözenekleri açıp içeriye verilecek enjeksiyon malzemesşne yer açmaktır).
İçeri enjekte edilen alkol+su karışımı uçucu olup, karışım uçtuktan sonra çatlağın durumuna göre hangi malzeme kullanılacağına restoratör tarafından karar verilecektir.

1.1.2 KILCAL ÇATLAKLAR (1 CM'DEN KÜÇÜK)
Yapısal kılcal çatlaklar yüksek mukavemetli harç enjeksiyon yöntemi ile düşük basınç altında uygulama yapılacaktır.

1.2. YAPI ELEMANLARINDAKİ DEFORMASYONLAR

1.2.1 BOMBELEME
Şişme ve ayrılma olan duvarlarda, yerinden oynayan taşlar üstten itibaren sökülerek numaralandırılacak ve yeniden örülecektir.

2. MALZEMEYE BAĞLI SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

2.1. DERZLER

2.1.1 DERZ BOŞALMALARI
Boşalan derzler arasındaki birikmeler temizlendikten sonra Koruma Bölge Kurulu'nun harç analiz sonuçlarına göre derz harcı ile taş yüzeyinden 0.5 cm gömük şekilde derz yapılacaktır.

2.2. YÜZEY KİRLENMELERİ - YÜZEY BİRİKİMLERİ

2.2.1 KABUKLANMA
Kabuklanma görülen alanlarda kumlama tekniği ile özgün malzemeye zarar vermeyecek basınç, uzaklık ve granül boyutlarında temizliği yapılacaktır. Elek altı dolomit, garnet veya kalsit tozları kullanılarak yüzeyde bulunan kabuklanma mekanik olarak uzaklaştırılacaktır. Bu tabakanın gitmemesi durumunda malzemeye zarar vermeyecek ölçüde basınç ve granül ebatı arttırılabilir.

2.3.2 NEMLENME
Yağmur suları ve zemin kaynaklı nemin etkilerine karşı su yalıtımı yapılacaktır.

2.2.3 TUZLANMA
Tuzlanmanın kaynağı olan nemlenmeye karşın drenaj ve su yapıtımı yapılacaktır. Bu işlemlerden sonra tuzlanma sorunlarının olduğu alanlarda deiyonize su emdirilmiş kağıt hamuru ile tuz çıkarma yapılacaktır.

2.2.4 İSLENME
İslenme görülen alanlarda kumlama tekniği ile Alttaki malzemeye zarar vermeyecek basınçla temizlik yapılacaktır.

2.2.5 BOYA
Boyalı yüzeylerdeki boya katmanları hava ve su püskürtme yoluyla temizlenecek, ardından kumlama tekniği ile alttaki malzemeye zarar vermeyecek basınçla temizlik yapılacaktır.

2.2.6 LEKELENME
Lekeli yüzeyler hava ve su püskürtme yoluyla temizlenecek, daha sonra kumlama tekniği ile yüzeye zarar vermeden temizlik yapılacaktır.

2.3. BİTKİSEL OLUŞUMLAR

BİTKİLENME
Mekanik olarak (mikro kumlama ya da sert kıl fırçası ile) mümkün olduğu kadar temizlendikten sonra herbisit türü ile ilaç püskürtülerek bitki köklerinin kuruması sağlanacaktır.

YOSUNLANMA
Yosunlanmanın görülen yüzeylere, seyreltilmiş biyosid uygulaması yapılarak 1 hafta beklendikten sonra, mekanik olarak (mikro kumlama ya da sert kıl fırçası ile) mümkün olduğunca temizlenmelidir. Temizlik sonrasında seyreltilmiş biyosid uygulaması yapılarak, işlem tamamlanacaktır.

3. YAPININ GÖRDÜĞÜ MÜDAHALELERE BAĞLI SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

3.1. HARÇ VE SIVA MÜDAHALELERİ

ÇİMENTO HARÇ MÜDAHALELERİ
Çimento harçlı derz müdahalelerinin olduğu harçlar kaldırılacaktır. Çimentolu yüzeyler ılık su ve düşük basınç ile taşın doymasına izin vermeyecek şekilde yıkanacaktır. Suyun donmasını engellemek ve daha çabuk buharlaşmasını sağlamak için bu işlemin yaz döneminde yapılması uygundur. Yıkama işleminden sonra tüm çimentolu derz ve dolgular, spatula kalem keski, murç gibi aletler zemini bozmadan itina şekilde ince raspa yöntemi ile temizlenecektir.

3.1.2 ÇİMENTO SIVA MÜDAHALELERİ
Çimento ile yapılan yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Ortaya çıkan yüzeyin durumuna göre Koruma Bölge Kurulu'nun vereceği karar doğrultusunda özgün sıva uygulaması yapılacaktır.

3.1.3 ŞAP MÜDAHALELERİ
Şap ile yapılan yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Yüzey tesviyesi yapıldıktan sonra bazalt kaplama yapılacaktır.

3.1.4 BETONARME DÖŞEME MÜDAHALELERİ
Betonarme döşemeler, yapının taşıyıcılarına zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılacaktır. Betonarme dam döşeme yerine özgün ahşap kirişlemeli tavan, gezemeklere bazalt kaplama (nahit) döşemesi yapılacaktır.

3.1.5 BOZULMUŞ YÜZEY MÜDAHALELERİ
Bozulmuş yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Ortaya çıkan yüzeyin durumuna göre Koruma Bölge Kurulu'nun vereceği karar doğrultusunda özgün sıva uygulaması yapılacaktır.

3.2. EKLER

MUHDES MİMARİ ELEMAN EKLERİ (Muhdes duvar, kapı, parmaklık)
Yapıdaki niteliksiz mimari eleman ekleri yapıya zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılacakır.

3.2.2 DEĞİŞTİRİLECEK MİMARİ ELEMAN EKLERİ (Kapı, Pencere, Korkuluk)
Yapıdaki niteliksiz kapı, pencere, korkuluk, parmaklık vb mimari eleman ekleri yapıya zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılıp yerine özgün doğramalar takılacaktır.

3.2.3 DİĞER EKLER (Kablo, Elektrik Direği, PVC Yağmur borusu, Metal aksamlar vs.)
Yapıdaki her türlü niteliksiz ekler kaldırılacaktır. Yapıdaki metal aksamların çevresindeki harçlar raspalama tekniğiyle boşaltıldıktan sonra sökülecektir.

PAFTA ADI:	KESİTLER	SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
		5	7	0 100 200 300 400 cm

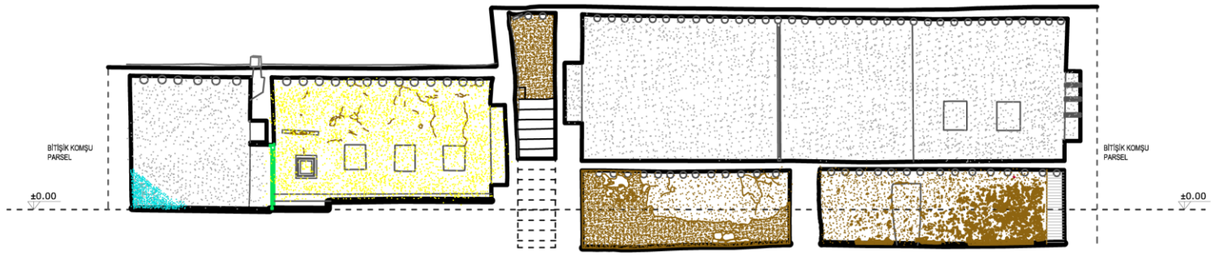
Ek 47. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Müdahale Kararları

14 - 14' KESİTİ

7 - 7' KESİTİ

8 - 8' KESİTİ

9 - 9' KESİTİ

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA) DAVUD KARAMANLI EVİ RESTORASYON ÖNERİSİ

RESTORASYON - MÜDAHALE KARARLARI

1. STRÜKTÜREL SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

1.1. ÇATLAKLAR

1.1.1 GENİŞ ÇATLAKLAR (1 CM'DEN BÜYÜK)
1 ölçek alkol (etanol) ve 1 ölçek su karışımı çatlaktan içeriye enjekte edilecektir (amaç gözenekleri açıp içeriye verilecek enjeksiyon malzemesşne yer açmaktır).
İçeri enjekte edilen alkol+su karışımı uçucu olup, karışım uçtuktan sonra çatlağın durumuna göre hangi malzeme kullanılacağına restoratör tarafından karar verilecektir.

1.1.2 KILCAL ÇATLAKLAR (1 CM'DEN KÜÇÜK)
Yapısal kılcal çatlaklar yüksek mukavemetli harç enjeksiyon yöntemi ile düşük basınç altında uygulama yapılacaktır.

1.2. YAPI ELEMANLARINDAKİ DEFORMASYONLAR

1.2.1 BOMBELEME
Şişme ve ayrılma olan duvarlarda, yerinden oynayan taşlar üstten itibaren sökülerek numaralandırılacak ve yeniden örülecektir.

2. MALZEMEYE BAĞLI SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

2.1. DERZLER

2.1.1 DERZ BOŞALMALARI
Boşalan derzler arasındaki birikmeler temizlendikten sonra Koruma Bölge Kurulu'nun harç analiz sonuçlarına göre derz harcı ile taş yüzeyinden 0.5 cm gömük şekilde derz yapılacaktır.

2.2. YÜZEY KİRLENMELERİ - YÜZEY BİRİKİMLERİ

2.2.1 KABUKLANMA
Kabuklanma görülen alanlarda kumlama tekniği ile özgün malzemeye zarar vermeyecek basınç, uzaklık ve granül boyutlarında temizliği yapılacaktır. Elek altı dolomit, garnet veya kalsit tozları kullanılarak yüzeyde bulunan kabuklanma mekanik olarak uzaklaştırılacaktır. Bu tabakanın gitmemesi durumunda malzemeye zarar vermeyecek ölçüde basınç ve granül ebatı arttırılabilir.

2.2.2 NEMLENME
Yağmur suları ve zemin kaynaklı nemin etkilerine karşı su yalıtımı yapılacaktır.

2.2.3 TUZLANMA
Tuzlanmanın kaynağı olan nemlenmeye karşın drenaj ve su yapıtımı yapılacaktır. Bu işlemlerden sonra tuzlanma sorunlarının olduğu alanlarda deiyonize su emdirilmiş kağıt hamuru ile tuz çıkarma yapılacaktır.

2.2.4 İSLENME
İslenme görülen alanlarda kumlama tekniği ile Alttaki malzemeye zarar vermeyecek basınçla temizlik yapılacaktır.

2.2.5 BOYA
Boyalı yüzeylerdeki boya katmanları hava ve su püskürtme yoluyla temizlenecek, ardından kumlama tekniği ile alttaki malzemeye zarar vermeyecek basınçla temizlik yapılacaktır.

2.2.6 LEKELENME
Lekeli yüzeyler hava ve su püskürtme yoluyla temizlenecek, daha sonra kumlama tekniği ile yüzeye zarar vermeden temizlik yapılacaktır.

2.3. BİTKİSEL OLUŞUMLAR

BİTKİLENME
Mekanik olarak (mikro kumlama ya da sert kıl fırçası ile) mümkün olduğu kadar temizlendikten sonra herbisit türü ile ilaç püskürtülerek bitki köklerinin kuruması sağlanacaktır.

YOSUNLANMA
Yosunlanmanın görülen yüzeylere, seyreltilmiş biyosid uygulaması yapılarak 1 hafta beklendikten sonra, mekanik olarak (mikro kumlama ya da sert kıl fırçası ile) mümkün olduğunca temizlenmelidir. Temizlik sonrasında seyreltilmiş biyosid uygulaması yapılarak, işlem tamamlanacaktır.

3. YAPININ GÖRDÜĞÜ MÜDAHALELERE BAĞLI SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

3.1. HARÇ VE SIVA MÜDAHALELERİ

ÇİMENTO HARÇ MÜDAHALELERİ
Çimento harçlı derz müdahalelerinin olduğu harçlar kaldırılacaktır. Çimentolu yüzeyler ılık su ve düşük basınç ile taşın doymasına izin vermeyecek şekilde yıkanacaktır. Suyun donmasını engellemek ve daha çabuk buharlaşmasını sağlamak için bu işlemin yaz döneminde yapılması uygundur. Yıkama işleminden sonra tüm çimentolu derz ve dolgular, spatula kalem keski, murç gibi aletler zemini bozmadan itina şekilde ince raspa yöntemi ile temizlenecektir.

3.1.2 ÇİMENTO SIVA MÜDAHALELERİ
Çimento ile yapılan yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Ortaya çıkan yüzeyin durumuna göre Koruma Bölge Kurulu'nun vereceği karar doğrultusunda özgün sıva uygulaması yapılacaktır.

3.1.3 ŞAP MÜDAHALELERİ
Şap ile yapılan yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Yüzey tesviyesi yapıldıktan sonra bazalt kaplama yapılacaktır.

3.1.4 BETONARME DÖŞEME MÜDAHALELERİ
Betonarme döşemeler, yapının taşıyıcılarına zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılacaktır. Betonarme dam döşeme yerine özgün ahşap kirişlemeli tavan, gezemeklere bazalt kaplama (nahit) döşemesi yapılacaktır.

3.1.5 BOZULMUŞ YÜZEY MÜDAHALELERİ
Bozulmuş yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Ortaya çıkan yüzeyin durumuna göre Koruma Bölge Kurulu'nun vereceği karar doğrultusunda özgün sıva uygulaması yapılacaktır.

3.2. EKLER

MUHDES MİMARİ ELEMAN EKLERİ (Muhdes duvar, kapı, parmaklık)
Yapıdaki niteliksiz mimari eleman ekleri yapıya zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılacakır.

3.2.2 DEĞİŞTİRİLECEK MİMARİ ELEMAN EKLERİ (Kapı, Pencere, Korkuluk)
Yapıdaki niteliksiz kapı, pencere, korkuluk, parmaklık vb mimari eleman ekleri yapıya zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılıp yerine özgün doğramalar takılacaktır.

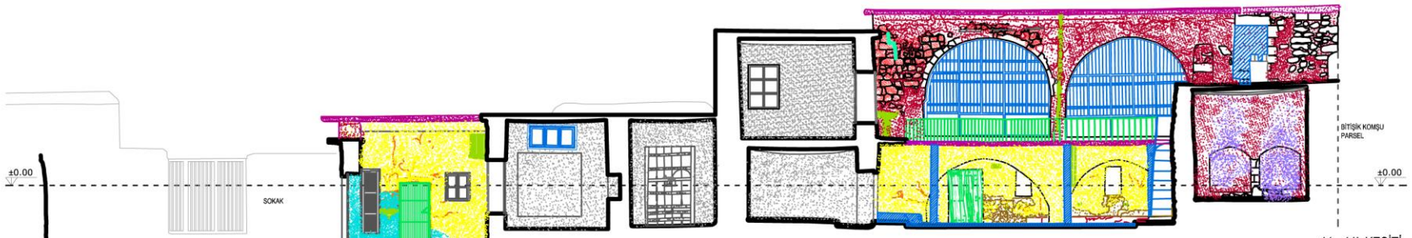
3.2.3 DİĞER EKLER (Kablo, Elektrik Direği, PVC Yağmur borusu, Metal aksamlar vs.)
Yapıdaki her türlü niteliksiz ekler kaldırılacaktır. Yapıdaki metal aksamların çevresindeki harçlar raspalama tekniğiyle boşaltıldıktan sonra sökülecektir.

PAFTA ADI:	KESİTLER	SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
		5	8	0 100 200 300 400 cm

Ek 48. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Müdahale Kararları

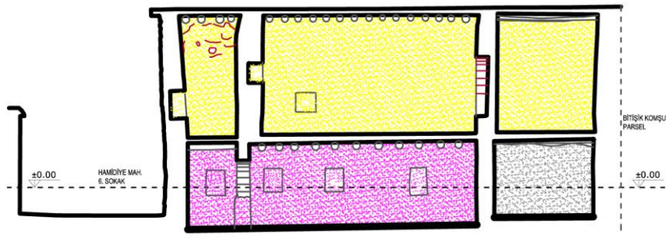
10 - 10' KESİTİ

11 - 11' KESİTİ

12 - 12' KESİTİ

13 - 13' KESİTİ

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA) DAVUD KARAMANLI EVİ RESTORASYON ÖNERİSİ

RESTORASYON - MÜDAHALE KARARLARI

1. STRÜKTÜREL SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

1.1. ÇATLAKLAR

1.1.1 GENİŞ ÇATLAKLAR (1 CM'DEN BÜYÜK)
1 ölçek alkol (etanol) ve 1 ölçek su karışımı çatlaktan içeriye enjekte edilecektir (amaç gözenekleri açıp içeriye verilecek enjeksiyon malzemesşne yer açmaktır).
İçeri enjekte edilen alkol+su karışımı uçucu olup, karışım uçtuktan sonra çatlağın durumuna göre hangi malzeme kullanılacağına restoratör tarafından karar verilecektir.

1.1.2 KILCAL ÇATLAKLAR (1 CM'DEN KÜÇÜK)
Yapısal kılcal çatlaklar yüksek mukavemetli harç enjeksiyon yöntemi ile düşük basınç altında uygulama yapılacaktır.

1.2. YAPI ELEMANLARINDAKİ DEFORMASYONLAR

1.2.1 BOMBELEME
Şişme ve ayrılma olan duvarlarda, yerinden oynayan taşlar üstten itibaren sökülerek numaralandırılacak ve yeniden örülecektir.

2. MALZEMEYE BAĞLI SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

2.1. DERZLER

2.1.1 DERZ BOŞALMALARI
Boşalan derzler arasındaki birikmeler temizlendikten sonra Koruma Bölge Kurulu'nun harç analiz sonuçlarına göre derz harcı ile taş yüzeyinden 0.5 cm gömük şekilde derz yapılacaktır.

2.2. YÜZEY KİRLENMELERİ - YÜZEY BİRİKİMLERİ

2.2.1 KABUKLANMA
Kabuklanma görülen alanlarda kumlama tekniği ile özgün malzemeye zarar vermeyecek basınç, uzaklık ve granül boyutlarında temizliği yapılacaktır. Elek altı dolomit, garnet veya kalsit tozları kullanılarak yüzeyde bulunan kabuklanma mekanik olarak uzaklaştırılacaktır. Bu tabakanın gitmemesi durumunda malzemeye zarar vermeyecek ölçüde basınç ve granül ebatı arttırılabilir.

2.3.2 NEMLENME
Yağmur suları ve zemin kaynaklı nemin etkilerine karşı su yalıtımı yapılacaktır.

2.2.3 TUZLANMA
Tuzlanmanın kaynağı olan nemlenmeye karşın drenaj ve su yapıtımı yapılacaktır. Bu işlemlerden sonra tuzlanma sorunlarının olduğu alanlarda deiyonize su emdirilmiş kağıt hamuru ile tuz çıkarma yapılacaktır.

2.2.4 İSLENME
İslenme görülen alanlarda kumlama tekniği ile Alttaki malzemeye zarar vermeyecek basınçla temizlik yapılacaktır.

2.2.5 BOYA
Boyalı yüzeylerdeki boya katmanları hava ve su püskürtme yoluyla temizlenecek, ardından kumlama tekniği ile alttaki malzemeye zarar vermeyecek basınçla temizlik yapılacaktır.

LEKELENME
Lekeli yüzeyler hava ve su püskürtme yoluyla temizlenecek, daha sonra kumlama tekniği ile yüzeye zarar vermeden temizlik yapılacaktır.

2.3. BİTKİSEL OLUŞUMLAR

BİTKİLENME
Mekanik olarak (mikro kumlama ya da sert kıl fırçası ile) mümkün olduğu kadar temizlendikten sonra herbisit türü ile ilaç püskürtülerek bitki köklerinin kuruması sağlanacaktır.

YOSUNLANMA
Yosunlanmanın görülen yüzeylere, seyreltilmiş biyosid uygulaması yapılarak 1 hafta beklendikten sonra, mekanik olarak (mikro kumlama ya da sert kıl fırçası ile) mümkün olduğunca temizlenmelidir. Temizlik sonrasında seyreltilmiş biyosid uygulaması yapılarak, işlem tamamlanacaktır.

3. YAPININ GÖRDÜĞÜ MÜDAHALELERE BAĞLI SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

3.1. HARÇ VE SIVA MÜDAHALELERİ

ÇİMENTO HARÇ MÜDAHALELERİ
Çimento harçlı derz müdahalelerinin olduğu harçlar kaldırılacaktır. Çimentolu yüzeyler ılık su ve düşük basınç ile taşın doymasına izin vermeyecek şekilde yıkanacaktır. Suyun donmasını engellemek ve daha çabuk buharlaşmasını sağlamak için bu işlemin yaz döneminde yapılması uygundur. Yıkama işleminden sonra tüm çimentolu derz ve dolgular, spatula kalem keski, murç gibi aletler zemini bozmadan itina şekilde ince raspa yöntemi ile temizlenecektir.

3.1.2 ÇİMENTO SIVA MÜDAHALELERİ
Çimento ile yapılan yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Ortaya çıkan yüzeyin durumuna göre Koruma Bölge Kurulu'nun vereceği karar doğrultusunda özgün sıva uygulaması yapılacaktır.

3.1.3 ŞAP MÜDAHALELERİ
Şap ile yapılan yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Yüzey tesviyesi yapıldıktan sonra bazalt kaplama yapılacaktır.

BETONARME DÖŞEME MÜDAHALELERİ
Betonarme döşemeler, yapının taşıyıcılarına zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılacaktır. Betonarme dam döşeme yerine özgün ahşap kirişlemeli tavan, gezemeklere bazalt kaplama (nahit) döşemesi yapılacaktır.

BOZULMUŞ YÜZEY MÜDAHALELERİ
Bozulmuş yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Ortaya çıkan yüzeyin durumuna göre Koruma Bölge Kurulu'nun vereceği karar doğrultusunda özgün sıva uygulaması yapılacaktır.

3.2. EKLER

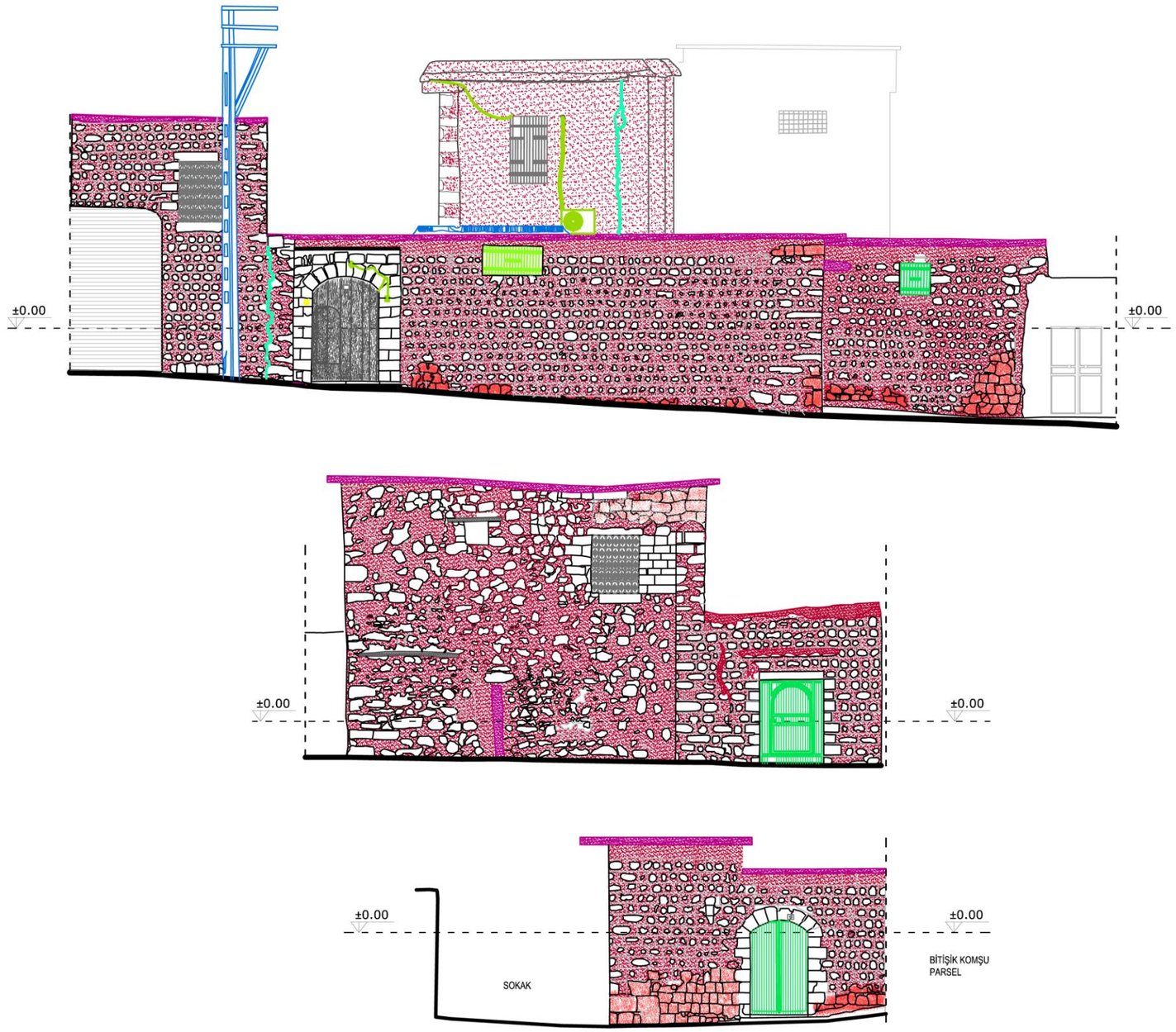
MUHDES MİMARİ ELEMAN EKLERİ (Muhdes duvar, kapı, parmaklık)
Yapıdaki niteliksiz mimari eleman ekleri yapıya zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılacakır.

3.2.2 DEĞİŞTİRİLECEK MİMARİ ELEMAN EKLERİ (Kapı, Pencere, Korkuluk)
Yapıdaki niteliksiz kapı, pencere, korkuluk, parmaklık vb mimari eleman ekleri yapıya zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılıp yerine özgün doğramalar takılacaktır.

DİĞER EKLER (Kablo, Elektrik Direği, PVC Yağmur borusu, Metal aksamlar vs.)
Yapıdaki her türlü niteliksiz ekler kaldırılacaktır. Yapıdaki metal aksamların çevresindeki harçlar raspalama tekniğiyle boşaltıldıktan sonra sökülecektir.

PAFTA ADI:	KESİTLER	SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
		5	9	0 100 200 300 400 cm

Ek 49. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Müdahale Kararları

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA) DAVUD KARAMANLI EVİ RESTORASYON ÖNERİSİ

RESTORASYON - MÜDAHALE KARARLARI

1. STRÜKTÜREL SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

1.1. ÇATLAKLAR

1.1.1 GENİŞ ÇATLAKLAR (1 CM'DEN BÜYÜK)
1 ölçek alkol (etanol) ve 1 ölçek su karışımı çatlaktan içeriye enjekte edilecektir (amaç gözenekleri açıp içeriye verilecek enjeksiyon malzemesşne yer açmaktır).
İçeri enjekte edilen alkol+su karışımı uçucu olup, karışım uçtuktan sonra çatlağın durumuna göre hangi malzeme kullanılacağına restoratör tarafından karar verilecektir.

1.1.2 KILCAL ÇATLAKLAR (1 CM'DEN KÜÇÜK)
Yapısal kılcal çatlaklar yüksek mukavemetli harç enjeksiyon yöntemi ile düşük basınç altında uygulama yapılacaktır.

1.2. YAPI ELEMANLARINDAKİ DEFORMASYONLAR

1.2.1 BOMBELEME
Şişme ve ayrılma olan duvarlarda, yerinden oynayan taşlar üstten itibaren sökülerek numaralandırılacak ve yeniden örülecektir.

2. MALZEMEYE BAĞLI SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

2.1. DERZLER

2.1.1 DERZ BOŞALMALARI
Boşalan derzler arasındaki birikmeler temizlendikten sonra Koruma Bölge Kurulu'nun harç analiz sonuçlarına göre derz harcı ile taş yüzeyinden 0.5 cm gömük şekilde derz yapılacaktır.

2.2. YÜZEY KİRLENMELERİ - YÜZEY BİRİKİMLERİ

2.2.1 KABUKLANMA
Kabuklanma görülen alanlarda kumlama tekniği ile özgün malzemeye zarar vermeyecek basınç, uzaklık ve granül boyutlarında temizliği yapılacaktır. Elek altı dolomit, garnet veya kalsit tozları kullanılarak yüzeyde bulunan kabuklanma mekanik olarak uzaklaştırılacaktır. Bu tabakanın gitmemesi durumunda malzemeye zarar vermeyecek ölçüde basınç ve granül ebatı arttırılabilir.

2.2.2 NEMLENME
Yağmur suları ve zemin kaynaklı nemin etkilerine karşı su yalıtımı yapılacaktır.

2.2.3 TUZLANMA
Tuzlanmanın kaynağı olan nemlenmeye karşın drenaj ve su yapıtımı yapılacaktır. Bu işlemlerden sonra tuzlanma sorunlarının olduğu alanlarda deiyonize su emdirilmiş kağıt hamuru ile tuz çıkarma yapılacaktır.

2.2.4 İSLENME
İslenme görülen alanlarda kumlama tekniği ile Alttaki malzemeye zarar vermeyecek basınçla temizlik yapılacaktır.

2.2.5 BOYA
Boyalı yüzeylerdeki boya katmanları hava ve su püskürtme yoluyla temizlenecek, ardından kumlama tekniği ile alttaki malzemeye zarar vermeyecek basınçla temizlik yapılacaktır.

2.2.6 LEKELENME
Lekeli yüzeyler hava ve su püskürtme yoluyla temizlenecek, daha sonra kumlama tekniği ile yüzeye zarar vermeden temizlik yapılacaktır.

2.3. BİTKİSEL OLUŞUMLAR

BİTKİLENME
Mekanik olarak (mikro kumlama ya da sert kıl fırçası ile) mümkün olduğu kadar temizlendikten sonra herbisit türü ile ilaç püskürtülerek bitki köklerinin kuruması sağlanacaktır.

YOSUNLANMA
Yosunlanmanın görülen yüzeylere, seyreltilmiş biyosid uygulaması yapılarak 1 hafta beklendikten sonra, mekanik olarak (mikro kumlama ya da sert kıl fırçası ile) mümkün olduğunca temizlenmelidir. Temizlik sonrasında seyreltilmiş biyosid uygulaması yapılarak, işlem tamamlanacaktır.

3. YAPININ GÖRDÜĞÜ MÜDAHALELERE BAĞLI SORUNLARA YÖNELİK MÜDAHALELER

3.1. HARÇ VE SIVA MÜDAHALELERİ

ÇİMENTO HARÇ MÜDAHALELERİ
Çimento harçlı derz müdahalelerinin olduğu harçlar kaldırılacaktır. Çimentolu yüzeyler ılık su ve düşük basınç ile taşın doymasına izin vermeyecek şekilde yıkanacaktır. Suyun donmasını engellemek ve daha çabuk buharlaşmasını sağlamak için bu işlemin yaz döneminde yapılması uygundur. Yıkama işleminden sonra tüm çimentolu derz ve dolgular, spatula kalem keski, murç gibi aletler zemini bozmadan itina şekilde ince raspa yöntemi ile temizlenecektir.

3.1.2 ÇİMENTO SIVA MÜDAHALELERİ
Çimento ile yapılan yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Ortaya çıkan yüzeyin durumuna göre Koruma Bölge Kurulu'nun vereceği karar doğrultusunda özgün sıva uygulaması yapılacaktır.

3.1.3 ŞAP MÜDAHALELERİ
Şap ile yapılan yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Yüzey tesviyesi yapıldıktan sonra bazalt kaplama yapılacaktır.

3.1.4 BETONARME DÖŞEME MÜDAHALELERİ
Betonarme döşemeler, yapının taşıyıcılarına zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılacaktır. Betonarme dam döşeme yerine özgün ahşap kirişlemeli tavan, gezemeklere bazalt kaplama (nahit) döşemesi yapılacaktır.

3.1.5 BOZULMUŞ YÜZEY MÜDAHALELERİ
Bozulmuş yüzeyler 3.1.1'de belirtilen söküm işlemi ile kaldırılacaktır. Ortaya çıkan yüzeyin durumuna göre Koruma Bölge Kurulu'nun vereceği karar doğrultusunda özgün sıva uygulaması yapılacaktır.

3.2. EKLER

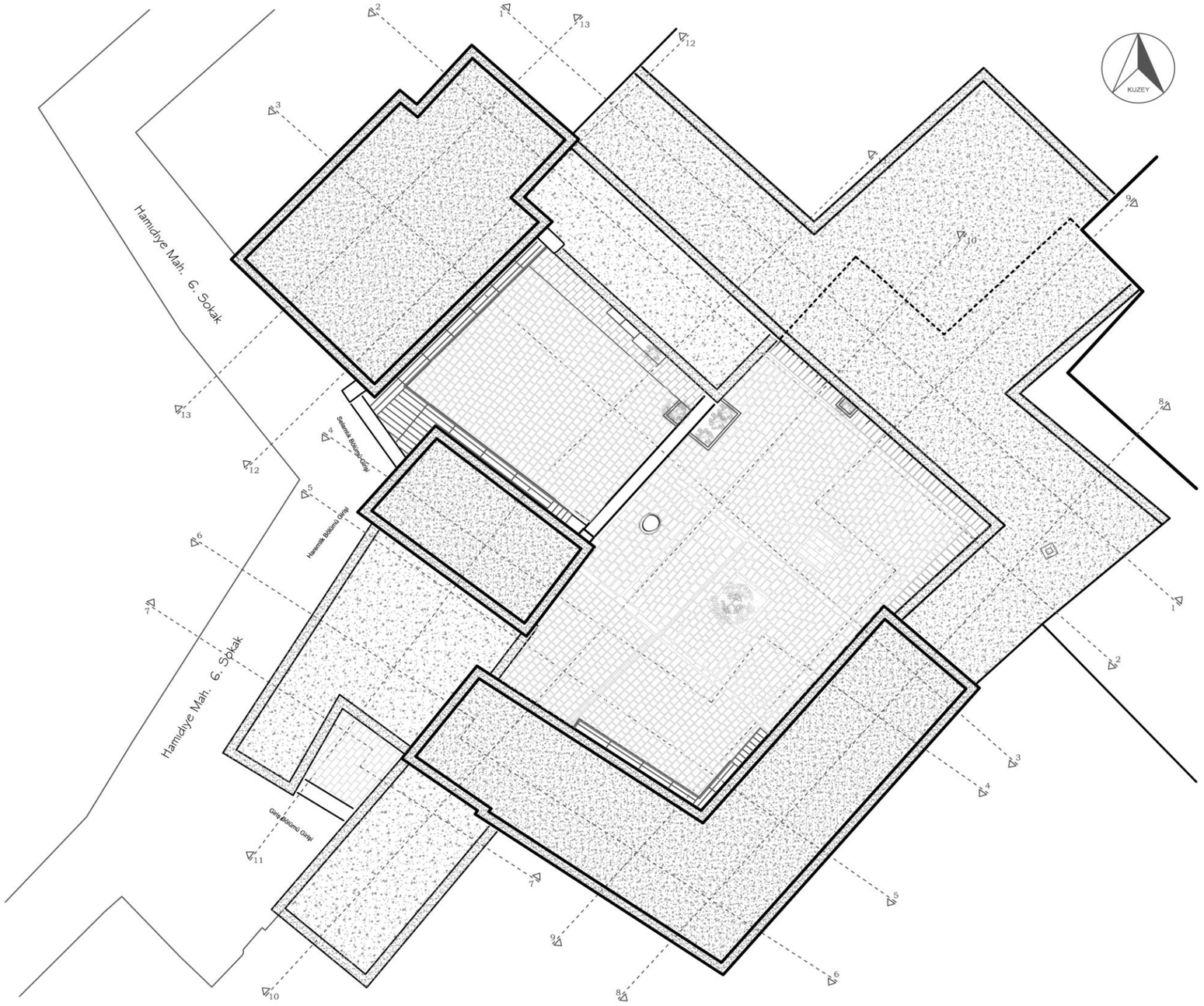
3.2.1 MUHDES MİMARİ ELEMAN EKLERİ (Muhdes duvar, kapı, parmaklık)
Yapıdaki niteliksiz mimari eleman ekleri yapıya zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılacakır.

3.2.2 DEĞİŞTİRİLECEK MİMARİ ELEMAN EKLERİ (Kapı, Pencere, Korkuluk)
Yapıdaki niteliksiz kapı, pencere, korkuluk, parmaklık vb mimari eleman ekleri yapıya zarar vermeden itinalı bir şekilde kaldırılıp yerine özgün doğramalar takılacaktır.

3.2.3 DİĞER EKLER (Kablo, Elektrik Direği, PVC Yağmur borusu, Metal aksamlar vs.)
Yapıdaki her türlü niteliksiz ekler kaldırılacaktır. Yapıdaki metal aksamların çevresindeki harçlar raspalama tekniğiyle boşaltıldıktan sonra sökülecektir.

PAFTA ADI:	SOKAK GÖRÜNÜŞLERİ	SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
		5	10	0 100 200 300 400 cm

Ek 50. Davud Karamanlı Evi Sokak Cepheleri – Müdahale Kararları

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

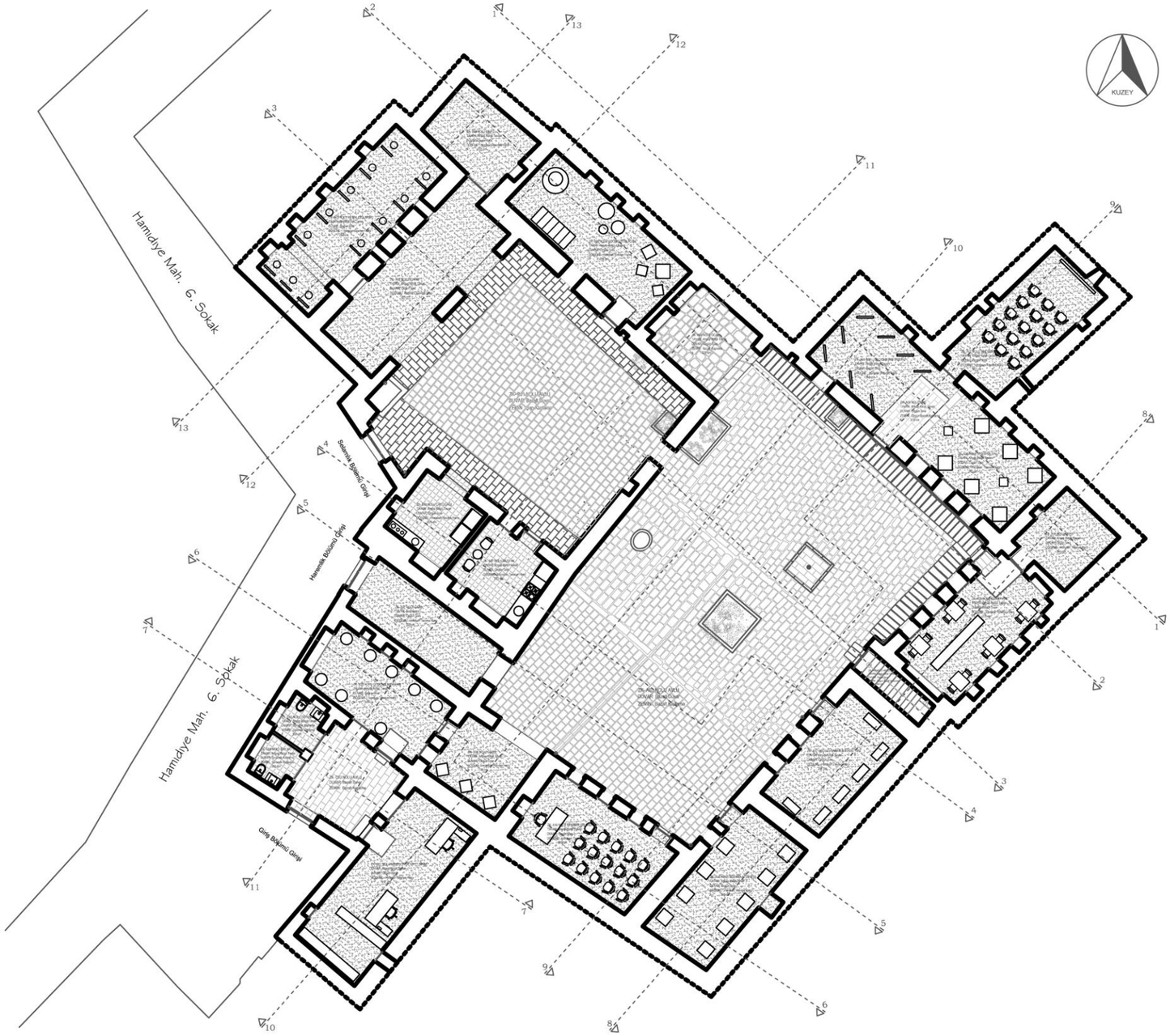
DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

ÖĞRENCİ : 15808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

PAFTA ADI:	VAZİYET PLANI	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
6	1	0 100 200 300 400 cm

Ek 51. Davud Karamanlı Evi Vaziyet Planı – Restorasyon İşlev Kararları

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

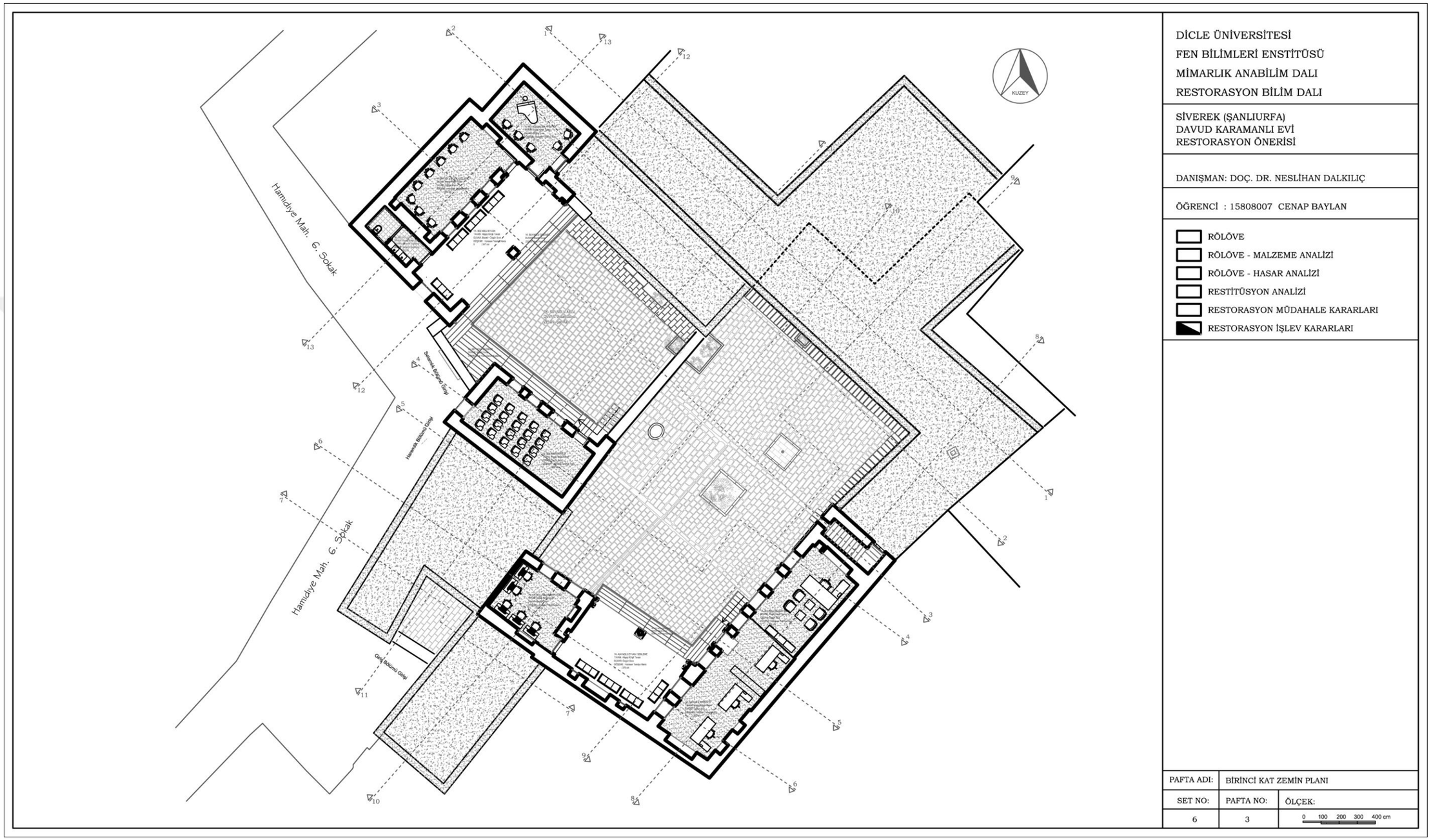
DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

ÖĞRENCİ : 15808007 CENAP BAYLAN

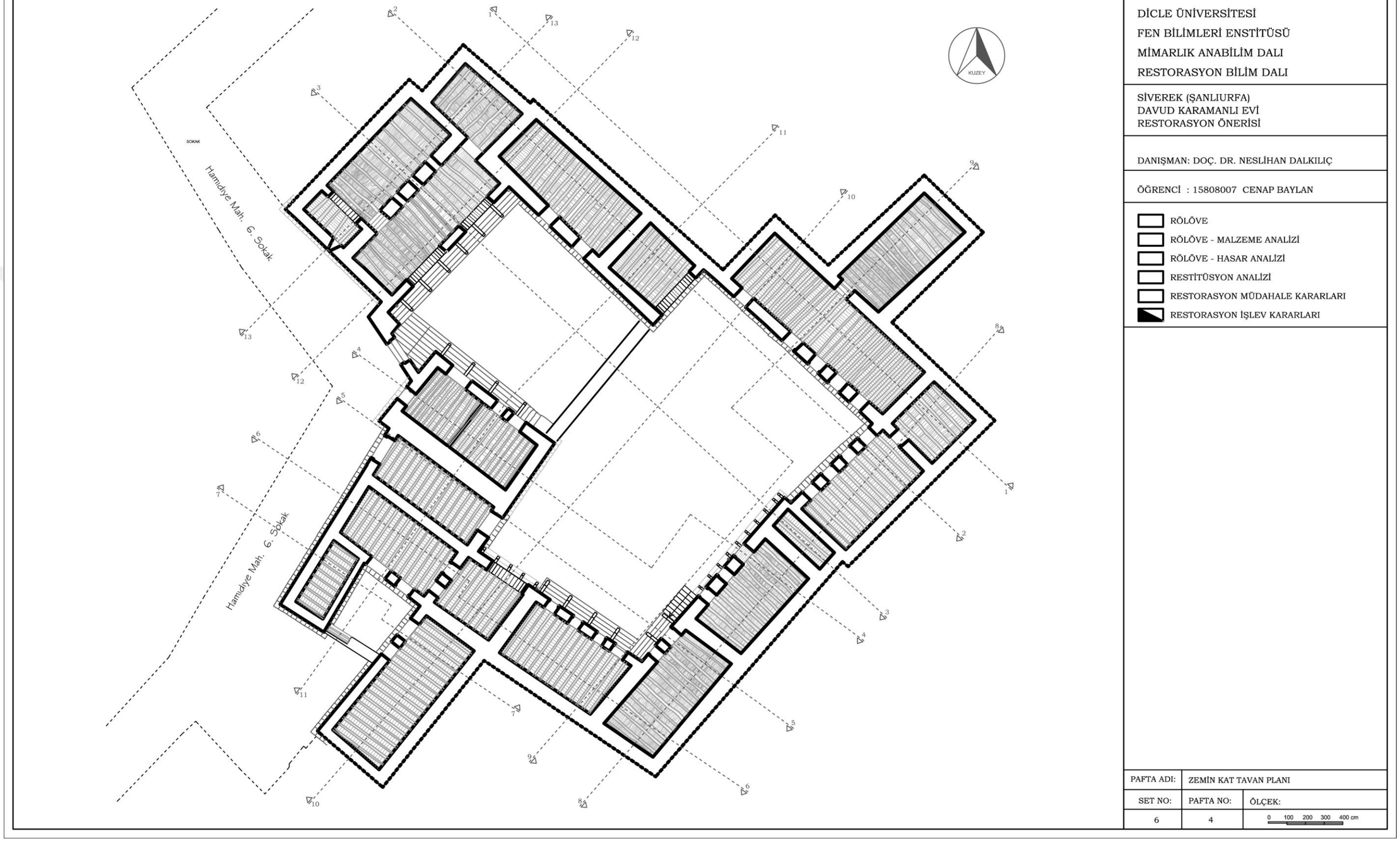
- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

PAFTA ADI:	ZEMİN KAT ZEMİN PLANI	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
6	2	0 100 200 300 400 cm

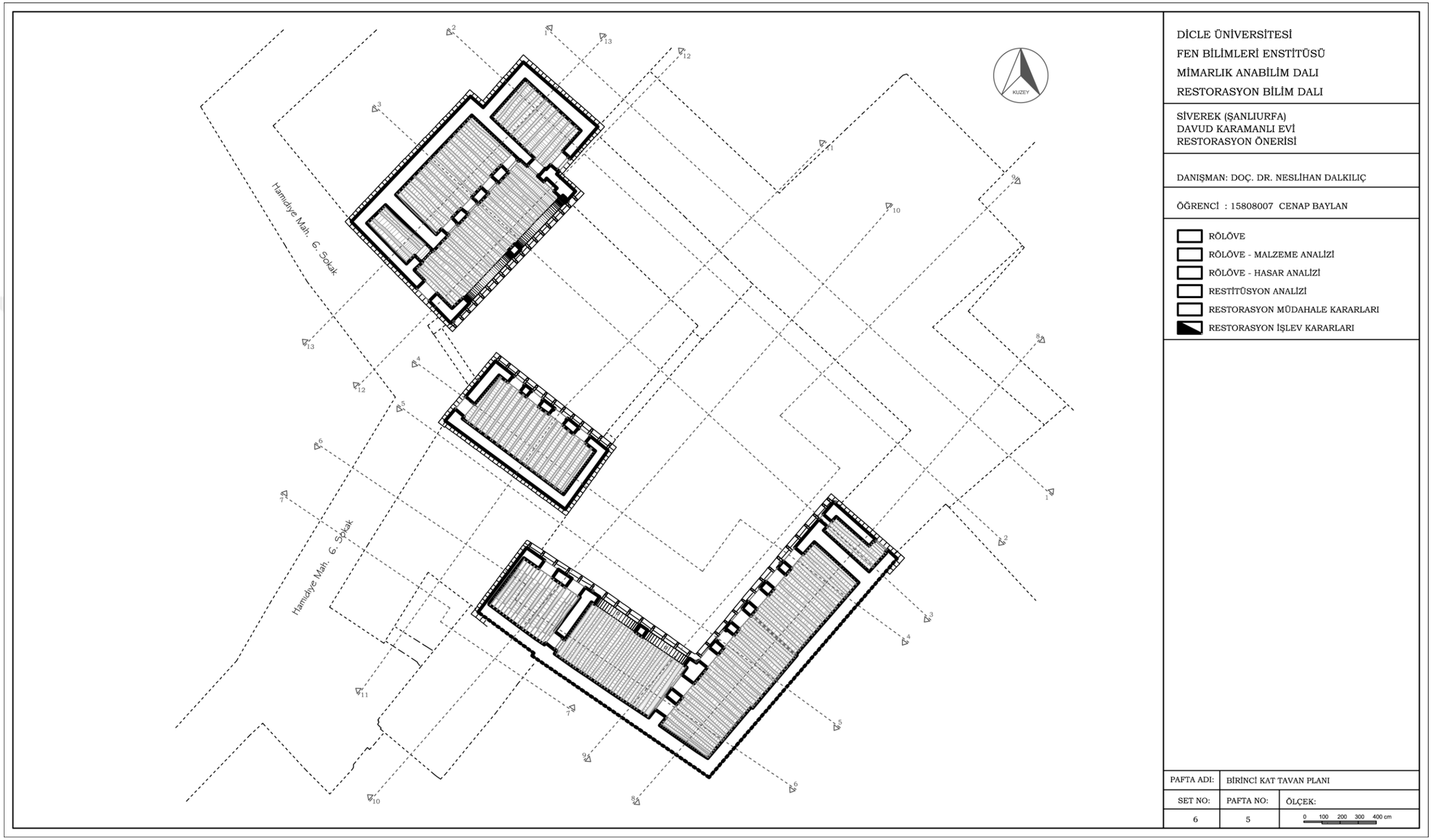
Ek 52. Davud Karamanlı Evi Zemin Kat Zemin Planı – Restorasyon İşlev Kararları

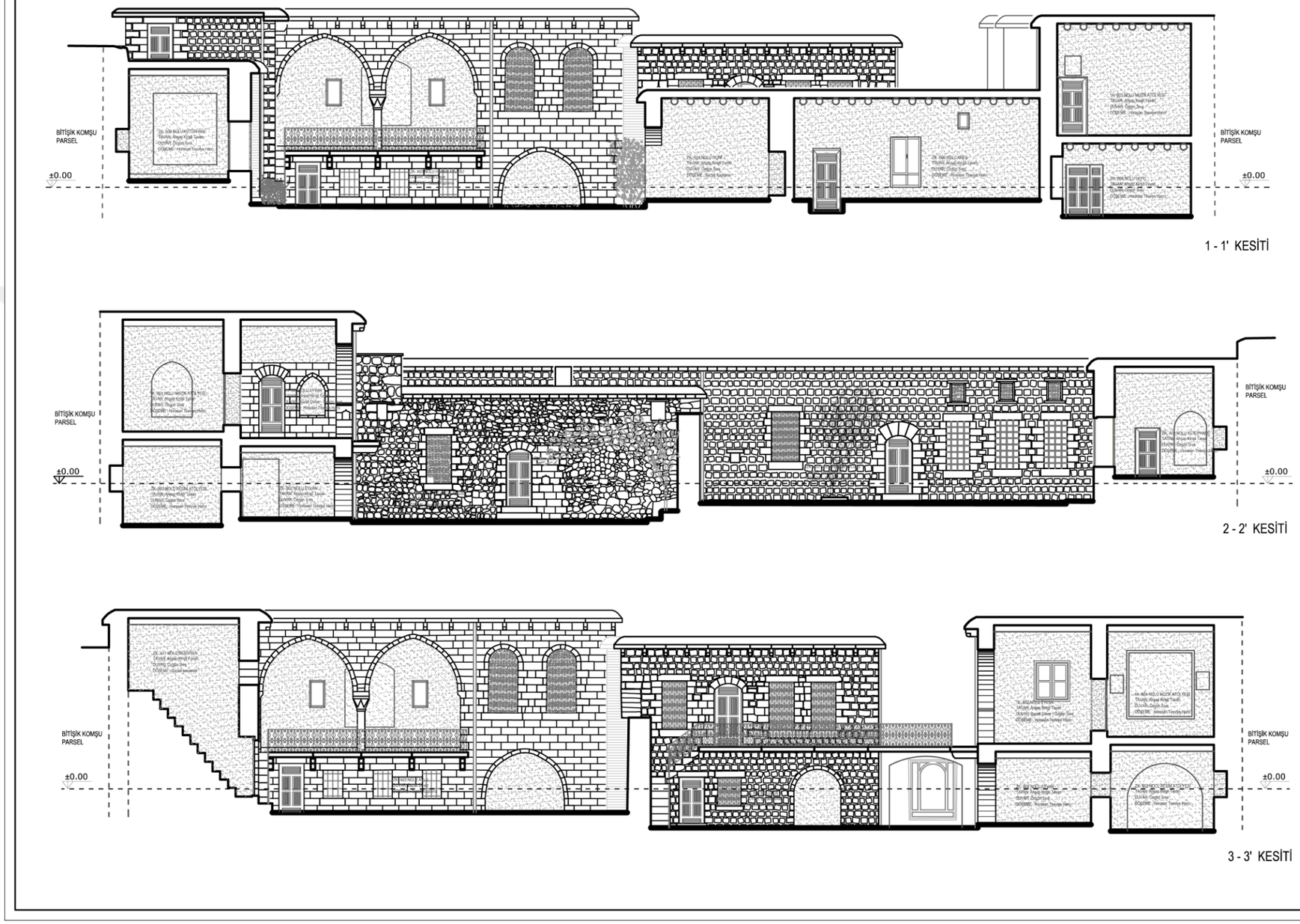
Ek 53. Davud Karamanlı Evi Birinci Kat Zemin Planı – Restorasyon İşlev Kararları

Ek 54. Davud Karamanlı Evi Zemin Kat Tavan Planı – Restorasyon İşlev Kararları

Ek 55. Davud Karamanlı Evi Birinci Kat Tavan Planı – Restorasyon İşlev Kararları

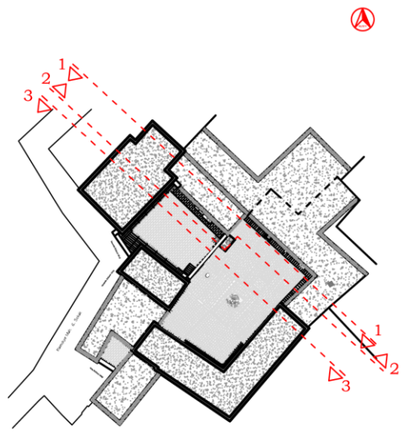
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

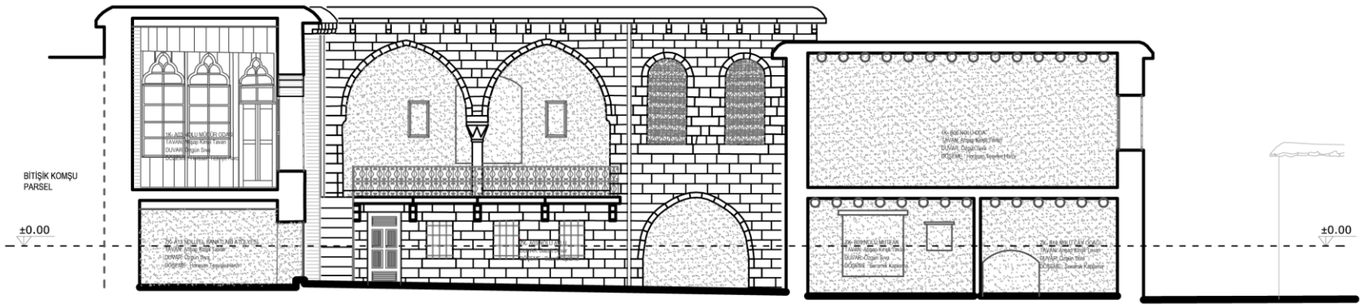
ÖĞRENCİ : 15808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

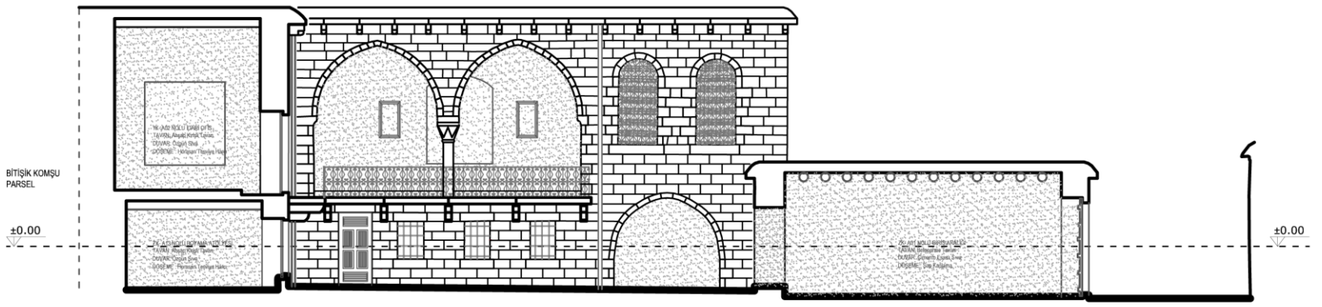

PAFTA ADI:	KESİTLER	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
6	6	0 100 200 300 400 cm

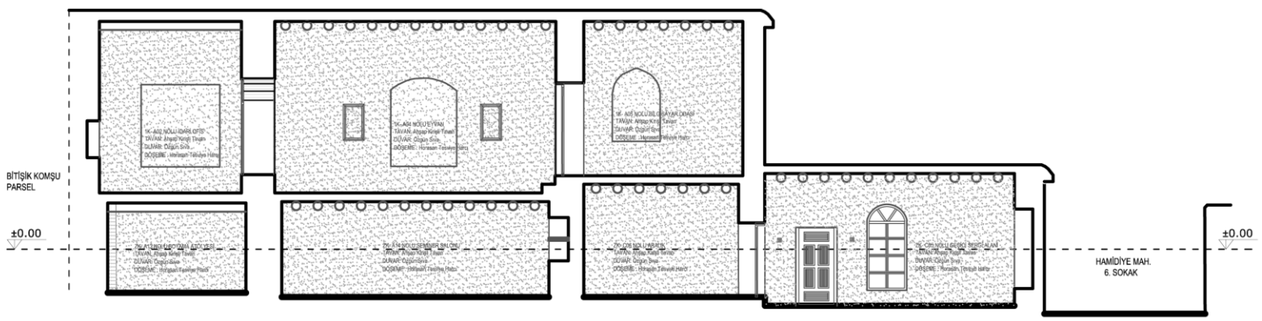
Ek 56. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Restorasyon İşlev Kararları

4 - 4' KESİTİ

5 - 5' KESİTİ

6 - 6' KESİTİ

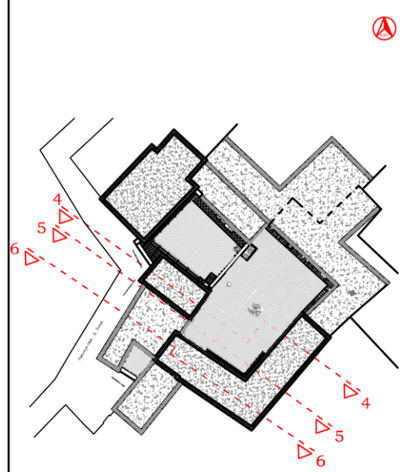
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

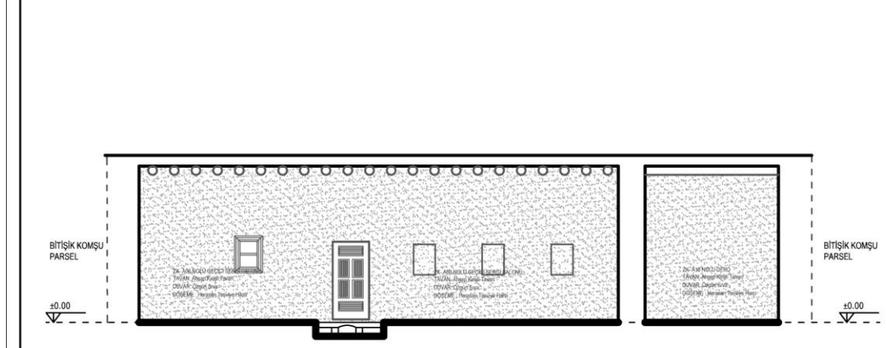
ÖĞRENCİ : 15808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

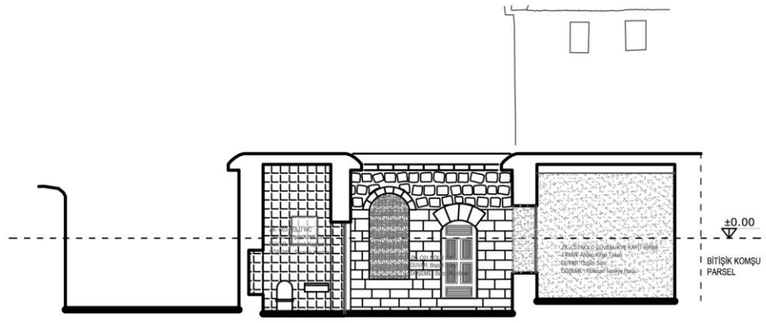

PAFTA ADI:	KESİTLER	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
6	7	0 100 200 300 400 cm

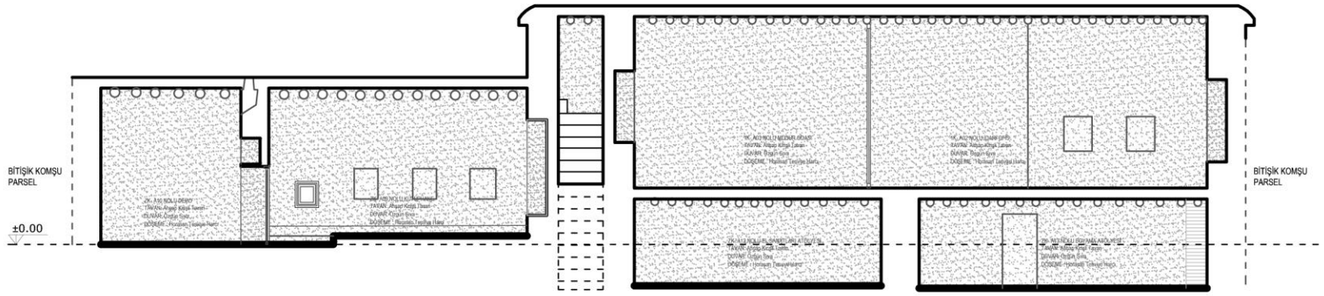
Ek 57. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Restorasyon İşlev Kararları

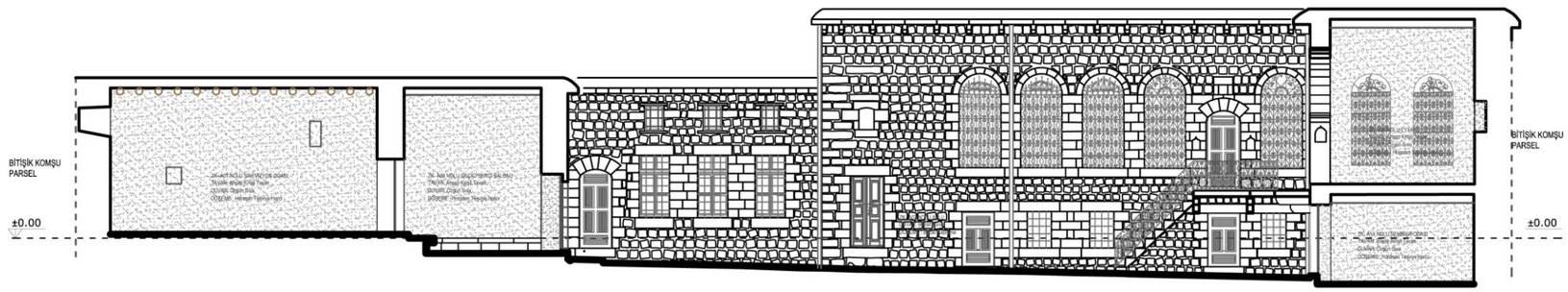
14 - 14' KESİTİ

7 - 7' KESİTİ

8 - 8' KESİTİ

9 - 9' KESİTİ

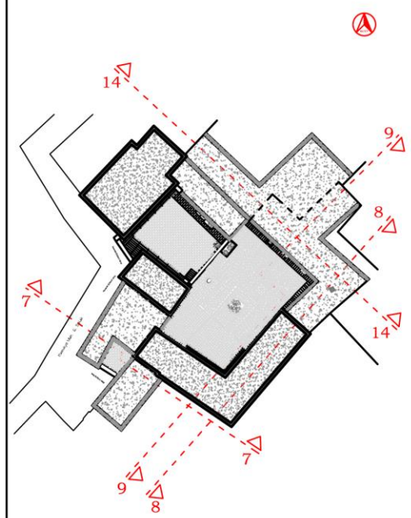
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

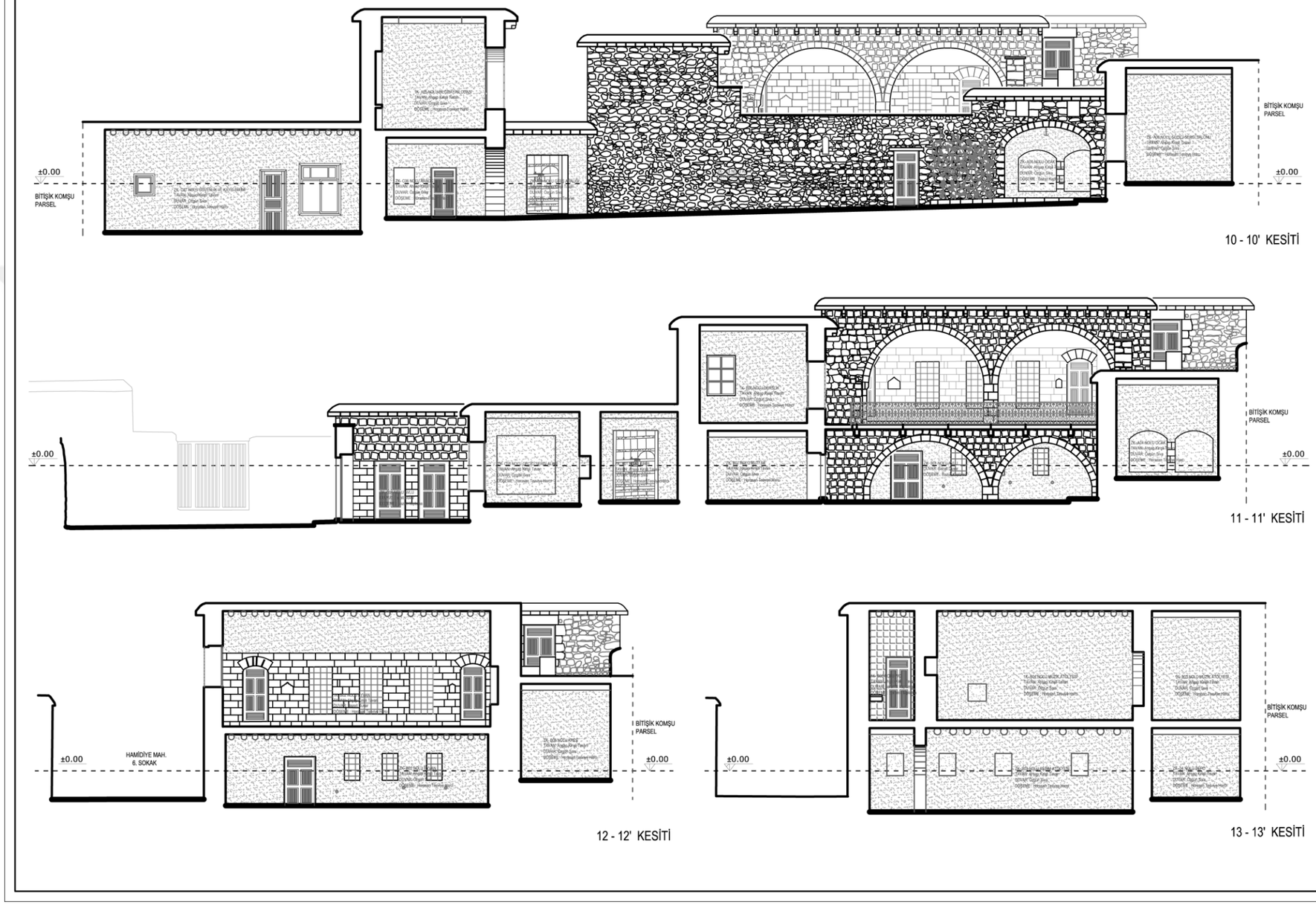
ÖĞRENCİ : 15808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

PAFTA ADI:	KESİTLER	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK: 0 100 200 300 400 cm
6	8	

Ek 58. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Restorasyon İşlev Kararları

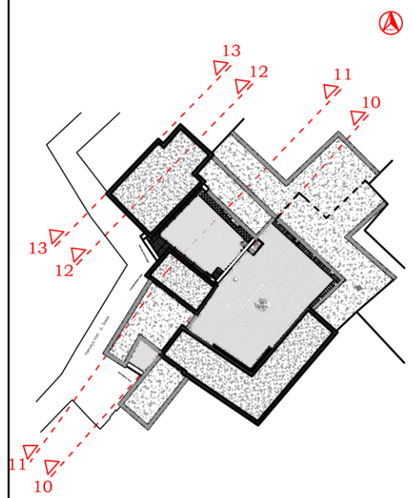
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

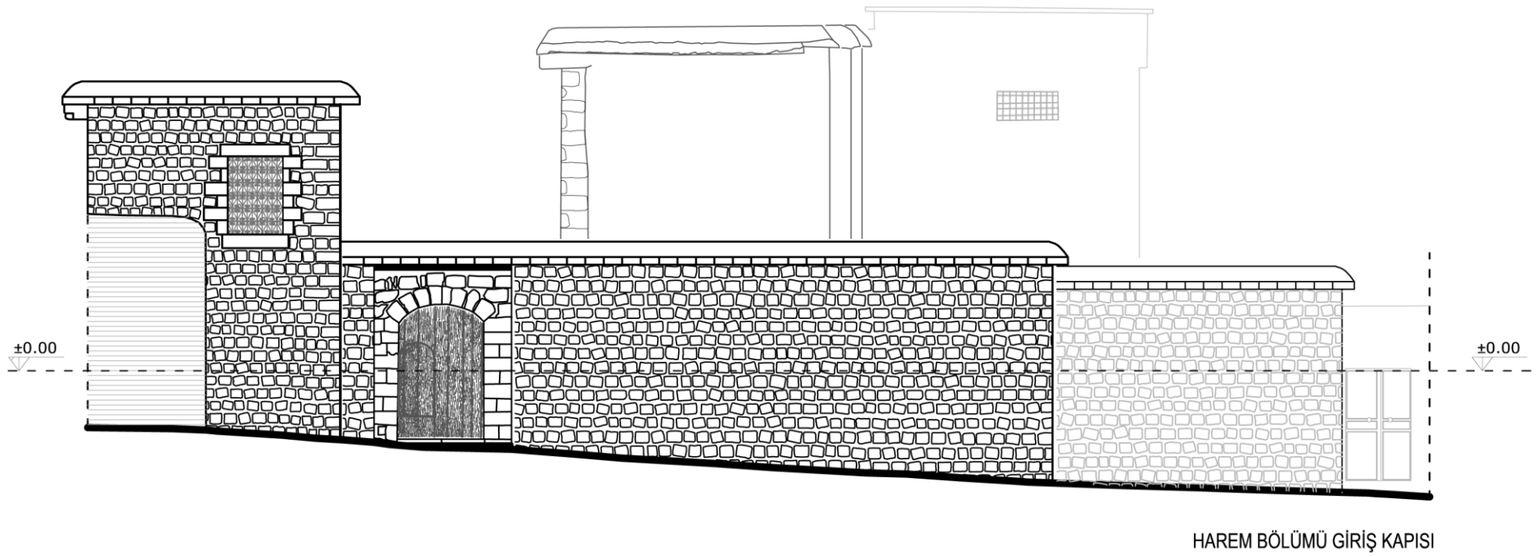
ÖĞRENCİ : 15808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

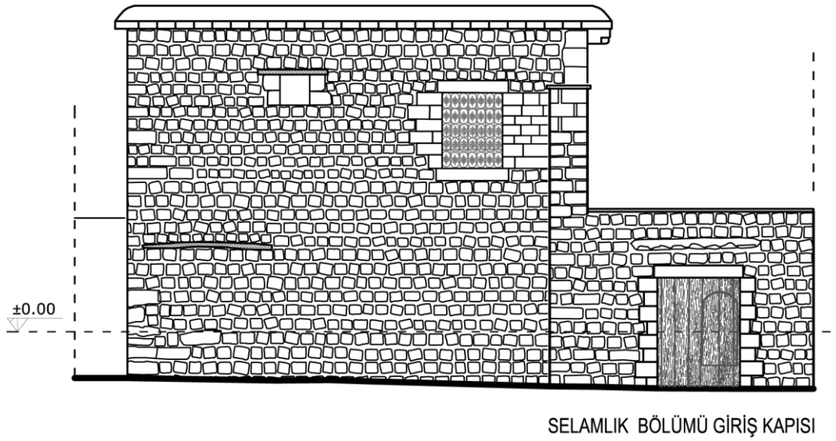

PAFTA ADI:	KESİTLER	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
6	9	0 100 200 300 400 cm

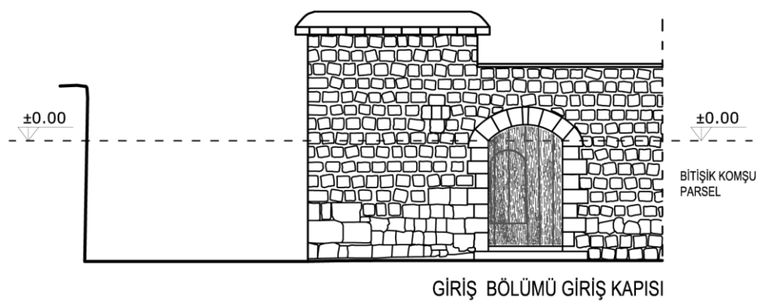
Ek 59. Davud Karamanlı Evi Kesitler – Restorasyon İşlev Kararları

HAREM BÖLÜMÜ GİRİŞ KAPISI

SELAMLIK BÖLÜMÜ GİRİŞ KAPISI

GİRİŞ BÖLÜMÜ GİRİŞ KAPISI

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RESTORASYON BİLİM DALI

SİVEREK (ŞANLIURFA)
DAVUD KARAMANLI EVİ
RESTORASYON ÖNERİSİ

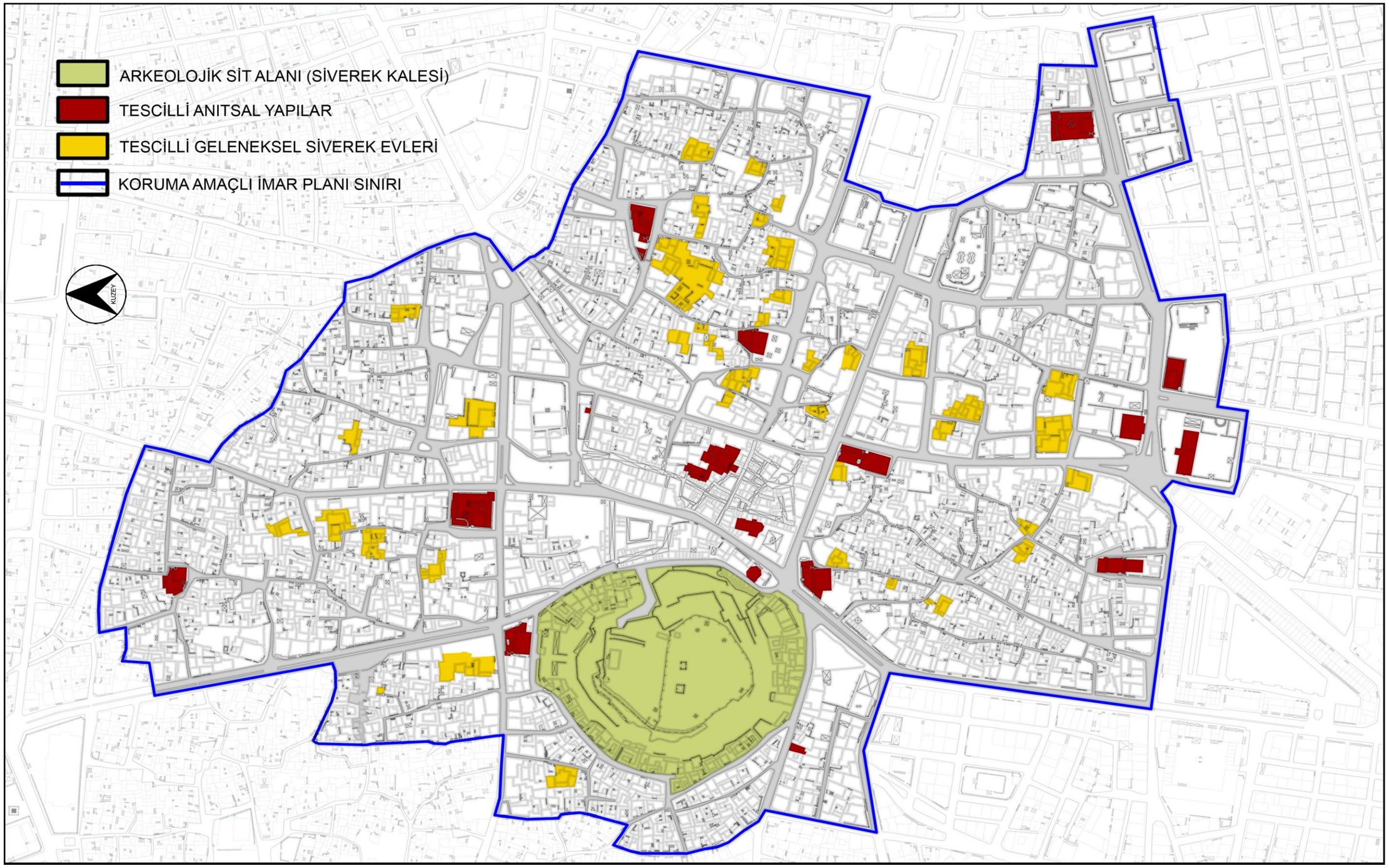
DANIŞMAN: DOÇ. DR. NESLİHAN DALKILIÇ

ÖĞRENCİ : 15808007 CENAP BAYLAN

- RÖLÖVE
- RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ
- RÖLÖVE - HASAR ANALİZİ
- RESTİTÜSYON ANALİZİ
- RESTORASYON MÜDAHALE KARARLARI
- RESTORASYON İŞLEV KARARLARI

PAFTA ADI:	SOKAK GÖRÜNÜŞLERİ	
SET NO:	PAFTA NO:	ÖLÇEK:
6	10	0 100 200 300 cm

Ek 60. Davud Karamanlı Evi Sokak Cepheleri – Restorasyon İşlev Kararları

Ek 61. Siverek'teki Tescilli Yapılar (Çizim: Cenap BAYLAN Arşivi, 2019)

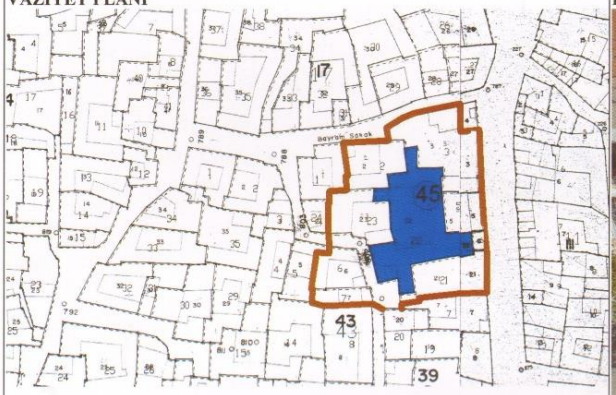
68

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.K	A N I T	ENVANTER NO : 43
T Ü R K İ Y E	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO :
İLİ: ŞANLIURFA	İLÇESİ : SİVEREK	MAHALLE–KÖY-MEVKİ : Hamidiye Mah.	KORUMA GRUBU 2
ADRESİ: 6. Sok. No: 16		KADASTRAL DURUM: 39 Ada, 22 Parsel	
ADI KONUT	YAPTIRAN :	YAPAN :	MİMARİ ÇAĞI :
	YAPIM TARİHİ :	KİTABE :	VAKFİYE :

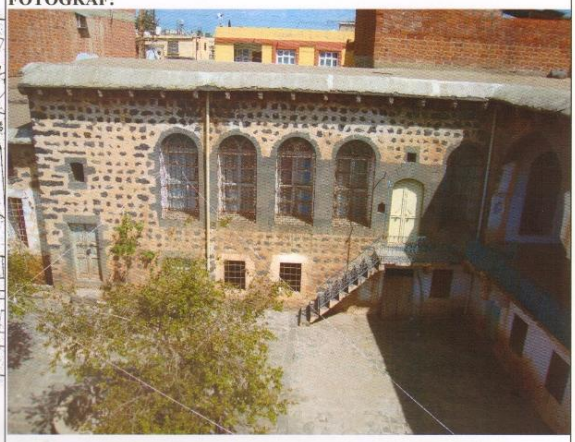
GENEL TANIM: İçine girilememekle birlikte yandaki binanın damından incelemek ve fotoğraflamak mümkün olabilmiştir. Yapı Siverek'teki en iyi örneklerdendir. Kesme taştan yığma olarak yapılmış olan yapı avlu etrafında "U" plan şeması ile konumlanmıştır. Bir tarafı zemin+2 katlı, diğer tarafı tek katlı bir yapı grubudur. Ahşap tavanlı, düz damlıdır.

KORUMA DURUMU X	A	TAŞIYICI YAPI X	A	DIŞ YAPI X	A	ÜST YAPI X	A	SÜSLEME ELEMANLARI YOK	A	RUTUBET X	A	YOK
	B		B		B		B		B		B	İZİ VAR
	C		C		C		C		C		C	ÖNEMLİ

VAZİYET PLANI

FOTOĞRAF:

BUGÜNKÜ SAHİBİ :

YAPILAN ONARIMLAR :

AYRINTILI TANITIM: "U" plan şeması ortadan ikiye bölündüğünde bir yarısı tek, bir yarısı iki katlı yapı kütlelerden oluşmaktadır. İki katlı olan kısımda sütun üzerine oturan iki sivri kemerle oluşturulan bir eyvan vardır. Eyvandan yuvarlak kemerli iki adet pencere açıklığı bulunan bir odaya geçilmektedir. Eyvanın bulunduğu kütleye dikey konumlanmış diğer iki katlı yapı kütlesine basık kemerli kapı açıklığından geçilmektedir. Kapı sağ yanında (iki tanesi eyvana bakan) üç adet, solunda ise dört adet yuvarlak kemerli pencere, bir adet de aydınlık mevcuttur. Kapının üstünde de bir adet aydınlık mevcuttur. Alt katta ½ oranlı lentolu pencere kullanılmıştır.
"L" biçiminde konumlanmış tek katlı yapı kütlesinde cepheden belli bir noktaya kadar birbirini tekrarlayan basık kemerli kapı açıklığının sağında aydınlıklı üç adet lentolu pencere vardır. Uzun bölümde kapının solunda diğerlerine göre daha büyük bir pencere daha vardır.

TEKNİK BİLGİLER	Su X	Elektrik X	Isıtma soba	Kanalizasyon

ORİJİNAL KULLANIMI
Konut

BUGÜNKÜ KULLANIMI
Konut

ÖNERİLEN KULLANIMI
Konut

HAZIRLAYANLAR / 06/ 2010

Naki BAYAR Ark. Sanat Tarihçisi
Meltem YAĞAN Şehir Plancısı
Onur KOLUAÇIK Kül.Tur.Uzm.Yrd.(H.Müh.)

YAYIN DİZİNİ :
1-
2-
3-
4-

EKLER :	
RAPOR	X
FOTOĞRAF	X
RÖLÖVE PROJESİ	
RESTORASYON PROJESİ	
HARİTA	X
KROKİ	
KİTABE	
VAKFİYE	

ONAY :

Ferhat ÇAĞAGÖZLÜ
Bölge Kurul Müdürü

Şanlıurfa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 17/09/2010 Tarih ve 1261 Sayılı Kararı Eklidir.

Ek 62. Davud Karamanlı Evi Harem Bölümü Tescil Fişi (ŞKTVKBK)

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve Soyadı : Cenap BAYLAN

Doğum Tarihi : 15. 12. 1988

e mail :baylancenap@gmail.com

Lisans : Erciyes Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü (2013)

Lise : Siverek Lisesi, Siverek/ŞURFA

Çalıştığı Kurumlar :BAYLAN Proje (Proje sorumlusu) 2014 - 2016, Siverek/ŞURFA

Siverek Belediyesi Plan Proje Ofisi 2014 - 2015, Siverek/ŞURFA

BAYLAN GROUP (Yönetici) 2015 - (Devam ediyor) Siverek/ŞURFA

Tarihi Kentler Birliği Siverek Belediyesi Temsilcisi 2019 –(Devam ediyor)

ŞKTVKBK Siverek Belediyesi Temsilcisi 2019 –(Devam ediyor)

Siverek Belediyesi İmar Komisyonu Başkanı 2019 – (Devam ediyor)

Katıldığı Çalıştaylar: Uluslararası Germir Çalıştayı

Uluslararası Strasbourg Çalıştayı

Kayseri / Hacılar Çalıştayı

Siverek'in Mimari Mirasının Korunması ve Değerlendirilmesi Çalıştayı

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEZ İNTİHAL FORMU

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
ADI VE SOYADI	CENAP BAYLAN
ÖĞRENCİ NO	15808007
EĞİTİM – ÖĞRETİM YILI	2018 - 2019
YARIYIL	☐ Güz ☒ Bahar
ANABİLİM DALI	Mimarlık
PROGRAM	Yüksek Lisans
TEZ KONUSU	SİVEREK (ŞANLIURFA) DAVUD KARAMANLI EVİ RESTORASYON ÖNERİSİ
İNTİHAL RAPORU BİLGİLERİ	
RAPOR TÜRÜ	Tez Savunma Sınavı Sonrası
SAYFA SAYISI	351
BENZERLİK ORANI	%5
RAPORLAMA TARİHİ	31/07/2019

Yukarıda başlığı/konusu gösterilen tez çalışmamın kapak sayfası, giriş, ana bölümler, sonuç ve tartışma kısımlarından oluşan toplam 351 sayfalık kısmına ilişkin, 31/07/2019 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından turnutin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan intihal raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 5'tir.

Uygulanan filtrelemeler:

☐ Kabul/Onay sayfaları hariç,
☐ Kaynakça hariç
☒ Alıntılar dâhil
☐ Diğer

Dicle Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Lisansüstü Programlarda Tez Çalışması İntihal Raporu Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edilmesi durumunda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

(Öğrencinin Adı Soyadı)
CENAP BAYLAN

31/07/2019
(İMZA/TARİH)

Doç. Dr. Neslihan DALKILIÇ **Tez Danışmanı** (İMZA/TARİH) 31/07/2019	Doç. Dr. Türkan KEJANLI **Anabilim Dalı Başkanı** (İMZA/TARİH) 31/07/2019

Formdaki bilgiler bilgisayar ortamında doldurulmalıdır. El yazısı ile doldurulan formlar geçersiz sayılmaktadır.